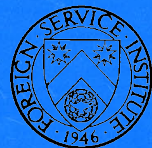

POLISH

Familiarization & Short-term Training

Photo: UggBoy♥UggGirl [PHOTO : SENSE]
cc-by-2.0

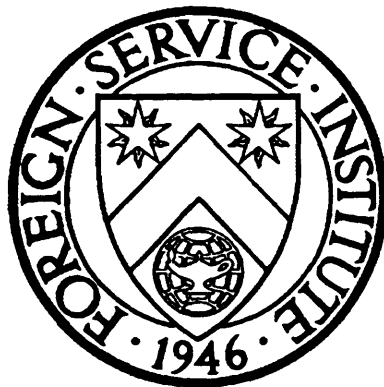
FOREIGN SERVICE INSTITUTE

U.S. DEPARTMENT OF STATE

POLISH

Familiarization & Short-term Training

KRYSTYNA STYPULKOWSKA-SMITH
KRYSTYNA SADLOWSKA

U.S. Department of State

1992

ACKNOWLEDGEMENTS

The Polish Familiarization and Short-term Training (FAST) Course has been developed by the Foreign Service Institute (FSI) School of Language Studies Polish teaching staff, under the direction of Hedy A. St. Denis. The field test version was prepared in 1985 by Krystyna Stypulkowska-Smith. Grammar review exercises were written by Krystyna Sadlowska in 1988. Technical guidance during the early stages of development was provided by Martha Gowland. Hedy A. St. Denis and Michael S. Allen edited the text. Special contributions in proofreading, formatting, revising, and course design were made by the Polish teaching staff: Anna Budzinski, Izabella Cornwell, Grazyna Gerlach, Victor Litwinski, Ewa Paz, Katarzyna Szymanska, Ewa Vorndran, and Krystyna Wolanczyk.

Revisions were based on several years' observation of student performance and comments of both students and instructors, as well as of other members of the foreign service community at post. Professor Wladyslaw Miodunka of Jagiellonian University provided extremely useful comments on the manuscript. The final version was prepared by Krystyna Stypulkowska-Smith (basic text) and Krystyna Sadlowska (grammar review exercises) in 1991.

The tapes were recorded in the FSI Laboratory, under the direction of Lawrence Williams. The Audio-Visual facility designed the cover. Isabelle Johnson provided expert editorial assistance in formatting and typing the manuscript. Christina N. Hoffman made arrangements for publication.

Photo credits are as follows:

~~Marek Balcerzak pp. 75, 182, 232, 238, 290, 301, 306, 309, 314, 347~~

~~Central Photographic Agency (CFA) - Warsaw pp. 61, 76, 151, 319, 338, 450 and the cover~~

~~Col. Joseph N. Gardewin, USAF pp. 2, 24, 190, 206, 240, 246, 258~~

~~Grazyna Gerlach pp. 87, 93, 95, 97, 213~~

~~Krystyna Sadlowska pp. 106, 108, 115, 123, 130, 161, 163, 176, 179, 227, 321, 331, 343, 365, 368~~

~~Katarzyna Szymanska pp. 53, 54, 73, 78, 100, 102, 110, 125, 126, 132, 134, 136, 139, 156, 181, 184, 260, 261, 262, 266, 268, 270, 272, 294, 312, 333, 336, 337, 340, 345, 364, 367~~

~~Krystyna Wolanczyk p. 230~~

We are grateful to the many generations of Polish language students who have also contributed to the development of the text with their useful comments both during and after training. Personnel at the U.S. Posts in Poland have also been very helpful in providing guidance on the content and efficacy of these materials during the past 6 years.

Mark C. Lissfelt
Dean, School of Language Studies
Foreign Service Institute
U.S. Department of State

Note: original images in this book (including the cover) have been replaced with Creative Commons or public domain equivalent images. The FSI and listed authors are not associated with these changes. Jan 2011.

TABLE OF CONTENTS

	Page
Notes to the Teacher Methodology: The Step Approach	vii
Unit 1 - Exchanging Greetings and Introductions	1
Unit 2 - Looking for Someone at the Embassy	25
Unit 3 - Getting Around on Foot	55
Unit 4 - Using the Telephone	77
Wrap-up for Units 1-4	98
Unit 5 - Eating Out	101
Unit 6 - Staying at a Hotel	127
Wrap-up for Units 5-6	152
Unit 7 - Shopping	155
Unit 8 - Social Life--Visiting with the Neighbors	183
Unit 9 - Making Appointments 1	207
Wrap-up for Units 7-9	233
Unit 10 - Giving a Party	239
Unit 11 - Getting Around by Car	263
Unit 12 - Dealing with Emergencies	291
Wrap-up for Units 10-12	310
Unit 13 - Making Appointments 2	313
Unit 14 - Doing Repairs and Renovations	339
Wrap-up for Units 13-14	365
 Grammar Exercises	 369

NOTES TO THE TEACHER

METHODOLOGY: The Step Approach

About the Steps

The following “steps” are set out one by one for the sake of clarity. The order given is the recommended sequence for bringing the students to the language skills and confidence they need to deal with a given situation. In class, of course, things do not always go so smoothly--nor should they. It is the teacher’s responsibility to assess student progress and attitudes throughout the lesson, and to make sensible adjustments whenever necessary. Never should a lesson proceed exactly the same way twice.

It is important, however, that the basic order of events be followed. Inverting the order, or skipping steps, will seriously diminish the pay-off of the lesson. Self-confidence is the ultimate goal of the FAST course. How the student comes to the language is as important as how much language is learned. The sequence indicated in the steps below has proved successful at FSI. Both teachers and students find this approach more natural, less arduous, and at least as productive as other approaches. It is worth trying.

STEP ONE: Getting Acquainted with the Lesson

Prior to in-class study, give students a chance to become familiar with the new lesson. Give them a sample dialog on tape to take home and listen to. DON’T tell them to memorize the dialog, and DON’T expect it to be memorized the next day in class. Let them “get acquainted” with the new situation and the new language they will be studying.

The tape may also contain a description of the situation (spoken in the target language), in narrative form. In some cases, it may be helpful to include the new words and phrases that are focused on in the upcoming lesson on the tape.

Make it clear to students that they will be expected only to understand the native speaker’s side of the taped samples. They should expect the native speaker’s part on tape to be somewhat fuller and richer than the American’s part.

This tape should not include pattern drills.

Some students may arrive in class ready to recite their part of the dialog for you. Resist the temptation to short-cut in this way. Rote memorization of the lines is not enough; it may not even be desirable. Instead, proceed with Step Two.

NOTE: With some classes, especially after the first week or two, it may be possible to skip Step One. If, however, students begin to rely too heavily on in-class practicing and stop doing homework, put Step One back into the sequence.

STEP TWO: Setting the Scene

Words and phrases are easier to understand and more easily recalled if they are learned in a use context. Describe the setting for the students. Help them imagine where, and when, and with whom they will use the language they are about to study. Let them contribute to the scene out of their previous experience in such situations. Help them know what the situation looks like and sounds like. Pictures help a lot, of course.

Encourage the students to predict what they may need language for in such a situation. Help them decide what they would want to be able to do through language.

STEP THREE: Hearing It

Let the students listen to a "sample" of the language which might be used in the situation. Their books should be closed. A sample is usually (but not always) a dialog. A good sample dialog is entirely natural. The American side of the conversation is shorter and simpler, but correct--and it gets the job done. The native speaker's side is longer and fuller, though it may reflect the way one speaks to a foreigner whose language abilities are somewhat limited.

DON'T start by having the students repeat the dialog. Let them listen to it and concentrate on what is most interesting--the exchange of thoughts. Encourage them to tell you what they think is being said: What is it about? What was the American trying to do? Did s/he succeed? Did the native speaker understand? What was the native speaker doing? How was s/he reacting?

Play the tape again, still with books closed. Let students help each other. Encourage them to guess. When they get it right, tell them they are right; when they're wrong, help them get it right.

DON'T ask them to translate.

STEP FOUR: Seeing It

Many students learn well visually. Make use of this ability by having them examine a transcript of the sample.

Play the tape again, this time with students reading the dialog (silently) as they listen. Encourage guessing--we want them to be good guessers, because they will probably have to do a lot of it after this brief course.

DON'T ask them to read aloud--yet. This step is still focused on comprehension. Pronunciation practice comes later, after they have had several opportunities to hear how it sounds.

Students will comment, if you let them. Let them. Encourage them to find cognates or contextual clues. ("It must be the man's name, because he repeats it at the end of two different sentences.")

A number of exercises of a certain type can be conducted at this point. These exercises serve to draw the student's attention to certain features or details in the dialog--without requiring them to say any of the new language. A written fill-in-the-blanks exercise is one example.

The purpose of the exercises is to help students "fix" the language in their minds. The lesson goes better later if this step is done well.

STEP FIVE: Taking It Apart

Now it is time to begin helping students speak the language. Start with the new words. Pronounce each important new word and let students repeat after you. Then check meanings; have students translate the words into English, then into the new language. Answer questions about vocabulary. Avoid answering questions the students haven't asked.

Next examine the phrases and sentences. Correct student pronunciation. Answer grammar questions. Keep your answers short and limited to what the students want to know. DON'T be drawn into grammar "lectures." If students want to know more, they will ask another question. Continue giving short (ten second) direct answers until they stop asking questions.

STEP SIX: Getting the Feel of It

Help the students become comfortable with the American's lines in the sample dialog. Conduct choral and individual repetition drills. Train their speech muscles so that they can say the American's lines smoothly.

Conduct pattern drills which help both "fix" grammatical patterns and expand vocabulary.

Keep this practice moving briskly for 15 or 20 minutes. DON'T overload students with new vocabulary, and stay within the grammatical patterns illustrated in the sample dialog.

STEP SEVEN: Putting It Together

Now that students have examined and practiced saying the bits and pieces, help them reassemble the language they have learned into natural conversation. Have them translate the English version of the sample dialog. Let them work as a group on this project.

Begin introducing some "variant" lines in the native speaker's part. A "variant" is a line that does the same thing in the conversation but with different words.

STEP EIGHT: Making it Work

Conduct rehearsals with each student. The students always take the part of the American and you always take the part of the native speaker.

NEVER turn the dialog around so that students are taking the native's part. This is unnecessary and makes the job difficult. Remember, the native speaker's part should be longer and fuller. More important, reversing the roles destroys the "reality" of the rehearsal. The overall goal is to prepare the students to handle the situation well and confidently. The situation is NOT just an excuse for introducing certain words and patterns.

As soon as students can rehearse the sample dialog fairly easily, begin varying the rehearsals. (This may happen after only one rehearsal of the sample.)

Several types of variation are possible. Some are more difficult than others. A simple variation is for you to substitute variant lines as you rehearse. This requires little or no change in the student's part.

Another variation is to change the order of the conversation. Some parts are fixed, but others--say, a series of questions that you ask--can be rearranged without damaging the naturalness. This variation forces the students to listen closely to what you are saying during rehearsal. They can't simply say their lines in order each time.

Eventually, you should be able to use variant lines which require students to modify their lines. By this time, the fixed sample is no longer important--it has served its purpose. Both your part and the students' parts will be somewhat different each time the situation is rehearsed. This is the way it should be. Rehearsals should NEVER become boring. Keep challenging the students.

STEP NINE: Using It

Everything that has happened so far has been aimed at helping the students learn to do some new things with the language. It all leads to this critical step, where students try applying what they have learned to other situations. For the first time in the lesson, the communication becomes real.

Depending on the content of the lesson, the students engage in various activities which call upon the language they have learned. They may ask you questions, or provide you with some information, or set up a situation which would involve them in doing the kinds of things they practiced during the lesson.

The information exchanged should be real information, not imaginary. Neither you nor the students should know what the other will say. If a question is about personal history, the person who answers should provide some real information--not make up an answer.

The reality from which this information is drawn may be world geography, practical or cultural information, personal history or preferences, or something else. The object is to leave students with the feeling that the lesson has done more than help them swallow one more chunk of language. It has enabled them to do something worthwhile, with the language.

NOTES

- a.** The materials provide you with most of the written and taped matter you will need to make the steps work in class. They also include procedural and cultural information, word lists, grammar notes, and other items for use by the student outside of class and for reference in class.
- b.** The FAST courses were designed primarily for use in full-time training at FSI/Washington. You will want to decide where to break the lessons so they fit into the time you have available for classwork. The steps should help you do this. You may want to add homework assignments to make up for limited class time.
- c.** Urge students to use the language environment outside the classroom. They should try to apply what they learned and report their experiences to you. If more practice is indicated, provide it.
- d.** Less reviewing is needed with the Step Approach than with other approaches. There is little reason to go back and recite an old sample dialog. The "Using It" step and the rehearsal variations allow the language from previous lessons to be practiced again and again without reviewing, *per se*.
- e.** Each lesson is a sort of "package," however, and new students should have much less difficulty entering a FAST class than they usually experience joining another sort of language course.
- f.** Finally, the steps are not a "cookbook." The materials do not spell out exactly what to do every minute. Creative lesson planning and thoughtful teaching are just as necessary with the FAST course as with any other program.

UNIT 1 - LEKCJA 1

EXCHANGING GREETINGS AND INTRODUCTIONS

Cultural Notes

Poles are quite formal. They normally address the person they are talking to in the third person--somewhat similar to Sie in German, Usted in Spanish, or Lei in Italian. In Polish, however, there is a difference when addressing a male pan or a female pani. A long time ago, pan and pani meant "Lord and Lady." Today they simply mean "Mr. and Mrs." Different endings are added to the pan and pani forms depending on how they are used in the sentence.

A Pole will usually introduce him/herself by his/her surname, or by title/rank plus surname. Women may use their maiden name, their married name, or both. Miss is no longer used. Any woman considered adult (starting from 16-18 years of age) is addressed as "Mrs.", regardless of her marital status. There is no equivalent for Ms.

When introducing two persons to each other, unless the woman is very young or the man holds a very high rank, the man is always introduced to the woman. Hand kissing is still extremely popular but not mandatory.

Unfortunately, Poles have a habit of mumbling their names whenever they introduce themselves. There is nothing impolite, however, in asking someone to repeat his/her surname more clearly.

Dzień dobry (Good day) is a greeting used all day. After dark, Poles use dobry wieczór (Good evening). You use these when meeting someone only. When saying farewell, use do widzenia or dobranoc (when it's very late).

Secretary of Defense Robert M. Gates greets Polish Minister of Defense Aleksander Szczygło in Warsaw

Photo: Cherie A. Thurby
Date: 24 Apr 2007
US Public Domain

SETTING THE SCENE:

You have just arrived at the Embassy in Warsaw. You are in your office, expecting a couple of Polish employees you will be working with and whom you haven't met so far.

HEARING IT:

With books closed, listen to the dialogue twice. Try to guess what is going on.

SEEING IT:

Look at the dialogue silently while listening to the tape. You will be asked to comment.

1. A: Proszę.
2. P: *(M)* Dzień dobry pani, Kowalczyk jestem. Bardzo mi miło.
3. A: Dzień dobry panu, Martha Hamilton. Bardzo mi miło. Proszę, niech pan siada.
4. P: Pani jest naszym nowym konsulem, prawda?
5. A: Tak, a pan jest ...?
6. P: Jestem asystentem administracyjnym.
7. P: *(F)* Dzień dobry, pani konsul, Warska jestem. Bardzo mi miło.
8. A: Dzień dobry pani, Martha Hamilton. Bardzo mi miło. Proszę, niech pani siada. Pani jest ...?
9. P: Jestem nową sekretarką.

FILLING IN THE BLANKS 1

*Listen to the dialogue once more and fill in the blanks with the missing words.
Check your words by looking at the printed dialogue.*

Proszę.

Dzień _____ pani, Kowalczyk jestem. _____ mi miło.

_____ dobry panu, Martha Hamilton. Bardzo mi miło. Proszę, niech _____ siada.

_____ jest naszym nowym konsulem, _____?

Tak, a pan _____?

Jestem asystentem _____.

Dzień dobry, _____ konsul, Warska jestem. Bardzo _____ miło.

_____ _____ pani, Martha Hamilton. _____ mi miło. Proszę, _____ pani siada.

Pani _____...?

Jestem _____ sekretarką.

FILLING IN THE BLANKS 2

Listen to the dialogue again and continue as in #1.

_____.

Dzień dobry _____, Kowalczyk jestem. Bardzo mi _____.

Dzień _____ panu, Martha Hamilton. Bardzo mi miło. Proszę, niech pan _____.

Pani jest naszym nowym _____, prawda?

_____, a pan jest ___?

Jestem asystentem administracyjnym.

___ dobry, pani konsul, _____ jestem. Bardzo mi miło.

Dzień dobry ____, Martha Hamilton. _____ mi miło. Proszę, niech pani _____. Pani jest ...?

Jestem nową _____.

TAKING IT APART:

First as a group, then individually, repeat each item in Polish after the instructor, always checking the English meaning. The instructor will then select English or Polish words and ask you to give the equivalent in the other language.

proszę	<i>please (here: come in)</i>
dzień dobry	<i>good day</i>
dzień dobry panu	<i>good day to you (to a male [M], formal)</i>
dzień dobry pani	<i>good day to you (to a female [F], formal)</i>
Kowalczyk jestem	<i>I'm Kowalczyk</i>
bardzo	<i>very</i>
bardzo mi miło	<i>very nice to meet you</i>
niech pan siada	<i>please be seated (M)</i>
niech pani siada	<i>please be seated (F)</i>
pan jest	<i>you are (M)</i>
pani jest	<i>you are (F)</i>
naszym (nasz)	<i>our (M)</i>
nowym (nowy)	<i>new (M)</i>
konsulem (konsul)	<i>consul</i>
prawda?	<i>right? (lit., true?)</i>
tak	<i>yes</i>
a	<i>and</i>
asystentem (asystent)	<i>assistant</i>
administracyjnym (administracyjny)	<i>administrative</i>
nową (nowa)	<i>new (F)</i>
sekretarką (sekretarka)	<i>secretary</i>

LANGUAGE NOTES

*Polish, like Latin, belongs to the so-called inclined languages. This means that nouns, adjectives, pronouns and numbers change their endings according to their case. Cases indicate the relationship between words. **The base form (dictionary form) of a noun (adjective, etc.) is called the nominative case.** The subject of a sentence is always in the nominative case.*

For example:

<i>Polski język jest interesujący.</i>	<i>The Polish language is interesting.</i>
<i>To jest nasza pierwsza lekcja.</i>	<i>This is our first lesson.</i>
<i>W Bostonie mieszka moja matka.</i>	<i>My mother lives in Boston.</i>
<i>Ulicą idzie staruszek.</i>	<i>An old man is walking on the street.</i>

As you see, because the subject of the sentence is recognizable by its ending, it does not have a fixed place in a sentence. It can be practically anywhere.

Gender

*All nouns in Polish are divided into three genders: masculine, feminine, and neuter. Basically, the ending indicates the gender (of a noun or of an adjective) and the case. The majority of nouns (in base form) ending in a **consonant** are masculine; nouns that end in **-a** are feminine, and nouns that end in **-o, -e, -um** or **-ę** are neuter.*

For example:

<i>Masculine</i>	<i>Feminine</i>	<i>Neuter</i>
konsul	ambasada	nazwisko (<i>surname</i>)
ambasador	Warszawa	auto
asystent	asystentka	pytanie (<i>question</i>)

There are some exceptions to this rule. For example, **dyplomata** is masculine, but it will follow the pattern for the feminine gender because of its **-a** ending.

Adjectives endings are: **-y/-i** (-i after **k** and **g**) for masculine, **-a** for feminine, and **-e** for neuter. As in English, adjectives usually precede the noun.

For example:

<i>Masculine</i>	<i>Feminine</i>	<i>Neuter</i>
nowy konsul	nowa ambasada	nowe słowo (<i>word</i>)
dobry ambasador	dobra sekretarka	dobre auto
polski profesor	polska prasa	polskie nazwisko
amerykański dyplomata		

When introducing two persons to each other, say:

Pani Warska, pan Kowalczyk; Dyrektor Kaleta, konsul Hamilton.

When introducing yourself, simply say:

Bielski. Konsul Barski. Kowalczyk jestem. (<i>jestem is optional.</i>)	Zabłocka. Dyrektor Zielińska. Warska jestem.
---	--

Być - to be - present tense

1. (ja)	jestem	<i>I am</i>
2. (ty)	jesteś	<i>you are (informal)</i>
3. on/a, pan/i	jest	<i>he/she is, you are (formal)</i>
4. (my)	jestemy	<i>we are</i>
5. (wy)	jesteście	<i>you are (plural, informal)</i>
6. oni/one, państwo	są	<i>they are, you are* (formal, to a couple or a male/female group)</i>

All Polish verbs in the present tense come in sets of six, with six different endings. At this stage, however, let's concentrate on nos. 1 and 3.

Pan, pani, and państwo are used:

- 1) when addressing someone formally (with title but without surname)*
- 2) and when talking about someone (with surname)*

*When addressing females, a form **panie** is used; **panowie** is used when addressing males.*

* **oni** - males only or a mixed group, **one** - females only

Notice the difference:

1. Kto to?	To ambasador.
2. Kto to jest? <i>Who is this?</i>	To jest pan/i Kowalczyk. <i>This is Mr./Mrs. Kowalczyk.</i>
	To jest konsul. <i>This is the consul.</i>
	To jest konsul Hamilton.
3. Pan/i jest ...? <i>You are ...?</i>	Kowalczyk jestem. Jestem konsulem.
4. Kim on/a jest? <i>What does he/she do?</i>	On/a jest konsulem. <i>He/she is a consul.</i>
<i>Who is he/she?</i>	On/a jest moim bratem/moją siostrą. <i>He/she is my brother/my sister.</i>

When the structure to jest is used, the ending of the noun and adjective will not change. However, without to, a different ending has to be added: -em (-iem after g and k) for masculine and neuter, and -ą for feminine. Adjective endings will change accordingly. Use -ym (-im after k and g) for masculine and neuter, -ą for feminine.

For example:

Masculine/Neuter	Feminine
Jestem Amerykaninem.	Jestem Amerykanką.
Jestem Polakiem.	Jestem Polką.
On jest asystentem administracyjnym.	Ona jest nową sekretarką.
Pan jest amerykańskim studentem.	Pani jest amerykańską studentką.

Most titles and some professions, such as ambassador, konsul, senator, minister, inżynier, doktor, or dyplomata, do not change.

For example:

<i>Masculine</i>	<i>Feminine</i>
On jest nowym konsulem.	Ona jest nowym konsulem.
On jest republikańskim senatorem.	Ona jest demokratycznym senatorem.
Pan jest amerykańskim dyplomatą.	Pani jest amerykańskim dyplomatą.
Pan Ralph Thomas jest amerykańskim dyplomatą.	Pani Lucie Johnson jest amerykańskim dyplomatą.

Many Polish surnames have adjectival endings and are treated as adjectives.

For example:

<i>Masculine</i>	<i>Feminine</i>
pan Brzeziński	pani Brzezińska
pan Zawadzki	pani Zawadzka

Proszę, niech pan/i + Verb is a polite form used to express any kind of request.

Proszę, niech pan/i siada. *Please, be seated.*

GETTING THE FEEL OF IT:

Pronunciation Practice

With books closed, repeat the American's lines after the instructor. Now with the instructor's help, you will work on the structures and verbs which appear in the dialogue. Use appropriate endings. Concentrate on the American's lines.

1. Practice introducing yourself:

For example:

Dzień dobry, Shirley Moore.
Dzień dobry, Eagleton.

Dzień dobry, Ewa Bar.
Dzień dobry, Karski jestem.

Dzień dobry, ____ jestem.

Dzień dobry panu, Kowalski jestem.

Dzień dobry pani, Jaworska. Bardzo mi miło.

Dzień dobry.

Maniak jestem. Bardzo mi miło.

Dobry wieczór panu/pani, Bieniewicz.
Bardzo mi miło.

Dobry wieczór panu/pani, Sadowski.
Bardzo nam miło.

We are very pleased to meet you.

2. Practice introducing two persons to each other:

For example:

Robert Brown, Barbara Baranowska.

Robert Brown, nasz radca administracyjny; Barbara Baranowska, nasza sekretarka.
(*counselor*)

Pani konsul pozwoli, doktor Filipowicz; panie doktorze, pani konsul Thomas.
(*allow me*)

Pani doktor pozwoli, konsul Rodriguez; panie konsulu, doktor Zarębska.

Pani profesor pozwoli, pan Cohen; profesor Durbal.

Pan/i minister pozwoli, pułkownik Herbert Down.
(*colonel*)

3. Practice verifying who you are talking to:

For example:

Jestem sekretarką.

Pani jest sekretarką.

Jestem Polką.

Pani jest _____

Jestem Warszawianką.

Pani jest _____

Jestem Polakiem.

Pan jest _____

Jestem Łodzianką.

Pani jest _____

Jestem Łodzianinem.

Pan jest _____

Jestem Amerykanką.

Pani jest _____

Jestem Amerykaninem.

Pan jest Amerykaninem.

Jestem dyplomatą.

Pan/i jest _____

Jestem konsulem.

Pan/i jest _____

Przepraszam, pan jest ____ ?

Jestem urzędnikiem ambasady. (*M*)

Przepraszam, pani jest ____ ?

Jestem urzędniczką konsulatu. (*F*)

Przepraszam, czy pan/i jest urzędnikiem/urzędniczką ambasady?

Przepraszam, czy pan/i pracuje w sekcji wizowej?
(*do you work?*)

Czy mam przyjemność z dyrektorem Kowalskim/dyrektor Kowalską?

4. Practice variants of greetings and introductions:

For example:

Dzień dobry panu, Górski jestem. Bardzo mi miło.

_____ Bardzo mi przyjemnie.
(*I'm pleased to meet you.*)

Dzień dobry pani, ogromnie mi miło, Węgorski.

_____ Mnie również.
(*too*)

Dzień dobry, panie konsulu. Jan Zalewski jestem. Bardzo mi miło.

_____ Miło mi pana poznać.

Dzień dobry, pani konsul. Ewa Kwiatkowska. Bardzo mi miło.

_____ Miło mi panią poznać.

Dobry wieczór, panie/pani radco. Józef Radek, a to moja żona, Agata Radek.
(*my wife*)

_____ Miło mi państwa poznać.

Dobry wieczór państwu. Agata Wadowicz, a to mój mąż, Zbigniew Lerski.

(husband)

_____ Miło nam państwa poznać.

Pan/i pozwoli, że się przedstawię. Bieniewicz.

_____ Bardzo nam miło.

5. Practice making sure you understand someone 's name:

For example:

Przepraszam, pan ...?	Brzeziński.
-----------------------	-------------

Przepraszam, pani ...? _____

Przepraszam, pana/pani nazwisko? _____

Przepraszam, jak pana/pani godność?
(surname, very politely) _____

Przepraszam, pan/i się nazywa? _____

6. Practice confirming or denying who you are:

For example:

Pan jest Amerykaninem?	Tak, jestem Amerykaninem.
Pani jest Amerykanką?	Tak, jestem Amerykanką.

Pani jest sekretarką? Tak, jestem _____

Pan/i jest ambasadorem? Nie, nie jestem _____

Pani/i jest konsulem? Tak, jestem _____

Pan/i jest attaché prasowym? Tak, jestem _____

Pan/i jest attaché ekonomicznym? Tak, jestem _____

Pan/i jest radcą ekonomicznym? Nie, nie jestem _____

Pan jest Rosjaninem? Nie, nie jestem _____

Pani jest Rosjanką? Nie, nie jestem _____

Pan jest Polakiem? Nie, nie jestem _____

Pani jest Polką?	Nie, nie jestem	_____
Pan jest Hiszpanem?	Nie, nie jestem	_____
Pani jest Hiszpanką?	Nie, nie jestem	_____

7. Practice explaining who you are or what you are doing:

For example:

Przepraszam, pani jest nową sekretarką, prawda?

Nie, ja jestem radcą administracyjnym. To pani Moore jest sekretarką.

Przepraszam, pani jest Amerykanką?

Tak, jestem Amerykanką. Pan jest Polakiem, prawda?

Przepraszam, czy pan jest Amerykaninem?

Naturalnie, jestem Amerykaninem. Pani jest Polką?

Proszę pana, czy pan jest attaché prasowym?

Nie, to Paula Dean jest attaché prasowym. Ja jestem konsulem.

Proszę pani, czy pani jest radcą handlowym?

(commercial)

Nie, to Ellen Ryan jest radcą handlowym. Ja jestem attaché naukowym.
(science)

8. Practice finding out from a third person what someone does:

For example:

Przepraszam pana, kim jest ten pan?

To redaktor Eysmont.

(title for journalists)

Przepraszam panią, kim jest ta pani?

To inżynier Starska.

Bardzo przepraszam, kim jest ten pan?

To dyrektor Piotrowski.

Proszę państwa, kim są ci państwo?

To państwo Milewscy. On jest profesorem, a ona dentystką.

Przepraszam, kim jest pani Suwalska?

Pani Suwalska jest burmistrzem Ochoty.

(mayor of the Ochota district)

9. Practice confirming someone's profession/title/nationality. Add appropriate endings:

For example:

Pan jest urzędnikiem i pani jest urzędniczką.

(office employee)

Pan jest adwokatem i pani jest adwokatem.

(lawyer)

Pan jest _____ i pani _____

asystent/ka.

profesor

architekt

inżynier

student/ka

urzędnik/urzędniczka

dyrektor

naczelnik

Francuz/ka

lektor/ka polskiego

doktor

dyplomata

biznesman/ka

kongresman/ka

10. Practice addressing someone directly:*

For example:

Pan jest dobrym asystentem.
Pani jest dobrą asystentką.

Pan/i jest (nowy/a student/ka) _____

Pan/i jest (polski/a nauczyciel/ka)
(*teacher*) _____

Pan/i jest (polski/a lektor/ka)
(*teacher of a foreign language*) _____

Pan/i jest (dobry/a specjalista/ka) _____

Pan/i jest (nowy konsul) _____

Pan/i jest (amerykański dyplomata) _____

10. Practice talking about someone who is not present

For example:

On jest dobrym asystentem.
Ona jest dobrą asystentką.

On/a jest _____

On/a jest _____

On/a jest _____

On/a jest _____

On/a jest _____

On/a jest _____

* Don't ever use *he/she* when talking about someone who is present. It's considered very impolite in Polish.

11. Practice saying who these people are. Add appropriate endings:

Corazon Aquino	jest	(filipiński prezydent)
Ted Kennedy	jest	(demokratyczny senator)
John Major	jest	(brytyjski premier)
Daniel Olbrychski	jest	(polski aktor)
Helen Hayes	jest	(amerykańska aktorka)
Julio Cortazar	jest	(argentyński pisarz)
Maria Dąbrowska	jest	(polska pisarka)
Sławomir Mrożek	jest	(polski dramaturg)
Mario Cuomo	jest	(amerykański polityk)
Shirley Temple Black	jest	(amerykański dyplomata)
Leszek Sylwestrowicz	jest	(polski ekonomista)
Krzysztof Penderecki	jest	(wielki polski kompozytor) (<i>great</i>)
Jehudi Menuhin	jest	(słynny skrzypek)
Shimon Peres	jest	(izraelski polityk)
Jim Baker	jest	(sekretarz stanu)

PUTTING IT TOGETHER:

You will now hear variants of the base dialogue lines. With the instructor's help, guess their meaning. Then play these variants in a natural enactment.

Variants

Introductions:

P: Dzień dobry pani, Kulesza jestem.

A: Dzień dobry panu, Elizabeth Richardson.

P: Dzień dobry pani, jestem Zawadzka.

A: Dzień dobry, Rodriguez. Bardzo mi miło.

P: Pan pozwoli, że się przedstawię, Broniewski jestem.

A: Steve Howard, bardzo mi miło.

P: Pani pozwoli, że się przedstawię, Broniewska jestem.

A: Stephanie Barnes jestem, bardzo mi miło.

P: Dzień dobry, panie konsulu, moje nazwisko Janiak.

A: Bardzo mi miło. Przepraszam, pan Janiak, tak?

Explaining who you are or what you are doing:

P: Przepraszam, pani jest nową sekretarką, prawda?

A: Nie, ja jestem urzędnikiem personalnym. To pani Moore jest sekretarką.

P: O, pan jest nowym konsulem?

A: Tak, jestem nowym konsulem. A pani jest recepcjonistką, tak?

P: O, pani jest nowym konsulem?

A: Tak, jestem nowym konsulem. A pani jest recepcjonistką, tak?

P: Przepraszam, pani Feltman, prawda?

A: Tak, Irene Feltman. Bardzo mi miło.

P: Pani nazwisko Hamilton, prawda? Bardzo mi miło, Bratkowski.

A: Tak, moje nazwisko Hamilton, Martha Hamilton.

P: Przepraszam, pani jest Amerykanką?

A: To prawda, jestem Amerykanką. Pan jest Polakiem, prawda?

P: Przepraszam, czy pan jest Amerykaninem?

A: Naturalnie, jestem Amerykaninem. John Bradley, bardzo mi miło.

P: Proszę pana, czy pan jest attaché prasowym?

A: Nie, to Paul Lee jest attaché prasowym. Ja jestem konsulem.

MAKING IT WORK:

Role Playing

Now play the role of the American in a natural enactment with your instructor. All variants are possible here and no corrections will be made.

Interpreter Situation

Practice interpreting back and forth between Polish and English.

1. A: (F)¹: *Come in.*
2. P: (M): *Good day, Ma'am. My name is Kowalczyk. Very nice to meet you.*
3. A: *Good day, I'm Martha Hamilton. Very nice to meet you. Please be seated.*
4. P: *You are our new consul, aren't you?*
5. A: *Yes, and you are ...?*
6. P: *I am an administrative assistant.*
7. P: (F)²: *Good day, consul. My name is Warska. Very nice to meet you.*
8. A: *Good day, I'm Martha Hamilton. Very nice to meet you. Please, be seated. You are ...?*
9. P: *I am the new secretary.*

USING IT:

At this point try to create your own situation; in other words, take the initiative!

Minister Sikorski greeting Szewach Weiss, ambassador of Israel to Poland, for the unveiling of the Memorial honoring the Warsaw Ghetto Resistance Fighters' Evacuation.

Photo: Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Poland
Date: 14 May 2010
cc-by-nd

UNIT 2 - LEKCJA 2

LOOKING FOR SOMEONE AT THE EMBASSY

Cultural Notes

Especially at the office, Poles often use a different, slightly less formal manner when speaking to or about a colleague, co-worker, etc. While they will still talk in the third person, they will add the first name following "Mr./Mrs."-- for example: "Mr. Tom, Mrs. Barbara." Usually women and persons higher in rank or age will offer to switch to this "Mr./Mrs." + first-name combination.

Avoid the combination of "Mr./Mrs. + surname" when directly addressing someone. (You may hear it but it is definitely low-brow.)

Poles love titles. Try to find out the titles of all the people you'll be meeting: director, professor, engineer (it is a title in Poland), etc. If you can't, use one that looks most fitting. For example, if you talk to a pharmacist, you address her (over 90% of pharmacists in Poland are women) as: pani magister (magister means M.A.). Even the manager of a shop likes to be called just that: "Mr./Mrs. Manager" - panie kierowniku, pani kierowniczo. It is always safer to overtittle than undertitle, especially in the Kraków region and outside of large metropolitan areas.

Poles also love compliments. You will hear lots of them, whether you are a man or a woman. However, remember that in Poland you do have to say nice things to people and that saying, for example, "You look very nice today!", is not considered sexist.

SETTING THE SCENE:

You have already spent a few days at the Embassy and, although you do not know everybody yet, you're already somewhat familiar with who's who. Today you want to talk to an FSN from the Admin. Section, a certain Jan (pan Jan).

HEARING IT:

With your books closed, listen to the dialogue twice. Try to guess what is going on.

SEEING IT:

Look at the dialogue silently while listening to the tape. You will be asked to comment.

1. P: Dzień dobry, pani konsul. Czym mogę służyć?
2. A: Dzień dobry, panie Henryku. Przepraszam, gdzie jest pan Jan?
3. P: Jana dziś nie ma, jest chory.
4. A: Pan Jan jest ...? Nie rozumiem.
5. P: Jan jest chory. Grypa.
6. A: O, bardzo mi przykro!
7. P: To tylko grypa, pani konsul. Nic poważnego. Jutro już będzie w pracy. Pani konsul już dobrze mówi po polsku.
8. A: Dziękuję za komplement. Niestety, jeszcze nie.

FILLING IN THE BLANKS 1

*Listen to the dialogue once more and fill in the blanks with the missing words.
Check your words by looking at the printed dialogue.*

Dzień dobry, _____ konsul. Czym _____ służyć?

_____, panie Henryku. Przepraszam, _____ jest pan Jan?

Jana dziś _____, jest chory.

_____ jest ...? Nie rozumiem.

Jan _____ chory. Grypa.

O, _____ mi przykro!

To tylko _____, pani konsul. Nic poważnego. Jutro już _____ w pracy.

Pani konsul już dobrze mówi _____.

_____ za komplement. Niestety, jeszcze nie.

FILLING IN THE BLANKS 2

Listen to the dialogue once again and continue as in #1.

Dzień dobry, pani _____. Czym mogę służyć?

Dzień dobry, panie Henryku. _____, gdzie jest pan Jan?

Jana dziś nie _____, jest chory.

Pan Jan jest ...? Nie _____.

Jan jest chory. _____.

O, bardzo mi _____!

To _____ grypa, pani konsul. Nic poważnego. Jutro _____ będzie w pracy. Pani

konsul już dobrze _____ po polsku.

Dziękuję za komplement. _____, jeszcze nie.

TAKING IT APART:

First as a group, then individually, repeat each item in Polish after the instructor, always checking the English meaning. The instructor will then select English or Polish words and ask you to translate them.

czym mogę służyć?	<i>how can I help you?</i>
przepraszam	<i>excuse me</i>
gdzie	<i>where</i>
dziś	<i>today</i>
nie ma	<i>[he] isn't in</i>
rozumiem	<i>I understand</i>
chory	<i>ill</i>
bardzo mi przykro	<i>I'm very sorry</i>
to	<i>this [is]</i>
tylko	<i>only</i>
grypa	<i>flu</i>
nic	<i>nothing</i>
nic poważnego	<i>nothing serious</i>
jutro	<i>tomorrow</i>
już	<i>already</i>
będzie	<i>will be</i>
w pracy	<i>at work</i>
dobrze	<i>well, good</i>
pan/i mówi	<i>you speak</i>
pan/i mówi po polsku	<i>you speak Polish</i>
dziękuję	<i>thank you</i>
dziękuję za	<i>thank you for</i>
komplement	<i>compliment</i>
niestety	<i>unfortunately</i>
jeszcze	<i>yet</i>
nie	<i>no, not</i>

LANGUAGE NOTES

Forms of address

There are four ways to address people:

1. Most general ways without name or title:

Proszę pana	to a man
Proszę pani	to a woman
Proszę państwa	to a mixed group (men and women)
Proszę panów	to a group of men
Proszę pań	to a group of women

2. Using the person's title or position:

In this case, the ending change takes place when you address a man: No change is needed when addressing a woman.

The following chart will help you make those changes. You have to look at the last consonant of a title and make the change accordingly. (The chart applies to masculine nouns only, which represent most titles or positions):

<i>final consonants</i>	→	<i>e ending</i>
r		rz e
ł		l e
t		ci e
d		dzi e
m, n, b, p, w, f, z, s		i e

final consonants			→	u ending
		dz	c	u
ż	ś	dź	ć	iu
ż/rz	sz	dź/drz	cz	u
j	l	ń		u
k	g	ch		u

Exceptions:

After the slashed consonants like ś, the ending will be *iu* (no diacritic).

Title:	→	to a man	→	to a woman
ambasador	panie	ambasadorze	pani	ambasador
profesor	panie	profesorze	pani	profesor
mecenas	panie	mecenasie	pani	mecenas
prezydent	panie	prezydencie	pani	prezydent
generał	panie	generale	pani	generał
burmistrz	panie	burmistrz	pani	burmistrz
konsul	panie	konsulu	pani	konsul

Exceptions:

radca	panie	radco	pani	radco
sędzia	panie	sędzio	pani	sędzio
wojewoda	panie	wojewodo	pani	wojewodo

Some positions which represent feminine nouns and are used only for women:

kierowniczka	pani	kierowniczo
profesorka	pani	profesorko

3. Using the person's first name preceded by pan or pani:

Male names: (use the chart from #2)

Jan	panie Janie
Stanisław	panie Stanisławie
Adam	panie Adamie
Janek	panie Janku
Ludwik	panie Ludwiku
Lech	panie Lechu
Jaś	panie Jasiu
Tadeusz	panie Tadeuszu
Andrzej	panie Andrzej
Edward	panie Edwardzie
Robert	panie Robercie
Michał	panie Michale

Exceptions: (no ending change, names have the form of an adjective)

Jerzy	panie Jerzy
Antoni	panie Antoni

Female names:

a) full names: O ending

Anna	pani	Anno
Barbara	pani	Barbaro
Krystyna	panie	Krystyno
Grażyna	pani	Grażyno
Iza	pani	Izo
Irena	pani	Ireno
Zofia	pani	Zofio
Jadwiga	pani	Jadwigo

b) diminutives: U ending

Ania	pani	Aniu
Basia	pani	Basiu
Ewunia	pani	Ewuniu
Zosia	pani	Zosiu
Jadzia	pani	Jadziu

4. Using only the first name in its full or diminutive form:

full names	diminutives	
Jan!	Jaś!	Jasiu!
Adam!		
Lech!	Leszek!	Leszku!
Andrzej!		
Piotr!	Piotruś!	Piotrusiu!
Michał!		
Anna!	Ania!	Aniu!
Barbara!	Basia!	Basiu!
Ewa!	Ewunia!	Ewuniu!
Krystyna!	Krysia!	Krysiu!

Przepraszać - to apologize - present tense

1. (ja)	przepraszam	<i>I apologize/I beg your pardon</i>
2. (ty)	przepraszasz	<i>you (informal)</i>
3. on/a, pan/i	przeprasza	<i>he/she is, you (formal)</i>
4. (my)	przepraszamy	<i>we are</i>
5. (wy)	przepraszacie	<i>you (plural, informal)</i>
6. oni/one, państwo	przepraszają	<i>they, you * (formal, to a couple or a male/female group)</i>

Przepraszam is also often used as an attention-getter, e.g., **Przepraszam, gdzie jest pan Jan?** *Excuse me, where is Jan?*

Mówić - to speak, to talk, to say - present tense

1. (ja)	mówię	<i>I speak</i>
2. (ty)	mówisz	
3. on/a, pan/i	mówi	
4. (my)	mówimy	
5. (wy)	mówicie	
6. oni/one, państwo	mówią	

Być - to be - future tense

1. (ja)	będę	<i>I will be</i>
2. (ty)	będziesz	
3. on/a, pan/i	będzie	
4. (my)	będziemy	
5. (wy)	będziecie	
6. oni/one, państwo	będą	

As you see, the future tense has 6 endings in Polish, just like the present tense. Notice that nos. 1 and 6 have somewhat different endings than the other numbers. Again, however, in this unit let's concentrate only on nos. 1 and 3.

NIE MA

Nie ma is a proper negative answer to the question: *Is ... there?*
Notice that when you say someone is not there/in, the endings change.

For example:

Czy jest pan Jan? *Is Jan there/in?*

Tak, jest. *Yes, he is.*

Nie, nie ma. *No, he isn't.*

Nie, pana Jana nie ma.

Czy to jest konsul? *Is this the consul?*

Tak, to jest konsul. *Yes, this is the consul.*

Nie, to nie jest konsul. To jest attaché prasowy.

Czy jest pan konsul? *Is the consul there?*

Nie, nie ma. *No, he/she isn't there.*

Nie, pana konsula nie ma.

Czy jest pani konsul?

Nie, pani konsul nie ma.

Czy jest pani dyrektor Zawada?

Nie, pani dyrektor Zawady nie ma.

Czy są państwo Radek?

Nie, nie ma.

or: Nie, państwa Radek nie ma.

Czy jest pani Marta?

Nie, pani Marty nie ma.

Czy jest pani Kasia?

Nie, pani Kasi nie ma.

Czy jest pan ambasador?

Nie, pana ambasadora nie ma.

Czy jest pan Kowalski?

Nie, pana Kowalskiego nie ma.

Czy jest pani Kowalska?

Nie, pani Kowalskiej nie ma.

When addressing or talking about someone and using his/her title/rank, change(s) in ending(s) will occur only when talking to or about a man. A woman's title and rank will not change.

For example:

Czy jest pan inżynier Kowalski?

Nie, pana inżyniera nie ma.

Czy jest już pani inżynier Kowalska?

Nie, pani inżynier jeszcze nie ma.

1. Czy mówię z profesorem Krasuckim? (*Am I speaking with ...*)?

Czy mówię z profesor Krasucką?

2. Czy mam przyjemność z doktorem Janowskim? (*Do I have the pleasure ...*)?

Czy mam przyjemność z doktor Janowską.

The examples in both sets are often used on the phone. The ones in the second set are extra-polite forms.

You can ask a question by using intonation only, or you can add czy at the beginning of the sentence.

For example:

Pan/i jest dyplomatą?

or: Czy pan/i jest dyplomatą.

CO	=	<i>what</i>
CO+Ś	=	<i>something/anything</i>
NIC	=	<i>nothing</i>

After **co** (*what*), **coś** (*something*), **nic** (*nothing*), endings will change as follows:

For example:

Czy to coś poważnego? <i>Is it something serious?</i> Nie, to nic poważnego. <i>No, it's nothing serious.</i>
--

Notice the change of ending each time you use **co/coś/nic** + **adjective**.

Co nowego? <i>What's new?</i> Coś nowego? <i>Something new?</i> Nic nowego? <i>Nothing new?</i>

JESZCZE

Jeszcze may mean: *yet, still or else*. Go by the context!

For example:

Jeszcze nie mówię dobrze po polsku. <i>I don't speak Polish well yet.</i> Czy on jeszcze mówi? <i>Is he still speaking?</i> Co on jeszcze mówi? <i>What else is he saying?</i>
--

JUŻ

Już is not easy to translate. Sometimes it means *already*. Sometimes **już** conveys the meaning of something that has just happened or is about to happen.

For example:

Już jestem. *I'm [already] here.*
Konsula już nie ma. *The consul has left.*
Jan już jutro będzie. *Jan is going to be in tomorrow.*
Już idę. *I'm coming.*

Notice the difference:

Czy jest pan dyrektor?

Nie, pana dyrektora już nie ma. *The director has already left.*

Nie, pana dyrektora jeszcze nie ma. *The director isn't here yet.*

BĘDZIE

Będzie + *Infinitive* is an easy combination used to form a future tense.

For example:

Ambasador będzie mówić po polsku. *The ambassador will be speaking in Polish.*

BARDZO MI PRZYKRO

Bardzo mi przykro has the same structure as **bardzo mi miło**. You can use these shortcuts to express quite a lot.

For example:

Bardzo mi miło, że pan/i konsul jest naszym gościem.

I'm delighted that you are our guest, sir/madam.

Jak mi miło, że państwo będą u nas!

We are so very pleased that you will be our guests.

Bardzo mi przykro, że pan Jan jest chory.

I'm very sorry that Jan is ill.

Tak nam przykro, że pana konsula/pani konsul nie ma.

We are so sorry that the consul is not here.

GETTING THE FEEL OF IT:

Pronunciation Practice

With your books closed, repeat the American's lines after the instructor. Then with the instructor's help, you will work on the structures and verbs which appear in the dialogue. Use appropriate endings. Concentrate on the American's lines.

1. Practice checking someone's whereabouts:

Czy jest pan Jan?

Tak, jest.

Czy jest pan/i konsul?

Tak, jest.

Czy jest pan Ryszard?

Nie, nie ma.

Nie, Ryszarda nie ma.

Gdzie jest pan Marek?

(where)

Pan Marek jest w szpitalu, chory.

Gdzie jest pani Zgorzelska?

Pani Zgorzelska jest bardzo chora.

Gdzie jest pan/i konsul?

Pan/i konsul jest w Waszyngtonie.

Kiedy będzie pan Jan?

(when)

Pan Jan będzie jutro.

Kiedy będzie pani Marysia?

Pani Marysia będzie jutro.

Czy pan Józef będzie jutro?

Nie, nie będzie.

Nie, jutro Józefa chyba nie będzie.

(I guess)

Kiedy pani Anna będzie w pracy?

(at work)

Pani Anna? Już jutro.

Kiedy pan Jankowski będzie w pracy?

Pan Jankowski? Chyba już jutro.

Czy pan Tomasz będzie jutro?

Nie, Tomasza jutro nie będzie. Jest chory.

Czy pani Anna będzie jutro w konsulacie?

Niestety, jeszcze nie. Jest w Krakowie.

Czy doktor Filipowicz będzie już jutro w Instytucie?

Nie, jutro doktora Filipowicza jeszcze nie będzie. *(M)*

Nie, jutro doktor Filipowicz jeszcze nie będzie. *(F)*

2. Practice replying where you are going to be:

Czy pan/i będzie jutro w pracy?

Tak, będę.

Nie, nie będę.

Nie, jutro mnie nie będzie.

Czy pan/i będzie jutro w ambasadzie?

Tak, jutro na pewno będę.

(for sure)

Czy pan/i będzie jutro w konsulacie?

Naturalnie, że będę.

Czy pan/i będzie już jutro w Krakowie?

Tak, już jutro będę w Krakowie.

Tomorrow I'll be in Kraków.

Nie, jutro będę jeszcze w Warszawie.

No, tomorrow I'll still be in Warsaw.

3. Practice asking whether someone has just arrived or left:

Dzień dobry, czy jest już dyrektor Stowara?

Nie, dyrektora jeszcze nie ma.

Proszę pana, czy jest już profesor Łubieńska?

Tak, pani profesor już jest.

Nie, pani profesor jeszcze nie ma.

Proszę pani, czy zastałem/łam profesora Łubieńskiego?*

Niestety nie, proszę pana/pani. Profesora już nie ma.

Niestety nie, proszę pana/pani. Profesora jeszcze nie ma.

Dobry wieczór, czy już jest pan/i redaktor?

Jeszcze nie, ale zaraz będzie, proszę pana/pani.

(in a moment)

Dobry wieczór, czy jest jeszcze inżynier Żaczyk?

Już nie ma, proszę pana/pani. Jutro będzie.

4. Practice checking whether someone is still absent:

Więc pana Stefana dziś jeszcze nie ma?

Jeszcze nie, proszę pana/pani.

Czy pani Janiny ciągle nie ma?

(still)

Ciągle nie ma, panie radco/pani radco.

* *This is a very polite way to ask for someone.*

To pana ministra/pani minister jeszcze nie ma w Warszawie?

Nie, nie ma. Pan/i minister jest jeszcze w Londynie.

Dlaczego jeszcze nie ma pana Kowalskiego?

(why)

Bo pan Kowalski jest w szpitalu.

(because)

Czy pani Barańskiej też jeszcze nie ma?

Pani Barańska już jest.

5. Practice asking what someone will do in the future:

Czy ambasador będzie mówić po polsku czy po angielsku?

Tylko po polsku.

(only)

Czy pan/i będzie pracować w Instytucie?

(to work)

Chyba tak.

Pan/i będzie studiować w/na* uniwersytecie?

Tak, będę studiować i pracować.

Pan/i będzie jutro pracować?

Niestety tak.

Proszę pana/proszę pani, gdzie będzie pan/i studiować?

W Warszawie na Akademii Medycznej.

6. Practice asking whether this is a difficult problem, an important matter, etc.:

Czy to jest poważny problem?

Tak, bardzo poważny.

* *Both prepositions are correct.*

Czy to jest skomplikowany problem?

Chyba tak.

Czy to jest ważna sprawa?

(important matter)

Bardzo ważna, naprawdę.

Pan/i mówi, że to pilna sprawa?

(urgent)

Niestety tak. Ważna i pilna.

7. Practice asking whether something is serious, interesting, etc.:

Czy to coś poważnego?

Nie, to tylko grypa.

Niestety tak, dyfteryt.

Czy to coś nowego?

Tak, coś nowego.

Czy to coś dobrego?

Tak, coś bardzo dobrego.

Czy to coś ważnego?

Tak, coś bardzo ważnego.

Czy to coś pilnego?

Nie, to nic pilnego.

Czy to coś interesującego?

Nie, nic interesującego.

Czy to coś specjalnego?

Naturalnie, coś bardzo specjalnego.

8. Practice answering that this is nothing serious, new, etc.:

Nie, to nic poważnego.

Nie, to nic ... *new*
 good
 important
 urgent
 interesting
 special

9. Practice asking what language your interlocutor speaks:

Czy pan/i mówi po polsku?

Tak, mówię po polsku.

Czy pan/i mówi po angielsku?

Tak, mówię po angielsku.

Czy pan/i mówi po francusku?

Tak, mówię po francusku.

Czy pan/i mówi po rosyjsku?

Tak, ale nie mówię dobrze po rosyjsku.
(*but*)

Czy pan/i mówi po portugalsku?

Nie, nie mówię po portugalsku.

Czy pan/i mówi po japońsku?

Mówię trochę po japońsku.
(*a little*)

10. Practice saying how well someone speaks the language:

Pan/i mówi dobrze po angielsku.

Dziękuję za komplement, ale jeszcze nie.

Niestety, jeszcze nie mówię dobrze po polsku.

Ale, na pewno będzie pan/i mówić dobrze po polsku.

Mąż mówi dobrze po hiszpańsku.

Ja, niestety jeszcze nie.

Pan/i Thomas już mówi dobrze po polsku.

Tak, bardzo dobrze, prawda?

Pan/i Wesley jeszcze nie dobrze mówi.

już dobrze

bardzo dobrze

nie bardzo dobrze

jeszcze nie

wcale nie

(not at all)

11. Practice thanking someone for a compliment:

Pan/i już dobrze mówi po polsku.

Dziękuję za komplement. Jeszcze nie.

Pani jest bardzo miła.

Dziękuję za komplement. Pan jest bardzo uprzejmy.

(kind)

Zawiozę pana/panią na lotnisko.

(I'll take you to the airport.)

To bardzo miło z pana/pani strony.

(That's very kind of you.)

Amerykanie są bardzo sympatyczni.

Dziękuję za komplement. Polacy też są bardzo sympatyczni.

Ameryka jest bardzo interesująca.

Cieszę się, że się panu/pani podoba.

(I'm very glad that you like it.)

12. Practice expressing pleasure or sympathy:

Bardzo mi miło, że pan/i dyrektor jest naszym gościem.

Dziękuję bardzo za zaproszenie.

(invitation)

Naprawdę bardzo nam miło, że pan/i minister będzie naszym gościem.

Mnie również. To dla mnie zaszczyt.

(honor)

Jak mi miło, że mój dom się państwu podoba.

Naprawdę bardzo.

Bardzo nam przykro, że pani Barbara jest chora.

Niestety. Dzięki Bogu to nic poważnego.

(Thank God.)

13. Practice addressing people using their titles/names:

Dzień dobry, panie doktorze. Co u pana słychać?

Dzień dobry, panie konsulu. Dziękuję nic nowego.

Dzień dobry, pani doktor. Co u pani słychać?

Dzień dobry pani konsul. Nic specjalnego, dziękuję.

Dzień dobry, panie profesorze. Czym możemy panu służyć?

Dzień dobry, panie/pani radco. Mam taką małą sprawę.

(I have just a little matter.)

Dzień dobry, panie pułkowniku.

Dzień dobry, pani. Jak udały się wakacje?

(Did you have a nice vacation?)

Panie dyrektorze, prosimy tu na chwilę.

(Please come over here for a moment.)

Pani Basiu, gdzie są nowe dyskietki?

Tu w szufladzie, proszę pani.

(here in a drawer)

Panie Janku, jak się czuje żona?

Dziękuję pani/panu, dużo lepiej.

(much better)

PUTTING IT TOGETHER:

You will now hear variants of the base dialogue lines. With the instructor's help, guess at their meaning. Then play these variants in a natural enactment.

Variants

Responding to someone's greetings, checking someone's whereabouts:

P: Dzień dobry panu. Czym mogę służyć?

A: Dzień dobry. Przepraszam, czy jest pan Janiak?

P: Dzień dobry pani. Czym możemy służyć?

A: Dzień dobry. Przepraszam, czy jest pan Janiak?

P: Dobry wieczór panu. Czym mogę służyć?

A: Dobry wieczór. Czy już jest dyrektor Zawadzki?

P: Dobry wieczór pani. Czym możemy służyć?

A: Dobry wieczór pani. Czy jest już dyrektor Zawadzka?

P: Dzień dobry, panie Billu. Co nowego?

A: Dzień dobry, panie Marku. Nic nowego, dziękuję.

P: Dzień dobry, pani Barbaro. Co nowego?

A: Dzień dobry, pani Joanno. Nic nowego, dziękuję.

P: Dzień dobry. Słucham pana.

A: Dzień dobry. Gdzie jest pan Robert? Mamy coś bardzo pilnego.

P: Dzień dobry. Słucham panią.

A: Dzień dobry. Gdzie jest pani Zofia? Mamy coś bardzo pilnego.

Asking for clarification:

A: Pan Edward jest ...? Przepraszam, nie rozumiem.

P: Edward jest chory, panie konsulu. Grypa.

A: Pan Edward jest ...? Przepraszam, nie rozumiem.

P: Edward jest chory, pani konsul. Grypa.

A: Pani Janina jest ...? Bardzo mi przykro, nie bardzo rozumiem.

P: Pani Janina jest w szpitalu.

A: Pan Kowalski jest w ...? Nie rozumiem.

P: Stanisław ma egzamin, panie konsulu, w/na uniwersytecie.

A: Pan Kowalski jest w ...? Nie rozumiem.

P: Stanisław ma egzamin, pani konsul, w/na uniwersytecie.

A: Pani Domagała jest w ...?

P: Tak, w szpitalu, ale nie jest chora, to tylko test, panie konsulu.

A: Pani Domagała jest w ...?

P: Tak, w szpitalu, ale nie jest chora, to tylko test, pani konsul.

Expressing sympathy:

A: O, bardzo mi przykro.

P: To nic poważnego, tylko grypa. Jutro już będzie w pracy.

A: Acha, chory. Bardzo mi przykro. Czy to coś poważnego?

P: Nie, nie bardzo. Przeziębienie i bronchit.

(cold)

A: Rozumiem. Pani Stefania jest chora, tak? Bardzo mi przykro.

P: Bardzo jest pan miły, ale to naprawdę nic poważnego.

A: Rozumiem. Pani Stefania jest chora, tak? Bardzo mi przykro.

P: Bardzo jest pani miła, ale to naprawdę nic poważnego.

A: Rozumiem. Pani Barańska jest chora, tak? Bardzo mi przykro.

P: Nie, to nie pani Barańska. Jej córka, Basia, jest chora, ale to nic poważnego.

Explaining where someone is:

A: Przepraszam, gdzie jest pan konsul Long?

P: Pan konsul jest chory.

A: Przepraszam, gdzie jest pani konsul Long?

P: Pani konsul jest chora.

A: Czy pan konsul będzie jutro w biurze?

P: Niestety nie, pan konsul jest w Krakowie.

A: Czy pani konsul będzie jutro w biurze?

P: Niestety nie, pani konsul jest w Krakowie.

A: Czy zastałem pana konsula Browna?

P: Bardzo mi przykro, pana Browna dziś nie ma.

A: Czy zastałam panią konsul Brown?

P: Bardzo mi przykro, konsul Brown dziś nie ma.

A: Czy mogę mówić z panem Moore?

P: Pana Moore dziś nie ma w pracy.

P: Czy mogę mówić z panią Moore?

A: Pani Moore dziś nie ma w pracy.

MAKING IT WORK:

Role Playing

Now play the role of the American in a natural enactment with your instructor. All variants are possible here and no correction will be made.

Interpreter Situation

Practice interpreting back and forth between Polish and English.

1. P: *Good morning, consul. How can I help you?*
2. A: *Good morning, Henry. Excuse me, where is Jan?*
3. P: *Jan is not in today, he is ill.*
4. A: *Jan is ...? I don't understand*
5. P: *Jan is ill. The flu.*
6. A: *Oh, I'm very sorry.*
7. P: *Only the flu, consul, nothing serious. Tomorrow he will be back at work. You speak Polish very well, consul.*
8. A: *Thank you for the compliment. Unfortunately, not yet.*

USING IT:

At this point try to create your own situation; in other words, take the initiative!

USA Embassy in Warsaw

Photo: Christopher Ziemnowicz
Date: 12 May 2009
cc-by-3.0

Consulate of the United States in Kraków

Photo: Tullio Bertorini
Date: 10 Apr 2006
cc-by-sa-2.0

UNIT 3 - LEKCJA 3

GETTING AROUND ON FOOT

Cultural Notes

Like most Europeans, Poles like to walk. Some districts are especially attractive, and there are many parks in Warsaw (and most Polish cities). Window shopping is rather a mixed blessing, since window displays may be funny and bizarre but not necessarily attractive. And the items in the window are not necessarily for sale.

When you ask for directions, a Pole will give them willingly and graciously, but what might seem far for an American will be at a reasonable walking distance for a Pole. Also, whether you are walking or driving, you will only be told right, left, or straight ahead. Even the road signs will give you only names of cities and highway numbers but never south, west, etc. Quite often Poles will offer to walk with you. They like foreigners and Americans are among their favorites. Especially in the provinces, you may often attract a crowd--but a friendly crowd--as soon as you are identified as a foreigner.

When you cross a street, be careful to do it only on "zebras" and when the light is in your favor. Pedestrians get tickets too!

Especially in the provinces, you may hear a very typical expression: Ja nietutejszy/a (I'm not from here). It is rather folksy, but worth learning. During special events (the Pope's visit, an important sports event, etc.) you may hear it in large cities such as Warsaw, Kraków, or Gdańsk as well as from policemen who are brought in from other cities as additional reinforcement.

SETTING THE SCENE:

You are becoming more familiar with downtown Warsaw and go for many walks. Today you were strolling around one of your favorite spots, a section of small busy streets and many trees, and you got lost. Since you have an appointment in one of several cafés on Krakowskie Przedmieście Street and don't want to be late, you decide to ask a passerby for directions.

HEARING IT:

With your books closed listen to the dialogue twice. Try to guess what is going on.

SEEING IT:

Look at the dialogue silently while listening to the tape. You will be asked to comment.

1. A: Przepraszam pana, jak dojść na Krakowskie Przedmieście?
2. P: O, to niedaleko. Proszę iść prosto tą ulicą do Świętokrzyskiej. Tam proszę skręcić na prawo i znowu dojść do skrzyżowania, do świateł. Tam proszę skręcić na lewo. To będzie Krakowskie Przedmieście.
3. A: Przepraszam, gdzie iść? Proszę powtórzyć trochę wolniej.
4. P: To jest ulica Szpitalna, widzi pani?
5. A: Tak, ulica Szpitalna.
6. P: Więc proszę iść tą ulicą prosto aż do skrzyżowania, do świateł.
7. A: Aha, dojść do świateł, tak?
8. P: Tak, to będzie ulica Świętokrzyska. Tam proszę skręcić na prawo.
9. A: Rozumiem, na prawo.
10. P: Potem proszę znowu iść prosto i skręcić na lewo w pierwszą ulicę.
11. A: Prosto i na lewo. Dziękuję bardzo.
12. P: Proszę bardzo.

FILLING IN THE BLANKS 1

*Listen to the dialogue once more and fill in the blanks with the missing words.
Check your words by looking at the printed dialogue.*

Przepraszam pana, jak _____ na Krakowskie Przedmieście?

O, to niedaleko. Proszę _____ prosto tą ulicą do Świętokrzyskiej. Tam proszę
skręcić na prawo i _____ dojść do skrzyżowania, do świateł. Tam proszę skręcić
na lewo. To _____ Krakowskie Przedmieście.

_____, gdzie iść? Proszę powtórzyć _____ wolniej.

To jest ulica _____, widzi pani?

Tak, ulica Szpitalna.

_____ proszę iść tą ulicą _____ aż do skrzyżowania, do świateł.

Aha, dojść do świateł, _____?

Tak, to będzie _____ Świętokrzyska. Tam proszę _____ na prawo.

Rozumiem, na _____.

Potem _____ znowu iść prosto i skręcić _____ w pierwszą ulicę.

Prosto i na lewo. _____ bardzo.

Proszę bardzo.

FILLING IN THE BLANKS 2

Listen to the dialogue again and continue as in # 1.

_____ pana, jak dojść na Krakowskie Przedmieście?

O, to niedaleko. Proszę iść prosto tą ulicą do _____. Tam proszę skręcić _____ i znowu dojść do skrzyżowania, do świateł. Tam proszę skręcić na lewo. To będzie Krakowskie _____.

Przepraszam, gdzie _____? Proszę powtórzyć _____ wolniej.

To jest _____ Szpitalna, widzi pani?

Tak, ulica Szpitalna.

Więc proszę iść tą _____ prosto aż do skrzyżowania, do świateł.

Aha, _____ do świateł, tak?

Tak, to _____ ulica Świętokrzyska. Tam proszę skręcić _____ prawo.

_____, na prawo.

Potem proszę _____ iść prosto i skręcić na lewo w pierwszą ulicę.

Prosto i na lewo. Dziękuję _____.

Proszę bardzo.

TAKING IT APART:

First as a group, then individually, repeat each item in Polish after the instructor, always checking the English meaning. The instructor will then select English or Polish words and ask you to translate them.

jak dojsć na	<i>how to get to</i>
niedaleko	<i>not far</i>
to niedaleko	<i>it isn't far</i>
proszę iść	<i>follow/go</i>
tą ulicą (ta ulica)	<i>this street</i>
do Świętokrzyskiej	<i>to Świętokrzyska Street</i>
tam	<i>there</i>
proszę skręcić	<i>turn</i>
na prawo	<i>[turn] right</i>
i znowu	<i>and again</i>
dojsć do	<i>reach/keep going on</i>
do skrzyżowania (skrzyżowanie)	<i>up to the intersection</i>
do świateł (światła, Pl)	<i>to the lights</i>
na lewo	<i>[turn] left</i>
proszę skręcić na lewo	<i>turn left</i>
to będzie	<i>that will be</i>
gdzie iść?	<i>where [should I] go?</i>
powtórzyć	<i>to repeat</i>
trochę	<i>a little</i>
wolniej	<i>more slowly</i>
proszę powtórzyć trochę wolniej	<i>please repeat a little more slowly</i>
ulica Szpitalna	<i>Szpitalna Street</i>
widzi pani?	<i>right? [lit., you see?]</i>
więc	<i>so</i>
prosto	<i>straight ahead</i>

aż
aż do skrzyżowania
rozumiem
potem
proszę znowu iść prosto
w pierwszą ulicę
proszę bardzo

*till
all the way to the intersection
I understand
then, later
go again straight ahead
[take] the first street
here: you're welcome*

Warsaw street corner

Photo: urbanlegend/Monika
Date: 1 Oct 2008
cc-by-sa-2.0

LANGUAGE NOTES

Rozumieć - to understand - present tense

1. (ja)	rozumiem	<i>I understand</i>
2. (ty)	rozumiesz	
3. on/a, pan/i	rozumie	
4. (my)	rozumiemy	
5. (wy)	rozumiecie	
6. oni/one, państwo	rozumieją	

Widzieć - to see - present tense

1. (ja)	widzę	<i>I see</i>
2. (ty)	widzisz	
3. on/a, pan/i	widzi	
4. (my)	widzimy	
5. (wy)	widzicie	
6. oni/one, państwo	widzą	

NA and DO

*When talking about going somewhere, use the preposition **na** for all "addresses": streets, avenues, boulevards, squares, circles, districts, bridges, and... cemeteries.*

For example:

Jak dojść na Krakowskie Przedmieście?
Jak iść na Plac Wilsona? (*Wilson Square*)
Jak iść na Rondo Waszyngtona? (*Washington Circle*)
Jak iść na Stare Miasto? (*Old Town district*)

For almost everything else, use the preposition do.

For example:

Proszę iść/dojść do Świątokrzyckiej.
Proszę iść/dojść do świateł (*to the light*).
Proszę iść/dojść do skrzyżowania (*to the intersection*).
Proszę iść/dojść do ambasady, do konsulatu.

TU/TUTAJ	=	<i>here</i>	TAM	=	<i>there</i>
TĘDY	=	<i>here, this way</i>	TAMTĘDY	=	<i>that way</i>

Którędy na/do? (*Which way to get to ... ?*) is a handy shortcut.

For example:

Którędy na Krakowskie Przedmieście?
How does one get to Krakowskie Przedmieście?
Którędy do ambasady USA?
How does one get to the U.S. Embassy?

STĄD DO/NA ... *from here to ...*

For example:

Stąd na Nowy Świat	<i>from here to Nowy Świat</i>
Stąd do ambasady USA	<i>from here to the U.S. Embassy</i>

ten plac <i>this place</i>	ta ulica <i>this street</i>	to rondo <i>this circle</i>
tamten plac <i>that square</i>	tamta ulica <i>that street</i>	tamto rondo <i>that circle</i>

Note the change in the ending:

Proszę iść tą ulicą, tym bulwarem, tą aleją.

Follow this street, this boulevard, this avenue.

Iść - to go - present tense

1. (ja)	idę	<i>I go</i>
2. (ty)	idziesz	
3. on/a, pan/i	idzie	
4. (my)	idziemy	
5. (wy)	idziecie	
6. oni/one, państwo	idą	

Przyjść - to come - future tense

1. (ja)	przyjdę	<i>I will come</i>
2. (ty)	przyjdiesz	
3. on/a, pan/i	przyjdzie	
4. (my)	przyjdziemy	
5. (wy)	przyjdziecie	
6. oni/one, państwo	przyjdą	

Compare the endings:

On/a będzie jutro w pracy.

He/she will be at work tomorrow.

On/a idzie jutro do pracy.

He/she is going to work tomorrow.

Czy on/a chodzi tędy do pracy?

Does he/she go to work this way?

On/a przyjdzie jutro do pracy.

He/she will come to work tomorrow.

The verb **ić** and its derivatives (like **dojść** - to get to, or **przyjść** - to come) always refer to motion(s) either **on foot or in a general sense** (to go to the restaurant, to go to school, etc.). As you see, the endings of the verb **ić** and its derivatives are exactly the same as the endings of the future of the verb **być**.

You are already familiar with the structure **Proszę, niech pan/i + Verb in 3rd person**, as in **Proszę, niech pan/i siada**. An even simpler way to express a polite request is the combination of **proszę + Infinitive**.

For example:

Proszę mówić po polsku.	<i>Please speak Polish.</i>
Proszę iść do ambasady.	<i>Please go to the Embassy.</i>
Proszę przyjść do konsulatu.	<i>Please come to the Consulate.</i>
Proszę powtórzyć.	<i>Please repeat.</i>

DALEKO = <i>far</i>	NIDALEKO = <i>not far</i>	BLISKO = <i>near</i>
----------------------------	----------------------------------	-----------------------------

Compare:

To daleko.	<i>(This [is] far.)</i>	Ambasada jest daleko.
To niedaleko.	<i>(This [isn't] far.)</i>	Konsulat jest niedaleko.
To blisko.	<i>(This [is] near.)</i>	Instytut jest blisko.

Look at the different meanings of **Proszę/proszę bardzo**:

<i>when inviting someone to come in:</i>	Proszę.
<i>when asking someone to take a seat :</i>	Proszę, niech pan/i siada. or Proszę bardzo, niech pan/i siada.
<i>as a polite request:</i>	Proszę mówić; proszę powtórzyć, etc.
<i>when giving directions:</i>	Proszę iść.
<i>in answer to "Thank you":</i>	Proszę bardzo.
<i>as an attention-getter:</i>	Proszę pana/pani! Proszę państwa!

GETTING THE FEEL OF IT:

With your books closed, repeat the American's lines after the instructor. Then with the instructor's help, you will work the structures and verbs which appear in the dialogue.

1. Practice asking how to get somewhere:

Przepraszam pana/panią, jak iść na Nowy Świat?

Prosto i na prawo.

Przepraszam, jak dojść na Aleje Niepodległości?

To jest Aleja Niepodległości.

Proszę pana/i, jak dojść na Plac Trzech Krzyży?

Prosto tą ulicą. Tam jest Plac Trzech Krzyży. Widzi pan/i?

Przepraszam pana/panią, jak iść na Ursynowską?

To bardzo daleko, proszę pana/pani. Lepiej wziąć taksówkę.
(to take)

Przepraszam, gdzie skręcić w ulicę Nowogrodzką?

Tu na prawo.

Przepraszam, jak iść do hotelu "Forum"?

Proszę iść prosto do świateł, a potem na prawo.

Przepraszam państwa, jak dojść do "Teatru Polskiego"?

Prosto tą ulicą do Świętokrzyskiej i tam na prawo.

2. Practice asking how to get somewhere, using the shortcut KTÓRĘDY:

Przepraszam państwa, którędy na Stare Miasto?

(Old Town)

Prosto Nowym Światem i potem Krakowskim Przedmieściem.

Proszę pana/pani, którędy na Żoliborz?

Na Żoliborz? Cały czas prosto, ale to daleko. Lepiej pojechać autobusem.

(to go by)

Proszę pana/pani, którędy do wyjścia?

(exit)

Tamtędy, widzi pan/i?

Proszę pana/pani, którędy na Saską Kępę?

Tędy przez most a potem na prawo.

(across the bridge)

Proszę pana/pani, którędy na cmentarz Powązkowski?

(cemetery)

Prosto, a potem na lewo.

Bardzo pana/panią przepraszam, którędy do Muzeum Narodowego?

Proszę dojść do alej i tam skręcić na prawo. Tam zaraz będzie Muzeum.

3. Practice asking where something is located:

Przepraszam pana/panią, gdzie jest ulica Świętokrzyska?

Tam na prawo.

Proszę pana/i, gdzie jest plac Wilsona?

To niedaleko. Prosto tą ulicą i potem na lewo.

Przepraszam, gdzie jest ulica Hoża?

Prosto tą ulicą i tam na prawo.

Przepraszam, gdzie jest Konsulat Amerykański?

Proszę iść tą ulicą na lewo, do Pięknej i jeszcze raz na lewo.

Przepraszam, gdzie jest plac Bankowy?

To jest plac Bankowy.

Przepraszam, gdzie jest Park Ujazdowski?

Niedaleko. Proszę iść prosto tą ulicą, aż do Pięknej i potem skręcić na prawo. Tam będzie Park Ujazdowski.

4. Practice asking whether something is far/near:

Czy Ambasada Amerykańska jest daleko?

Nie, niedaleko, bardzo blisko.

Przepraszam, czy stąd daleko do Ambasady Amerykańskiej?

Nie, niedaleko. Jakieś 10 minut.

(some)

Przepraszam, hotel "Victoria" jest blisko, prawda?

Nie, raczej daleko. Chyba 2 kilometry.

Przepraszam, czy Konsulat Amerykański jest blisko?

O tak, prosto, na prawo i to już konsulat.

5. Practice asking how far something is:

Jak stąd daleko na Stare Miasto?

Dość daleko, jakieś 3 kilometry.

Jak stąd daleko na lotnisko?

(airport)

Bardzo daleko, proszę pana/pani. Jakieś 30 minut taksówką.

Jak stąd daleko do Filharmonii?

Bardzo blisko. Maksimum 5 minut na piechotę.

(on foot)

6. Practice asking whether you are in the right place:

Przepraszam, czy to jest ulica Świętokrzyska?

Nie, to jest ulica Kredytowa. Świętokrzyska jest tam na prawo.

Proszę pani, czy to jest hotel "Forum"?

Nie, to hotel "Victoria."

Przepraszam, czy to jest kino "Wars"?

Nie, kino "Wars" jest tam na prawo.

Bardzo przepraszam, czy to jest cmentarz Powązkowski?

Nie, proszę pana/pani, to jest Brudno.

Przepraszam, czy to jest ulica Marszałkowska?

Naturalnie, to jest Marszałkowska.

To jest restauracja bułgarska, prawda?

Nie, proszę państwa, to jest restauracja "Szanghaj".

To jest ulica Grodzka, tak?

Nie, to jest ulica Świętego Jana.

7. Practice checking whether you got your directions right:

Prosto do świateł i potem na lewo, czy tak?

Tak, prosto do skrzyżowania i potem na lewo.

Prosto do Szpitalnej, potem na lewo i na prawo, tak?

Nie, prosto do Szpitalnej, potem na lewo i znowu na lewo.

Na lewo, znowu na lewo i prosto, tak?

Nie, na lewo, prosto i potem na prawo.

Dojść do świateł i skręcić na prawo?

Tak, do świateł i na prawo.

Do końca tej ulicy i potem cały czas prosto?

Nie, do końca tej ulicy, na lewo i dopiero potem prosto.

(only then)

8. Practice asking for clarification of directions you didn't understand:

Przepraszam, gdzie iść? Proszę powtórzyć.

Prosto tą ulicą do Hożej i tam proszę skręcić na prawo.

Bardzo przepraszam, jak iść? I proszę mówić wolniej.

Tu proszę skręcić na prawo, potem na lewo i prosto aż do placu Trzech Krzyży.

Przepraszam, nie rozumiem.

Proszę iść prosto tą ulicą i potem na prawo.

Przepraszam, więc gdzie będzie ulica Grottgera?

Tam na prawo, widzi pan/i? Pierwsza na prawo.

(first)

Przepraszam, ale jeszcze nie bardzo rozumiem. Prosto, na prawo i ...?

I znowu na prawo. I potem już prosto tamtą ulicą.

9. Practice saying that you are lost:

Przepraszam, zgubiłem się/zgubiłam się. Gdzie jestem?

(male/female)

Na Bielanych, proszę pana/pani. A gdzie pan/i idzie?

Bardzo przepraszam, którą do ambasady USA? Zgubiłem się/Zgubiłam się.

To niedaleko stąd. Pójdę z panem/z panią, dobrze?

(I will go with you.)

Przepraszam, nie wiem gdzie jestem. Którędy do konsulatu USA ?

(I don't know.)

Niech pan/i idzie prosto, minie dwie przecznice i skręci na prawo.

(pass two blocks)

10. Practice asking where someone is going:

Przepraszam, gdzie pan/i idzie?

Idę do ministerstwa.

Panie Henryku, kiedy pan idzie do konsulatu?

Jutro rano.

Czy państwo idą do Instytutu?

Nie, do Ośrodka studiów Zagranicznych.

(Center)

Dokąd państwo idą dziś wieczorem?

(where to)

Do teatru.

Czy państwo idą jutro do kina?

Dziś idziemy do kina. Jutro idziemy do teatru.

11. Practice replying to someone who has just thanked you:

Bardzo panu/pani dziękuję.

Proszę bardzo. Naprawdę bardzo panu/pani jestem wdzięczny/a.

(grateful)

Ależ proszę bardzo.

(You are most welcome.)

Bardzo państwu dziękuję.

Nie ma za co.

(not at all)

Panie konsulu/pani konsul, bardzo dziękuję za wszystko.

(for everything)

Cała przyjemność po mojej stronie.

(The pleasure is [all] mine.)

Nie wiem jak panu/pani dziękować, panie radco/pani radco.

Nie ma o czym mówić.

(Don't mention it.)

PUTTING IT TOGETHER:

You will now hear variants of the base dialogue lines. With the instructor's help, guess at their meaning. Then play these variants in a natural enactment.

Variants

A: Przepraszam pana, jak dojść na Krakowskie Przedmieście?

P: Proszę iść prosto tą ulicą do skrzyżowania, do Świętokrzyskiej, tam proszę skręcić na prawo, znowu dojść do świąteł i tam skręcić na lewo.

A: Przepraszam panią, jak iść na Krakowskie Przedmieście?

P: Niedaleko stąd. Niech pani idzie prosto tą ulicą do Świętokrzyskiej, potem na prawo Świętokrzyską i tam już będzie Krakowskie Przedmieście.

A: Przepraszam, gdzie jest Krakowskie Przedmieście?

P: Prosto do Świętokrzyskiej, potem proszę iść Świętokrzyską i tam na rogu
(*at the corner*)
skręcić na prawo.

A: Proszę pana, czy stąd daleko na Krakowskie Przedmieście?

P: Nie, niedaleko. Jakieś 20 minut.

A: Bardzo mi przykro, nie rozumiem. Proszę powtórzyć trochę wolniej.

P: Proszę bardzo. Proszę iść prosto tą ulicą aż do Świętokrzyskiej. Tam proszę skręcić na prawo i znowu iść prosto do świąteł. Tam na lewo jest Krakowskie Przedmieście.

- A: Przepraszam, jak iść? Nie bardzo rozumiem.
- P: Proszę iść tą ulicą prosto do rogu Świętokrzyskiej, potem na prawo, Świętokrzyską i tam na lewo będzie Krakowskie Przedmieście.
- A: Aha, iść prosto do świateł, na prawo, znowu na prawo do świateł i potem na lewo, tak?
- P: Tak, tam będzie Krakowskie Przedmieście.
- A: Więc tak, iść prosto tą ulicą do Świętokrzyskiej, potem skręcić na prawo i iść Świętokrzyską do końca.
(end)
- P: Tak jest, prosto, na prawo, znowu na prawo i tam na lewo to już będzie Krakowskie Przedmieście.

Parking sign in Poznań

Photo: Grzegorz W. Teżycki
Date: 1 Apr 2008
cc-by-sa-3.0

MAKING IT WORK:

Role Playing

Now play the role of the American in a natural enactment with your instructor. All variants are possible here and no corrections will be made.

Interpreter Situation

Practice interpreting back and forth between Polish and English.

1. A: *Excuse me. How can I get to Krakowskie Przedmieście?*
2. P: *Oh, it isn't far. Follow this street up to Świętokrzyska Street. Then turn right and keep going to the intersection, to the light. Turn left there. That will be Krakowskie Przedmieście.*
3. A: *Pardon me, where should I go? Please repeat, and a little more slowly.*
4. P: *This is Szpitalna Street, right?*
5. A: *Szpitalna Street, yes.*
6. P: *So, follow this street straight ahead to the intersection, to the light.*
7. A: *Aha, to the light?*
8. P: *Yes. You will get to Świętokrzyska Street. Turn right there.*
9. A: *I understand. Turn right.*
10. P: *Then again straight ahead and take the first street on the left.*
11. A: *Straight ahead and then left. Thank you very much.*
12. P: *You're welcome.*

USING IT:

At this point try to create your own situation; in other words, take the initiative!

Scene at the Szczecin main station

Photo: onnola
Date: 15 Nov 2010
cc-by-sa-2.0

Procession in the Rynek, Kraków

Photo: Necrothesp
Date: 26 Aug 2007
cc-by-sa-3.0

UNIT 4 - LEKCJA 4

USING THE TELEPHONE

Cultural Notes

Ordinary phone numbers in Poland consist of six digits divided in pairs (e. g., 33-13-19). Larger metropolitan areas are beginning, however, to switch to seven digits. Some frequently-used numbers (information, taxi, weather forecasts, time, etc.) have only three digits, and are not divided. Area codes for most long-distance calls, both domestic and international, have two digits. You can dial direct most larger cities and European countries from Poland. IN THEORY you can dial the U.S. direct, but usually there is a delay of several hours.

With operator assistance, you can also place a long-distance collect call , and/or a person-to-person call. So-called "emergency calls," which carry a 100 percent surcharge, are guaranteed to be put through within 15 minutes. If you place an operator-assisted call, write down the operator's number for possible complaints, claims, etc.

Whenever introducing yourself, NEVER use the equivalent of: "This is Mr./Ms. Doe". Use your surname, your full name, or, whenever appropriate, your professional title, e.g., "This is the secretary of Consul Brown", "This is Consul Doe", etc. You address the person you are calling as Mr./Mrs. or his/her title or rank; again NEVER use the combination of Mr./Mrs. plus surname.

Privately-owned phones have a limit of 50 calls per month; any additional calls are charged extra. So if you are visiting a Polish home, DON'T OVERUSE THE PHONE.

At all times, especially when traveling, keep a supply of tokens for pay phones and phone numbers you may need. Directory assistance is usually quite efficient but always difficult to reach. Phone books are seldom updated, often inaccurate, and extremely difficult to find anywhere, including in post offices, where one would expect to find them. Spelling on the phone is done, as here, with the help of first names. No single set of names is used. You can choose the names that are easy for you, but whichever names you pick, commit them to memory.

Public telephones

Photo: Grzegorz W. Tężycki
Date: 1 Mar 2008
cc-by-sa-3.0

SETTING THE SCENE:

You are planning to spend a short vacation in Muszyna, a small town in the Kraków region. Prior to your departure, you call the small pension where you will be staying in order to confirm your reservation. You want to talk to the owner because, while he is not conversant in English, he understands some. Muszyna is a rather small place, so you need operator assistance.

HEARING IT:

Proceed as in previous units.

SEEING IT:

Proceed as in previous units.

1. P1: ... zamiejskowa, proszę czekać ... zamiejskowa, proszę czekać ...
Międzyzmiastowa 25, słucham.
2. A: Chciałam zamówić rozmowę z Muszyną, z przywołaniem.
3. P1: Pani nazwisko?
4. A: Hamilton. Helena-Aleksander-Maria-Irena-Ludwik-Teresa-Olga-Natalia.
5. P1: Kierunkowy i numer w Muszynie?
6. A: 20, numer 34-24-12.
7. P: Nazwisko osoby w Muszynie?
8. A: Zabłocki. Zofia-Aleksander-Barbara-Łukasz-Olga-Celina-Krystyna-Irena.
9. P1: Chwileczkę, łączę panią.
10. P2: Pensjonat "Fantazja". Zabłocki przy telefonie, słucham.
11. A: Dobry wieczór, panie Adamie. Mówi Martha Hamilton.

FILLING IN THE BLANKS 1

Proceed as in previous units.

... zamiejscowa, proszę czekać ... _____ , proszę czekać ... _____ 25,
słucham.

Chciałam _____ rozmowę z Muszyną, z przywołaniem.

Pani nazwisko?

Hamilton. Helena-Aleksander-Maria-Irena-Ludwik-Teresa-Olga-Natalia.

_____ i numer w Muszynie?

20, numer 34-24-12.

_____ osoby w Muszynie?

Zabłocki. Zofia-Aleksander-Barbara-Łukasz-Olga-Celina-Krystyna-Irena.

_____ , łączę panią.

_____ "Fantazja". Zabłocki przy _____ , słucham.

Dobry wieczór, panie Adamie. _____ Martha Hamilton.

FILLING IN THE BLANKS 2

Proceed as in previous units.

... zamiejskowa, proszę _____ ... zamiejskowa, proszę czekać ...

Międzymiastowa 25, _____ .

Chciałam zamówić _____ z Muszyną, z przywołaniem.

Pani _____ ?

Hamilton. Helena- _____ -Maria-Irena-Ludwik-Teresa-Olga- _____ .

Kierunkowy i numer _____ ?

20, _____ 34-24-12.

Nazwisko _____ w Muszynie?

Zabłocki. Zofia- _____ -Barbara-Łukasz- _____ -Celina-Krystyna-Irena.

Chwileczkę, _____ panią.

Pensjonat "Fantazja". Zabłocki przy telefonie, _____ .

Dobry _____ , panie Adamie. Mówi Martha Hamilton.

TAKING IT APART:

Proceed as in previous units.

zamiejscowa	<i>long-distance</i>
czekać	<i>to wait</i>
międzymiastowa	<i>inter-city (operator)</i>
chciałam	<i>I'd like (lit., I wanted)</i>
zamówić	<i>to place a call, to order</i>
rozmowę (rozmowa)	<i>here: call</i>
z Muszyną	<i>to Muszyna</i>
z przywołaniem	<i>person-to-person</i>
nazwisko	<i>surname</i>
numer	<i>number</i>
kierunkowy (numer)	<i>area code</i>
do Muszyny	<i>to Muszyna</i>
osoby (osoba)	<i>person</i>
chwilczkę	<i>just a moment</i>
łączę panią (pana)	<i>I'm putting you through</i>
pensjonat	<i>boarding house</i>
Fantazja	<i>Fantasy</i>
przy telefonie	<i>at the phone (this is he/she)</i>
słucham	<i>here: hello</i>

LANGUAGE NOTES

Poles often use the past tense form instead of a more complicated "I'd like" form whenever they refer to an immediate action which is to be taken.

Here you are given the whole set. Let's concentrate, however, only on numbers 1 and 3. As you'll see, there are different endings for masculine, feminine, and neuter.

Chcieć - to want - past tense

Masculine		Feminine		Neuter
1. (ja)	chciałem		chciałam	ono chciało
2. (ty)	chciałeś		chciałaś	
3. on, pan	chciał	ona/pani	chciała	
4. (my)	chcieliśmy		chciałyśmy	
5. (wy)	chcieliście		chciałyście	
6. oni, panowie, państwo	chcieli	one, panie	chciały	

Zamówić - to place a long-distance call - to order - future tense

1. (ja)	zamówię	<i>I'll order</i>
2. (ty)	zamówisz	
3. on/a, pan/i	zamówi	
4. (my)	zamówimy	
5. (wy)	zamówicie	
6. oni/one, państwo	zamówią	

Zamówić means to place a long-distance call, as well as to order (a drink, hotel room, taxi, etc.)

PLEASE SPELL - PROSZĘ PRZELITEROWAĆ

a	A	Anna, Adam, Aleksander
ą	Ą	ą
b	BE	Barbara, Bożena, Bronisław
c	CE	Celina, Cecylia, Czesław
ć	Ć	ćma (<i>moth</i>)
d	DE	Danuta, Dorota, Daniel
e	E	Ewa, Elżbieta, Eryk
ę	Ę	ę
f	EF	Felicja, Feliks, Franciszek
g	GIE	Genowefa, Gertruda
h	HA	Hanna, Helena, Henryk
i	I	Irena, Idalia
j	JOT	Jadwiga, Jan, Józef
k	KA	Katarzyna, Krystyna, Kamil, Karol
l	EL	Liliana, Ludwik
ł	EŁ	łucja, Łukasz
m	EM	Maria, Mateusz
n	EN	Natalia, Norbert
ń	EŃ	eń
o	O	Olga, Olgierd
ó	Ó	ó kreskowane
p	PE	Paula, Piotr, Paweł
r	ER	Roman, Robert, Ryszard
s	ES	Sabina, Stefan, Stanisław
ś	Ś	światło (<i>light</i>)
t	TE	Teresa, Tadeusz, Tomasz
u	U	Urszula, Ulryk
v	FAU	Violetta
w	WU	Wanda, Władysław
z	ZET	Zofia, Zuzanna
ź	ZIET	źrebak (<i>colt</i>)
ż	ŻET	żaba (<i>frog</i>)
x	X	iks
y	Y	igrek

LICZBY

0	Zero		
1	Jeden	11	Jedenaście
2	Dwa	12	Dwanaście
3	Trzy	13	Trzynaście
4	Cztery	14	Czternaście
5	Pięć	15	Piętnaście
6	Sześć	16	Szesnaście
7	Siedem	17	Siedemnaście
8	Osiem	18	Osiemnaście
9	Dziewięć	19	Dziewiętnaście
10	Dziesięć		100 Sto

Note that numbers 11-19 contain a -naście form, similar to -teen in the English 13-19. The numbers 20-40 contain a -dzieści form, and the numbers 50-90 contain a -dziesiąt form, similar to -ty in the English 20-90.

You will practice three-digit numbers used for directory assistance, the weather forecast, etc., later.

Additional useful expressions:

Wewnętrzny

Rozmowa błyskawiczna

Rozmowa na koszt abonenta

Źle słyszeć/źle słyszę.

Nic nie słyszeć/nic nie słyszę.

Extension

Emergency call

Collect call

I can't hear you.

I can't hear anything.

Nie dosłyszałem/dosłyszałam.
Proszę mówić głośniej.
Rozłączyli nas.
Pomyłka.
Nie ma takiego numeru.

*I didn't hear everything.
Please speak louder.
We were disconnected.
Wrong number.
There is no such number.*

Pay phone type TPE97

Photo: Grzegorz W. Tężycki
Date: 18 Jan 2009
cc-by-sa-3.0

GETTING THE FEEL OF IT:

Proceed as in previous units

1. Practice placing a long-distance call:

Chciałem/chciałam zamówić rozmowę z Muszyną.
Pana/pani numer?

Chciałem/łam zamówić rozmowę z Krakowem.
Pana/pani nazwisko?

Chciałem/łam zamówić rozmowę ze Szczecinem.
Numer w Szczecinie?

Chciałem/łam zamówić rozmowę z Nowym Targiem.
Pana/pani numer?

Chciałem/łam zamówić rozmowę z Gdańskiem.
Dwie godziny trzeba czekać.
(*You will have to wait two hours.*)

Chciałem/łam zamówić rozmowę z Wrocławiem.
Trzy godziny trzeba czekać. Będzie pani czekać?

2. Practice placing a person-to-person call:

Chciałem/łam zamówić rozmowę z Poznaniem, z przywołaniem.
Nazwisko osoby w Poznaniu?

Chciałem/łam zamówić rozmowę z Krakowem, z przywołaniem.
Nazwisko osoby przywoływanej?

Chciałem/łam zamówić rozmowę z Kielcami, z przywołaniem.
Numer i nazwisko osoby przywoływanej?

Chciałem/łam zamówić rozmowę z przywołaniem z Sopotem.
Pana/pani numer?

3. Practice placing an emergency call:

Chciałem/łam zamówić rozmowę błyskawiczną z Konsulatem USA w Poznaniu.
Pana/pani numer?

Chciałem/łam błyskawiczną zamówić, z Konsulatem Amerykańskim w Krakowie.
Numer w Krakowie?

Chciałem/łam zamówić rozmowę błyskawiczną z Bydgoszczą.
Pana/pani numer?

Chciałem/łam zamówić błyskawiczną z Chorzelami.
Kierunkowy do Chorzel?

Chciałem/łam zamówić rozmowę błyskawiczną z Nową Wsią.
Kierunkowy w Nowej Wsi?

Chciałem/łam zamówić rozmowę błyskawiczną z Ambasadą Amerykańską.
Numer ambasady?

4. Practice placing a collect call:

Chciałem/łam zamówić rozmowę z konsulem USA w Poznaniu na koszt abonenta.
Numer konsulatu?

Chciałem/łam zamówić rozmowę z Ambasadą Amerykańską na koszt abonenta.
Numer ambasady?

Chciałem/łam zamówić rozmowę z konsulem USA w Krakowie na koszt
abonenta.
Numer konsulatu w Krakowie?

Chciałem/łam zamówić rozmowę na koszt abonenta z Robertem Carey w ambasadzie USA.

Numer ambasady i wewnętrzny?

5. Practice asking to speak to someone on the phone:

Chciałem/łam mówić z panem ambasadorem.

Kto mówi?

(who)

Chciałem/łam mówić z dyrektorem Janiurą.

Dyrektora nie ma.

Chciałem/łam mówić z panią Kowalską.

Przy telefonie.

Mówi Martha Hamilton z ambasady USA. Chciałam mówić z dyrektorem Kotem.

Chwileczkę, łączę panią.

Mówi Bob Cooper z konsulatu USA. Chciałem mówić z panem Jasińskim.

Przy telefonie.

Dzień dobry, mówi Barbara MacCord. Chciałam mówić z pułkownikiem Konarskim.

Chwileczkę, już proszę.

Tu ambasada USA. Z inżynierem Mitręgą proszę.

Inżynier Mitręga jest na konferencji.

Mówi Richard Webster. Chciałem mówić z naczelnik Starską.

Pani naczelnik nie ma. Jest na urlopie.

(on vacation)

6. Practice checking whether you have the right person/place on the phone:

Halo, czy to dyrektor Kowalczyk?

Przy telefonie.

Halo, czy to kierownik Zapała?

Nie, pomyłka.

Halo, czy to "Interpress"?

Nie, to pomyłka.

Halo, czy to hotel "Francuski"?

Tak, hotel "Francuski".

Halo, czy to restauracja "Hetmańska"?

Nie, to restauracja "Pod basztą".

7. Practice answering the phone for somebody else:

Dzień dobry, czy mogę mówić z konsulem Hamiltonem?

Pani konsul nie ma.

Halo, czy to ambasada? Chciałem/łam mówić z radcą Starr.

Niestety pana radcy nie ma. Jest na konferencji.

Halo, chciałem/łam mówić z panią Carlson.

Chwileczkę, już proszę.

Dobry wieczór, czy zastałem/łam panią Hamilton?

Żony nie ma.

(wife)

Dobry wieczór, czy zastałem/łam pana Brucknera?

Męża nie ma.

(husband)

8. Practice confirming/denying that you wanted to place a long-distance call:

Pan/i chciał/a zamówić rozmowę z Bielskiem?

Tak, chciałem/am.

Pan/i zamawiał/a rozmowę z Berlinem?

Nie, pomyłka.

Pan/i zamawiał/a błyskawiczną z Gdańskiem?

Z Gdańskiem? Tak, zamawiałem/łam.

Pani zamawiała błyskawiczną z Ambasadą Amerykańską?

Tak, zamawiałem/łam.

Pani chciała błyskawiczną z Chorzelami? Łączę pana/panią.

Dobrze, dziękuję pani.

9. Practice your numbers:

Pana/pani numer?	27-30-71
Numer w Jędrzejowie?	19-20-15
Kierunkowy i numer w Bukowinie?	Kierunkowy 14, numer 32-21-16
Numer osoby przywoływanej?	10-23-05
Numer w Berlinie?	8-3-2-44-39
Pana/pani numer?	32-41-29, wewnętrzny 18 19-63-78, wewnętrzny 43 44-37-26, wewnętrzny 03
Numer centrali?	20-14-05
Kierunkowy i numer w Ostródzie?	Kierunkowy 23, numer 15-19-04

10. Practice using names to spell on the phone:

Pana/pani nazwisko?

Steven, Stefan-Tomasz-Ewa-Violetta-Ewa-Natalia.

Pana/pani nazwisko?

King, Krystyna-Irena-Natalia-Genowefa.

Nazwisko osoby w Kielcach?

Borkuć, Barbara-Olga-Roman-Katarzyna-Urszula-ćma.

Nazwisko osoby w Krzeszowicach?

Żółtko, Żaba-Ó kreskowane-Łukasz-Tomasz-Katarzyna-Olga.

Nazwisko osoby przywoływanej?

Jaśko, Jan-Aleksander-światło-Katarzyna-Olga.

Nazwisko osoby w Świątku?

Drwęcki, Danuta-Ryszard-Wanda-Ę-Celina-Krystyna-Irena.

11. Practice dealing with technical difficulties:

Garbled sounds

Halo? Nie słyszę, proszę powtórzyć.

Halo? Proszę mówić głośniej.

Że co? Jutro? Nie dosłyszałem/łam.

Jak? Źle słychać. Proszę powtórzyć.

Nic nie słychać. Halo? Halo?

Halo, czy to pani dyrektor? Bardzo mi przykro rozłączyli nas.

(we were disconnected)

PUTTING IT TOGETHER:

Proceed as in previous units.

Variants

- A: Chciałam zamówić rozmowę z Jędrzejowem.
P: Pani nazwisko?
- A: Chciałem zamówić rozmowę z Suwałkami, z przywołaniem.
P: Pana nazwisko?
- A: Zamawiam Krutną, z przywołaniem.
P: Pana nazwisko?
- A: Chciałam zamówić Krzeszowice.
P: Pani nazwisko?
- P: Pana nazwisko?
A: Martin. Maria-Anna-Roman-Tadeusz-Irena-Natalia.
- P: Pani nazwisko?
A: Winfield. Wanda-Irena-Natalia-Filip-Irena-Ewa-Liliana-Daniel.
- P: Pana nazwisko?
A: Monroe. Maria-Olga-Nina-Ryszard-Olga-Elżbieta.
- P: Pana numer?
A: 27-30-71.

P: Pani numer?

A: 7-44-31-19.

P: Kierunkowy i numer w Świecku?

A: Kierunkowy 22, numer 24-15-19.

P: Kierunkowy i numer w Krzeszowicach?

A: Kierunkowy 20, numer 1-16-19.

P: Kierunkowy i numer w Budziatach?

A: 15, numer 4-32-19.

MAKING IT WORK:

Proceed as in previous units.

Role playing

Interpreter Situation

1. P: *Long-distance call, please wait; long-distance call, please wait ... Inter-city operator 25.*
2. A: *I'd like to place a long-distance person-to-person call to Muszyna.*
3. P: *Your name?*
4. A: *Hamilton. H-A-M-I-L-T-O-N.*
5. P: *Your number?*
6. A: *30-24-19.*
7. P: *Area code and number in Muszyna?*
8. A: *Area code 20, phone number 23-45-12.*
9. P: *Name of the person in Muszyna?*
10. A: *Zabłocki. Z-A-B-Ł-O-C-K-I.*
11. P: *Just a moment. I am putting you through.*

(A moment later)
12. P: *Pension "Fantasia". Zabłocki speaking. Hello?*
13. A: *Good evening, Adam. Martha Hamilton speaking.*

USING IT:

At this point try to create your own situation; in other words, take the initiative!

Polish phones

Photo: wetwebwork
Date: 22 Jul 2006
cc-by-sa-2.0

WRAP-UP for Units 1 to 4

Can you say?

Can you ask?

Can you reply?

1. *Are you the new consul? Yes, I am the new consul.*
2. *Are you the new receptionist? Yes, I am the new receptionist.*
3. *Are you a diplomat/American/Pole/senator/ambassador/employee? Yes, I am ... No, I am not ... I am ...*
4. *Is he/she our new secretary/assistant/personne/officer/colleague? No, he/she is not ... our new ...*
5. *Who is he/she? He/she is an American/senator/congressman/congresswoman politician/diplomat ...*
6. *Excuse me, who are you? I am an American diplomat. Nice to meet you. I am Jacqueline Rodriguez. Excuse me; what's your name? My name is Ralph Thomas.*
7. *Good morning, sir/ma'am. Good morning, please be seated.*
8. *Excuse me, where is John/Barbara? John/Barbara is not in today; he/she is ill.*
9. *I'm sorry, I don't understand. John/Barbara is ... ? John/Barbara is not in today; he/she is ill--the flu.*
10. *Oh, I'm very sorry. Is it something serious? No, it's nothing serious. Tomorrow he/she will be at work.*
11. *Do you speak Polish/English/French/Russian/Spanish/Japanese? I speak a little Polish/English/French/Russian/Spanish/Japanese.*

12. *You [use: już] speak very good Polish. Thank you for the compliment; unfortunately, not yet.*
13. *When will Consul Brown be at the Consulate/Embassy/office/institute? Tomorrow. The day after tomorrow.*
14. *Will the consul/ambassador/press attaché be at the Embassy tomorrow? No, not yet; he/she is still in Kraków.*
15. *Will you [use: już] be in Kraków/Poznań/Gdańsk tomorrow? No, not yet; I will still be in Warsaw. Yes, I will [use: już] be in Kraków/Poznań/Gdańsk tomorrow.*
16. *Is this something new? Yes, something new.
Is this something interesting?
No, nothing interesting.
Is this something special? Yes, something very special.*
17. *This is/isn't a very important/complicated matter.*
18. *Excuse me, where do I go ? Please, repeat more slowly. I'm sorry, I still don't understand.*
19. *To the right. To the left. Straight ahead. Here. There. This way. That way.*
20. *This/that boulevard/park/bridge. This/that street, avenue. These/those avenues. Far. Not far. Near.*
21. *Cross the bridge/street/square. Pass one/two/a few streets.*
22. *Do you understand? How far is it from here to the Embassy/Consulate? It's not far. It's quite far. Better go by bus/taxi/subway/streetcar.*

23. *I'd like to place a long-distance call to Kraków.
person-to-person call to Poznań.
collect call to the American Consulate.
emergency call to the U.S. Embassy*
24. *Hello, I'd like to speak to Consul Brown.
Director Kowalski/Kowalska.*
25. *Hello, is this the American Embassy? Wrong number. Is this Consul Rafalski?
Speaking. Good evening, consul. ... speaking.*

Ascom_eXANTO, Szczecin, Poland

Photo: Remigiusz Józefowicz
Date: 24 Apr 2007
cc-by-sa-2.5

UNIT 5 - LEKCJA 5

EATING OUT

Cultural Notes

Whether going to the restaurant, shopping, getting a hotel room, or getting good service anywhere, the ideal solution would be to walk in as a foreigner (as long as you don't have a Russian accent). And then it would be nice to be able to turn into a native when it is time to pay, in order to avoid having your bill padded with your shoe size, waist measurement, and Social Security number.

In Polish restaurants, you normally will not be served bread and butter if your main course includes rice, pasta, or potatoes, unless you ask for it. Usually salad has to be ordered separately; you'll have a choice of vinaigrette or the more traditional sour-cream dressing. If you want your steak rare, order it po angielsku (lit., English style).

In most restaurants you sit wherever you want, if there is a place. Quite often a forbidding zarezerwowany (reserved) sign will mysteriously disappear in exchange for a tip. Leaving the restaurant in Poland may be as difficult as getting in. Getting your check may take forever. However, just being a foreigner may speed up your getting your check.

If you are planning to enjoy your lunch with a beer or a glass of wine, remember that no alcoholic beverage can be served, purchased, or consumed in public before 1:00 p.m.

Don't forget to check your coat, especially if you are a man. A lady, wearing a mink coat or simply smiling charmingly, may be able to avoid this procedure, but a man will be stopped and lectured.

Once you have found a good waiter, befriend him. You'll never need to see the menu, and you won't be overcharged.

Restaurant in Malborg

Photo: DerHexer
Date: 14 Jul 2010
cc-by-sa-3.0

SETTING THE SCENE:

You and your friend are on a trip to Kraków and want to try a new and highly recommended restaurant near Chęcice, "Pod grzybkiem." You don't have much time, but you still would like to give it a try.

HEARING IT:

Proceed as in previous units.

SEEING IT:

Proceed as in previous units.

1. A: Proszę pana, prosimy o kartę.
2. P: Proszę bardzo. Czy państwo się tymczasem czegoś napiją? A może coś na zakąskę? Mamy doskonałego pstrąga w galerecie. To specjalność szefa.
3. A: Dziś niestety nie, mamy bardzo mało czasu.
4. P: To może jakąś zupę?
5. A: Też nie, dziękujemy. Co pan poleca na drugie danie? Jaki jest ten "befsztyk po wiejsku"?
6. P: No cóż, proszę państwa, to jest po prostu befsztyk z polędwicy. Może raczej coś bardziej polskiego, kaczkę nadziewaną albo bigos?
7. A: Bigos? Co to jest?
8. P: O, to stara polska potrawa, z mięsa i kapusty, świeżej i kiszonej. A do tego czerwone wino? Mamy Egri Bikaver, węgierskie.
9. A: Dobrze, prosimy o kaczkę i bigos. I butelkę tego wina.
10. P: Na pewno będzie państwu smakowało. Czym możemy jeszcze służyć? Coś na deser?
11. A: Tym razem tylko dwa ekspresy i zaraz potem rachunek pan będzie uprzejmy.
12. P: Raz kaczką, raz bigos, Bikaver, potem dwa ekspresy i zaraz rachunek. Już podaję.

FILLING IN THE BLANKS 1

Proceed as in previous units.

Proszę pana, _____ o kartę.

Proszę bardzo. Czy państwo się _____ czegoś napiją? A może _____
zakąskę? Mamy doskonałego pstrąga w galerecie. To specjalność szefa.

Dziś niestety nie, _____ bardzo mało czasu.

To może _____ zupę?

Też nie, dziękujemy. Co pan _____ na drugie danie? Jaki jest ten "befsztyk po
wiejsku"?

No cóż, proszę państwa, to jest _____ befsztyk z polędwicy. Może raczej
coś bardziej polskiego, kaczkę nadziewaną albo bigos?

Bigos? _____ jest?

O, to stara polska potrawa, z mięsa i _____, świeżej i kiszonej. A do _____
czerwone wino? Mamy Egri Bikaver, węgierskie.

Dobrze, prosimy o kaczkę i bigos. I _____ tego wina.

Na pewno będzie państwu _____. Czym możemy jeszcze służyć? Coś na
deser?

Tym razem _____ dwa ekspresy i zaraz potem rachunek pan będzie uprzejmy.

_____ kaczka, raz bigos, Bikaver, _____ dwa ekspresy i zaraz rachunek. Już podaję.

Sensitive Barbarian (Polish: Czuły Barbarzyńca) - a literary cafe in Warsaw

Photo: Patryk Korzeniecki
Date: 13 Mar 2010
cc-by-sa-3.0

FILLING IN THE BLANKS 2

Proceed as in previous units.

Proszę pana, prosimy o _____ .

Proszę bardzo. Czy państwo się tymczasem czegoś _____ ? A może coś na zakąskę? Mamy doskonałego pstrąga w galerii. To _____ szefa.

Dziś niestety nie, mamy bardzo _____ czasu.

To może jakąś _____ ?

Też nie, dziękujemy. Co pan poleca na drugie _____? Jaki jest _____ "befsztyk po wiejsku"?

No cóż, proszę _____ , to jest po prostu befsztyk z polędwicy. Może raczej coś bardziej _____ , kaczkę nadziewaną albo bigos?

_____? Co to jest?

O, to stara polska _____ , z mięsa i kapusty, _____ i kiszonej. A do tego _____ wino? Mamy Egri Bikaver, węgierskie.

Dobrze, prosimy _____ i bigos. I butelkę tego _____ .

Na pewno będzie państwu smakowało. _____ możemy jeszcze służyć? Coś na deser?

Tym _____ tylko dwa ekspresy i zaraz potem _____ pan będzie uprzejmy.

Raz kaczka, raz bigos, Bikaver, _____ dwa ekspresy i zaraz rachunek. Już _____.

McDonalds in Kraków

Photo: Giorgio Tomassetti
Date: 15 Aug 2009
cc-by-sa-2.0

TAKING IT APART:

Proceed as in previous units.

tymczasem	<i>in the meantime</i>
czy państwo się czegoś napiją?	<i>will you have something to drink?</i>
może	<i>maybe, perhaps</i>
na zakąskę	<i>for an appetizer</i>
doskonałego (doskonały)	<i>excellent</i>
pstrąga (pstrąg)	<i>trout</i>
w galarecie	<i>in aspic</i>
mamy	<i>we have</i>
mało	<i>little</i>
czasu (czas)	<i>time</i>
zupę (zupa)	<i>soup</i>
poleca	<i>recommend</i>
co pan poleca	<i>what do you recommend?</i>
drugie danie	<i>main course</i>
jaki jest ten ...	<i>how is this ...</i>
befsztyk	<i>steak</i>
po wiejsku	<i>country style</i>
połędwicy (połędwica)	<i>sirloin</i>
befsztyk z połędwicy	<i>sirloin steak</i>
po prostu	<i>simply</i>
raczej	<i>rather</i>
bardziej	<i>more</i>
coś bardziej polskiego	<i>something more Polish</i>
kaczkę (kaczka)	<i>duckling</i>
nadziewaną (nadziewana)	<i>stuffed</i>
bigos	<i>meat stew with cabbage, sauerkraut</i>
stara	<i>old</i>

potrawa
z mięsa (mięso)
kapusty (kapusta)
świeżej (świeża)
kiszonej (kiszona)
węgierskie
butelkę (butelka)
smakować
deser
tym razem
ekspres
rachunek
pan będzie uprzejmy
zaraz potem
raz
już podaję

dish
(made with/of) meat
cabbage
fresh
sauerkraut
Hungarian
bottle
to find something tasty
dessert
this time
espresso coffee
check, bill
if you'll be so kind
right afterwards
one
I'll bring it right away

Irish Pub "Pod Papugami", Kraków

Photo: Andrzej Barabasz (Chepry)
Date: 27 Feb 2010
cc-by-sa-3.0

LANGUAGE NOTES

Let's give it a try. Let's add nos. 4 and 6 to your nos. 1 and 3. You will need no. 6 whenever you are talking about more than one person as well as when you are talking formally to a couple or to a mixed group of male(s) and female(s).

Mieć - to have - present tense

1. (ja)	mam	<i>I have</i>
2. (ty)	masz	
3. on/a, pan/i	ma	
4. (my)	mamy	
5. (wy)	macie	
6. oni/one, państwo	mają	

Prosić - to ask - present tense

1. (ja)	proszę	<i>I ask</i>
2. (ty)	prosisz	
3. on/a, pan/i	prosi	
4. (my)	prosimy	
5. (wy)	proście	
6. oni/one, państwo	proszą	

*When you want to ask for something specific, use the structure **proszę o**; for example: **proszę o kartę** (*the menu, please*). Or you may choose a simpler yet equally polite form: **kartę, proszę**.*

Móc - can, to be able to - present tense

1. (ja)	mogę	<i>I can</i>
2. (ty)	możesz	
3. on/a, pan/i	może	
4. (my)	możemy	
5. (wy)	możecie	
6. oni/one, państwo	mogą	

Remember: może = maybe, perhaps. It is not a verb.

Notice the difference in the meaning:

Może coś na zakąskę?	<i>Maybe something for an appetizer?</i>
Może pan ma kawior?	<i>Maybe you have caviar?</i>
Czy pan może pić wódkę?	<i>Can you drink vodka?</i>

Polecać - to recommend - present tense

1. (ja)	polecam	<i>I recommend</i>
2. (ty)	polecasz	
3. on/a, pan/i	poleca	
4. (my)	polecamy	
5. (wy)	polecacie	
6. oni/one, państwo	polecają	

Pić - to drink - present tense

1. (ja)	piję	<i>I drink</i>
2. (ty)	pijesz	
3. on/a, pan/i	pije	
4. (my)	pijemy	
5. (wy)	pijecie	
6. oni/one, państwo	piją	

Compare:

Czy jest _____ koniak? _____ wódka _____ wino?
Ona pije _____ koniak? _____ wódkę _____ wino.
Może _____ koniak? _____ wódkę _____ wino?

Look at these endings:

Jem: dobry obiad (M) doskonałego pstrąga (M, animate)
 smaczną zupę (F)
 świetne ciasto (N)
 włoskie lody (Pl)

Masculine (no change)		Feminine		Neuter (no change)
<i>adjectives</i>	<i>nouns</i> (animate)	<i>adjectives</i>	<i>nouns</i>	
-ego	-a	-ą	-ę	

Note: **Piję koniak**, but **Napiję się koniak**u, ginu, kawy, etc. The change in endings is added when a notion of partitive-“some of” - is stressed. (I’ll have some brandy, gin, coffee, etc.)

NAPIĆ SIĘ = to have a drink

For example:

Czego się pan/i napije? *What will you have to drink?*

Please note: *napić się* is not the future of the verb *pić*.

For example:

Rano piję kawę. *In the morning I drink coffee.*
Napiję się ginu z tonikiem. *I will have a gin and tonic.*

TEN-TA-TO-TE = *this/these (M/F/N/PL) ...*

ten befsztyk
this steak

ta zupa
this soup

to danie
this dish

te krewetki
these shrimp

JAKI-JAKA-JAKIE-JAKIE = *what kind of (M/F/N/PL) ... ?*

Jaki jest ten befsztyk?

How is this steak?

Jaka jest ta zupa?

How is this soup?

Jakie jest to danie?

How is this dish?

Jakie są te krewetki?

How are these shrimp?

If you add an -ś, the meaning will either become indefinite (a/any steak), or it will mean some kind of (some/any fruit).

jakiś befsztyk
a steak

jakaś zupa
some soup

jakieś danie
a dish

jakieś owoce
any/some fruit

For example:

Czy jest jakiś deser? *Do you have a/any dessert?*

Może jakieś wino?

Any/some wine?

Może jakieś owoce?

Any/some fruit?

Note: Remember the difference:

Co to jest?

What's that ?

Co pan/pani poleca?

What do you recommend?

Co pan/pani poleca na deser?

What do you recommend for dessert?

Jaki deser pan/pani poleca?

What kind of dessert do you recommend?

Jaki ma pani/pani samochód?

What kind of car do you have?

Jaki/jaka/jakie have to accompany or refer to a noun. Co can be used alone.

SMAKOWAĆ = to find something tasty

Bigos/zupa/wino mi smakuje.

Krewetki mi smakują.

Będzie panu/pani państwu smakować. = *You will like it (find it to your taste).*

Restaurant in Złoty Potok

Photo: Piotrus (Piotr Konieczny)
Date: 21 Jul 2007
cc-by-sa-2.5

GETTING THE FEEL OF IT:

Proceed as in previous units.

1. Practice getting the waiter's attention:

Proszę pana/pani, prosimy o kartę.

Już podaję.

Proszę pana/pani, kartę proszę.

Proszę bardzo.

Proszę pana/pani!

Chwileczkę, zaraz będzie kolega.

(Just a moment, my colleague is coming.)

Proszę pana/pani, wodę mineralną proszę.

Zaraz podaję.

Proszę o rachunek.

Chwileczkę.

Rachunek proszę.

Już piszę.

2. Practice asking for the waiter's help in choosing from the menu:

Co pani poleca na zakąskę?

Może pstrąga w galarecie?

Jaką zupę pan/i poleca?

Może barszcz czerwony?

Co pan/i poleca na drugie danie?

Befsztyk po wiejsku.

Jaki jest ten befsztyk po tatarsku?

Bardzo dobry, polecam.

Jaka jest ta zupa?

Bardzo smaczna, polecam.

Co to jest?

Widzi pan? Ten pan to je.

(This gentleman is eating it.)

Z czego to jest?

(What is it made of?)

Z baraniny *mutton*

Z wołowiny *beef*

Z cielęciny *veal*

Z wieprzowiny *pork*

Z dziczyzny *game*

Czy pstrąg w galarecie jest dobry?

O tak, doskonały.

Jaki jest "Strogonoff"?

Bardzo smaczny, to specjalność szefa.

3. Practice ordering:

Proszę o befsztyk i to, co ma ten pan/ta pani.

Acha, kaczkę pieczoną, proszę bardzo.

Więc barszcz, befsztyk i sałatę proszę. A na deser tort czekoladowy.

Już podaję.

Prosimy o wino.

Czerwone czy białe?

(Red or white?)

Tylko dwa ekspresy pan/i będzie uprzejmy/a.

Proszę bardzo.

Butelkę tego wina, proszę.

Jugosłowiańskiego, tak?

Może kawior a potem befsztyk.

Niestety, kawioru już nie ma.

Więc tylko rosół i karpia w galarecie.

(consommé)

Bardzo proszę. A może coś na deser?

Czy jest jakaś dobra zupa?

Oczywiście, na przykład pomidorowa.

(tomato soup)

Czy jest jakieś francuskie wino?

Nie, mamy tylko rumuński "Cabernet".

Co pan/i poleca na deser?

Proponuję tort "Mocca".

4. Practice responding to the waiter's suggestions:

Czego się państwo napiją?

Wodę mineralną, pan/pani będzie uprzejmy/a.

Czego się pan/i napije?

Czy jest "Cabernet"?

Może pan/i się czegoś napije?

Dziękuję, może potem.

Może węgierskie wino?

Dobrze, proszę.

Może jakąś wódkę? Mamy żytnią.

(rye)

Nie, dziękuję.

Karp w galarecie jest bardzo dobry.

A czy jest pstrąg?

Coś na deser? Lody waniliowe? Tort kawowy?

Dziękuję, tylko kawę.

5. Practice inquiring about some dish:

Jaka jest ta zupa?

Żurek? Bardzo dobry. To tradycyjna polska zupa.

Czy to jest ostre danie?

(spicy)

Pstrąg w galarecie? Nie, zupełnie nie.

(Not at all.)

Czy bigos jest ostry? Jestem na diecie.

Bigos? Raczej tak.

(Yes, rather.)

Ale czy karp jest świeży czy mrożony?

(Fresh or frozen?)

Naturalnie, że świeży.

6. Practice asking what someone else is drinking:

Przepraszam, co pije ten pan na prawo?

Ten pan? Śliwovicę.

Przepraszam, jakie piwo piją ci państwo?

Żywieckie. To jest doskonałe polskie piwo, eksportowe.

Czy ta pani pije wódkę?

Nie, to jest winiak. Polska specjalność. Trochę jak koniak.

7. Practice polite refusal:

Dziękuję, nie. Nie piję alkoholu.

Dziękuję, nie mogę pić wódki.

Dziękuję, dziś nie mogę pić alkoholu. Prowadzę.

(I'm driving.)

Dziękuję, nie piję kawy wieczorem.

Dziękuję, piję wino, ale dziś nie mogę.

8. Practice explaining that you are in a hurry:

Proszę pana/pani, mamy bardzo mało czasu.

Zaraz, proszę poczekać.

Proszę pana/pani. Naprawdę mamy mało czasu.

Chwileczkę, już idę.

(Just a moment, I am coming.)

Dzisiaj bardzo się śpieszę.

(I'm in a hurry.)

Już, już.

(I'm coming.)

Proszę pana/pani, naprawdę mamy mało czasu.

Momencik. Przecież mówię, że już idę.

(I'm telling you I'm coming.)

Zaraz potem prosimy o rachunek.

Zaraz służyć, naturalnie.

I zaraz potem rachunek pan/pani będzie uprzejmy/a.

Proszę bardzo.

Proszę pana/pani, rachunek pan/pani będzie uprzejmy/a.

Już podaję.

PUTTING IT TOGETHER:

Proceed as in previous units.

Variants

P: Czy państwo się tymczasem czegoś napiją?

A: Butelkę czerwonego wina, proszę.

P: Czego się państwo napiją?

A: Czy jest wódka eksportowa?

P: A co do picia?

A: Tylko wodę mineralną, dziękuję.

P: Coś do picia? Wino? Wódkę eksportową? Winiak?

A: Tak, prosimy o butelkę czerwonego wina.

P: Może coś na zakąskę? Mamy dziś kawior.

A: Dziś nie, dziękujemy. Co pan poleca na drugie danie?

P: A co na zakąskę? Befszyk po tatarsku? Karpia w galarecie?

A: Może tym razem tylko befszyk, sałatę i jakiś deser.

P: Na zakąskę polecam pstrąga w galarecie.

A: A czy jest karp?

A: Co pan poleca na drugie danie?

P: Kaczkę pieczoną. Naprawdę doskonała.

A: Co pani ma dobrego na drugie danie?

P: Mamy bigos, kurczę po polsku, Strogonoff też jest bardzo dobry.

A: Jaka jest specjalność szefa?

P: Pstrąg sauté, ale już niestety nie ma.

A: Co dziś jest dobrego?

P: Befszyk po wiejsku. Doskonały. Na pewno będzie państwu smakować.

A: Jaki jest ten "befsztyk po wiejsku"?

P: Z polędwicy, proszę państwa.
(*sirloin*)

A: Z czego jest ten "befsztyk po angielsku"?

P: Z wołowiny naturalnie. Bardzo dobry.

A: Co to jest: "bigos"?

P: To tradycyjna polska potrawa. Mięso z kapustą, świeżą i kiszoną. Naprawdę polecam.

A: Jaka jest dzisiaj kaczką?

P: Doskonała, to przecież specjalność szefa.
(*after all*)

A: Więc prosimy o bigos i befszyk po angielsku.

P: Raz bigos i raz befszyk po angielsku. Proszę bardzo.

A: Więc kaczkę pieczoną i bigos, proszę.

P: Napewno będzie państwu smakowało. Już podaję.

A: Doskonale, prosimy o bigos.

P: Dwa razy bigos. A do tego może butelkę czerwonego wina?

A: Dobrze, niech będzie kaczką.

P: Proszę bardzo, dwie kaczki. Jakieś wino? Mamy austriacki "Riesling".

P: Czym możemy jeszcze służyć? Coś na deser?

A: Dziś nie, dziękujemy. Mamy mało czasu.

P: Czy państwo życzą sobie jakiś deser?

A: Tylko kawę i zaraz potem rachunek.

P: A na deser? Polecam tort czekoladowy.

A: Nie, tylko rachunek pan będzie uprzejmy.

P: A potem? Coś na deser? Kawę? Herbatę?

A: Prosimy o dwa ekspresy i zaraz potem o rachunek.

Restaurant "Wiśniowy Sad" in Kraków

Photo: Lestath (Jan Mehlich)
Date: 13 Feb 2008
cc-by-sa-2.5

MAKING IT WORK:

Proceed as in previous units.

Role Playing

Interpreter Situation

1. A: *Waiter, the menu, please.*
2. P: *Here you are. Will you have something to drink in the meantime? Maybe an appetizer? We have an excellent trout in aspic. It's the chef's specialty.*
3. A: *Not today, unfortunately. We have very little time.*
4. P: *Then maybe some soup?*
5. A: *Again no, thank you. What do you recommend for the main course? How is this "beefsteak country style"?*
6. P: *Well, it's just a sirloin steak. Perhaps you would rather have something more Polish, a stuffed duckling or "bigos"?*
7. A: *"Bigos"? What's that?*
8. P: *Oh, it's an old Polish dish made with meat, cabbage, and sauerkraut. And a red wine to go with it? We have "Egri Bikaver", Hungarian.*
9. A: *All right, we'll have a duckling and "bigos". And a bottle of this wine.*
10. P: *You'll like it, I'm sure. What else can we serve you? Any dessert?*
11. A: *This time only two espressos and, if you'll be so kind, the check right afterwards.*

12. P: *One duckling, one "bigos", Bikaver, two espressos, and the check right afterwards. I'll bring it right away.*

Bigos served on Rynek Główny in Kraków.

Photo: racatumba/Alberto Racatumba
Date: 28 Jul 2005
cc-by-2.0

USING IT:

Proceed as in previous units.

Market in Sanok

Photo: Silar
Date: 28 Dec 2010
cc-by-sa-3.0

UNIT 6 - LEKCJA 6

STAYING AT A HOTEL

Cultural Notes

There are different categories of hotels ranging from luxury, e. g., Intercontinental (in large cities), to first, second, and third category. You'll of course find English-speaking people in the more expensive hotels. Nevertheless, sometimes it is worth checking out cheaper hotels as well. In Kraków, for example, you may want to avoid the Holiday Inn, where you would pay as much as you would in the States. You could try instead the "Hotel Polski", which will cost you about 1/3 of the U.S. price and is centrally located, nicely decorated, has a charming patio and a beautiful view.

In large cities there is a severe shortage of accommodations and usually reservations are needed. In most resort areas, however, due to a sharp increase in prices and the general impoverishment of Polish society, you can easily find rooms in hotels, motels, pensions, and private homes. Standards will vary considerably, so it pays to shop around.

SETTING THE SCENE:

You have just arrived in Toruń for a two-day business trip. The Embassy has reserved a single room with bath for you, and you are checking in.

HEARING IT:

Proceed as in previous units.

SEEING IT:

Proceed as in previous units.

1. A: Dobry wieczór. Mam zarezerwowany pokój jednoosobowy z łazienką, Hamilton.
2. P: Chwileczkę, zaraz sprawdzę. Pani Martha Hamilton? Z Ambasady Amerykańskiej, prawda?
3. A: Tak, z ambasady.
4. P: Bardzo mi przykro, ale to jakieś nieporozumienie. Pokoi jednoosobowych z łazienką w ogóle nie mamy. Jest dla pani pokój dwuosobowy, oczywiście z łazienką.
5. A: Ale przecież ambasada rezerwowała pokój jednoosobowy.
6. P: Niestety, to musi być jakaś pomyłka. Nowa koleżanka załatwiała. Może pani mieć pokój dwuosobowy z łazienką. Mamy jeszcze jeden jednoosobowy wolny, ale bez łazienki. Co pani woli?
7. A: Wolę z łazienką. A ile kosztuje ten pokój?
8. P: Sto dziesięć tysięcy za dobę. Pani będzie dwa dni?
9. A: Tak, pojutrze wracam do Warszawy. Ile kosztuje pokój? Proszę napisać. Dobrze, więc ten dwuosobowy proszę.

10. P: Będzie się pani podobać. To bardzo ładny pokój, spokojny. Proszę wypełnić kartę meldunkową. Tu jest pani klucz. Pokój numer 241. Jeśli pani jest głodna, to restauracja jest jeszcze czynna.

11. A: Dziękuję, rzeczywiście jestem trochę głodna.

Intercontinental Hotel in Warsaw

Photo: Christopher Ziemnowicz
Date: 17 May 2009
Public Domain

FILLING IN THE BLANKS 1

Dobry _____. Mam zarezerwowany _____ jednoosobowy z łazienką, Hamilton.

Chwileczkę, zaraz _____. Pani Martha Hamilton? _____
Amerykańskiej, prawda?

Tak, z ambasady.

Bardzo mi przykro, ale to jakieś nieporozumienie. Pokoi jednoosobowych z łazienką _____ nie mamy. Jest dla pani pokój _____, oczywiście z łazienką.

Ale przecież ambasada _____ pokój jednoosobowy.

Niestety, to _____ być jakaś pomyłka. Nowa _____ załatwiła. Może pani mieć pokój _____ z łazienką. Mamy jeszcze jeden jednoosobowy _____, ale bez łazienki. Co pani _____?

Wolę _____ łazienką. A ile kosztuje _____ pokój?

Sto dziesięć tysięcy _____. Pani będzie dwa _____?

Tak, pojutrze _____ do Warszawy. Ile _____ pokój? Proszę napisać. Dobrze, więc _____ dwuosobowy proszę.

Będzie się pani _____. To bardzo ładny pokój, _____. Proszę wypełnić kartę _____. Tu jest pani _____. Pokój numer 241. Jeśli pani jest _____, to restauracja jest jeszcze czynna.

Dziękuję, rzeczywiście jestem trochę _____.

Hotel InterContinental Reception area

Photo: Radosław Drożdżewski (Zwiadowca21)
Date: 12 Jul 2009
cc-by-3.0

FILLING IN THE BLANKS 2

Dobry wieczór. Mam _____ pokój jednoosobowy z łazienką, Hamilton. _____, zaraz sprawdzę. Pani Martha Hamilton? Z Ambasady _____, prawda?

Tak, z ambasady.

Bardzo mi przykro, ale to _____ nieporozumienie. Pokoi jednoosobowych z łazienką w ogóle nie mamy. Jest dla pani pokój dwuosobowy, oczywiście _____.

Ale przecież ambasada rezerwowała pokój _____.

Niestety, to musi być jakaś _____. Nowa koleżanka załatwiła. Może pani mieć pokój dwuosobowy z _____. Mamy jeszcze jeden _____ wolny, ale bez łazienki. Co pani _____?

Wolę z _____. A ile kosztuje ten _____?

Sto tysięcy za dobę. Pani _____ dwa dni?

Tak, pojutrze wracam ____ Warszawy. _____ pokój? Proszę _____.
Dobrze, _____ ten dwuosobowy proszę.

Będzie ____ pani podobać. To bardzo _____ pokój, spokojny. Proszę _____
kartę meldunkową. Tu jest pani klucz. Pokój numer 241. Jeśli pani jest głodna, to
restauracja jest jeszcze _____ .

Dziękuję, rzeczywiście jestem _____ głodna.

Holiday Inn, Warsaw

Photo: masti
Date: 16 Apr 2007
cc-by-sa-2.5

TAKING IT APART:

zarezerwowany	<i>reserved</i>
pokój	<i>room</i>
z łazienką (łazienką)	<i>with bathroom</i>
sprawdzę	<i>I'll check</i>
nieporozumienie	<i>misunderstanding</i>
w ogóle nie mamy	<i>we don't have (any) at all</i>
dwuosobowy	<i>double room</i>
nowa koleżanka	<i>new colleague</i>
rezerwowała	<i>reserved</i>
jakaś pomyłka	<i>some mistake</i>
to musi	<i>it must</i>
załatwiała	<i>was taking care of it</i>
wolny	<i>free</i>
bez	<i>without</i>
wolę	<i>I prefer</i>
ile	<i>how much</i>
kosztuje	<i>costs</i>
sto dziesięć tysięcy (tysiące, pl.)	<i>one hundred ten thousand(s)</i>
za dobę [doba]	<i>for a 24-hour period</i>
pojutrze	<i>the day after tomorrow</i>
wracam	<i>I return</i>
napisać	<i>to write</i>
podobać się	<i>to like something</i>
ładny	<i>pretty</i>
spokojny	<i>calm, quiet</i>
wypełnić	<i>to fill out</i>
kartę meldunkową (karta meldunkowa)	<i>registration card</i>
klucz	<i>key</i>

jeśli/jeżeli
głodna (F)
czynna (F)
rzeczywiście
trochę

*if
hungry
open
indeed
a little*

Hotel InterContinental interior

Photo: Radosław Drożdżewski (Zwiadowca21)
Date: 11 Jul 2009
cc-by-3.0

LANGUAGE NOTES

Woleć - to prefer - present tense

1. (ja)	wolę	<i>I prefer</i>
2. (ty)	wolisz	
3. on/a, pan/i	woli	
4. (my)	wolimy	
5. (wy)	wolicie	
6. oni/one, państwo	wolą	

Wracać - to come back, to return - present tense

1. (ja)	wracam	<i>I come back, I return</i>
2. (ty)	wracasz	
3. on/a, pan/i	wraca	
4. (my)	wracamy	
5. (wy)	wracacie	
6. oni/one, państwo	wracają	

Zobaczyć - to see, to look - future tense

1. (ja)	zobaczę	<i>I'll see, I'll have a look</i>
2. (ty)	zobaczysz	
3. on/a, pan/i	zobaczy	
4. (my)	zobaczymy	
5. (wy)	zobaczycie	
6. oni/one, państwo	zobaczą	

*The verb "to see" has a different word for the present tense, **widzieć**, and a different one for the future tense, **zobaczyć**.*

Podobać się is a frequently-used expression. It means "to like", but is used mostly with nos. 3 and 6.

For example:

Czy ten pokój się panu/i podoba?
Czy te pokoje się państwu podobają?

Remember **będzie państwu smakować** from the previous unit? It's the same structure plus się.

z

As you already know, **z** may mean *with*: chciałem/am zamówić rozmowę z Krakowem (-em ending for masculine), pokój z łazienką (-ą ending for feminine).

It may also mean *from* (as in z ambasady). You will then have the -u or -a ending for masculine, -y and -i for feminine (the latter after -k, -g, -j, -i -l, -ń, -ź, -ś, -ć, -dź), and -a for neuter.

Masculine		Feminine		Neuter	
adjectives	nouns (animate)	adjectives	nouns	adjectives	nouns
-ego	-u/-a	-ej	-y/-i	-ego	-a

Whenever talking about something animate, the ending for masculine is always -a. All masculine Polish cities plus Paris, Vienna, and London also have the -a ending. Otherwise there is no clear rule about when to use the -u or the -a ending. You will simply have to learn it gradually.

Look at these endings:

Jestem z konsulatu. (M)

Jesteśmy z Bostonu. (M)

Idę z Dworca Centralnego.

Wracam od* mojego lekarza.

Jestem z Warszawy.

Wracam z lekcji.

Wracam od chorego dziecka.

I am from the U.S. Consulate.

We are from Boston.

I am coming from Central Station.

I am coming from my doctor's appointment.

I am from Warsaw.

I am coming (back) from my lesson.

I am coming (back) from (visiting) a sick child.

** Whenever talking about coming from seeing someone or being at somebody's place, use the preposition od instead of z.*

W OGÓLE = <i>in general</i> <i>not at all (in questions or in negative sentences)</i>

W ogóle mamy pokoje jednoosobowe, ale wszystkie są zajęte.

In general we do have singles but all of them are taken.

Czy państwo w ogóle mają pokoje jednoosobowe?

Do you have any singles at all?

W ogóle nie mamy pokoi jednoosobowych.

We don't have any singles at all.

Remember the differences in meaning:

1. Czy jest pan Brown?

Nie, nie ma.

Is Mr. Brown there?

No, he isn't.

Czy jest tu restauracja?

Nie, nie ma.

Is there a restaurant here?

No, there isn't.

2. Czy hotel ma garaż?

Tak, ma.

Nie, nie ma.

Does the hotel have a garage?

Yes, it does (have).

No, it doesn't (have).

osoba	=	<i>person</i>
jednoosobowy	=	<i>single (lit., for one person)</i>
dwuosobowy	=	<i>double (lit., for two persons)</i>

More numbers:

sto	100
dwieście	200
trzysta	300
czterysta	400
pięćset	500
sześćset	600
siedemset	700
osiemset	800
dziewięćset	900
tysiąc	1,000
dwa, trzy, cztery, tysiące	2,000, 3,000, 4,000
pięć, sześć, etc., tysięcy	5,000, 6,000, etc.

ILE	=	<i>how much, how many?</i>
NA ILE	=	<i>for how many?</i>

For example:

Ile kosztuje ten pokój?	<i>How much does this room cost?</i>
Na ile dni?	<i>For how many days?</i>

*You are already familiar with the past tense endings chciałem, chciałeś, etc..
With the instructor's help, try to come up with the past tense of rezerwować.*

GETTING THE FEEL OF IT:

1. Practice checking in:

Dzień dobry, mam zarezerwowany pokój jednoosobowy z łazienką. Steven Stuart.
Pan Stuart? Chwileczkę, zaraz sprawdzę.

Dobry wieczór, Barbara King. Mamy zarezerwowany pokój dwuosobowy, z łazienką.
Pani King, tak? Momencik. Zaraz zobaczę.

Czy pan/i ma rezerwację?
Mamy zarezerwowany apartament, Grass.
(*suite*)
Tak, państwo Grass z córką. Zgadza się.

Dzień dobry panu, mam zarezerwowany pokój dwuosobowy z łazienką. Dan Clout.
Pan Clout? Tak, oczywiście. Proszę wypełnić kartę meldunkową.

2. Practice making sure you got the kind of room or service you want:

Ale ambasada rezerwowała pokój z łazienką.
Ja nic nie wiem, proszę pani. Mamy pokój, ale bez łazienki.

Pokój dwuosobowy z łazienką, tak?
Tak, proszę pani. To bardzo ładny pokój. Będzie się państwu podobać.

Mamy zarezerwowane dwa pokoje dwuosobowe z łazienką.
Bardzo mi przykro, ale mamy tylko jeden z łazienką. Sezon.
(*peak season*)

Ambasada rezerwowała apartament dla pana Russella.
Naturalnie. Pan William Russell, prawda? Apartament jest już gotowy.

Nie rozumiem, przecież ambasada rezerwowała jednoosobowy z łazienką.
Ja też nie rozumiem, proszę pana/pani. To jakaś pomyłka.

Ale hotel ma garaż, prawda?
Niestety nie, mamy tylko parking.

Czy jest tu restauracja?
Tak, mamy restaurację i kawiarnię. Wieczorem jest też dancing.

3. Practice saying you are from the Embassy, Consulate, New York, etc.:

Pan Howard Johnson z Ambasady Amerykańskiej, prawda?
Tak, jestem z ambasady.

Nelly O'Brien z Konsulatu Amerykańskiego, czy tak?
Tak, z konsulatu USA.

Mark Hoffman. Pan jest z Ambasady Amerykańskiej?
Tak, jestem z ambasady.

Pan/i jest pewnie z Nowego Jorku?
Nie, z Waszyngtonu.

Państwo są z Bostonu?
Nie, z San Francisco.

Przepraszam, skąd państwo są?
(*where from*)
Z Filadelfii.

4. Practice saying which room you will take:

Dobrze, więc wezmę ten jednoosobowy.
Proszę bardzo. Gdzie pana/i bagaż?

Trudno, wezmę więc ten dwuosobowy z łazienką.
Dobrze pan/i robi. To bardzo ładny pokój, spokojny.

Nie, za apartament dziękuję. Wezmę ten pokój, dwuosobowy.

Proszę bardzo. Ale nasz apartament jest naprawdę bardzo piękny.

Zgoda, więc jeden dwuosobowy i dwa jednoosobowe.

Bardzo proszę. Tu są karty meldunkowe.

Wolę dwuosobowy z łazienką.

Ma pan/i rację. To piękny pokój, z balkonem.

5. Practice asking about the price:

Ile kosztuje pokój jednoosobowy z łazienką?

Osiemdziesiąt dwa tysiące.

Ile kosztuje pokój dwuosobowy z łazienką?

Sto szesnaście tysięcy.

Ile kosztuje pokój trzyosobowy bez łazienki? Proszę napisać.

Tylko sto siedemnaście tysięcy.

Sto tysięcy ile? Nie rozumiem, proszę napisać.

Proszę bardzo. Cztery tysiące dziewięćset sześćdziesiąt.

6. Practice saying you are/are not hungry and tired:

Jeśli jest pan/i głodny/a, to restauracja jest jeszcze czynna. Tam na prawo.

Dziękuję, rzeczywiście jestem trochę głodny/a.

Pan/i pewnie głodny/a. Restauracja już niestety zamknięta, ale bar jeszcze czynny.

Dziękuję, jestem bardzo głodny/a. Gdzie jest bar?

Państwo są pewnie głodni. Aż z Warszawy! Restauracja jeszcze jest otwarta.

O, to bardzo dobrze, dziękujemy. Rzeczywiście jesteśmy bardzo głodni.

Może pan/i jest głodny/a? Restauracja jest tam, prosto i na lewo.

Nie jestem specjalnie głodny/a, ale chciałam/łem jakąś wodę mineralną.

Pan/i pewnie zmęczony/a i głodny/a. Restauracja jest jeszcze otwarta.

Dziękuję bardzo. Rzeczywiście jestem bardzo zmęczony/a i głodny/a.
(*tired*)

Jeśli pan/i jest zmęczony/a, może pan/i zamówić coś do pokoju.

Dobry pomysł. Chyba zamówię coś do pokoju.
(*good idea*)

7. Practice saying how long you will stay:

Pan/i będzie trzy dni?

Tak, pojutrze już wracam do Warszawy.

Pan/i będzie tylko jedną noc?

(*night*)

Tak, jutro wracam do Poznania.

Państwo będą cztery dni?

Tak, cztery dni i wracamy do Warszawy.

Pan/i tylko na dwa dni?

Tak, pojutrze już wracam do Krakowa.

Państwo będą pięć dni?

Nie, niestety tylko trzy.

8. Practice saying you like/don't like something:

Czy Polska się panu/pani podoba?

O tak, bardzo.

Czy Warszawa się panu/pani podoba?

Tak, Warszawa bardzo mi się podoba.

Czy Kraków się panu/pani podoba?

Naturalnie, Kraków bardzo mi się podoba.

Czy ten pokój się panu/pani podoba?

Tak, bardzo ładny.

Czy te pokoje się państwu podobają?

Tak, bardzo.

Czy hotel "Pod Różą" się panu/pani podoba?

Nie bardzo.

Czy ten film się panu/pani podobał?

Nie, bardzo nudny.
(*boring*)

9. Practice asking someone to check something:

Ale na pewno pokój jest. Proszę sprawdzić jeszcze raz.

Mogę sprawdzić, ale żadnego wolnego pokoju nie mamy.

Czy są dla mnie dwa bilety? Rezerwowałam/łam. Monroe.

Na dzisiaj? Zaraz sprawdzę.

Czy jest apartament dla senatora Collinsa? Ambasada rezerwowała.

Naturalnie. Czy senator ma jakieś bagaże?

Proszę sprawdzić czy jest dla mnie samochód.

(*car*)

Pan/i Plett? Tak, samochód jest dla pana/pani gotowy.

Może pan/i sprawdzi czy pokoje dla państwa Bradley są gotowe.

Chwileczkę, zaraz sprawdzę.

Proszę pana/pani, była jeszcze parasolka.

(*woman's umbrella*)

Zaraz sprawdzę. Jakiego koloru?

10. Practice saying you will have a look again to make sure:

Mój Boże, w ogóle pan/i nie ma drobnych?

(*change*)

Chyba nie, ale zaraz zobaczę.

Bardzo przepraszam, czy jest już radca Turbot?
Chwileczkę, zaraz zobaczę w biurze pana/pani radcy.

Czy tu nie ma mojego paszportu?
Zaraz zobaczę. Pana/pani nazwisko?

Może pan/i sprawdzi, czy jest już nowy biuletyn.
Zaraz zobaczę.

11. Practice asking what kind of additional services your hotel offers:

Ale hotel ma garaż, prawda?
Niestety nie, mamy tylko parking.

Czy hotel ma parking?
Naturalnie, proszę pana/pani.

Czy jest tu restauracja?
Tak, restauracja i kawiarnia. Wieczorem jest też dancing.

Czy mogę zamówić śniadanie do pokoju?
(*breakfast*)
Oczywiście. Co pan/i sobie życzy?

Czy mogę zamówić budzenie na jutro?
(*wake-up call*)
Naturalnie. Na którą pan/i sobie życzy?

Czy śniadanie jest w restauracji?
Nie, śniadanie podajemy w kawiarni, proszę pana/pani.

Skąd pani wraca?
Z Torunia.
Z Gdańska.
Z Poznania.

Skąd państwo wracają?
Z Ambasady Francuskiej.
Z Konsulatu Belgijskiego.
Od profesora Kowalskiego.
Od Barbary Jankowskiej.

PUTTING IT TOGETHER:

Proceed as in previous units.

Variants

- A: Dobry wieczór, mam zarezerwowany pokój jednoosobowy z łazienką.
P: Zaraz sprawdzę. Pana nazwisko?
- A: Dzień dobry, moje nazwisko Thomas. Mam zarezerwowany pokój.
P: Chwileczkę, zaraz zobaczę. Dwuosobowy?
- A: Dzień dobry pani, czy jest dla mnie pokój? Don Ryan. Ambasada rezerwowała.
P: Pan Ryan z Ambasady Amerykańskiej, tak? Oczywiście, pokój jest gotowy.
- A: Czy mój pokój jest już wolny? Mam zarezerwowany, na dwa dni.
P: Pana godność? Pokój na ile osób?
- P: Bardzo mi przykro, ale to jakieś nieporozumienie. Mamy oczywiście pokój dla pana, ale dwuosobowy. Pan chciał z łazienką, prawda?
- A: Ale przecież ambasada zamawiała pokój jednoosobowy. To jakaś pomyłka.
- P: Tak, oczywiście, jest pokój dla pani, ale bez łazienki.
A: Ale ja mam zarezerwowany pokój z łazienką.
- P: Naturalnie, pokój dla pana jest gotowy.
A: Jednoosobowy z łazienką?

- P: Widocznie pomyłka. W ogóle nie mamy pokoi jednoosobowych z łazienką.
(*apparently*)
- A: A czy jest pokój dwuosobowy z łazienką?
- A: A ile kosztuje pokój dwuosobowy z łazienką?
- P: 232 000 złotych.
- A: Ile? Proszę napisać. Aha, dobrze, więc ten dwuosobowy z łazienką.
- P: Proszę bardzo. Jednoosobowy kosztuje 190 000 a dwuosobowy 280 000, z łazienką naturalnie.
- A: Wolę pokój jednoosobowy.
- P: Proszę bardzo, ale naprawdę polecam ten dwuosobowy.
- A: Wolę pokój dwuosobowy, ale z łazienką.
- P: Napewno będzie się pani podobać. To bardzo ładny pokój, no i cichy.
- P: Proszę bardzo. Pani będzie trzy dni, prawda?
- A: Tak, wracam do Warszawy na weekend.
- P: 232 000 za dobę. Pan będzie tylko jeden dzień?
- A: Tak, jutro już wracam do Krakowa. Ile kosztuje? Proszę napisać.
- P: 190 000 za dobę. Pani będzie tylko dwa dni, prawda?
- A: Pojutrze już wracam do Poznania. Przepraszam, ile kosztuje ten pokój?
- P: Tu jest pani klucz. Pokój numer 238. Jeśli pani jest głodna, to restauracja jest jeszcze otwarta.
- A: Dziękuję, rzeczywiście jestem bardzo głodna.
- P: Pokój 122. To pana klucz. Pan pewnie głodny? Restauracja już niestety nieczynna, ale bar tak. Tam na prawo.
- A: Dziękuję, nie jestem głodny.
- P: To ładny pokój, będzie się panu podobać. Aha, restauracji niestety nie mamy, ale jest kawiarnia, jeśli pan jest głodny.
- A: Dziękuję, jestem trochę głodny.

MAKING IT WORK:

Proceed as in previous units.

Role playing

Interpreter situation

1. A: *Good evening. I have a single room reserved, with bathroom. Hamilton.*
2. P: *Just a moment, I'll check it at once. Ms. Martha Hamilton? From the American Embassy, right?*
3. A: *Yes, from the Embassy.*
4. P: *I'm awfully sorry, but there is some misunderstanding. We don't have any singles with bathrooms at all. There is a double for you, with bathroom, of course.*
5. A: *But the Embassy reserved a single.*
6. P: *Unfortunately, there must be some mistake. A new colleague was taking care of it. You can have a double with bathroom. We still have one single vacant, but without bathroom. Which do you prefer?*
7. A: *I prefer with bath. And how much does the room cost?*
8. P: *120 000 per night. Are you going to stay two days?*
9. A: *Yes, I am returning to Warsaw the day after tomorrow. How much does the room cost? Please, write it down. Fine, so I'll take the double.*
10. P: *You'll like it. It is a very nice room, quiet. Fill out the registration form, please. Here is your key. Room number 241. If you're hungry, the restaurant is still open.*
11. A: *Thank you. In fact I am a little hungry.*

USING IT:

Proceed as in previous units.

Hotel in Gdansk Poland

Photo: robertpaulyoung/Robert Young
Date: 24 Jan 2009
cc-by-2.0

WRAP-UP for Units 5 to 6

Can you say?

Can you ask?

Can you reply?

1. *We would like to have a table, please.
Do you have a reservation?*
2. *Yes, we do.
What's your name? Please spell it.*
3. *We have a table reserved for two. The name is Grass.*
4. *This is Ronald Brown from the American Consulate. I would like to reserve a table, please.
For when, and for how many people?*
5. *(a) For this evening, for five.
(b) For tomorrow, eight persons.
(c) For the day after tomorrow.
(d) For this Friday, for twenty.*

Very well. May I have your name and phone number? Would you like it sort of official--you know, the American flag, flowers, and so forth?

6. *Waiter (waitress), we would like a menu, please.
Would you like something to drink in the meantime?*
7. *What do you recommend?
How about "winiak"? It's excellent.
(cognac)*

8. *Very well, "winiak", please.
A bottle, sir/ma'am?*
9. *(a) No, thank you, just a small glass each.
(kieliszek)
(b) Just a beer, please.
(piwo)
(c) Thank you, just some mineral water.*
10. *What kind of wine do you have?*
11. *What do you recommend as an appetizer?*
12. *We would like some soup, please.*
13. *What's the chef's specialty?*
14. *What's good today?*
15. *No, thank you; maybe later.*
16. *How is this "beefsteak, country style"?*
17. *What is it made of?*
18. *Very well, one herring, in sour cream, one steak Tartar, and bread and
(śledź w śmietanie) (chleb)
butter, of course. Do you have rye?
(masło) (żytni chleb)*
19. *Unfortunately, we have very little time. Just an entrée, please. Is this "bigos"
good? What is it made of?*
20. *No, just two Stroganoff, please, and a bottle of this Hungarian wine.
Anything for dessert?*
21. *No, not today. Just two espressos, and the check right away, please.*

22. *Good evening. I have a single room reserved, with bath. Joyce Warner. Just a second. I will check it right away. Ms. Warner from the U. S. Embassy, right? I'm very sorry, but we don't have any singles with bath at all. There is a double for you, with a bathroom, of course.*
23. *But the Embassy reserved a single with bath. We do have one single free, but without a bathroom.*
24. *How much does this double cost?
115,000 zloties.*
25. *Please write it down. I prefer the double. You will like it. It's a very nice room, quiet, and with a balcony, too. Please fill out the registration card. Here is your key. Room 321. Do you have any luggage?*
26. *Yes, quite a lot. The restaurant is closed, but the bar is still open, if you are hungry. You can also order something in your room.*
27. *Thank you, I am a little hungry indeed. Where is the bar?*
28. *Good idea, I'm very tired. I'd rather order something in my room.*
29. *I must take care of something important.*
30. *I have an urgent matter to take care of.*

UNIT 7 - LEKCJA 7

SHOPPING

Cultural Notes

Ever since Poland began to move toward a market economy, shopping has become a little easier for Poles, since most goods are now available. Several new and quite elegant stores are growing like the proverbial mushrooms. Prices are steep however - at least in comparison with the average Polish salary.

In Poland, as in many European countries, you buy bread at the bakery, meat at the butcher shop (or from the farmer who comes to your house every couple of weeks), fruit and vegetables at a street stand or at the fresh produce market, etc. However, lines still exist everywhere, although nowadays they are considerably shorter. You must still count on spending considerable time queuing up in each store, which makes shopping in Poland frustrating and time-consuming. Poles must also shop for food every day, since refrigerators are tiny and freezers almost non-existent.

Furthermore, you never know where you'll find something you are looking for. For example, milk imported from France might be for sale at a butcher shop, while fresh country eggs might show up suddenly at the florist.

It may be a passing phenomenon, but right now one of the side effects of the budding market economy is the fact that you often don't know exactly what you are buying. During the first presidential candidates the current joke went like this: "They may have different names, but they all taste the same".

While everyday shopping is usually done by women, shopping for larger purchases is often a family affair. People no longer save as much, as they used to, unless for a specific goal: a color TV, a VCR, a car. Even children learn to spend whatever money they have and spend it fast, because in the near future prices will go up and up.

Other than for some food items, you may not do much shopping in Poland. As a matter of fact, with the Warsaw commissary, your housekeeper, and occasional trips to Berlin, you may not need to. Nevertheless, you will want to do some shopping for art and folk-art objects, and sometimes for clothing at private boutiques. Due to a favorable exchange rate, prices at the Benetton store in Poland would be lower than back home.

By all means, however, you should try one of the fresh-produce markets; it is a rather special experience and you would enjoy it. The merchants tend to be much friendly; they will always be ready to chat with you, let you sample things, and try to pick out special delicacies. You can also try your hand at some bargaining. One of the most popular produce markets in Warsaw is at Hala Mirowska. Kraków has one on Rynek Kleparski Street, not far from the Consulate.

SETTING THE SCENE:

You are going to the Polna Street market to get some fresh fruit and vegetables, and to have a little chat with one of the merchants whom you've befriended and who always has something special for you.

HEARING IT:

Proceed as in previous units.

SEEING IT:

Proceed as in previous units.

1. P: Witamy, witamy. Dawno pani u nas nie było. Chorowała pani?
2. A: Nie, u mnie wszystko w porządku, dziękuję. Po prostu dużo pracy.
3. P: Rozumiem, ale witaminy jeść trzeba. Zima, wie pani. Niech pani zobaczy, jakie ładne banany. I pomidory świeże mam. I grzybki marynowane. Delikates.
4. A: Grzybki marynowane? Nie wiem co to jest. Czy można zobaczyć?
5. P: Proszę bardzo, piętnaście tysięcy dwieście słoik, tanio.
6. A: A ile kosztują banany?
7. P: Dwanaście tysięcy złotych kilo, pomidory dziesięć.
8. A: Trochę drogo.
9. P: Drogo, ale kupić warto. To ile pani weźmie?
10. A: No, może wezmę 4 banany, kilo pomidorów i te grzybki, jeden słoik.
11. P: Proszę bardzo: banany dziewięć tysięcy osiemset, pomidory dziesięć czterysta, trochę więcej, dobrze? Grzybki piętnaście dwieście. Razem trzydzieści pięć czterysta. Dla pani trzydzieści pięć. Trzydzieści pięć tysięcy pani płaci.

FILLING IN THE BLANKS 1

Proceed as in previous units.

Witamy, _____ . Dawno pani _____ nie było. Chorowała pani?

Nie, u mnie _____ w porządku, dziękuję. Po prostu dużo pracy.

Rozumiem, ale witaminy jeść _____ . Zima, wie pani. Niech pani _____ ,

jakie ładne banany. I pomidory _____ mam. I grzybki marynowane. Delikates.

Grzybki marynowane? Nie _____ co to jest. Czy można zobaczyć?

Proszę bardzo, piętnaście _____ dwieście _____ , tanio.

A ile kosztują _____ ?

Dwanaście tysięcy złotych kilo, pomidory _____ .

Trochę _____ .

Drogo, ale _____ warto. To ile pani _____ ?

No, może wezmę 4 banany, _____ pomidorów i te grzybki, jeden _____ .

Proszę bardzo: banany dziewięć tysięcy osiemset, pomidory dziesięć czterysta,

trochę _____ , dobrze? Grzybki piętnaście dwieście. _____ trzydzieści

pięć czterysta. _____ pani trzydzieści pięć. Trzydzieści pięć tysięcy pani _____ .

FILLING IN THE BLANKS 2

Proceed as in previous units.

Witamy, witamy. _____ pani u nas nie _____. Chorowała pani?

Nie, _____ wszystko w porządku, dziękuję. _____ dużo pracy.

Rozumiem, ale witaminy _____ trzeba. Zima, wie pani. Niech pani zobaczy,

_____ ładne banany. I pomidory _____ mam. I grzybki marynowane.

Delikates.

Grzybki _____? Nie wiem co to jest. Czy _____ zobaczyć?

Proszę bardzo, _____ tysięcy dwieście słoik, tanio.

A ile kosztują banany?

_____ tysięcy złotych kilo, pomidory dziesięć.

Trochę _____.

Drogo, ale kupić _____. To ile pani weźmie?

No, może wezmę 4 banany, _____ pomidorów i te _____, jeden słoik.

Proszę bardzo: banany dziewięć tysięcy osiemset, pomidory dziesięć czterysta,

trochę _____, dobrze? Grzybki piętnaście dwieście. _____ trzydzieści

pięć czterysta. _____ pani trzydzieści pięć. Trzydzieści pięć tysięcy pani płaci.

Warsaw classical local vegetable shop

Photo: urbanlegend/Monika
Date: 22 July 2008
cc-by-sa-2.0

TAKING IT APART:

Proceed as in previous units.

witamy	<i>hello (here: form of greeting)</i>
dawno	<i>long time ago</i>
pani u nas nie było	<i>you haven't been to our place</i>
chorowała	<i>was sick</i>
u mnie	<i>with me</i>
wszystko w porządku	<i>everything is fine</i>
po prostu	<i>simply</i>
dużo	<i>a lot, much</i>
pracy (praca)	<i>work</i>
trzeba	<i>one must</i>
jeść	<i>to eat</i>
zima	<i>winter</i>
zobaczy	<i>have a look</i>
pomidory	<i>tomatoes</i>
świeże	<i>fresh</i>
grzybki marynowane	<i>pickled mushrooms</i>
delikates	<i>delicacy</i>
wiem	<i>I know</i>
słoik	<i>jar</i>
tanio	<i>cheap</i>
drogo	<i>expensive</i>
kupić	<i>to buy</i>
warto	<i>worthwhile</i>
pani weźmie	<i>you'll take</i>
te	<i>these</i>

więcej
razem
dla
pani płaci

*more
together
for
you pay*

Market Hall, Wrocław

Photo: Funky Tee
Date: 18 May 2010
cc-by-sa-2.0

LANGUAGE NOTES

100	Sto	1,000	tysiąc
200	dwieście	2,000	dwa tysiące
300	trzysta	3,000	trzy tysiące
400	czterysta	4,000	cztery tysiące
500	pięćset	5,000	pięć tysięcy
600	sześćset	6,000	sześć tysięcy
700	siedemset	<i>(from 5 on, the ending will change from -ące to -ęcy)</i>	
800	osiemset		
900	dziewięćset		

Wziąć - to take - future tense

1. (ja)	wzmę	<i>I will take</i>
2. (ty)	weźmiesz	
3. on/a, pan/i	weźmie	
4. (my)	weźmiemy	
5. (wy)	weźmiecie	
6. oni/one, państwo	wzmą	

Znać - to know - present tense

1. (ja)	znam	<i>I know</i>
2. (ty)	znasz	
3. on/a, pan/i	zna	
4. (my)	znamy	
5. (wy)	znacie	
6. oni/one, państwo	znają	

Wiedzieć - to know - present tense

1. (ja)	wiem	<i>I know</i>
2. (ty)	wiesz	
3. on/a, pan/i	wie	
4. (my)	wiemy	
5. (wy)	wiecie	
6. oni/one, państwo	wiedzą	

Polish has two verbs meaning to know: **znać** and **wiedzieć**. You use **znać** when you want to say, for example: "I know that matter," "I know this diplomat." You use **wiedzieć** to say: "I know about that," "I know that this is a difficult problem," "I know that he/she is a diplomat."

As you see, **znać** is somewhat similar to "connaître" in French, "conocer" in Spanish, or "kennen" in German. **Wiedzieć** has its equivalent, respectively, in "savoir," "saber," and "wissen."

Compare:

Wiem, że Edward Racy jest konsulem. *I know that Edward Racy is a consul.*

Nie wiem, czy on jest dyplomatą. *I don't know if he is a diplomat.*

Wiem o tej sprawie. *I know about that matter.*

But:

Znam Edwarda Racy. *I know Edward Racy.*

Znam tę sprawę. *I know that matter.*

Jeść - to eat - present tense

1. (ja)	jem	<i>I eat</i>
2. (ty)	jesz	
3. on/a, pan/i	je	
4. (my)	jemy	
5. (wy)	jecie	
6. oni/one, państwo	jedzą	

Both verbs wiedzieć and jeść, although irregular, have the same endings.

Kupić - to buy - future tense

1. (ja)	kupię	<i>I will buy</i>
2. (ty)	kupisz	
3. on/a, pan/i	kupi	
4. (my)	kupimy	
5. (wy)	kupicie	
6. oni/one, państwo	kupią	

Płacić - to pay - present tense

1. (ja)	płacę	<i>I will buy</i>
2. (ty)	płacisz	
3. on/a, pan/i	płaci	
4. (my)	płacimy	
5. (wy)	płacicie	
6. oni/one, państwo	płacą	

Chorować - to be sick - past tense

	<i>Masculine</i>		<i>Feminine</i>		<i>Neuter</i>
1. (ja)	chorowałem		chorowałam		
2. (ty)	chorowałeś		chorowałaś		
3. on, pan	chorował	ona/pani	chorowała		ono chorowało
4. (my)	chorowaliśmy		chorowałyśmy		
5. (wy)	chorowaliście		chorowałyście		
6. oni, panowie, państwo	chorowali	one, panie	chorowały		

U+...

U+... is a frequently-used form. It means at somebody's place (or, sometimes, with somebody), with the emphasis on the person rather than the place. Just as when you say: "I'm at the dentist's."

For example:

u mnie	=	<i>at my place</i>
u nas	=	<i>at our place</i>
u pana/pani/państwa	=	<i>at your place</i>
u dentysty	=	<i>at the dentist's</i>

MOŻNA, WARTO, TRZEBA + INFINITIVE

The set of można, warto, trzeba + INFINITIVE form is a handy and easy way to say all kinds of things.

Look at some samples:

1.	Można to kupić.	=	<i>One can buy it.</i>
	Warto to kupić.	=	<i>It's worth buying.</i>
	Trzeba to kupić.	=	<i>One should buy it.</i>
2.	Nie można tego kupić.	=	<i>One cannot buy it.</i>
	Nie warto tego kupować.	=	<i>It's not worth buying.</i>
	Nie trzeba tego kupować.	=	<i>One should not buy it.</i>
3.	Czy można to kupić?	=	<i>Can one buy it?</i>
	Czy warto to kupić?	=	<i>Is it worth buying?</i>
	Czy trzeba to kupić?	=	<i>Should one buy it?</i>
4.	Gdzie można to kupić?	=	<i>Where can one buy it?</i>
	Gdzie warto to kupić?	=	<i>Where is it worth buying?</i>
	Gdzie trzeba to kupować?	=	<i>Where should one buy it?</i>

If you just add będzie, you will get the future tense:

Gdzie można będzie to kupić?

Gdzie warto będzie to kupić?

Gdzie trzeba będzie to kupić?

Add było, and you will get the past tense:

Gdzie można było to kupić?

Gdzie warto było to kupić?

Gdzie trzeba było to kupić?

BARDZIEJ - WIĘCEJ

Both words bardziej and więcej mean "more".

Bardziej is used with qualifiers, adjectives and adverbs as well as with verbs expressing emotions or subjective statements (to like, to prefer, to love, to envy, etc.).

For example:

Ten film jest bardziej interesujący.

This film is more interesting.

Kraków podoba mi się dużo bardziej od Warszawy.

I like Kraków much more than Warsaw.

Barbara jest bardziej elegancka od Katarzyny.

Barbara is more elegant than Katherine.

Więcej is used when talking about quantity and with most verbs:

For example:

Będzie trochę więcej niż kilo, może być?

It will be a little more than a kilo, OK?

Pan Kowalski pracuje dużo więcej niż pan Zieliński.

Mr. Kowalski works much more than Mr. Zieliński.

On czyta dużo więcej ode mnie.

He reads much more than I do.

bardzo <i>very</i>	bardziej <i>more</i>	najbardziej <i>most</i>
dobrze <i>well</i>	lepiej <i>better</i>	najlepiej <i>best (adv.)</i>
źle <i>badly</i>	gorzej <i>worse</i>	najgorzej <i>worst (adv.)</i>
dużo <i>much</i>	więcej <i>more</i>	najwięcej <i>most</i>
mało <i>little</i>	mniej <i>less</i>	najmniej <i>least</i>

Dziś on się lepiej czuje.	<i>Today he is feeling better.</i>
Dziś on się gorzej czuje.	<i>Today he is feeling worse.</i>
On ma mniej pracy niż ja.	<i>He has less work than I do.</i>
Ona ma więcej pracy niż ja.	<i>She has more work than I do.</i>

JAKI-JAKA-JAKIE

Jaki - jaka - jakie may also be used as a complimentary or derogatory comment.

Jaki miły konsul!	=	<i>What a nice consul!</i>
Jaka dobra koleżanka!	=	<i>What a good colleague!</i>
Jakie ładne banany!	=	<i>What nice bananas!</i>
Jaki niemiły konsul!	=	<i>What an unpleasant consul!</i>
Jaka straszna pogoda!	=	<i>What awful weather!</i>

GETTING THE FEEL OF IT:

1. Practice responding to greetings:

Dzień dobry panu/pani, co nowego?

Nic specjalnego, dziękuję, dużo pracy. A u pana/pani?

Dawno pana/pani u nas nie było. Czy wszystko w porządku?

Tak, u mnie wszystko w porządku, dziękuję; a u pani?

Witamy serdecznie, co słyhać?

Wszystko dobrze, dziękujemy ... A co u państwa?

Kłaniam się. Co u państwa nowego?

Nic nowego, dużo pracy, mało czasu.

Co się z panem/panią dzieje? Chorował/a pan/i?

(What has been happening with you?)

Dzień dobry państwu. Nie, dziękuję, u mnie wszystko dobrze.

2. Practice explaining that you or someone else was/was not sick:

Nie, nie chorowałem/łam. Trochę jestem tylko zmęczony/a.

Ale proszę uważać. Teraz wszędzie grypa.

(But be careful.)

Tak, rzeczywiście trochę chorowałem/łam. Miałem/am grypę.

Nic dziwnego. Tak zimno!

(Small wonder. It's so cold.)

Żona chorowała trochę. Ale już dobrze.

Niech pan też uważa. Z grypą nie ma żartów.

(Better not kid with the flu.)

Mąż trochę chorował, ale już dobrze się czuje.
No to dzięki Bogu. Pani niech też uważa.

Dzieci nam trochę chorowały.
(*children*)

Ale już wszystko dobrze?

Nie, mój szef chorował, ja nie.
Ale pan/i miała dużo pracy, prawda?

3. Practice asking about things you want to purchase:

Co pan/i ma dziś dobrego?
Pomidory, bardzo ładne.

Co można dziś dostać dobrego?
Banany, sałatę, grejpfruty, ser kielecki.
(*cheese "Kielce style"*)

Ser kielecki? Nie wiem co to jest. Czy można zobaczyć?
Oczywiście, proszę spróbować, jaki dobry.
(*to try, to sample*)

Co pan/i ma tam na lewo?
Śledzie marynowane. Warto kupić. Mam już tylko dwa słoiki.
(*herring*)

Rzeczywiście, bardzo dobre. Jak to jeść?
Bardzo dobre na zakąskę.

Czy ma pan jeszcze Ementaler?
Niestety już nie, ale mam Goudę. Też bardzo dobra.

Może pan/i ma nektaryny?
Mam, ale nie bardzo ładne. Radzę raczej brzoskwinie.
(*peaches*)

4. Practice asking the merchant for advice:

Co warto kupić na zakąskę?

Grzybki marynowane, kawior, sardynki.

Czy to można jeść na zimno?

Oczywiście. Tylko na zimno.

Czy to trzeba jeść na gorąco?

(hot)

Można i na zimno i na gorąco.

Te banany bardzo ładne, ale drogie. Nie wiem czy warto.

I warto i trzeba. Witaminy, proszę pana/pani.

Czy jest może chałwa?

Dzisiaj już nie mam, ale jutro będzie.

Jakie są te grzyby?

Bardzo smaczne. Warto kupić. Nie będzie pan/i żałować.

(You won't regret it.)

5. Practice asking about prices:

Ile kosztuje kilo pomidorów?

Tylko 8 200 złotych.

Ile kosztują pomarańcze?

(oranges)

Dla pana/pani 9 000 złotych.

Ile kosztuje kawior?

Dwanaście tysięcy 100 gramów.

Ile kosztuje kiełbasa?

16 200 złotych kilo.

Ile kosztują grejfruty?

13 000 złotych kilo.

Dziesięć tysięcy za kilo suszonych grzybów?

Ależ skąd! Za 100 gramów.

Więc ile to kosztuje razem?

Kilo pomidorów 8 200, 2 grejpferty 11 400, chałwa 7 600, razem 27 200 złotych.

Więc ile płacę za wszystko?

Już liczę. Kilo pomidorów 6 500, kilo nektaryn 16 000, kiełbasa 23 600, razem czterdzieści sześć sto, niech będzie równe czterdzieści sześć.

(even)

6. Practice a little bargaining:

7 800 złotych? To bardzo drogo.

Drogo? Wcale niedrogo, no ale dobrze, dla pani 7500.

12 000 złotych? To nie jest tanio.

Może nie tanio, ale bardzo dobre. Warto kupić.

Dobrze, wezmę, ale za sześć tysięcy.

Co robić, dla takiej dobrej klientki, niech będzie sześć.

Trzydzieści tysięcy sześćset? Wezmę, ale płacę tylko trzydzieści.

Zgoda, dla pana/pani trzydzieści.

To ile płacę?

Chwileczkę. 11 100, 2 290, 32 500, razem 65 890, niech będzie 65 800, dobrze?

4 tysiące złotych za słoik marmolady? To naprawdę bardzo drogo!

Drogo? Dla Amerykanki?

Dwadzieścia tysięcy litr? To bardzo drogo.

To wcale niedrogo i naprawdę warto kupić.

Czternaście tysięcy ile? To strasznie dużo!

Dużo? Za takie nektaryny?

7. Practice saying what you will have:

Więc wezmę kilo pomidorów, grzybki i trochę tej kiełbasy.
Bardzo proszę.

Dziękuję, dziś wezmę tylko pomidory.
A może i sałatę? Niech pan/i zobaczy, jaka ładna i świeża.

Dobrze, kilo bananów i jeden grejpfrut, proszę.
A może jednak te grzybki? Mam już tylko jeden słoik.

To wezmę pół kilo pomidorów, jedną sałatę i trzy banany.
A może jednak grejpfruty? Bardzo smaczne. Soczyste.
(juicy)

8. Practice using można, warto, and trzeba:

Czy można w Polsce kupić dolary?
Naturalnie, że można. I kupić i sprzedać.

Czy warto iść na ten film?
Nie tylko warto, ale trzeba. Doskonały film!

Czy trzeba zmieniać dolary w banku?
Nie, można w każdym kantorze wymiany.

Gdzie można dobrze zjeść?
W hotelu "Victoria", ale tam drogo.

Gdzie warto iść na obiad?
Na przykład do nowej greckiej restauracji. Polecam!

Czy mleko polskie trzeba gotować?
(boil)
Koniecznie trzeba gotować, bo nie jest pasteryzowane.

Kiedy można zobaczyć ten film?

Nawet jutro, w kinie "Wars".

Kiedy warto jechać na giełdę samochodową?

Chyba w sobotę rano.

Kiedy trzeba ubierać się wieczorowo w Polsce?

(wear evening clothes)

Na przykład na premierę do Teatru Wielkiego.

Ile trzeba płacić za dobry hotel?

Bardzo dużo, nawet ponad 100 dolarów za dobę.

Ile gazet warto czytać w Polsce?

(newspapers)

To zależy. W Warszawie dwie: Gazetę i Życie Warszawy.

Ile trzeba kupić suszonych grzybów na barszcz?

(dried)

Tylko kilka.

(just a few)

Sezam supermarket in the city center of Warsaw

Photo: urbanlegend/Monika
Date: 5 July 2008
cc-by-sa-2.0

PUTTING IT TOGETHER:

Proceed as in previous units.

Variants

P: Dzień dobry panu. Dawno pana u nas nie było. Chorował pan?

A: Dzień dobry. Tak, niestety dawno mnie nie było. Trochę chorowałem.

P: Co za miła niespodzianka! Dawno pani nie widziałam. Chorowała pani?

A: Dzień dobry pani. Nie, nie chorowałam, dziękuję. Czasu mało.

P: Jak to miło panią znowu zobaczyć! Co u pani słychać?

A: Dziękuję, u mnie wszystko w porządku. A u pana?

P: O, pani Hamilton. Jak miło. Co nowego?

A: Nic specjalnie nowego, dziękuję. Mało czasu, dużo pracy.

P: Wiem, pan bardzo dużo pracuje. Ale jeść też trzeba. U mnie tyle witamin, niech pan zobaczy: banany, grejpfruty, mandarynki, pomidory, nawet sałata.

A: Sałata? Czy można zobaczyć?

P: No tak, pracować trzeba, ale i jeść trzeba. Zima teraz, wie pan. Trzeba jeść dużo witamin. Proszę jakie ładne pomidory. I ser kielecki mam, specjalnie dla pani. Delikates.

A: Ser kielecki? Nie wiem, co to jest. Czy można zobaczyć?

- P: Dobrze, że panią widzę. Mam coś dobrego, specjalnie dla pani. Avocado, prosto z Wiednia! I grzyby suszone też mam.
- A: Grzyby suszone? Co to jest?
- P: No właśnie, tak pan dużo pracuje, to witaminy trzeba jeść. O, proszę, widzi pan, jakie ładne banany? I pomidory świeże. Nawet kawior mam.
- A: Przepraszam, jaki kawior?
- P: Proszę bardzo. Tanio, tylko 300 złotych główka.
(*head*)
- A: Rzeczywiście bardzo ładna sałata. A ile kosztują grejpfruty?
- P: U mnie zawsze można i zobaczyć i spróbować. Proszę bardzo. Prawda, że smaczny? I świeży. Gwarantuję. Tylko 800 złotych kilo. Tanio. To co, weźmie pani?
- A: Osiemset złotych to trochę drogo.
- P: Proszę bardzo, niech pani zobaczy. Dobrze na zupę grzybową, do barszczu też. To ile pani dać?
- A: A ile kosztują te grzyby?
- P: Kawior? Czarny naturalnie, delikates. Prosto z Moskwy.
- A: Ile kosztuje puszka?
(*can*)
- A: To może wezmę sałatę, pół kilo pomidorów i ten kawior.
- P: Proszę bardzo. Sałata 3 000, pomidory 6 600, trochę więcej, może być? I kawior 11 150, razem dziewiętnaście tysięcy pięćdziesiąt, dla pana dziewiętnaście tysięcy.
- A: No dobrze, kilo pomidorów proszę, jedną sałatę i cztery banany.
- P: Już pakuję. Pomidory 9 600, sałata 3 000 i banany 11 600, razem 24 200; wie pani, dla pani niech już będzie dwadzieścia cztery. Taka miła klientka! Tylko dwadzieścia cztery tysiące pani płaci.

A: Za kawior dziękuję, nie wezmę. Poproszę tylko o dwa kilo pomidorów, pół kilo bananów i cztery grzyby suszone.

P: Proszę bardzo, to będzie razem trzy tysiące dwieście pięćdziesiąt.

A: Zgoda, wezmę trzy grejpfruty, dwa kilo pomidorów i pół kilo tego sera.

P: Już liczę: grejpfruty 6 200, pomidory 8 880, no niech będzie 8 500 i pół kilo kieleckiego 6 400, razem 21 100 pani płaci.

MAKING IT WORK:

Proceed as in previous units.

Role Playing

Interpreter Situation

1. P: *Oh, hello. We haven't seen you for a long time. Were you sick?*
2. A: *No, everything is all right with me, thank you. Simply a lot of work.*
3. P: *I understand, but you must eat vitamins. Winter, you know. Look, what nice bananas. And I have fresh tomatoes. And pickled mushrooms--a delicacy.*
4. A: *Pickled mushrooms? I don't know what that is. May I see it?*
5. P: *Of course, here you are. Only 15,200 zloties a jar. Cheap.*
6. A: *How much do the bananas cost?*
7. P: *1,200 zloties a kilo, tomatoes 10,000.*
8. A: *A little expensive.*
9. P: *Expensive, but they are worth buying. So, how many will you take?*
10. A: *Well, I guess I'll take four bananas, a kilo of tomatoes, and one jar of those mushrooms.*
11. P: *Very well. Bananas 9,800; tomatoes 10,400; a little more, OK? And mushrooms 15,200. All together 35,400. 35,000 for you. You pay 35,000.*

USING IT:

Proceed as in previous units.

Kiosk at 1 Pułku Szwoleżerów Street in Chełm

Photo: Alina Zienowicz
Date: 28 Dec 2007
cc-by-sa-3.0

Cepelia Shop at ulica Świętojańska, Gdynia

Photo:Pomeranian
Date: 30 Nov 2008
cc-by-sa-3.0

UNIT 8 - LEKCJA 8

SOCIAL LIFE--VISITING WITH THE NEIGHBORS

Cultural Notes

Poles are very social and outgoing. They visit each other on all occasions, ranging from important or traditional events (such as weddings, christenings, First Communion, anniversaries, name days, etc.) to informal parties, usually held at private homes, and frequent "dropping by's" among friends. In spite of small and crowded apartments, hardly a week passes in the life of an average Pole without some friends stopping by to share a meal or a cup of tea and a chat.

The best way to befriend a Pole or a Polish family is to have children or a dog. Poles love them and you will see them everywhere, especially in one of the numerous parks which abound in any Polish city. Incidentally, both children and dogs are usually well-mannered.

If your child misbehaves (e.g., doesn't offer his/her seat to a pregnant woman or to an elderly person in a park, a streetcar, etc.), he/she will be lectured; if your dog leaves one of those unsightly puddles on the sidewalk and you are identified as the owner, you'll be lectured.

If you are invited to a Polish home, never NEVER come empty-handed. The safest presents, and surprisingly inexpensive, are flowers (odd numbers only unless you offer a large bunch); chocolate and spirits or a little something for children are also welcome.

Remember that the very word "friend" has a special meaning in Polish, and what is a "friend" to us would be merely an "acquaintance" to a Pole.

Any Pole who receives a gift will try to match your generosity on the very first occasion (Christmas, Woman's Day, your name day, etc.). Take this into consideration too.

*No matter how bad their economic situation, Poles generally will splurge and expect you to eat and drink for two. Practically the only answer that may save you from drinking too much is: *Dziękuję, nie, dziś prowadzę.* (Thank you, no. I'm driving tonight.)*

SETTING THE SCENE:

Your younger daughter, Kathy, often plays with the little girl of the family next door, Basia. You know Basia's family slightly and exchange greetings. This time, however, Basia's mother has invited you to her apartment for a cup of tea.

HEARING IT:

Proceed as in previous units.

SEEING IT:

Proceed as in previous units.

1. P: Proszę bardzo, pani pozwoli. Ach, co za piękne róże! I czekoladki! Naprawdę nie powinna pani. Ale proszę bardzo do środka, niech pani siada. Herbata czy kawa?
2. A: Dziękuję, kawa jeśli można. Ale proszę nie robić sobie kłopotu.
3. P: Żaden kłopot. Wszystko jest gotowe. Basia mówiła mi, że Amerykanie wolą raczej kawę.
4. A: Prawdę mówiąc, ja już nie. Zaczynam lubić herbatę. Polacy piją dużo herbaty, prawda?
5. P: Raczej tak, ale i kawę lubimy. Mąż nie wyjdzie rano z domu bez mocnej kawy. Proszę, może ciasteczko? Własnej roboty, domowe.
6. A: Dziękuję, rzeczywiście świetne. Państwo mają bardzo ładne mieszkanie. I tyle książek!
7. P: Kupiliśmy je dopiero rok temu. Trochę tu ciasno, ale powoli urządzimy się. No i "ciasne, ale własne", to jest ważne, prawda? Cieszę się, że nasze dziewczynki tak się lubią. Basia ciągle mi opowiada o Kasi.
8. A: A moja Kasia ciągle mówi o Basi. Bardzo miła dziewczynka. Państwo mają jeszcze syna, prawda?
9. P: Tak, Tomka, ale Tomasz to już dorosły mężczyzna, 19 lat. Studiuje na Politechnice. Ależ pani nic nie je! Bardzo proszę, niech się pani poczęstuje. Może jeszcze kawy?

FILLING IN THE BLANKS 1

Proceed as in previous units.

Proszę bardzo, pani _____. Ach, co za piękne róże! I czekoladki! Naprawdę nie powinna pani. Ale proszę bardzo do _____, niech pani siada. Herbata czy kawa?

Dziękuję, _____ jeśli można. Ale proszę nie robić sobie _____.

Żaden kłopot. Wszystko jest gotowe. Basia _____ mi, że Amerykanie wolą raczej kawę.

Prawdę _____, ja już nie. Zaczynam lubić herbatę. Polacy _____ dużo herbaty, prawda?

Raczej tak, ale i kawę _____. Mąż nie wyjdzie rano z domu bez mocnej kawy. Proszę, może ciasteczko? _____ roboty, domowe.

Dziękuję, rzeczywiście _____. Państwo mają bardzo ładne mieszkanie. I _____ książek!

Kupiliśmy je _____ rok temu. _____ tu ciasno, ale powoli urządzimy się. No i "ciasne, ale własne", to jest _____, prawda? Cieszę się, że nasze _____ tak się lubią. Basia ciągle mi opowiada o Kasi.

A moja Kasia _____ mówi o Basi. Bardzo _____ dziewczynka. Państwo mają _____ syna, prawda?

Tak, Tomka, ale Tomasz to już dorosły _____, 19 lat. Studiuje na Politechnice. Ależ pani nic nie ____! Bardzo proszę, niech się pani poczęstuje. Może jeszcze _____?

FILLING IN THE BLANKS 2

Proceed as in previous units.

Proszę bardzo, pani pozwoli. Ach, _____ piękne róże! I czekolada! Naprawdę nie _____ pani. Ale proszę bardzo do środka, niech pani _____. Herbata czy kawa?

Dziękuję, kawa _____ można. Ale proszę nie _____ sobie kłopotu.

Żaden kłopot. Wszystko jest _____. Basia mówiła mi, że Amerykanie _____ raczej kawę.

Prawdę mówiąc, ja _____ nie. Zaczynam _____ herbatę. Polacy piją dużo herbaty, prawda?

Raczej tak, ale i kawę lubimy. _____ nie wyjdzie rano z domu bez mocnej kawy. Proszę, może ciasteczko? Własnej roboty, _____.

Dziękuję, _____ świetne. Państwo mają bardzo ładne _____. I tyle książek!

Kupiliśmy je dopiero _____ temu. Trochę tu ciasno, ale powoli urządzimy się. No i "ciasne, ale własne", to jest ważne, prawda? _____ się, że nasze dziewczynki tak się lubią. Basia _____ mi opowiada o Kasi.

A _____ Kasia ciągle mówi o Basi. Bardzo miła dziewczynka. Państwo mają jeszcze _____, prawda?

Tak, Tomka, ale Tomasz to już _____ mężczyzna, 19 lat. Studiuje na Politechnice. Ależ pani nic nie je! Bardzo proszę, niech się pani poczęstuje. Może _____ kawy?

TAKING IT APART:

Proceed as in previous units.

pani pozwoli	<i>here: come in</i>
co za ...	<i>what a ...</i>
piękne (pl.)	<i>beautiful</i>
róże (pl.) (róża)	<i>roses</i>
czokoladki	<i>chocolates</i>
nie powinna pani	<i>you shouldn't have</i>
do środka (środek)	<i>inside</i>
herbata	<i>tea</i>
robić sobie kłopotu (kłopot)	<i>to go to any trouble</i>
żaden	<i>none</i>
wszystko	<i>everything</i>
gotowe	<i>ready</i>
zaczynam	<i>I begin</i>
lubić	<i>to like</i>
piją	<i>they drink</i>
mąż	<i>husband</i>
wyjdzie	<i>will leave</i>
z domu	<i>home, house</i>
mocnej (mocna)	<i>strong</i>
ciasteczko	<i>pastry</i>
własnej roboty (własna robota)	<i>made from scratch</i>
domowe	<i>homemade</i>
świetne (pl.)	<i>excellent</i>
tyle	<i>so many, so much</i>
książek (książki, pl.)	<i>books</i>
kupiliśmy	<i>we bought</i>
dopiero	<i>only</i>

rok temu	<i>a year ago</i>
ciasno	<i>cramped, crowded</i>
powoli	<i>slowly</i>
urządzimy się	<i>here: we'll fix it up</i>
własne	<i>one's own</i>
cieszę się	<i>I'm glad</i>
lubią się	<i>[they] like each other</i>
dziewczynki	<i>little girls</i>
ciągle	<i>all the time, continuously</i>
opowiada	<i>he/she tells/talks</i>
syna (syn)	<i>son</i>
dorosły	<i>adult, grown-up</i>
mężczyzna	<i>man</i>
lat (lata, pl.)	<i>years</i>
niech się pani poczęstuje	<i>help yourself (when talking about food)</i>

LANGUAGE NOTES

"CO ZA + ..."

Co za + ... is another way to express a complimentary or derogatory comment. You can either say: *Jakie piękne mieszkanie!* or: *Co za piękne mieszkanie!* (What a beautiful apartment!)

Pani pozwoli, państwo pozwolą can vary in meaning from: "Please let me ... (i. e., ... take your coat)" to: "Please, come in."

Lubić - to like - present tense

1. (ja)	lubię	<i>I like</i>
2. (ty)	lubisz	
3. on/a, pan/i	lubi	
4. (my)	lubimy	
5. (wy)	lubicie	
6. oni/one, państwo	lubią	

You are already familiar with *podobać się*. *Lubić* can often be used in the same sense: *Warszawa mi się podoba* (I like Warsaw) or *Lubię Warszawę*, but *lubić* can be used on more occasions. It conveys a more personal feeling, not necessarily limited to good looks. For example: *Lubię herbatę* (I like tea). If you say: *Tom mi się podoba*, it means "I find Tom attractive." If you say: *Lubię Toma*, it means "I like Tom."

Nasze dziewczynki się lubią. = Our girls like each other.

Kupić - to buy - past tense

<i>Masculine</i>		<i>Feminine</i>		<i>Neuter</i>
1. (ja)	kupiłem		kupiłam	ono kupiło
2. (ty)	kupiłeś		kupiłaś	
3. on, pan	kupił	ona/pani	kupiła	
4. (my)	kupiliśmy		kupiłyśmy	
5. (wy)	kupiliście		kupiłyście	
6. oni, one, państwo	kupili	one, panie	kupiły	

Mówić will follow the same pattern. With the instructor's help, try to work it out.

Zaczynać - to begin - present tense

1. (ja)	zaczynam	<i>I begin</i>
2. (ty)	zaczynasz	
3. on/a, pan/i	zaczyna	
4. (my)	zaczynamy	
5. (wy)	zaczynacie	
6. oni/one, państwo	zaczynają	

Opowiadać - to tell - present tense

1. (ja)	opowiadam	<i>I tell</i>
2. (ty)	opowiadasz	
3. on/a, pan/i	opowiada	
4. (my)	opowiadamy	
5. (wy)	opowiadacie	
6. oni/one, państwo	opowiadają	

Cieszyć się - to be glad, to enjoy - present tense

1. (ja)	cieszę się	<i>I'm glad</i>
2. (ty)	cieszysz się	
3. on/a, pan/i	cieszy się	
4. (my)	cieszymy się	
5. (wy)	cieszycie się	
6. oni/one, państwo	cieszą się	

Unlike the English equivalent(s) (I enjoy myself, you enjoy yourself, etc.), Polish reflexive verbs have only one form: się.

TRUDNO O = <i>it is difficult to</i>
ŁATWO O = <i>it is easy to</i>

Pan powinien Pani powinna Państwo powinni = *you should [have]*
Pan powinien był Pani powinna była Państwo powinni byli = *you should [have]*

For example:

Nie powinna pani.	=	<i>You shouldn't or you shouldn't have.</i>
(Nie) powinien pan mówić po angielsku.	=	<i>You should (not) speak English.</i>
(Nie) powinni byli państwo tego robić.	=	<i>You should (not) have done it.</i>

Wyjść - to leave, to get out - future tense

1. (ja)	wyjdę	<i>I'll leave</i>
2. (ty)	wyjdiesz	
3. on/a, pan/i	wyjdzie	
4. (my)	wyjdziemy	
5. (wy)	wyjdziecie	
6. oni/one, państwo	wyjdą	

Wychodzić - to leave, to get out - present tense

1. (ja)	wychodzę	<i>I'm leaving</i>
2. (ty)	wychodzisz	
3. on/a, pan/i	wychodzi	
4. (my)	wychodzimy	
5. (wy)	wychodzicie	
6. oni/one, państwo	wychodzą	

Przychodzić - to come, to arrive - present tense

1. (ja)	przychodzę	<i>I'm coming</i>
2. (ty)	przychodzisz	
3. on/a, pan/i	przychodzi	
4. (my)	przychodzimy	
5. (wy)	przychodzicie	
6. oni/one, państwo	przychodzą	

Remember **przyjść** from Unit 3? As you see, with just a change of prefix from **przy-** to **wy-**, you'll get a different meaning.

rok	= one year
2, 3, 4, lata	= 2, 3, 4 years
5, 7, 19, 100 lat	= from 5 on

Whenever 2, 3, 4 is the last digit, go back to *lata*, i.e., 24 *lata*.

Remember in sets of three:

może	= perhaps, maybe
pan/i może	= you can, you may
można	= you may, one can, one may
Może jeszcze kawy?	= Perhaps a little more coffee?
Czy pan/i może pić kawę?	= Can you drink coffee?
Proszę o kawę jeśli można.	= I'll have coffee if I may.

GETTING THE FEEL OF IT:

1. Practice expressing complimentary/derogatory comments:

Jakie piękne róże!

Co za piękne róże!

Jaki straszny kłopot!

Co za straszny kłopot!

(awful)

Jaki miły kolega!

Co za miły kolega!

Jaka dobra koleżanka!

Co za dobra koleżanka!

Jakie miłe dziecko!

Co za miłe dziecko!

Jaki nudny film!

Co za nudny film!

(boring)

2. Practice saying that you like/dislike something:

Czy pan/i lubi kawior?

Tak, lubię.

Czy pan/i lubi sardynki?

Nie, nie lubię.

Czy państwo lubią operę?

Tak, bardzo lubimy operę.

Czy Jan lubi mocną kawę?

Jan lubi tylko mocną kawę.

Czy Wanda i Adam lubią kino?

Nie, oni nie bardzo lubią kino.

Czy pan/i lubi herbatę?

Tak, zaczynam bardzo lubić herbatę.

Czy Warszawa się panu/pani podoba?

Tak, zaczynam bardzo lubić Warszawę.

Czy Kraków się państwu podoba?

Naturalnie, bardzo lubimy Kraków.

Czy Nowy Jork podoba się państwu Brown?

Tak, oni bardzo lubią Nowy Jork.

3. Practice saying that something is difficult to get:

Czy w Polsce trudno o meble?

Tak, nawet bardzo trudno.
(*even*)

Czy w Ameryce trudno o meble?

Nie, wcale nie trudno.
(*not at all*)

Czy w Waszyngtonie łatwo o brzoskwinie?

(*peaches*)
W sezonie bardzo łatwo.

Czy w Warszawie łatwo o grejpfruty?

Dość trudno.
(*rather*)

Czy w Polsce łatwo o amerykańską wizę?

Nie, nie łatwo.

Czy w Ameryce łatwo o paszport?

Tak, naturalnie że łatwo.

Czy w Polsce trudno o paszport?

Teraz nie jest trudno?

4. Practice different ways of using już and jeszcze:

Państwo mają jeszcze syna?

Nie, mamy jeszcze jedną córkę.

(daughter)

Czy on/a jeszcze pamięta polski język?

O tak, on/a jeszcze bardzo dobrze mówi po polsku.

Może jeszcze kawy?

Dziękuję, już naprawdę nie mogę.

Czy Basia jest studentką?

Nie, Basia jeszcze nie jest studentką, ma dopiero 15 lat.

Czy Tom jest studentem?

Tak, Tom już jest studentem, studiuje architekturę.

Czy mogę mówić z panem Smith?

Już proszę.

Czy już jest pan ambasadorem?

Nie, jeszcze nie ma.

Czy już ma pan/i ser kielecki?

Nie, jeszcze nie mam. Po południu będzie.

(in the afternoon)

Czy pana żona/pani mąż jest już w Warszawie?

Nie, jeszcze jest w Waszyngtonie.

5. Practice using the powinien form and its variants:

Mąż już mówi dobrze po polsku, ale ja jeszcze nie.

Bo pani powinna mówić więcej po polsku.

Żona już zaczyna dobrze mówić po polsku, ale ja jeszcze nie.

Bo pan powinien mówić tylko po polsku.

Jutro idziemy do kina na "Seksmisję".

Warto, państwo powinni zobaczyć ten film. Stary ale dobry.

Czy warto iść na operę "Halka"?

Oczywiście, koniecznie powinien pan/powinna pani zobaczyć "Halkę".

Czy warto jeść dużo owoców?

(fruit)

Tak, wszyscy powinni jeść dużo owoców.

6. Practice asking what Poles like to eat and drink:

Polacy piją dużo herbaty, prawda?

Tak, pijemy dużo mocnej herbaty.

Polacy wolą herbatę niż kawę?

Raczej tak, ale kawę też lubimy.

Czy Polacy piją mocną kawę?

Raczej tak.

Amerykane piją dużo piwa, a Polacy?

Polacy też lubią piwo, nawet bardzo.

Czy Polacy jedzą dużo mięsa?

Tak, jedzą dużo mięsa.

Polacy lubią ciastka i czekoladę?

Tak, nawet chyba za bardzo.

Czy Polacy jedzą dużo owoców?

W zimie nie, bo są bardzo drogie.

(expensive)

7. Practice responding to your host, who wants you to eat or drink more:

Ależ pan/i nic nie je! Bardzo proszę, jeszcze jedno ciasteczko.

Dziękuję, ale już naprawdę tylko jedno.

Ależ państwo nic nie jedzą! Proszę bardzo. Jeszcze kawałek tortu?
Dla mnie nie, dziękuję. Jeśli można to raczej tylko herbatę.

Pan/i nic nie pije! Jeszcze jeden kieliszek wina?
Nie, dziękuję bardzo, już nie mogę.

Pan/i tak mało pije! Jeszcze jeden koniak?
Dziękuję, jeśli można, to raczej kawę.

Proszę się poczęstować. Domowej roboty. I może jeszcze trochę kawy, dobrze?
Jeszcze trochę, dziękuję.

8. Practice complimenting your host(s):

Państwo mają bardzo ładne mieszkanie.
Kupiliśmy dopiero rok temu. Trochę ciasne, ale ...

Jak tu ładnie u państwa! Piękna willa.
Kupiliśmy ją dopiero 2 lata temu. W Polsce bardzo trudno o dom.

Bardzo miło u państwa. I co za biblioteka!
I mąż i ja bardzo lubimy książki.

Pan/i ma takie ładne mieszkanie.
Ale bardzo ciasne, niestety, a o nowe trudno.

Świetne ciasteczka, na pewno domowe.
Prawdę mówiąc z "Hortexu".

Bardzo dobry ten tort, chyba domowy?
Tak, żona/córka robiła.

Doskonałe to wino.
Cieszę się, że panu/pani smakuje. Domowe. Mąż robił/żona robiła.

9. Practice offering presents to your host(s):

Kilka kwiatków dla pani domu.

Co za piękne róże! Dziękuję bardzo, ale nie powinni państwo.

A tu taki drobiazg dla malców.

Strasznie dziękujemy, ale naprawdę nie powinni państwo robić sobie kłopotu.

Kilka kwiatków dla przemiłej gospodyni.

(charming hostess)

Ach, konwalie! Bardzo dziękuję. To moje ulubione kwiaty.

A to coś dla pokrzepienia solenizanta.

(person who celebrates his/her nameday - solenizant/ka)

Moja ulubiona irlandzka whisky! Bardzo dziękuję.

To taki mały prezent na nowe mieszkanie.

Bardzo dziękujemy, ale naprawdę nie powinien pan/nie powinna pani robić sobie kłopotu.

Z najlepszymi życzeniami od nas obojga.

(with best wishes from both of us)

Bardzo dziękujemy. Tak się cieszę, że mogli państwo przyjść.

A to taki drobiazg dla solenizanta/solenizantki.

Bardzo, bardzo dziękuję.

10. Practice asking when somebody is coming /will come:

Kiedy przychodzi poczta?

(mail)

W południe.

(at noon)

Kiedy przyjdą zreperować ksero?

(xerox)

Chyba jutro rano.

Kiedy państwo przyjdą nas odwiedzić?

(to visit)

Może się stelefonujemy?

(let's get in touch by phone)

Kiedy przychodzi nowa sekretarka?

Za dwa dni.

Czy państwo Kowalscy też przychodzą na przyjęcie?

(party)

Tak, telefonowali, że przyjdą, ale się spóźnią.

11. Practice using wyjść-wychodzić (to leave, to get out):

Nigdy nie wychodzę z domu bez śniadania.

Ja piję tylko kawę, a śniadanie jem w pracy.

Jutro rano wyjdę trochę wcześniej z domu.

(earlier)

Ja chyba też.

Mąż/żona rano wychodzi po gazety.

Ja czytam prasę w pracy.

Już jestem gotowy/a. Wychodzimy?

Naturalnie.

Może jutro wyjdziemy z pracy wcześniej, bo mamy bilety do kina.

Na co państwo idą?

Syn jest już duży i często wychodzi wieczorami.

Jak te dzieci rosną!

Kiedy on wreszcie wyjdzie? Już późno.

On zawsze tak długo siedzi.

PUTTING IT TOGETHER:

Proceed as in previous units.

Variants

- P: Proszę bardzo, państwo pozwolą do środka. Ach, jakie ładne róże! I jeszcze whisky! Dziękuję bardzo, ale naprawdę nie powinna pani.
- A: To tylko mały prezent.
- P: Proszę bardzo, co za miła niespodzianka! Bardzo się cieszę. Co za kwiaty!
(*surprise*)
Naprawdę nie trzeba było. Dziękuję bardzo. Ale proszę do środka. Niech państwo siadają.
- A: My tylko na chwilę. Proszę sobie nie robić kłopotu.
- P: Prosimy do środka, pani pozwoli. Basiu, pani Hamilton.
- A: Proszę bardzo, to dla dzieci.
- P: Państwo Wesley, prawda? Proszę bardzo. Ach, czekolada! Dziękujemy bardzo, ale naprawdę nie powinni państwo.
- A: Dziękujemy za zaproszenie. Bardzo tu u państwa miło.
- P: Proszę, niech państwo siadają. Kawa czy herbata? I kawałek tortu? Kawowy. Z "Hortexu".
- A: Kawa, jeśli można. Rzeczywiście świetny tort, jak domowy.

- P: Kawa jest już gotowa. A może pani woli herbatę? Proszę spróbować sernika. Własnej roboty.
- A: Jeśli można to herbatę. Zaczynam lubić herbatę. Ale naprawdę proszę sobie nie robić kłopotu.
- P: Kawy? A może kieliszek czegoś mocniejszego? Domowego wina?
- A: Domowego wina? Bardzo chętnie. Ale tylko trochę. O, już, już, dziękuję.
- P: Proszę się poczęstować. Kawa z cukrem i ze śmietanką, prawda? Basia mi mówiła, że państwo lubią kawę.
- A: Tak, z cukrem i ze śmietanką, dziękujemy.
- A: Państwo mają bardzo ładne mieszkanie. I tyle kwiatów!
- P: Bardzo lubimy kwiaty. Proszę zobaczyć, to moja palma, ładna, prawda?
- A: Bardzo ładny dom. I co za biblioteka!
- P: Kupiliśmy dopiero 2 lata temu. W Polsce bardzo trudno o dom. W Ameryce są pewnie piękne domy, prawda?
- A: Jak pani ładnie mieszka! Bardzo tu miło.
- P: Bardzo pani miła. Ja też lubię nasze mieszkanie, trochę ciasne, ale własne. Mieszkamy tu już 10 lat.
- A: Czy można zobaczyć mieszkanie? Bardzo ładne.
- P: Bardzo proszę. Ale to nic specjalnego. Kupiliśmy je dopiero rok temu. No, ale powolutku się urządzimy.
- P: Tak się cieszę, że nasze dzieci tak się lubią. Basia mi ciągle opowiada o Billu i o Kasi. Pani ma bardzo miłe dzieci. I tak dobrze mówią po polsku.
- A: A mnie Bill i Kasia ciągle mówią o Basi. Bardzo miła dziewczynka. Państwo mają też syna, prawda?
- P: Marysia bardzo lubi Jenny. Ciągle o niej opowiada.
- A: A moja Jenny ciągle mówi o Marysi. Bardzo miła dziewczynka. Państwo mają dwie córki, prawda?

- P: Bardzo się cieszę, że nasze córki tak się lubią. Monika mi ciągle opowiada o Jennifer i Sandy.
- A: A mnie Jennifer i Sandy ciągle mówią o Monice. Bardzo inteligentna dziewczynka. Państwo mają jeszcze jedną córkę, prawda?
- P: Państwo mają takie miłe dzieci! Moja córka bardzo je lubi, no i ja też. Kathy jest taka ładna i Bob taki grzeczny ...
- A: A moje dzieci bardzo lubią Ewę. Ja też naturalnie. Państwo mają jeszcze dwóch synów, prawda?
- A: Państwo mają też syna, prawda?
- P: Tak, Pawła, ale to już dorosły mężczyzna, 23 lata ... Studiuje medycynę w Gdańsku. Ale pani nic nie je! Bardzo proszę, jeszcze trochę kawy? I może jedno ciasteczko?
- A: Jenny mówiła, że państwo mają dwie córki?
- P: Tak, ale Joasia to już dorosła dziewczyna. Studiuje slawistykę w Belgradzie. Ma stypendium. Proszę bardzo, jeszcze trochę wina?
- A: Państwo mają jeszcze jedną córeczkę?
- P: Tak, Ewunię, ma dopiero dwa lata. Ale proszę bardzo, proszę się poczęstować. Te ciasteczka takie małe.
- A: Ale państwo mają jeszcze dwóch synów? Ewa zawsze o nich opowiada.
- P: To prawda. Krzysztof jest teraz w Paryżu, na stypendium, a Janek to już dorosły mężczyzna, 25 lat. Już żonaty i sam ma córeczkę. Mieszkają we Wrocławiu. Bardzo proszę, jeszcze jeden kawałek tortu. I herbaty świeżej zrobię, dobrze?

MAKING IT WORK:

Proceed as in previous units.

Role playing

Interpreter Situation

1. *P: Please, come in. Oh, what beautiful roses! And the chocolate! You really shouldn't have. But please, come inside, be seated. Tea or coffee?*
2. *A: Coffee, if I may. But please don't go to any trouble.*
3. *P: No problem at all. Everything is ready. Basia was telling me that Americans prefer coffee.*
4. *A: To tell the truth, I don't anymore. I'm beginning to like tea. Poles drink a lot of tea, don't they?*
5. *P: Yes, rather, but we like coffee too. My husband won't leave the house in the morning without a cup of strong coffee. Please, maybe some pastry? Homemade, from scratch.*
6. *A: Thank you. Excellent indeed. You have a very attractive apartment. And so many books.*
7. *P: We bought it only a year ago. It's a little cramped here, but by and by we'll fix it up. It's just that getting furniture is so difficult. Anyhow "cramped but our own", this is important, isn't it? I am so glad that our girls like each other so much ... Basia is telling me about Kasia all the time.*
8. *A: And my Kasia keeps talking about Basia. A very nice girl. You also have a son, don't you?*
9. *P: Yes, Tomek, but Thomas is already a grown man--19 years old. He is studying at the Politechnika. But you aren't eating anything! Please, help yourself. Perhaps more coffee?*

USING IT:

Proceed as in previous units.

Saturday morning chat in Warsaw

Photo: access.denied/Jerzy Kociatkiewicz
Date: 5 May 2007
cc-by-sa-2.0

UNIT 9 - LEKCJA 9

MAKING APPOINTMENTS 1

Cultural Notes

In your business contacts you'll find Poles similar to Americans when it comes to dealing with the officials of various Ministries, etc. Of course, as you move away from large cities, awareness of time becomes more nebulous. When it comes to getting something done, delays may occur for all kinds of reasons. Now and then Poles will procrastinate because they do not want to (or were told not to) do something, and are reluctant to admit it.

Speaking of time, you should be aware of the word ewentualnie. The word just looks similar to the English "eventually", but it definitely means "mañana".

In your social life, your guests may often be late in coming, but not outrageously so. They may be much harder to handle when it comes time to leave. Endless talks in the hall are frequent.

If you want to get a free lesson in learning how to tell time, dial "zegarynka" (926 in Warsaw).

SETTING THE SCENE:

You are the secretary of the economic counselor, Mr. Lee. Director Zawadzki from the Ministry of Foreign Affairs has just arrived for his appointment with Mr. Lee, but something unexpected has happened and Mr. Lee is still with the Ambassador. You are in charge!

HEARING IT:

Proceed as in previous units.

SEEING IT:

Proceed as in previous units.

1. A: Pan dyrektor Zawadzki z MSZ, prawda? Mary Martinez, bardzo mi miło. Panie dyrektorze, strasznie mi przykro, ale radca Lee jest jeszcze u ambasadora. Czy zechce pan poczekać? Pół godziny najwyżej.
2. P: Cóż robić, trudno. Dziś niestety nie mogę poczekać, bo sam mam konferencję za godzinę i to dość daleko. Chyba będziemy musieli przełożyć nasze spotkanie. Na kiedy? Jak pani myśli?
3. A: Czy jutro, w środę o dwunastej odpowiada panu?
4. P: Jutro nie będzie mnie w Warszawie. Może w piątek? Ale mogę przyjść dopiero o czternastej.
5. A: Zaraz sprawdzę. Piątek o drugiej po południu. Doskonale. Radca Lee będzie czekał na pana dyrektora.
6. P: Czy mogłaby pani jednak na wszelki wypadek zadzwonić do mnie w piątek rano, żeby potwierdzić dzień i godzinę? Widzi pani, mam teraz trochę mało czasu, no a w poniedziałek wyjeżdżam na tydzień do Berlina. Jak pani zapewne wie, radca Lee i ja musimy uzgodnić raczej ważną i skomplikowaną sprawę.
7. A: Oczywiście. Zatelefonuję do pana dyrektora w piątek rano, żeby potwierdzić. A więc w piątek o drugiej. I raz jeszcze bardzo przepraszamy za kłopot.
8. P: Nic nie szkodzi. Zdarza się. Znam te sprawy z własnego doświadczenia. Dziękuję pani i do piątku.
9. A: Do piątku.

FILLING IN THE BLANKS 1

Proceed as in previous units.

Pan _____ Zawadzki z MSZ, prawda? Mary Martinez, bardzo mi miło. Panie dyrektorze, strasznie mi przykro, ale radca Lee jest jeszcze u ambasadora. Czy zechce pan _____? Pół godziny najwyżej.

Cóż robić, trudno. Dziś niestety nie mogę _____, bo sam mam konferencję za _____ i to dość daleko. Chyba będziemy musieli _____ nasze spotkanie. Na kiedy? Jak pani myśli?

Czy jutro, _____ o dwunastej odpowiada panu?

Jutro nie będzie mnie w Warszawie. Może _____? Ale mogę przyjść dopiero o _____.

Zaraz sprawdzę. Piątek o drugiej _____ . Doskonale. Radca Lee będzie czekał na pana dyrektora.

Czy mogłaby pani jednak na wszelki _____ zadzwonić do mnie w piątek rano, żeby potwierdzić dzień i godzinę? Widzi pani, mam teraz trochę mało czasu, no a w _____ wyjeżdżam na tydzień do Berlina. Jak pani zapewne wie, radca Lee i ja musimy uzgodnić raczej _____ i skomplikowaną sprawę.

Oczywiście. _____ do pana dyrektora w piątek rano, żeby potwierdzić. A więc w piątek o drugiej. I _____ jeszcze bardzo przepraszamy za kłopot.

Nic nie _____ . Zdarza się. _____ te sprawy z własnego doświadczenia. Dziękuję pani i do _____ .
Do piątku.

FILLING IN THE BLANKS 2

Proceed as in previous units.

Pan dyrektor Zawadzki z _____, prawda? Mary Martinez, bardzo mi miło. Panie dyrektorze, strasznie mi przykro, ale radca Lee jest jeszcze u _____. Czy _____ pan poczekać? Pół godziny najwyżej.

Cóż robić, _____. _____ niestety nie mogę poczekać, bo sam mam konferencję za godzinę i to dość _____. Chyba będziemy musieli przełożyć nasze spotkanie. Na kiedy? Jak pani myśli?

Czy jutro, w środę o dwunastej _____ panu?

Jutro nie będzie mnie _____. Może w piątek? Ale mogę _____ dopiero o czternastej.

Zaraz sprawdzę. Piątek o _____ po południu. Doskonale. Radca Lee _____ na pana dyrektora.

Czy mogłaby pani jednak na wszelki wypadek _____ do mnie w piątek rano, żeby potwierdzić dzień i _____? Widzi pani, mam teraz trochę mało czasu, no a w poniedziałek wyjeżdżam na tydzień do Berlina. Jak pani zapewne wie, radca Lee i ja musimy _____ raczej ważną i skomplikowaną sprawę.

Oczywiście. Zatelefonuję do pana dyrektora w piątek rano, żeby _____. A więc w piątek o drugiej. I raz jeszcze bardzo przepraszamy za _____.

Nic nie szkodzi. Zdarza _____. Znam te sprawy z _____ doświadczenia. Dziękuję pani i do piątku.

Do piątku.

TAKING IT APART:

Proceed as in previous units.

z MSZ	<i>from the MFA</i>
Ministerstwo Spraw Zagranicznych	<i>Ministry of Foreign Affairs</i>
pan zechce	<i>would you be so kind</i>
pół	<i>half</i>
godziny (godzina)	<i>hour</i>
najwyżej	<i>at most</i>
po czekać	<i>to wait</i>
sam	<i>here: myself</i>
dość	<i>here: rather</i>
chyba	<i>I guess</i>
przełożyć/przekładać	<i>to postpone</i>
spotkanie	<i>meeting</i>
jak pani myśli?	<i>what do you think?</i>
w środę	<i>on Wednesday</i>
o dwunastej	<i>at twelve o'clock</i>
panu odpowiada	<i>here: suits you</i>
w piątek	<i>on Friday</i>
przyjść/przychodzić	<i>to come</i>
o czternastej	<i>at 1400 hours</i>
o drugiej	<i>at 2 o'clock</i>
po południu	<i>in the afternoon</i>
czy mogłaby pani	<i>could you</i>
na wszelki wypadek	<i>just in case</i>
żeby	<i>in order to</i>
potwierdzić/potwierdzać	<i>to confirm</i>
w poniedziałek	<i>on Monday</i>
wyjeżdżam	<i>I leave</i>

tydzień
uzgodnić
nic nie szkodzi
zdarza się
znam
te sprawy
z własnego (własne)
doświadczenia (doświadczenie)

*week
to settle
never mind
it happens
I know
these matters
from my own
experience*

LANGUAGE NOTES

Polish, unlike English, has very few tenses. It has aspect, however: the perfective and the imperfective. The perfective has only two tenses: past and future. The imperfective has all three.

*So far you were exposed to the present, past imperfective, as in **chciałem/łam** (I wanted) or **mówiłem/łam** (I spoke); and future perfective, as in **wezmę** (I'll take) or **zamówię** (I'll order).*

*The perfective future is used whenever a particular one-time action is going to take place. For example: **Kupię pomidory w Hali Mirowskiej.** (I'm going to buy tomatoes at the Hala Mirowska market.) It implies that you are going to buy your tomatoes once (today, tomorrow, whenever) and that the transaction will be completed.*

*You may use the perfective future in a negative sense, but in that case you imply that you will do it at some other time. For example: **Dziś nie kupię pomidorów w Hali Mirowskiej.** (I'm not going to buy tomatoes at the Hala Mirowska market today, but I may do it some other time.).*

*The imperfective future, on the other hand, is used whenever something will take place more than once. For example: **Będę kupować pomidory w Hali Mirowskiej.** (I will buy my tomatoes at the Hala Mirowska market.) Here you use the imperfective to imply that you will be buying your tomatoes there for an indefinite number of times (e. g., during the remainder of your tour).*

*Another example: **Nie będę kupować pomidorów w Hali Mirowskiej.** (I'll not be buying my tomatoes at the Hala.) The use of the imperfective in a negative sense implies that you will never, or no longer, buy tomatoes at this location.*

Thus, in English you have to use words like today, tomorrow, next week, not this time, always, sometimes, never, no longer, etc., to communicate whether or not an action is to be taken more than once (or ever). In Polish, the verb aspect gives you this information.

*The imperfective future consists of the future of the verb to be plus the infinitive of the main verb, e. g., **będę kupować** (I'll buy, I'll be buying), or of the future of the verb to be plus number 3 or 6 of the past tense of the main verb, e. g., **będę kupował/a, będziemy kupowali/ły**. Since both structures are perfectly correct, you may prefer to use the former but you have to be able to understand the latter.*

*The perfective past is used when talking about a particular one-time action that took place in the past. For example: **Kupiłem/łam wczoraj pomidory w Hali Mirowskiej** (Yesterday I bought tomatoes at the Halna market.) or: **Dziś posprzątałem/łam mieszkanie**. (Today I cleaned the apartment).*

*The imperfective past is used whenever something was taking place more than once, for an indefinite number of times, or never. For example: **Zawsze kupowałam pomidory w Hali Mirowskiej**. (I always bought tomatoes at the Halna market.) or: **Ona nigdy nie sprzątała sama mieszkania w Polsce**. (She never cleaned the apartment herself when in Poland).*

Polish verbs can be divided into four categories when it comes to the formation of the perfective:

- *By adding a prefix, as in **po + myśleć, myśleć** (to think)*
- *By change within the stem and/or the ending, as in **odpowiedzieć** and **odpowiadać** (to answer, to reply), or **powtórzyć** and **powtarzać** (to repeat), **potwierdzić** and **potwierdzać** (to confirm)*
- *A few verbs have two completely different words, as in **zobaczyć** and **widzieć** (to see, to look) , **powiedzieć** and **mówić** (to say, to tell), or **wziąć** and **brać** (to take)*
- *Some verbs have only the imperfective, as in **być** (to be), **mieć** (to have), **móc** (can, to be able), or **musieć** (must).*

Pomyśleć - to think - future tense (perfective)

1. (ja)	pomyślę	<i>I will think</i>
2. (ty)	pomyślisz	
3. on/a, pan/i	pomyśli	
4. (my)	pomyślimy	
5. (wy)	pomyślicie	
6. oni/one, państwo	pomyślą	

Myśleć - to think - present tense (imperfective)

1. (ja)	myślę	<i>I think, I am thinking</i>
2. (ty)	myślisz	
3. on/a, pan/i	myśli	
4. (my)	myślimy	
5. (wy)	myślicie	
6. oni/one, państwo	myślą	

Poczekać - to wait - future tense (perfective)

1. (ja)	poczekam	<i>I will wait</i>
2. (ty)	poczekasz	
3. on/a, pan/i	poczeka	
4. (my)	poczekamy	
5. (wy)	poczekacie	
6. oni/one, państwo	poczekają	

Czekać - to wait - present tense

1. (ja)	czekam	<i>I wait, I am waiting</i>
2. (ty)	czekasz	
3. on/a, pan/i	czeka	
4. (my)	czekamy	
5. (wy)	czekacie	
6. oni/one, państwo	czekają	

Musieć - *must, to be obliged* - present tense

1. (ja)	muszę	<i>I must</i>
2. (ty)	musisz	
3. on/a, pan/i	musi	
4. (my)	musimy	
5. (wy)	musicie	
6. oni/one, państwo	muszą	

Pan/i nie musi. = *You don't have to.*

Pan nie powinien/pani nie powinna. = *You must not.*

Zatelefonować - *to phone* - future perfective

1. (ja)	zatelefonuję	<i>I will telephone</i>
2. (ty)	zatelefonujesz	
3. on/a, pan/i	zatelefonuje	
4. (my)	zatelefonujemy	
5. (wy)	zatelefonujecie	
6. oni/one, państwo	zatelefonują	

Telefonować - *to phone* - present tense

1. (ja)	telefonuję	<i>I telephone, I am telephoning</i>
2. (ty)	telefonujesz	
3. on/a, pan/i	telefonuje	
4. (my)	telefonujemy	
5. (wy)	telefonujecie	
6. oni/one, państwo	telefonują	

Nic nie szkodzi. = *It doesn't matter.*

Wódka mi szkodzi. = *Vodka doesn't agree with me.*

Powiedzieć - to say, to tell - future perfective

1. (ja)	powiem	<i>I'll tell, I'll say</i>
2. (ty)	powiesz	
3. on/a, pan/i	powie	
4. (my)	powiemy	
5. (wy)	powiecie	
6. oni/one, państwo	powiedzą	

Odpowiedzieć - to answer, to reply - future perfective

1. (ja)	odpowiem	<i>I'll answer, I'll reply</i>
2. (ty)	odpowiesz	
3. on/a, pan/i	odpowie	
4. (my)	odpowiemy	
5. (wy)	odpowiecie	
6. oni/one, państwo	odpowiedzą	

Odpowiadać - to answer, to reply - present tense

1. (ja)	odpowiadam	<i>I answer, I am answering</i>
2. (ty)	odpowiadasz	
3. on/a, pan/i	odpowiada	
4. (my)	odpowiadamy	
5. (wy)	odpowiadacie	
6. oni/one, państwo	odpowiadają	

Proszę odpowiedzieć na te pytania = *Please answer these questions.*

Czy panu/pani to odpowiada ...? = *Does it suit you?*

Móc - *can, to be able to - past, imperfective*

<i>Masculine</i>		<i>Feminine</i>	<i>Neuter</i>
1. (ja)	mogłem	mogłam	<i>I could</i>
2. (ty)	mogłeś	mogłaś	
3. on, pan	mógł	ona/pani mogła	ono mogło
4. (my)	mogliśmy	mogłyśmy	
5. (wy)	mogliście	mogłyście	
6. oni, panowie, państwo	mogli	one, panie mogły	

Móc - *can, to be able to - conditional*

<i>Masculine</i>		<i>Feminine</i>	<i>Neuter</i>
1. (ja)	mógłbym	mogłabym	<i>I could</i>
2. (ty)	mógłbyś	mogłabyś	
3. on, pan	mógłby	ona/pani mogłaby	ono mogłoby
4. (my)	moglibyśmy	mogłybyśmy	
5. (wy)	moglibyście	mogłybyście	
6. oni, państwo	mogliby	one, panie mogłyby	

As you see, the conditional consists of numbers 3 or 6 of the past tense plus **bym, byś, etc.**)

There are two ways to tell time in Polish: a. m./p. m. (although within the p. m. part a difference between afternoon, evening, and night will usually be stressed), and the 24-hour timetable. Again, you can stick to the a. m./p. m. only, but try to recognize the 24-hour timetable.

Both ways mean literally the first, second, etc. hour. If it is, for example, 4 p. m., you can say either *czwarta* (fourth) or *szesnasta* (sixteenth). It is unnecessary to use *godzina* (hour).

1 o'clock	pierwsza
2 o'clock	druga
3 o'clock	trzecia
4 o'clock	czwarta
5 o'clock	piąta
6 o'clock	szósta
7 o'clock	siódma
8 o'clock	ósma
9 o'clock	dziwięta
10 o'clock	dziesiąta
11 o'clock	jedenasta
12 o'clock	dwunasta

rano	=	<i>in the morning</i>
w południe	=	<i>at noon</i>
po południu	=	<i>in the afternoon</i>
wieczorem	=	<i>in the evening</i>
w nocy	=	<i>at night</i>

For example:

o siódmej rano	=	<i>at 7 o'clock in the morning</i>
o dwunastej w południe	=	<i>at noon</i>
o czwartej po południu	=	<i>at 4 o'clock in the afternoon</i>
o dziewiętej wieczorem	=	<i>at 9 o'clock in the evening</i>
o jedenastej w nocy	=	<i>at 11 o'clock at night</i>

DAYS OF THE WEEK

poniedziałek	<i>Monday</i>	w poniedziałek	<i>on Monday</i>
wtorek	<i>Tuesday</i>	we wtorek	<i>on Tuesday</i>
sroda	<i>Wednesday</i>	w środę	<i>on Wednesday</i>
czwartek	<i>Thursday</i>	w czwartek	<i>on Thursday</i>
piątek	<i>Friday</i>	w piątek	<i>on Friday</i>
sobota	<i>Saturday</i>	w sobotę	<i>on Saturday</i>
niedziela	<i>Sunday</i>	w niedzielę	<i>on Sunday</i>

Verb + ŻEBY + Infinitive = *I'm doing something in order to ...*

For example:

Zatelefonuję do pana, żeby potwierdzić. = <i>I'll call you [in order] to confirm.</i>

You are already familiar with the word **tylko** (only). There is another word meaning only: **dopiero**; it is often used in time-related expressions, and it means as late as or not before.

Compare:

Mam tylko 200 dolarów. = *I have only 200 dollars.*

Mam dopiero 200 dolarów. = *I have only 200 dollars
(but I'll have more in the future).*

Mówię tylko trochę po polsku. = *I speak only a little Polish.*

Mówię dopiero trochę po polsku. = *I speak only a little Polish
(but I'll speak better in the future).*

Tylko o czwartej. = *Only at 4 o'clock.*

Mogę przyjść dopiero o czwartej. = *I can't come before 4 p. m.*

GETTING THE FEEL OF IT:

1. Practice changing the verb wiedzieć to znać:

Czy pan/i wie, czy opera w Poznaniu jest dobra?

Nie znam tej opery, jestem z Gdańska.

Czy pan/i wie, gdzie jest Ambasada Austriacka?

Bardzo mi przykro, nie znam dobrze Warszawy.

Czy państwo wiedzą, gdzie można kupić ładne meble w Krakowie?

Niestety nie, nie znamy Krakowa.

Czy pan/i wie, gdzie są dobre restauracje w Gdańsku?

Nie, nie znam Gdańska.

Czy pan/i wie, że mamy nową sekretarkę?

Naturalnie, Patricia Moore, znam ją.

2. Practice changing the verb znać to wiedzieć:

Czy pan/i zna adres Ani Kowalskiej?

Nie, ale wiem, gdzie mieszka.

Czy pan/i zna tę nową restaurację?

Nie, ale wiem, że jest dobra.

Państwo znają ten projekt?

Nie, ale wiemy, że jest skomplikowany.

Czy pan/i zna tę sprawę?

Nie, ale wiem, że to ważna sprawa.

Pan/i zna ambasadora Taylora?

Nie, ale wiem, że jest teraz w Londynie.

3. Practice answering time-related questions:

Kiedy Amerykanie jedzą obiad?

Normalnie o dwunastej.

Kiedy Polacy jedzą obiad?

Nie wiem, chyba o drugiej, tak?

Kiedy zaczyna się film?

O czwartej po południu.

Kiedy zaczyna się konferencja prasowa prezydenta?

O ósmej wieczorem.

Kiedy zaczyna się bal u ambasadora?

O siódmej wieczorem.

Dziennik Telewizyjny zaczyna się o dziewiętnastej, tak?

Tak, o siódmej wieczorem.

Czy pan będzie w domu o dwudziestej?

Tak, o ósmej na pewno będę.

Kiedy państwo będą dziś w domu?

O czwartej po południu.

Kiedy Basia ma egzamin w środę, o dwunastej?

Nie, o trzeciej po południu.

Kiedy dyrektor Zawadzki wyjeżdża do Berlina?

W poniedziałek o siódmej rano.

Kiedy pan/i wyjeżdża do Waszyngtonu?

Jutro o dziesiątej rano.

Kiedy będzie samolot do Londynu? W niedzielę o ósmej rano?

(airplane)

Nie, o siódmej rano.

O której pan/i wstaje?

(get up)

Normalnie o szóstej rano.

Kiedy będzie spotkanie z Sekretarzem Stanu?

W czwartek o jedenastej rano.

4. Practice using different days of the week:

Dzisiaj jest poniedziałek, prawda?

Nie, dzisiaj jest wtorek.

Kiedy pan będzie w Krakowie?

W środę rano.

Czy pani może przyjść w środę?

Nie, mogę przyjść tylko w czwartek.

Może państwo przyjdą do nas w piątek?

Niestety, nie możemy, w piątek będziemy w Gdańsku.

To może w sobotę?

W sobotę? Bardzo chętnie. Dziękujemy.

Kiedy będzie premiera "Carmen"?

W niedzielę.

Kiedy wraca konsul Hamilton?

W poniedziałek.

5. Practice using the imperfective future:

Niestety, dyrektora Kowala nie ma. Jest w Berlinie.

Trudno, będę czekać na telefon dyrektora.

Czy pan/i będzie słuchać radia?

Tak, będę słuchać radia.

Czy w Polsce pan/i będzie jeść polskie potrawy?

Tak, będę jeść polskie potrawy.

Gdzie będzie studiował państwa syn?

Stefan będzie studiował w Yale.

Ile będzie kosztowała reperacja?

Reperacja będzie kosztować 100 000 złotych.

Państwo będą mieszkali w Poznaniu?

Nie, będziemy mieszkać w Krakowie.

Czy państwa dzieci będą mówiły po polsku?

Tak, nasze dzieci będą mówić po polsku.

Czy jutro będzie pan/i miał trochę czasu?

Jutro będę mieć dużo czasu.

6. Practice using żeby:

Pan/i jedzie do Supersamu?

Tak, żeby kupić wino.

Państwo idą do kina?

Tak, żeby zobaczyć nowy polski film.

Dlaczego dyrektor Jastrzębowska jest w ambasadzie?

Żeby spotkać się z radcą Brown/em.

Pan/i czeka na dyrektora Zawadzkiego?

Tak, żeby omówić ważną sprawę.

Tak, pani Janino?

Pan ambasador prosił, żeby zadzwonić.

Na kogo pan/i czeka?

Czekam na pana Ryana, żeby załatwić ważną sprawę.

Do kogo pan/i telefonuje?

Do dyrektora Szyszkiewicza, żeby potwierdzić godzinę spotkania.

7. Practice using tylko and dopiero:

Czy pan/i zna Kraków?

Jeszcze nie, znam tylko Warszawę.

Czy pan/i mówi po francusku?

Nie, tylko po angielsku i hiszpańsku.

Czy jest ser Tylżycki?

Nie ma, jest tylko Ementaler.

Kiedy pan/i będzie w Poznaniu, w poniedziałek?

Dopiero we wtorek.

Czy pan/i będzie w konsulacie o dziewiątej?

Nie, dopiero o jedenastej.

Czy państwo mają jutro trochę czasu?

Tak, ale dopiero wieczorem.

8. Practice addressing different people, using their title or rank:

Pani dyrektor!

Panie dyrektorze!

Pani profesor!

Panie profesorze!

Pani ambasador!

Panie ambasadorze!

Pani konsul!

Panie konsulu!

Pani generał!

Panie generale!

Pani major!

Panie majorze!

Pani pułkownik

Panie pułkowniku!

Pani kapitan!

Panie kapitanie!

Pani doktor!

Panie doktorze!

Pani magister!

Panie magistrze!

**Pani docent!
Pani inżynier!
Pani prezydent!
Pani kierowniczo!
Pani radco!**

**Panie docencie!
Panie inżynierze!
Panie prezydencie!
Panie kierowniku!
Panie radco!**

Palace of Culture and Science in Warsaw

Photo: Lvova
Date: 27 Mar 2010
cc-by-sa-3.0

PUTTING IT TOGETHER:

Proceed as in previous units.

Variants

- A: Pan dyrektor Zawadzki z Ministerstwa, prawda? Panie dyrektorze, bardzo mi przykro, ale radca Jones jest jeszcze na konferencji. Czy może pan poczekać?
- P: Niestety nie mogę, bo o dwunastej mam spotkanie z ministrem. Więc chyba przełożymy nasze spotkanie. Na kiedy?
- A: Pan profesor Stępień, prawda? Cheryl Ryan, bardzo mi miło. Panie profesorze, bardzo przepraszamy, ale konsul Craven jest jeszcze u ambasadora. Czy zechce pan poczekać? Tylko pół godziny.
- P: Cóż, poczekać niestety nie mogę. Muszę być w Akademii, a to dość daleko. Kiedy pan konsul ma czas? Może pani sprawdzi?
- A: Pani dyrektor Broniewska z MHZ? Pani dyrektor, pan Jennings bardzo przepraszam, ale jeszcze jest w ministerstwie. Czy pani dyrektor może poczekać?
- P: Niestety nie mogę. Wie pani, to nawet dobrze, bo dziś mam mało czasu i jeszcze konferencję u ministra. Więc na kiedy przełożymy nasze spotkanie?
- A: Pan kapitan Dłuski, prawda? Bardzo mi przykro, ale konsul Hamilton jeszcze nie ma. Czy pan kapitan może poczekać? Maksimum 30-40 minut.
- P: Mnie też bardzo przykro, ale niestety nie mogę czekać tak długo. Mam też coś bardzo pilnego. Kiedy pani konsul będzie miała czas? Może pani sprawdzi?

- A: Zaraz sprawdzę. Czy wtorek o dwunastej odpowiada panu?
- P: Niestety we wtorek nie będzie mnie w Warszawie. Może w środę? Ale mogę być dopiero o piętnastej.
- A: Może jutro o czwartej po południu? Czy pan profesor jest wolny?
- P: Jutro, w czwartek, prawda? Chyba tak. Chwileczkę, nie, w czwartek mam seminarium. Może w piątek? Ale mam czas tylko po południu.
- A: Wiem, że radca Jennings jest wolny w poniedziałek. Czy poniedziałek odpowiada pani dyrektor?
- P: W poniedziałek? Będzie mi trudno. Jestem bardzo zajęta. Może we wtorek? Ale mam czas tylko rano, koło dziewiątej, dziesiątej.
- A: Czy jutro, we wtorek odpowiada panu? O dziesiątej rano?
- P: Jutro niestety nie mogę. Będę w Gdańsku. A może w czwartek rano, tak o dziesiątej, jedenastej?
- A: W środę o trzeciej po południu, tak? Doskonale, pan radca będzie czekał na pana dyrektora.
- P: Czy mogę jednak na wszelki wypadek prosić o telefon w środę rano? Widzi pani, już w piątek muszę być w Berlinie. A jak pani wie, radca Jones i ja mamy uzgodnić dość ważną i skomplikowaną sprawę i potrzebujemy przynajmniej godzinę.
- A: Więc może w piątek o drugiej po południu, tak? Pan Craven będzie czekać na pana profesora.
- P: Może pani na wszelki wypadek zadzwoni do mojej sekretarki w piątek rano, żeby potwierdzić datę i godzinę, dobrze? W niedzielę wyjeżdżam na kongres do Londynu, a naprawdę muszę się spotkać z panem konsulem. To bardzo ważna sprawa.
- A: Doskonale, więc może we wtorek o dziesiątej rano, dobrze?
- P: Zgoda. Ale Bardzo proszę o telefon w poniedziałek po południu. Na wszelki wypadek. Mnie nie będzie, ale moja sekretarka na pewno tak.

- A: A więc w czwartek o jedenastej? Wiem, że pani konsul ma czas.
- P: Trudno. Niech będzie w czwartek o jedenastej. Czy mogę prosić panią o telefon w czwartek o dziewiątej rano? Jak pani zapewne wie, to dość przykra, ale raczej pilna sprawa.
- A: Proszę bardzo. Zadzwonię w środę rano, żeby potwierdzić. Więc w środę o trzeciej. Radca Jones będzie czekał na pana dyrektora. I raz jeszcze przepraszamy za kłopot.
- P: Cóż robić, trudno. Mnie też się to zdarza. Dziękuję pani i do środy.
- A: Na pewno zadzwonię. Bardzo przepraszamy za kłopot, panie profesorze.
- P: To nic ważnego. Nie szkodzi. Wiem, że konsul Craven jest bardzo zajęty. Więc do piątku.
- A: Ależ oczywiście, zadzwonię na pewno. Wiem, że pani dyrektor ma mało czasu i bardzo mi przykro, że ...
- P: Nic nie szkodzi. Znam dobrze ten problem. Mnie też się zdarza. Do widzenia pani i do wtorku.
- A: Proszę bardzo. Zadzwonię w czwartek, żeby potwierdzić i bardzo przepraszam za kłopot.
- P: Cóż robić. Zdarza się. Znam te sprawy z własnego doświadczenia. Dziękuję pani i raz jeszcze proszę o telefon. Do czwartku.

MAKING IT WORK:

Proceed as in previous units.

Role playing

Interpreter Situation

1. *A: Director Zawadzki from the Foreign Affairs Ministry, right? Director, I'm awfully sorry, but Counselor Lee is still with the Ambassador. Could you please wait? Half an hour at the most.*
2. *P: Well, what can one do, worse luck. Unfortunately, I cannot wait because I have a conference myself in an hour and it is rather far away. I suppose we'll have to postpone our meeting. For when? What do you propose?*
3. *A: Does tomorrow, Wednesday, at 12 o'clock suit you?*
4. *P: I won't be in Warsaw tomorrow. Maybe on Friday? But I cannot come before 1400 hours.*
5. *A: I'll check it right away. Friday, at 2 p.m. Excellent. Counselor Lee will be expecting you.*
6. *P: Just in case, could you call me on Friday morning to confirm the day and hour? You see, I don't have much time right now, and on Monday I leave for Berlin for a week. As you surely know, Counselor Lee and I have to settle a rather important and complicated matter.*
7. *A: Of course. I will call you, Director, again on Friday morning to confirm. So, till Friday at 2 p.m. And once again we apologize for the inconvenience.*
8. *P: Never mind. It happens. I know these problems from my own experience. Thank you and until Friday.*
9. *A: Till Friday.*

USING IT:

Proceed as in previous units.

WRAP-UP for Units 7 to 9

Can you say?

Can you ask?

Can you reply?

1. *Hello, you haven't been to our place/my place/the Embassy/the Consulate for a long time. Were you sick? Were you on vacation?*
2. *No, I wasn't sick. Everything is all right with me. Simply lots of work and very little time. What about you?*
3. *I understand, we all have to work, but you shouldn't work too hard, and you must get more vitamins. Look what I have, just for you: bananas, tomatoes, your favorite cheese. I also have pickled mushrooms, a delicacy.*
4. *Pickled mushrooms? I don't know what it is. May I see it? And what do you have over there, on the left /on the right? At my place one can always see and also sample everything. Especially you, such a good customer.*
5. *How much do the bananas cost? How much does this cheese cost?*
6. *That's a little expensive. It's not cheap. Expensive but worth buying. So, what will you have? How much will you have? I think I will have a couple of bananas, a kilo of this cheese, and a jar of these mushrooms. Oh, I also would like to get some lettuce. Do you have any?*
7. *Can it be a little more/less?*
8. *How much do I pay all together? Please write it down.*
9. *Everything is fine with me, and how about you?*

10. *Where can you eat well in Poznań? Can this appetizer be eaten cold? Is it worthwhile going to this movie? Is it worthwhile eating in this restaurant? What must you see in Kraków? Should this be eaten hot? Is smoking allowed here? Walking on the grass is not allowed in the parks. How much will I have to pay for a good hotel in Poland?*
11. *What a nice Consul! What a nice colleague! What nice bananas! What a rude manager (M and F)! What awful weather!*
12. *I don't like shopping. I do my shopping once/twice a week. How often do you go shopping?*
13. *Please come in. What beautiful flowers! You really shouldn't have. But, please, come inside and have a seat. This armchair is very comfortable. What will you have, tea or coffee?*
14. *Coffee/tea, if I may, please. But please don't go to any trouble. No problem at all. Everything is ready. Basia told me that Americans prefer coffee. I will bring everything right away.*
15. *To tell the truth, I'm beginning to like tea, too. Poles drink a lot of tea, don't they?*
16. *Yes, but we like coffee, too. My husband won't leave the house without a strong cup of coffee. Of course, in the evening we drink tea with supper. Maybe a pastry? Homemade, from scratch. Help yourself.*
17. *Thank you, excellent indeed. You have an attractive apartment/house. And so many books! Poles love books and flowers, don't they? I've seen them everywhere. Could I have a look around? Unfortunately, it's rather small/cramped.*
18. *We bought it only a year/two years/five years ago. It's so difficult to get an apartment. And the furniture! It's easy to get furniture in America, isn't it?*

19. *I'm so glad that our children/daughters/sons like each other so much. Basia is talking about Kasia all the time. And my Kasia keeps talking about Basia. Such a nice girl/boy. And so pretty/handsome. And so intelligent/well mannered. You also have a son/daughter, don't you? Yes, but Ryszard is already a grown man. Twenty-three. He's married and has a little girl, just three months old. They live in Wroclaw. Ryszard works at the university, and his wife is a physician.*
20. *But you aren't eating/drinking anything! Another pastry? You must sample this cake. Basia made it especially for you. Perhaps more coffee? Or a glass of wine? My husband/wife made the wine. Thank you, no. Everything is delicious, but I really can't [eat] any more. This cake is very tasty. Do you like it? I've already eaten too much. A little more coffee, if I may. And, of course, I must sample Basia's cake.*
21. *Yesterday I bought a computer. I truly needed a new computer, and I really like it. My husband/wife is beginning to learn Polish/English.*
22. *The movie will begin at eight o'clock. The movie is beginning right now. When will she start working? They told me a fascinating story. I'm very sorry that Mr./ Ms. Thomas is not in yet. He/she will be late. I'm sorry I am late. I don't drink coffee anymore. Are you finished? Not yet. She's still working at the hospital. They don't live in Gdańsk anymore. He/she still lives in Lublin.*
23. *Do you like caviar? No, I don't. I like sardines. I prefer steak. Do you find Warsaw attractive? Yes, I'm beginning to like Warsaw very much.*
24. *It is difficult to get furniture in Poland. It is difficult to get an American visa in Poland. Is it easy to get a car in New York? It is easy to get a passport in the U.S.*

25. *You should speak only Polish. Everybody should drink milk. You should see this play. He shouldn't drink that much coffee.*
26. *Director/Professor/Mr. Ambassador/Consul, I am awfully sorry, but Counselor Thomas is still with the Minister at the conference. Mr./Ms. Thomas is sick/is not in yet/had to go to the U. S. Could you please wait? A half hour at most/just a few minutes. He/she will be back in ten, maybe fifteen minutes. He/she will be at the office for only two hours today. He/she won't be here before 10 o'clock.*
27. *Unfortunately, I can't wait any longer today. I'm in a hurry. I have a meeting with the Minister in an hour, and it is rather far from here. I guess we'll have to postpone our meeting. What do you suggest?*
28. *Does the day after tomorrow, Thursday, suit you? Maybe at two P. M.? I won't be in Warsaw on Thursday, how about Friday? But I can only come in the morning. But I can't come before three P.M.*
29. *I will check it right away. Perhaps Friday at ten o'clock? Very well, but please confirm it with my secretary. You see, I'm very busy right now, and on Monday I'm leaving for London. As you certainly know, Consul Ryan and I must settle/discuss a rather urgent and complicated matter.*
30. *I will most certainly/of course call your secretary to confirm. And once again, we apologize for the trouble. Never mind. I know this problem from my own experience.*
31. *I have only dollars. I speak only a little Polish. I've been studying Polish for only six weeks/three months. I will certainly continue to study Polish at post. I can't come before three P.M. I can only write it next week. Do you know Poznań? No, I only know Warsaw and Kraków. When will you be at the Consulate tomorrow? Not before ten o'clock. Only in the morning/afternoon/evening.*

32. *Do you know where the U. S. Embassy is ? Do you know that we have a new Ambassador/Consul/Press Attaché/secretary? Do you know Mary MacMillan's address? Do you know this matter? I know this is a very complicated problem. Do you know her husband/his wife? I know that he/she is a very interesting person.*
33. *When does the press conference start? When does the reception begin? Will you be home tonight, at nine P.M.? When does he have his exam, on Tuesday? No, on Friday, at eight A.M. When do you get up? When do you get to work? I get to my office at nine o'clock. How do you get to work, by streetcar or by bus? No, by bus/I drive/I walk. How many hours do you work daily/weekly?*
34. *I will be watching TV in Poland. I will often eat Polish dishes, but I will never eat tripe. I'm going to live in Mokotow/Ochota/Służewiec/Anin. Tomorrow I will have lots of time. In Washington I was always reading the Washington Post. In Poland I will read the Herald Tribune and the Polish press. I will try to read the Polish press.*
35. *Please tell him I'm very busy right now. Please buy me a kilo of oranges. He/she will ask her/him tomorrow. Please answer my question. Please tell me about your trip/work. Don't speak now, please. When can I call you? Give me a ring.*

Antiques restoration in the National Museum in Warsaw

Photo: Patern
Date: 18 Dec 2006
cc-by-sa-3.0

UNIT 10 - LEKCJA 10

GIVING A PARTY

Cultural Notes

Whether you have a family or are single, you are going to have some domestic help in Poland--at least a housekeeper, and you are going to love every minute of it. While it is obviously not the case for the average Pole, you will be spared many of life's tedious chores. Everything will be done for you--the car magically washed, the house perfectly cleaned, the laundry beautifully done, your shoes polished, etc , etc.

You will, of course, have quite a bit of entertaining to do, but most diplomatic entertainment in Poland takes place on weekdays, which gives you a breather on the weekends.

Poles love social life and their parties tend to be rather elaborate affairs. They will expect similar treatment from their foreign hosts. As for food, they'll probably enjoy everything, but remember that most Poles like their roast beef well-done.

Poles eat dinner at any time between 1 and 4 P.M., depending on the way a given family lives. For example, if everybody is working or studying, they will usually all eat lunch/dinner at their respective places of work or study. If, on the other hand, the family is blessed with one of the wonderful retired grandmas (babcia) who cooks, they may eat their lunch/dinner after work, between 3 and 4 P.M., when everybody is home. (On the average, Poles start their work earlier and finish it earlier than Americans--from 7 or 8 A.M. to around 3 P.M., without a lunch/dinner break.)

In any case, lunch/dinner is usually the main meal of the day, while supper is usually a lighter meal, often eaten cold when at home, hot when at a restaurant or when entertaining.

Public Diplomacy Conference in Lublin
Lunch at the Crown Tribunal

Photo: Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Poland
Date: 26 Jun 2009
cc-by-nd-2.0

SETTING THE SCENE:

You are going to have a party on Thursday and you have to inform your housekeeper, "pani Janina", about it. Pani Janina is an excellent cook but also--a mixed blessing--a perfectionist, especially when it comes to cleaning. When she gives a party, she gives a party!

HEARING IT:

Proceed as in previous units.

SEEING IT:

Proceed as in previous units

1. A: Pani Janino, w czwartek będziemy mieć małe przyjęcie.
2. P: W czwartek? A na ile osób i o której? Czy to będzie kolacja przy stole czy bufet?
3. A: O siódmej. Bufet, bo będzie jakieś dwadzieścia osób. Czego będzie pani potrzebować?
4. P: Przede wszystkim muszę posprzątać, no, okna umyć, podłogę zapastować i wyfroterować, odkurzyć, wie pani.
5. A: Ależ mieszkanie czyste, wystarczy trochę odkurzyć.
6. P: Dla gości nigdy nie jest za czyste. Dwa tygodnie nie pastowałam. To może pani mi kupić detergenty i pastę do podłogi. A z jedzenia, aha, sery i te pani krakersy, bo już mało. Gorący i zimny bufet, jak zawsze?
7. A: Tak. Co jeszcze potrzebujemy do jedzenia?
8. P: Wątróbkę na pasztet, musztardę... Wie pani, lepiej zrobię listę, bo muszę sprawdzić, czego potrzebujemy. A co do picia to już pani wie. Ja się nie znam na tych drinkach.
9. A: Dobrze. I tak dopiero we wtorek zrobię zakupy. Ale pani Janino, nie trzeba tak ciężko pracować, naprawdę.
10. P: Ee, nie. Ja lubię gości. Dawno nie było u nas żadnego przyjęcia. I mojego pasztetu jeszcze pani goście nie próbowali, pani też nie. A jaki dobry! Zobaczy pani.

FILLING IN THE BLANKS 1

Proceed as in previous units.

Pani Janino, w _____ będziemy mieć małe przyjęcie.

W czwartek? A na ile osób i o _____? Czy to będzie kolacja przy stole czy bufet?

O _____. Bufet, bo będzie jakieś dwadzieścia osób. Czego będzie pani _____?

Przede wszystkim _____ posprzątać, no, okna umyć, podłogę zapastować i wyfroterować, odkurzyć, wie pani.

Ależ mieszkanie _____, wystarczy trochę odkurzyć.

Dla gości nigdy nie jest za _____. Dwa tygodnie nie pastowałam. To może pani mi _____ detergenty i pastę do podłogi. A z jedzenia, aha, sery i te pani krakersy, bo już mało. _____ i zimny bufet, jak zawsze?

Tak. Co jeszcze potrzebujemy do _____?

Wątróbkę na _____, musztardę... Wie pani, lepiej _____ listę, bo muszę sprawdzić, czego potrzebujemy. A co do picia to już pani wie. Ja się nie znam na tych drinkach.

Dobrze. I tak dopiero we wtorek zrobię _____. Ale pani Janino, nie trzeba tak ciężko _____, naprawdę.

Ee, nie. Ja _____ gości. Dawno nie było u nas żadnego przyjęcia. I mojego pasztetu jeszcze pani goście nie _____, pani też nie. A jaki dobry! Zobacz pani.

FILLING IN THE BLANKS 2

Proceed as in previous units.

Pani Janino, w czwartek _____ mieć małe przyjęcie.

W czwartek? A na ile _____ i o której? Czy to będzie kolacja przy stole czy bufet?

O siódmej. _____, bo będzie jakieś dwadzieścia osób. Czego będzie pani potrzebować?

Przede wszystkim muszę posprzątać, no, okna _____, podłogę zapastować i wyfroterować, _____, wie pani.

Ależ _____ czyste, wystarczy trochę odkurzyć.

Dla gości _____ nie jest za czyste. Dwa tygodnie nie pastowałam. To może pani mi kupić detergenty i _____ do podłogi. A z jedzenia, aha, sery i te pani krakersy, bo już mało. Gorący i _____ bufet, jak zawsze?

Tak. Co jeszcze _____ do jedzenia?

Wątróbkę na pasztet, musztardę... Wie pani, lepiej zrobię _____, bo muszę sprawdzić, czego _____. A co do _____ to już pani wie. Ja się nie znam na tych drinkach.

Dobrze. I tak dopiero we wtorek _____ zakupy. Ale pani Janino, nie _____ tak ciężko pracować, naprawdę.

Ee, nie. Ja lubię gości. Dawno nie było u nas żadnego przyjęcia. I mojego pasztetu jeszcze pani goście nie próbowali, pani też nie. A jaki dobry! _____ pani.

TAKING IT APART:

Proceed as in previous units.

przyjęcie	<i>party</i>
o której (godzinie)	<i>what time</i>
kolacja	<i>dinner/supper</i>
potrzebować	<i>to need</i>
przede wszystkim	<i>first of all</i>
po/sprzątać	<i>to clean</i>
okna (okno)	<i>windows</i>
umyć	<i>to wash</i>
podłogę (podłoga)	<i>floor</i>
za/pastować	<i>to wax</i>
wy/froterować	<i>to polish the floor</i>
odkurzyć/odkurzać	<i>to vacuum, to dust</i>
wystarczy	<i>will be enough</i>
czyste	<i>clean</i>
nigdy	<i>never</i>
tygodnie (tydzień)	<i>weeks</i>
pasta do podłogi	<i>floor wax</i>
gorący	<i>hot</i>
zimny	<i>cold</i>
zawsze	<i>always</i>
do jedzenia	<i>[something] to eat</i>
wątróbkę (wątróbka)	<i>chicken liver</i>
pasztet	<i>pâté</i>
lepiej	<i>better</i>
pracować	<i>to work</i>
ciężko pracować	<i>to work hard</i>
listę (lista)	<i>list</i>

do picia
z/robić
zrobić zakupy
goście
dawno
żadnego (żadnen)
s/próbować

*[something] to drink
to do/to make
to do the shopping
guests
for a long time
none/any
to sample/to try*

Adm. Mike Mullen, chairman of the Joint Chiefs of Staff, presents a toast at a luncheon hosted by Gen. Frankciszek Gagor, chief of the General Staff of the Polish Armed Forces. Warsaw.

Photo: Mass Communication Specialist 1st Class Chad J. McNeeley
US Navy
Date: 29 Jun 2009
US Public Domain

LANGUAGE NOTES

śniadanie = *breakfast*
obiad = *lunch/dinner*
kolacja = *supper*

For the first time you have in your glossary some verbs given in both perfective and imperfective forms.

As mentioned in the preceding lesson, you should remember that the perfective NEVER has the present tense; something that is in the process of being done cannot be completed. When you ask someone to do something, you'll usually use the perfective. When you ask someone not to do something, you'll usually use the imperfective.

Note: Something that has not been started cannot be completed!

For example:

Panie Janie, proszę dziś umyć samochód.	<i>(John, wash the car today, please.)</i>
Panie Janie, proszę dziś nie myć samochodu.	<i>(John, don't wash the car today.)</i>

Umyć - to wash - future perfective

1. (ja)	umyję	<i>I'll wash</i>
2. (ty)	umyjesz	
3. on/a, pan/i	umyje	
4. (my)	umyjemy	
5. (wy)	umyjecie	
6. oni/one, państwo	umyją	

Myć - to wash - present

1. (ja)	myję	<i>I wash, I am washing</i>
2. (ty)	myjesz	
3. on/a, pan/i	myje	
4. (my)	myjemy	
5. (wy)	myjecie	
6. oni/one, państwo	myją	

Posprzątać - to clean - future perfective

1. (ja)	posprzątam	<i>I'll clean</i>
2. (ty)	posprzątasz	
3. on/a, pan/i	posprząta	
4. (my)	posprzątamy	
5. (wy)	posprzątacie	
6. oni/one, państwo	posprzątają	

Sprzątać - to clean - present

1. (ja)	sprzątam	<i>I'm cleaning</i>
2. (ty)	sprzątasz	
3. on/a, pan/i	sprząta	
4. (my)	sprzątamy	
5. (wy)	sprzątacie	
6. oni/one, państwo	sprzątają	

Potrzebować - to need - present

1. (ja)	potrzebuję	<i>I need</i>
2. (ty)	potrzebujesz	
3. on/a, pan/i	potrzebuje	
4. (my)	potrzebujemy	
5. (wy)	potrzebujecie	
6. oni/one, państwo	potrzebują	

Zrobić - to do - future perfective

1. (ja)	zrobię	<i>I'll do</i>
2. (ty)	zrobisz	
3. on/a, pan/i	zrobi	
4. (my)	zrobimy	
5. (wy)	zrobicie	
6. oni/one, państwo	zrobią	

Robić - to do - present

1. (ja)	robię	<i>I am doing</i>
2. (ty)	robisz	
3. on/a, pan/i	robi	
4. (my)	robimy	
5. (wy)	robicie	
6. oni/one, państwo	robią	

The verbs **pracować - to work**, and **podziękować/dziękować - to thank**, will follow the same pattern as **potrzebować**. With your instructor's help, try to come up with nos. 1, 3, 4, and 6.

Look at these samples:

pana/pani/państwa krakersy	=	<i>your crackers</i>
pana/pani/państwa goście	=	<i>your guests</i>
pana/pani/państwa drinki	=	<i>your drinks</i>
Znam się na...	=	<i>I'm familiar with, I know a lot about...</i>
Ja się nie znam na...	=	<i>I'm not familiar with, I don't know much about...</i>

Ja lubię gości (*I like guests*) -- **Ja** is used for emphasis (*I really do like guests*); otherwise nos. 1, 2, 4, and 5 are used without pronouns because the different endings make it unnecessary.

z/jeść = <i>to eat</i>	jedzenie = <i>food, eating</i>
pić = <i>to drink</i>	picie = <i>drinks, drinking</i>

co do jedzenia (?)	=	<i>what in the way of food (?)</i>
co do picia (?)	=	<i>what in the way of drinks (?)</i>
coś do jedzenia	=	<i>something to eat</i>
coś do picia	=	<i>something to drink</i>
nic do jedzenia	=	<i>nothing to eat</i>
nic do picia	=	<i>nothing to drink</i>

As you see, these are nice shortcuts which you can use instead of a complete sentence. Notice the similarity of the structure: **co do picia**, **pasta do podłogi** (*floor wax*), **pasta do butów** (*shoe polish*), **szampon do włosów** (*hair shampoo*), etc.

Remember in 3 sets:

będzie	=	<i>there will be</i>
jest, e.g., przyjęcie	=	<i>there is</i>
było	=	<i>there was</i>

1. Czy jest? (*Is there?*)
Tak, jest. (*Yes, there is.*)
Nie, nie ma. (*No, there isn't.*)
2. Czy będzie? (*Will there be?*)
Tak, będzie. (*Yes, there will be.*)
Nie, nie będzie. (*No, there won't be.*)
3. Czy było? (*Was there?*)
Tak, było. (*Yes, there was.*)
Nie, nie było. (*No, there wasn't.*)

Notice the difference in meaning:

za czyste	=	<i>too clean</i>
za mało	=	<i>too little</i>
On też studiuje na uniwersytecie.	=	<i>He studies at the University, too.</i>
Ja też lubię gości.	=	<i>I like guests, too.</i>

Też, however, is also used in negation:

Ja też nie lubię gości.	=	<i>I don't like guests either.</i>
-------------------------	---	------------------------------------

Polish has a so-called "double negative."

For example:

Czego potrzebujemy?	<i>What do we need?</i>
Czy czegoś potrzebujemy?	<i>Do we need anything?</i>
Nic nie potrzebujemy.	<i>We don't need anything.</i>
Nigdy nic nie potrzebujemy.	<i>We never need anything.</i>

GETTING THE FEEL OF IT:

1. Practice telling your housekeeper that you are going to have guests:

Pani Basiu, w ten piątek będziemy mieć gości na kolację.

A na ile osób i o której?

Pani Heleno, jutro będziemy mieć gości na obiedzie.

Na obiedzie? A o której?

Pani Zofio, za kilka dni będziemy mieć przyjęcie.

O, to bardzo dobrze. Dawno nie było u nas żadnego przyjęcia.

Panie Józefie, w środę będziemy mieć gości.

Dobrze, proszę pana/i, posprzątam garaż.

Pani Aniu, planuję duże przyjęcie w przyszły piątek.

(next)

Na ile osób?

Panie Kazimierzu, za tydzień urządzam małe przyjęcie.

Doskonale, proszę pana/pani.

2. Practice asking your housekeeper what she needs:

Pani Anno, jutro zrobię zakupy. Czego potrzebujemy?

Dużo rzeczy, lepiej sprawdzę i zrobię listę.

Co pani potrzebuje?

Detergentów i pasty do podłogi.

Czy pani potrzebuje coś do sprzątnia?

O tak, pasty do podłogi i "Windexu", bo już mało.

Czego będziemy potrzebować do jedzenia?

Mięsa, serów, krakersów, grejpfrutów, sałaty, pomidorów.

Czy potrzebujemy jeszcze coś do jedzenia?

Wie pani, lepiej zrobię listę, bo dużo rzeczy potrzebujemy.

Czy potrzebujemy coś do picia?

Kawy i herbaty, bo już mało, wody mineralnej, whisky, dobrej wódki.

Co potrzebujemy do picia?

Z alkoholi? To już pani wie. Ja się nie znam na tych drinkach.

3. Practice telling your housekeeper what needs (or doesn't need) to be done:

Pani Heleno, trzeba tu dziś posprzątać.

Dobrze, proszę pana/i.

Pani Ewo, dziś nie warto sprzątać.

Ee, chyba trochę posprzątam.

Pani Basiu, proszę jutro zapastować podłogę.

Naturalnie, już 10 dni nie pastowałam.

Pani Elżbieto, naprawdę nie warto jeszcze pastować.

Oczywiście, że warto. Już tydzień nie pastowałam.

Pani Zofio, proszę odkurzyć, dobrze?

Jutro odkurzę, proszę pana/i, dziś muszę umyć okna.

Nie trzeba jeszcze myć okien. Są czyste.

Okna nigdy nie są za czyste, proszę pana/i.

Panie Janie, proszę umyć samochód.

Doskonale, proszę pana/i, zaraz umyję.

Panie Henryku, proszę posprzątać w garażu, dobrze?

Jutro posprzątam w garażu, proszę pana/i.

4. Practice replying whether something happened, is happening, or will happen:

Czy wczoraj było przyjęcie w ambasadzie?

Tak, wczoraj było duże przyjęcie w ambasadzie.

Wczoraj? Nie, nie było.

Czy było dużo gości?

Tak, było bardzo dużo gości.

Nie, było mało gości.

Czy było dużo do jedzenia?

Myślę, że było za dużo do jedzenia.

Czy było dużo do picia?

Nie, było mało do picia.

Czy wczoraj było dużo ludzi w konsulacie?

Tak, było wyjątkowo dużo.

(exceptionally)

Nie, było mniej niż normalnie.

Czy dzisiaj jest przyjęcie w ambasadzie?

Tak, dziś jest przyjęcie w ambasadzie.

Nie, dzisiaj nie ma przyjęcia, jutro będzie.

Czy na przyjęciu jest dużo do jedzenia?

Tak, zawsze jest dużo do jedzenia.

Nie, nie ma.

Czy jest dużo do picia?

Tak, jest dużo do picia.

Nie, nigdy nie ma za dużo do picia.

Czy dzisiaj jest dużo ludzi w konsulacie?

Tak, jest dość dużo, więcej niż wczoraj.

Nie, nie ma.

Czy jutro będzie przyjęcie w ambasadzie?

Tak, jutro będzie przyjęcie.

Nie, jutro nie będzie przyjęcia.

Czy będzie dużo do jedzenia?

Myślę, że będzie.

Nie, nie będzie dużo do jedzenia, to tylko małe przyjęcie.

Czy będzie dużo do picia?

Tak, na pewno będzie dużo do picia.

Nie, chyba nie będzie dużo do picia.

Czy jutro będzie dużo interesantów w konsulacie?

Tak, chyba będzie dużo.

Chyba mniej niż dzisiaj.

5. Practice saying that something is hot or cold:

bufet

szampan

kolacja

zupa

mleko

wino

bufet

barszcz

zupa

Kawa

mleko

śniadanie

zakąski

zimny bufet

zimny szampan

zimna kolacja

zimna zupa

zimne mleko

zimne wino

gorący bufet

gorący barszcz

gorąca zupa

gorąca kawa

gorące mleko

gorące śniadanie

gorące i zimne zakąski

PUTTING IT TOGETHER:

Proceed as in previous units.

Variants

A: Pani Mario, w piątek będziemy mieć małe przyjęcie.

P: Dobrze, proszę pana/i, ale czy to będzie cocktail czy kolacja?

A: Pani Ewo, w poniedziałek będziemy mieć gości.

P: Doskonale proszę pani. A ile osób i o której?

A: Pani Józefo, w czwartek będę mieć gości na obiad.

P: Gości na obiad? Oczywiście, proszę pani. Czy będzie dużo osób?

A: Tylko cocktail. Czego potrzebujemy?

P: Przede wszystkim muszę posprzątać, mieszkanie już trochę brudne (*dirty*). Pasty do podłogi nie mam, mydła (*soap*). A z jedzenia też już mało. Serów nie ma, owoców mało, wody mineralnej tylko 4 butelki ...

A: Wieczorem, o siódmej. Chyba jakieś 30-40 osób. Czy pani czegoś potrzebuje?

P: Ojej, tak mało czasu? I mieszkanie trzeba wysprzątać i do jedzenia nic nie mamy. Nawet pomidorów i sałaty nie ma.

A: Nie, tylko 5 osób. Chyba nic nie potrzebujemy, prawda?

P: No pewnie, że potrzebujemy. Przede wszystkim muszę posprzątać, proszę pani, a już detergentów mam mało i pasty też. A do jedzenia, chwileczkę, zaraz zobaczę.

- A: Posprzątać? Przecież mieszkanie zupełnie czyste. Wystarczy trochę odkurzyć.
- P: Oczywiście, że muszę posprzątać! Podłoga nie pastwana trzy tygodnie, bo chora byłam. Okna nie myte! A do jedzenia to już nic nie ma. Sałaty nie ma, serów nie ma, mięsa nie ma. A jak cocktail to i krakersów potrzebujemy.
- A: Ależ pani Ewo, mieszkanie jest bardzo czyste. Może trochę warto odkurzyć, ale to wystarczy.
- P: O nie! Goście to goście, proszę pani. A kiedy ja sprzątam, to sprzątam. I do jedzenia też mało. Przecież pani sama powiedziała, że będzie 30-40 osób! Potrzebujemy bardzo dużo rzeczy.
- A: Posprzątać w garażu? Dlaczego? Garaż przecież czysty.
- P: Czysty, czysty, ale nie dla gości. Koniecznie muszę odkurzyć i drzwi umyć. Mieszkanie też brudne. A do jedzenia to nic nie ma. Nic nie mam na zupę. A chciałam szparagową zrobić. Pani też lubi.
- A: Czego potrzebujemy do jedzenia i do picia?
- P: Zaraz, szynkę, sery, jakieś krakersy, może ten dobry pasztet. Bo co do picia to pani lepiej wie. Ja się nie znam na tych amerykańskich drinkach.
- A: Więc czego będziemy potrzebować?
- P: Do sprzątania? Pasty do podłogi i "Cometu". A do jedzenia, hm. Na tyle osób to będzie bufet, prawda? Może zrobię te małe pierożki na gorąco, ze szpinakiem. Więc szpinak, no, coś do sałaty, kalafior, marchewkę. Wie pani, lepiej pomyślę i na jutro zrobię dla pani listę, dobrze?
- A: Więc co pani chciała, żeby kupić do jedzenia?
- P: *No, szparagi, to już mówiłam, prawda? I może dobry ser, to zrobię suflet. Wodę mineralną koniecznie, bo już wcale nie ma. Może "Perrier"? I toniku. Gin to jeszcze jest, ale wina nie mamy.*
- A: Dobrze, więc jutro zrobię zakupy. Ale pani Mario, to przecież tylko małe przyjęcie, nie trzeba tak dużo pracować.
- P: Małe czy duże, ale musi być dobre. Chyba tę moją sałatkę zrobię. Pani goście ją lubią. I ten tort kawowy na deser.

A: Więc w piątek zrobię zakupy. Ale pani Ewo, pani za dużo pracuje, naprawdę. Nie trzeba tak.

P: Trzeba, trzeba. Zresztą ja lubię gości. U pana konsula Dupont to co tydzień były przyjęcia. Duże! I pan konsul bardzo lubił mój pasztet, chociaż Francuz, a pani jeszcze nawet mojego pasztetu nie próbowała. Jak strassburski!

A: No dobrze, więc we wtorek zrobię zakupy. Ale pani Józefo, to tylko mały obiad, niech pani za dużo nie robi, bardzo proszę.

P: Żadne za dużo. To nie będzie ciężki obiad, zobaczy pani. A ja bardzo lubię gości. Czy może będą państwo Thomas? Bardzo mili państwo. I lubią dobrze zjeść. Pani to za mało je.

MAKING IT WORK:

Proceed as in previous units.

Role playing

Interpreter Situation

1. *A: Janina, we are going to have a little party on Thursday.*
2. *P: On Thursday? For how many people and at what time? Is this going to be dinner or buffet?*
3. *A: At seven. A buffet because there will be some twenty persons. What will you need?*
4. *P: First of all, I have to clean..., well--do the windows, wax the floor, dust and vacuum, you know.*
5. *A: But the apartment is clean. Just to dust and vacuum a little will be enough.*
6. *P: It is never too clean for guests. I haven't waxed for two weeks. So, maybe you would buy me some cleaning detergent and floor wax. As for food, some cheese and these crackers of yours, because there is just a little left. A hot and cold buffet, as always?*
7. *A: Yes. What else do we need in the way of food?*
8. *P: Chicken liver for pâté, mustard... You know, I'd better make a list because I must check. As for drinks, you are the one who knows. I don't know anything about those drinks.*
9. *A: Fine. Anyhow, I won't do the shopping before Tuesday. But Janina, you really shouldn't work that hard.*

10. P: *No, no. I like guests. We haven't had a party for a long time and your guests haven't tried my pâté yet; you haven't either. And how good it is! You'll see.*

Butcher shop in Poland

Photo: Anna Majkowska
Date: 18 Dec 2008
cc-by-2.0

USING IT:

Proceed as in previous units.

Supermarket interior in Piaseczno

Photo: Albert Jankowski
Date: 9 Jan 2010
Public Domain

UNIT 11 - LEKCJA 11

GETTING AROUND BY CAR

Cultural Notes

Poles are reckless drivers and driving around the country, especially at night, can be dangerous.

There are not enough gasoline stations in the countryside. Make sure your tank is kept filled.

Polish roads are not bad, but even most highways are two-way roads.

Remember that when you ask for directions you will usually be told only right, left, or straight ahead. Even the road signs will give you only names of cities and highway numbers but never South, West, etc.

Especially in the provinces, it pays to check the directions you were given, because they may not be too precise.

Also, when traveling, either plan on a picnic or stick to the restaurants and cafés along the highway unless some specific place was recommended to you. When venturing off the beaten track, you may often find unappetizing food and poor selection.

SETTING THE SCENE:

You are on your way to the small village of Zwadowice, where you have a meeting with an old American citizen, living on his Social Security checks.

HEARING IT:

Proceed as in previous units.

SEEING IT:

Proceed as in previous units.

1. A: Przepraszam, czy dobrze jadę na Zwadowice?
2. P: Na Zwadowice? Nie, za daleko pani pojechała. Musi pani wrócić do głównej szosy.
3. A: Co muszę zrobić?
4. P: Wrócić do głównej szosy, wie pani, tam gdzie jest ta duża restauracja i stacja benzynowa.
5. A: Acha, do głównej szosy, tam gdzie jest restauracja i stacja benzynowa. Rozumiem.
6. P: Widzi pani, pani skręciła na lewo, a trzeba było skręcić na prawo, zaraz koło stacji benzynowej trzeba było skręcić na prawo.
7. A: O mój Boże! Więc co mam teraz zrobić?
8. P: Musi pani zawrócić i jechać prosto, minąć stację benzynową, dalej prosto, tam będzie niedaleko most. Proszę przejechać most, za mostem skręcić na prawo i znowu jechać prosto, minąć Kłacko i jechać dalej prosto aż do Zbarania. Tam zobaczy pani kościół, duży kościół na placu. Przy kościele niech pani uważa, bo tam będzie taka mała droga po lewej stronie. Proszę wjechać na tę drogę, i dalej prosto, tam zaraz będą Zwadowice.

9. A: Aha, jechać prosto, przejechać most, i zaraz za mostem skręcić na prawo. I co potem?
10. P: Potem prosto, minąć Kłacko po lewej i jechać dalej prosto aż do Zbarania.
11. A: Prosto, minąć Kłacko, i dalej prosto aż do Zbarania.
12. P: No, i tam będzie ten duży kościół na placu, i tuż przy kościele taka mała droga, wiejska droga, wie pani.
13. A: Będzie mała wiejska droga przy kościele w Zbaraniu. Czy tak?
14. P: Właśnie, to znaczy koło kościoła, po lewej stronie. Tam musi pani wjechać na tę drogę, skręcić na lewo i już prosto do Zwadowic, niedaleko. Ze Zbarania jakieś 6-8 kilometrów.

A4 motorway bridge in Ruda Śląska-Kochłowice

Photo: Omega933
Date: 19 Sep 2009
cc-by-3.0

FILLING THE BLANKS 1

Proceed as in previous units.

Przepraszam, czy dobrze _____ na Zwadowice?

Na Zwadowice? Nie, za _____ pani pojechała. Musi pani wrócić do głównej szosy.

Co _____ zrobić?

Wrócić do głównej szosy, wie pani, tam gdzie jest ta duża _____ i stacja benzynowa.

Acha, do głównej _____, tam gdzie jest restauracja i stacja benzynowa. Rozumiem.

Widzi pani, pani _____ na lewo, a trzeba było skręcić na prawo, zaraz koło stacji benzynowej trzeba było _____ na prawo.

O mój Boże! Więc co mam _____ zrobić?

Musi pani zawrócić i jechać prosto, minąć _____ benzynową, dalej prosto, tam będzie niedaleko most. Proszę przejechać most, za _____ skręcić na prawo i znowu jechać prosto, minąć Kłacko i jechać dalej prosto aż do Zbarania. Tam zobaczy pani kościół, duży kościół na placu. Przy kościele niech pani uważa, bo tam będzie taka mała droga po lewej stronie. Proszę wjechać na tę drogę, i _____ prosto, tam zaraz będą Zwadowice.

Aha, jechać prosto, _____ most, i zaraz za mostem skręcić na prawo. I co potem?

Potem _____, minąć Kłacko po lewej i jechać dalej prosto aż do Zbarania.

Prosto, minąć Kłacko, i dalej prosto aż do Zbarania.

No, i tam będzie ten duży kościół na placu, i tuż przy _____ taka mała droga, wiejska droga, wie pani.

Będzie mała _____ droga przy kościele w Zbaraniu. Czy tak?

Właśnie, to znaczy koło kościoła, po lewej stronie. Tam musi pani wjechać na tę drogę, skręcić na lewo i już prosto do Zwadowic, niedaleko. Ze Zbarania _____ 6-8 kilometrów.

Signpost near Wrocław Słeza on the A4

Photo: Grzegorz W. Teżycki
Date: 30 May 2008
cc-by-sa-3.0

FILLING THE BLANKS 2

Proceed as in previous units.

Przepraszam, czy dobrze jadę na _____?

Na Zwadowice? Nie, za daleko pani _____. Musi pani wrócić do głównej szosy.

Co muszę zrobić?

Wrócić do głównej _____, wie pani, tam gdzie jest ta duża restauracja i stacja benzynowa.

Aha, do głównej szosy, tam gdzie jest restauracja i stacja _____. Rozumiem.

Widzi pani, pani skręciła na lewo, a trzeba było skręcić na _____, zaraz koło stacji benzynowej trzeba było skręcić na prawo.

O mój _____! Więc co mam teraz zrobić?

Musi pani zawrócić i jechać prosto, minąć stację _____, dalej prosto, tam będzie niedaleko most. Proszę przejechać most, za mostem skręcić na prawo i znowu _____ prosto, minąć Kłacko i jechać dalej prosto aż do Zbarania. Tam zobaczy pani kościół, duży kościół na placu. Przy kościele niech pani uważa, bo tam będzie taka mała droga po lewej stronie. Proszę _____ na tę drogę, i dalej prosto, tam zaraz będą Zwadowice.

Aha, jechać prosto, przejechać _____, i zaraz za mostem skręcić na prawo. I co potem?

Potem prosto, minąć Kłacko po lewej i jechać dalej prosto aż do Zbarania.

Prosto, _____ Kłacko, i dalej prosto aż do Zbarania.

No, i tam będzie ten duży kościół na _____, i tuż przy kosciele taka mała droga, wiejska droga, wie pani.

Będzie mała wiejska droga przy _____ w Zbaraniu. Czy tak?

Właśnie, to znaczy koło kościoła, po lewej stronie. Tam musi pani wjechać na tę drogę, skręcić na lewo i już prosto do Zwadowic, niedaleko. Ze Zbarania jakieś 6-8 _____.

No Parking sign

Photo: Grzegorz W. Teżycki
Date: 16 Aug 2009
cc-by-sa-3.0

TAKING IT APART:

Proceed as in previous units.

jadę	<i>I go by vehicle</i>
czy dobrze jadę na	<i>am I going the right way to,</i>
	<i>toward?</i>
za daleko	<i>too far</i>
pani pojechała	<i>you've gone (if by vehicle)</i>
musi pani	<i>you must, you have to</i>
wrócić	<i>to return</i>
głównej (główna)	<i>main</i>
szosy (szosa)	<i>road, highway</i>
stacja	<i>station</i>
stacja benzynowa	<i>gas station</i>
pani skręciła na lewo	<i>you made a left turn</i>
trzeba było	<i>you should have</i>
zaraz	<i>here: right after</i>
koło	<i>next to</i>
o mój Boże!	<i>Oh, my God!</i>
zawrócić/zawracać	<i>to make a U-turn</i>
dalej	<i>further</i>
most	<i>bridge</i>
przejechać/przejeźdzać	<i>to cross, to go across</i>
za mostem	<i>past the bridge</i>
znowu	<i>again</i>
minąć/mijać	<i>to pass</i>
kościół	<i>church</i>
na placu (plac)	<i>on the square</i>
niech pani uważa	<i>be careful, pay attention</i>

droga
po lewej
wjechać/wjeżdżać
wjechać na tę drogę
wiejska (*adj.*)
właśnie
to znaczy
przy kościele (kościół)

road
on the left side
to enter
to take this road
rural, country
exactly, just so
that is, this means
next to the church

Road weight limit sign in Wrocław Tarnogaju

Photo: Grzegorz W. Teżycki
Date: 29 May 2008
cc-by-sa-3.0

LANGUAGE NOTES

Czy dobrze jadę na Zwadowice? *Am I going the right way toward Zwadowice?*
Czy dobrze jadę do Zwadowic? *Am I going the right way to Zwadowice?*

Both forms are correct, but the first one is easier; there is no change in the ending of the noun.

The verb jechać - to drive, to ride, to go by vehicle, is a so-called "verb of motion". As with all verbs of motion, you need the prepositions do or na. You'll use na for all "addresses" (streets, boulevards, squares, circles, etc.), "open places" (e. g., markets), provinces, islands, peninsulas, and events.

For example:

Po/jadę na bulwar Wilsona
na Rondo (*circle*) Waszyngtona
na targ (*market*)
na Kubę
na Florydę
na koncert

For everything else you need the preposition do.

For example:

Po/jadę do Nowego Jorku
do ministerstwa
do Polski
do kina na polski film

VERBS OF MOTION

Pojechać - to drive, to ride - future perfective tense

1. (ja)	pojadę	<i>I'll go (by vehicle)</i>
2. (ty)	pojedziesz	
3. on/a, pan/i	pojedzie	
4. (my)	pojedziemy	
5. (wy)	pojedziecie	
6. oni/one, państwo	pojadą	

Jechać - to drive, to ride - present imperfective tense I

1. (ja)	jadę	<i>I'm going (by vehicle)</i>
2. (ty)	jedziesz	
3. on/a, pan/i	jedzie	
4. (my)	jedziemy	
5. (wy)	jedziecie	
6. oni/one, państwo	jadą	

Jedzić - to drive, to ride - present imperfective tense II

1. (ja)	jeżdżę
2. (ty)	jeździsz
3. on/a, pan/i	jeździ
4. (my)	jeździmy
5. (wy)	jeździcie
6. oni/one, państwo	jeżdżą

As mentioned earlier, all verbs of motion come in threes. They have one perfective and two imperfective forms. The first imperfective form refers to a specific action and a specific (determinate) direction. The second imperfective is used for a repeated action with an unspecified (indeterminate) direction.

As in English, when talking about immediate future action or a future action determined by some time-related information, you should use the first imperfective instead of the perfective, i. e. : **Jutro jadę do Bostonu** - tomorrow I'm leaving for Boston; **Za miesiąc jadę do Polski** - In a month I'm leaving for Poland.

For example:

Single, determinate direction:

Gdzie pan/i jedzie?	<i>Where are you going?</i>
Jadę do Poznania.	<i>I'm going to Poznań.</i>
Kiedy państwo jadą do Polski?	<i>When are you leaving for Poland?</i>
Dziś nie jedziemy do Gdańska.	<i>Today we are not going to Gdańsk.</i>

Frequentative action or non-action:

Nigdy nie jeżdżę do Trójmiasta samochodem.	<i>I never drive to Tricity*.</i>
Zawsze jeżdżę pociągiem.	<i>I always go by train.</i>

Unspecified direction:

Lubię jeździć moim nowym samochodem.	<i>I like to drive my new car.</i>
Oni dużo jeżdżą po Polsce.	<i>They drive a lot around Poland.</i>

* *Tricity: Gdańsk, Sopot, Gdynia.*

When talking about coming, leaving, going through, going up or down, etc.-- in other words, when using prefixes which indicate the direction of your movement-- the verbs of motion will, just like all other verbs, have only two forms: the perfective and the imperfective. However, the stem of the imperfective, in the case of jeździć, will change.

Przyjechać - to come, to arrive (by vehicle) - future perfective tense

1. (ja)	przyjadę	<i>I'll come</i>
2. (ty)	przyjedziesz	
3. on/a, pan/i	przyjedzie	
4. (my)	przyjedziemy	
5. (wy)	przyjedziecie	
6. oni/one, państwo	przyjadą	

Przyjeżdżać - to come, to arrive (by vehicle) - future perfective tense

1. (ja)	przyjeżdżam	<i>I'm coming</i>
2. (ty)	przyjeżdżasz	
3. on/a, pan/i	przyjeżdża	
4. (my)	przyjeżdżamy	
5. (wy)	przyjeżdżacie	
6. oni/one, państwo	przyjeżdżają	

Remember: Jeźdźać does not exist without prefix!

To indicate a different direction, all you need to do is change prefixes:

Przy/jechać (perfective future) Przy/jeźdźać (present)	→	do/na = to arrive
Wy/jechać Wy/jeźdźać	→	z = to leave, to get out do/na = to leave for
Prze/jechać Prze/jeźdźać	→	przez = to pass, to go across
W/jechać W/jeźdźać	→	na/do = to go up or to enter (a road)
Z/jechać Z/jeźdźać	→	na/z = to go down or to leave (a road)

For example:

Proszę przyjechać do domu.	<i>Please, come home.</i>
Proszę przejechać Jędrzejów i Baranów.	<i>Pass Jędrzejów and Baranów.</i>
Proszę wjechać na autostradę E 8.	<i>Enter Highway E 8.</i>
Proszę wjechać na górę, na piąte piętro.	<i>Go up to the 5th floor.</i>
Proszę zjechać na dół, na parter.	<i>Go down to the ground level.</i>
Proszę wjechać na autostradę E 16.	<i>Take highway E 16.</i>
Proszę zjechać z autostrady E 16.	<i>Get off highway E 16.</i>

For up and down motion you don't need directional prefixes. You can say: **Proszę pojechać na dół** instead of **Proszę zjechać na dół**. In fact, most Poles would use the former.

For example:

Proszę pojechać do Nowego Jorku.	Proszę nie jechać do Nowego Jorku.
Proszę przyjechać .	Proszę nie przyjeżdżać.
Proszę wyjechać.	Proszę nie wyjeżdżać.

*When asking someone to go, you can use the perfective **pojechać**, the imperfective I **jechać**, the imperfective II **jeździć**, or any prefix + **jechać** perfective, depending on the context. When asking someone not to go, you can use only imperfectives--**jechać**, **jeździć**, or any prefix + **jeżdżać**.*

For example:

Musi pan/i pojechać do Krakowa.
Musi pan/i jeździć do Krakowa co tydzień. (<i>every week</i>)
Musi pan/i przyjechać do ministerstwa.
Musi pan/i natychmiast przyjeżdżać. (<i>at once</i>)

Proszę dziś nie jechać do Krakowa.
Proszę nie jeździć do Wałbrzycha.
Proszę dziś nie przyjeżdżać.
Proszę jeszcze nie wyjeżdżać.

*The past tense is formed of the infinitive without the final -ć plus the past tense endings: **pojecha-łem/łam, jecha-łem/łam, jeździ-łem/łam, przyjecha-łem/łam, przyjeżdżałem/łam, etc.***

przed - *before, in front of*
przed mostem
przed restauracją

za - *behind, past*
za mostem
za restauracją

koło, obok - *around*
koło mostu
koło restauracji

Wrócić* = *to come back, to return*

Wracać = *to come back, to return*

Zawrócić = *to make a U turn*

Zawracać = *to make a turn*

Po lewej stronie - *on the left side*

Po prawej stronie - *on the right side*

* wrócić, wracać + się = zawrócić, zawracać

GETTING THE FEEL OF IT:

1. Practice asking whether you're going in the right direction:

Przepraszam pana/panią, czy dobrze jadę na Otwock?

Tak, dobrze, prosto tą szosą a za Aninem na prawo.

Przepraszam, czy dobrze jadę do Otwocka?

Tak, dobrze, prosto tą szosą a za Aninem na prawo.

Czy to jest droga na Busko-Zdrój?

Tak, zaraz za Chmielnikiem będzie Busko.

Czy dobrze jedziemy do Tarnowa?

Naturalnie.

Czy dobrze jadę do Częstochowy?

Musi pan/i wrócić się do autostrady E-16. Za daleko pan/i pojechał/a.

2. Practice asking for directions:

Przepraszam, którędy do Nowego Sącza?

Prosto tą szosą, przez Limanową i Kaninę.

Przepraszam, jak jechać do Pułtuska?

To są Oboryty. Przejechał/a pan/i Pułtusk. Musi pan/i się wrócić.

Przepraszam, gdzie tu jest Wołomin?

Proszę jechać do Kobyłki i tam skręcić na prawo.

Jak mam jechać do Czyżewa?

Prosto tą szosą do gospody, za gospodą skręcić na lewo i dalej prosto.

(diner)

3. Practice making sure you got your directions right:

Proszę przejechać most i za mostem skręcić na lewo.

Za mostem skręcić na lewo.

Prosto do wiaduktu, za wiaduktem wjechać na szosę 102.

(overpass)

Za wiaduktem wjechać na szosę 102.

Niech pani jedzie jakieś 20 km do Łosicy i tam skręcić na prawo.

20 kilometrów, do Łosicy i tam na prawo.

Do Zabłudowa i tam wjechać na szosę 192.

Do Zabłudowa i tam na szosę 192.

Proszę jechać przez Sokołów, Skibniew i Kosów. Tam będzie Treblinka.

Przez Sokołów, Skibniew i Kosów do Treblinka.

4. Practice asking where you have to turn:

Więc gdzie mam skręcić, za kościołem?

Tak, za kościołem.

Koło restauracji skręcić na prawo, tak?

Tak, na prawo.

Koło kościoła skręcić na lewo?

Skręcić na lewo i wjechać na główną szosę.

Skręcić w Dobrzyniu?

Tak, w Dobrzyniu musi pan/i skręcić na lewo.

Skręcić za wiaduktem?

Nie, skręcić przed wiaduktem w prawo.

5. Practice using directional prefixes:

Proszę, niech pan/i przyjedzie natychmiast do domu.

(at once)

Proszę przyjechać natychmiast do domu.

Proszę, niech pan/i jeszcze nie przyjeżdża do ambasady.

Proszę jeszcze nie przyjeżdżać do ambasady.

Proszę, niech państwo wyjadą z Waszyngtonu pojutrze.

Proszę wyjechać z Waszyngtonu pojutrze.

Proszę, niech państwo jeszcze nie wyjeżdżają z Waszyngtonu.

Proszę jeszcze nie wyjeżdżać z Waszyngtonu.

Proszę, niech pan/i wjedzie do garażu.

Proszę wjechać do garażu.

Proszę, niech pan/i jeszcze nie wjeżdża do garażu.

Proszę jeszcze nie wjeżdżać do garażu.

Proszę, niech pan/i przejedzie przez ten most.

Proszę przejechać przez ten most.

Proszę, niech pan/i nie przejeżdża przez ten most.

Proszę nie przejeżdżać przez ten most.

6. Practice asking when someone is coming/leaving:

Kiedy pan/i wyjeżdża do Polski?

Za dwa tygodnie.

Kiedy państwo wyjeżdżają do Krakowa?

Za trzy miesiące.

Kiedy przyjeżdża nowy ambasador?

W przyszły poniedziałek.

Kiedy przyjeżdżamy do Nowego Jorku?

Za dwie godziny.

Kiedy pan/i jedzie do Wiednia?

Chyba jutro.

Czy państwo Brown na pewno pojedą jutro do Berlina?

O ile wiem tak.

(as far as I know)

Kiedy wyjeżdżamy w góry?

(to the mountains)

Za dwa tygodnie.

Kiedy przyjeżdżają państwo Rafalscy?

Jutro po południu.

7. Practice asking where something is located:

Gdzie tu jest restauracja?

Koło kościoła.

Czy muzeum jest przed kościołem?

Nie, za kościołem.

Gdzie jest najbliższa stacja benzynowa?

Koło motelu, tam na prawo.

Gdzie jest bar mleczny?

(dairy products fast-food restaurant)

Tam po prawej stronie.

Gdzie jest motel?

Tam po lewej stronie.

Przepraszam, gdzie tu jest kawiarnia?

Tam na prawo, obok kina.

8. Practice saying where and why are you going:

Czy państwo jadą do Krakowa?

Nie, do Zakopanego na urlop. (*vacation*)

Czy pan/i jedzie do Żelazowej Woli?

Tak, na koncert.

Czy pan/i często jeździ na Florydę?

Tak, tam mieszka moja teściowa. (*mother-in-law*)

Czy to prawda, że pan/i jedzie na Alaskę?

Tak, na kongres biologów, z żoną/mężem.

Czy państwo jadą na Żoliborz?

Tak, do znajomych na przyjęcie.

Dokąd państwo tym razem wyjeżdżają?

Na Mazury na wakacje.

Pan/i jedzie na plac Wilsona?

Tak, do kościoła księdza Popiełuszki.

PUTTING IT TOGETHER:

Proceed as in previous units.

Variants

A: Przepraszam, którą na Zwadowice?

P: Pani jedzie na łośno, przejechała pani Zwadowice. Musi pani wrócić do głównej szosy.

A: Czy pan może wie, jak jechać do Wieliczki?

P: Naturalnie, że wiem. Mieszkam w Wieliczce. Ale pan pojechał za daleko. Niech pan wróci do głównej szosy.

A: Czy to droga do Grójca?

P: To nie tędy. Przejechała pani drogę do Grójca. Zwadowice są tam. Musi pani wrócić się jakieś dwa kilometry.

A: Jak mam jechać?

P: Z powrotem do głównej szosy. Tam gdzie jest duża restauracja i stacja benzynowa.

A: Co mam zrobić? Jak jechać?

P: Musi pan wrócić się do głównej szosy. Pamiętaj pan taką dużą restaurację i stację benzynową?

A: Muszę wrócić się dwa kilometry, tak?

P: Tak, musi pani zawrócić i pojechać z powrotem do głównej szosy. Tam gdzie jest duży motel i stacja benzynowa.

A: Do głównej szosy, rozumiem.

P: Właśnie. Pani skręciła obok stacji na lewo, prawda? A powinna pani skręcić na prawo.

A: Wrócić do głównej szosy, tak?

P: Czy ma pan mapę? O, tu jest główna szosa. A pan jest teraz tu. Za daleko. Pan źle skręcił, na lewo zamiast na prawo.

A: Zaraz, zaraz, mam zawrócić, tak?

P: Tak, zawrócić do głównej szosy, tam gdzie jest ten nowy motel. Tam trzeba było skręcić na prawo, a nie na lewo.

A: Rozumiem, źle skręciłam. Więc jak mam jechać?

P: Zawrócić do głównej szosy, minąć stację benzynową i jechać prosto, aż do mostu. Zaraz za mostem musi pani skręcić na prawo, dalej jechać, minąć Kłocko i dalej, do Zbarania. A w Zbaraniu proszę uważać. Tam będzie taki duży kościół, na placu, a koło kościoła, zaraz obok kościoła, po lewej, taka mała droga. No to niech pani wjedzie na tę drogę i już dalej spokojnie prosto do Zwadowic. Stamtąd blisko, chyba 6 kilometrów, może siedem.

A: Tak, rzeczywiście skręciłem na lewo. Więc jak mam teraz jechać do Zwadowic?

P: Główną szosą, minąć stację benzynową, przejechać most, za mostem znowu na prawo, minąć Kłocko, dojechać do Zbarania. W Zbaraniu, tam koło tego dużego kościoła wjechać na taką wiejską drogę, na lewo od kościoła, i prosto aż do Zwadowic. To bardzo blisko.

A: Więc mam zawrócić do stacji benzynowej i już nie skręcać, tak?

P: Właśnie, nie skręcać. Jedzie pani prosto do mostu, za mostem skręca pani na prawo i znowu prosto. Przejeżdża pani Kłocko i jedzie do Zbarania. W Zbaraniu, koło kościoła na takim dużym placu skręca pani w lewo w małą wiejską drogę i jedzie prosto aż do Zwadowic.

A: Prosto do mostu, przejechać most i skręcić za mostem w prawo.

P: Tak, znowu prosto przez Kłocko do Zbarania.

A: Za mostem skręcam w prawo?

P: Tak, i jedzie pan znowu prosto do Zbarania, przez Kłocko.

A: Jechać prosto, przejechać most i skręcić na prawo.

P: Tak, minąć Kłocko i dojechać do Zbarania.

A: Jechać prosto, przez Kłocko do Zbarania.

P: W Zbaraniu zobaczy pani na rynku duży kościół, a zaraz obok kościoła wąską (*narrow*), wiejską drogę.

A: Prosto do Zbarania przez Kłocko.

P: Tak, tam wjedzie pan na taki duży plac i zobaczy kościół parafialny, duży kościół. Tuż przy tym kościele jest mała szosa, właściwie droga, nie szosa.

A: Minąć Kłocko i dojechać do Zbarania.

P: A tam będzie duży kościół przy placu, a koło kościoła, na lewo od kościoła taka wiejska droga.

A: Obok kościoła będzie wiejska droga.

P: Tak, po lewej stronie kościoła. Proszę wjechać na tę drogę, skręcić na lewo i jechać prosto do Zwadowic. Niedaleko, kilka kilometrów.

A: Tuż przy kościele będzie mała wiejska droga.

P: Wjeżdża pan na tę drogę, skręca na lewo i już prosto do Zwadowic. W 10 minut będzie pan w Zwadowicach.

A: Na lewo od kościoła będzie wiejska droga.

P: No właśnie. Więc jedzie pan tą drogą, skręca na lewo i już prosto do Zwadowic. Jakież dziesięć kilometrów.

MAKING IT WORK:

Proceed as in previous units.

Interpreter Situation

Practice interpreting back and forth between Polish and English.

1. A: *Excuse me, am I going the right way toward Zwadowice?*
2. P: *Toward Zwadowice? No, you've gone too far. You must go back to the main road.*
3. A: *What do I have to do?*
4. P: *Go back to the main road--you know--where there is this big restaurant and a gas station.*
5. A: *Aha, to the main road, where there is a restaurant and a gas station. I understand.*
6. P: *You see, you've turned left, and you should have turned right. Just next to that gas station you must turn right.*
7. A: *Oh, my goodness! What do I do ?*
8. P: *You must make a U-turn right, go straight ahead again, pass the gas station; there will be a bridge; it's not far. Cross the bridge, past the bridge turn right; again go straight ahead, go past Klacko and go further on till Zbarań. There you will see a church, a big church on the square. At the church be*

careful, because there will be a little road off to the left. Take this road, then straight ahead, that will be Zwadowice.

9. A: *Aha, go straight ahead, cross the bridge; just past the bridge turn right. And what then?*
10. P: *Then straight ahead, go past Klacko on your left and continue straight ahead till Zbarań.*
11. A: *Straight ahead, go past Klacko, and continue straight ahead till Zbarań.*
12. P: *Well, and there will be this large church on the square, and right next to the church, a little road--country road, you know.*
13. A: *There will be a little country road by the church in Zbarań. Right?*
14. P: *Exactly, just next to the church, off to the left side. You have to take this road, then turn left and go straight ahead to Zwadowice. It is not far from Zbarań, some 6-8 kilometers.*

USING IT:

Proceed as in previous units.

UNIT 12 - LEKCJA 12

DEALING WITH EMERGENCIES

Cultural Notes

Especially when traveling in the provinces, always carry a first-aid kit and disposable syringes with you . It's also a good idea to always keep important information such as blood type, allergies, or specific health conditions (i.e., diabetes), etc., on your person.

Hopefully you'll never have an accident while in Poland. Just to be on the safe side, however, remember:

In case of an accident involving personal injury:

- *Contact your post at once, or have someone do it for you.*
- *Get names and addresses of eyewitnesses.*
- *Do not move the injured party until the medics arrive.*
- *If the ambulance does not arrive promptly, and the injured party can be moved, remember that there may be another option. If your car is working, you can get him/her to the nearest hospital quickly by honking the horn and hanging a white handkerchief outside the window while driving.*
- *In Poland, as anywhere else in the Europe, a doctor passing by will usually be willing to help.*
- *The onlookers are usually going to be friendly and will try to swamp you with more well-meaning advice than you ever wanted to hear.*

SETTING THE SCENE:

You are driving to a luncheon in Old Town, and suddenly a car hits you.

HEARING IT:

Proceed as in previous units.

SEEING IT:

Proceed as in previous units.

1. P1: Jezus Maria! Wypadek! Policja!
2. P2: Policja, policja! Żadna policja, najpierw Pogotowie. Nie widzi pan, że są ranni?
3. P3: (Policeman): dla 03, 03, tutaj 18. Wypadek na rogu Szpitalnej i Przeskok. Trzy samochody. Jeden CD. Chyba ofiary w ludziach.
4. P4: 03, 03, zrozumiałem 18, zrozumiałem.
5. P3: Co się stało? Wypadek?
6. P2: Proszę pana, ja wszystko widziałam, to ten pan! Ta pani jechała jak trzeba, powoli, a ten chuligan, ten bandyta...
7. P3: Proszę o spokój. Proszę się rozejść i nie tamować ruchu. Kto prowadził? Pani? Pani jest dyplomatą? Paszport i prawo jazdy, proszę.
8. A: Tak, ja prowadziłam. Jestem dyplomatą USA. Nie mam paszportu, proszę, tu jest moja legitymacja z MSZ i prawo jazdy.
9. P2: Panie, nie widzi pan, że kobieta w szoku? Lekarza potrzebuje. Policja może poczekać. A ten pan ranny, nieprzytomny, krwawi.
10. P3: Raz jeszcze proszę o spokój. I tłoku tu nie robić! Czy pani źle się czuje? Czy pani jest ranna? Czy coś panią boli? Może pani mówić?

11. A: Trochę mi słabo i wydaje mi się, że wszystko mnie boli, ale to pewnie tylko szok. To mój mąż jest ranny. Potrzebuje lekarza. Natychmiast. I proszę bardzo zadzwonić do konsulatu USA.
12. P3: Proszę się nie denerwować. Wszystko będzie dobrze. Już wezwaliśmy Pogotowie. Zaraz będzie karetka. O, już jedzie. Słyszysz pani? Słyszysz pani syrenę? Konsulat też zaraz poinformujemy i ktoś napewno przyjedzie. Więc kto był świadkiem wypadku?
13. P2: Co za ludzie! Ja byłam świadkiem i ten pan. Ale nie widzi pan, że są ranni? Proszę pani, tu jest aspiryna i woda mineralna! A tego pana trzeba przenieść i położyć.
14. A: Nie, dziękuję bardzo, lepiej męża nie ruszać i poczekać na lekarza.
15. P3: Ma pani rację. Lepiej poczekać na lekarza. Więc pani była świadkiem? Nazwisko? Imię? Adres? Dowód osobisty proszę.

FILLING IN THE BLANKS 1

Proceed as in previous units.

Jezus Maria! Wypadek! _____ !

Policja, policja! _____ policja, najpierw Pogotowie. Nie widzi pan, że są ranni?

Dla 03, 03, tutaj 18. Wypadek na rogu Szpitalnej i Przeskok. Trzy_____. Jeden CD. Chyba ofiary w ludziach.

03, 03, zrozumiałem 18, _____.

Co się stało? _____ ?

Proszę pana, ja wszystko _____ , to ten pan! Ta pani _____ jak trzeba, powoli, a ten chuligan, ten bandyta...

Proszę o spokój. Proszę się rozejść i nie tamować ruchu. Kto _____ ? Pani? Pani jest dyplomata? _____ i prawo jazdy, proszę.

Tak, ja prowadziłam. Jestem _____ USA. Nie mam paszportu, proszę tu jest moja legitymacja z MSZ i prawo jazdy.

Panie, nie widzi pan, że _____ w szoku? Lekarza potrzebuje. Policja może poczekać. A ten pan _____, nieprzytomny, krwawi.

Raz jeszcze proszę o spokój. I tłoku tu nie robić! Czy pani źle _____ ? Czy pani jest ranna? Czy coś panią boli? Może pani mówić?

Trochę mi słabo i wydaje mi się, że _____ mnie boli, ale to _____ tylko szok. To mój mąż jest ranny. Potrzebuje lekarza. Natychmiast. I proszę bardzo _____ do konsulatu USA.

Proszę się nie _____. Wszystko będzie dobrze. Już wezwaliśmy Pogotowie. Zaraz będzie karetka. O, już jedzie. Słyszysz pani? Słyszysz pani syrenę? Konsulat też zaraz _____ i ktoś napewno przyjedzie. Więc kto był świadkiem wypadku?

Co za ludzie! Ja _____ świadkiem i ten pan. Ale nie widzi pan, że są _____ ? Proszę pani, tu jest aspiryna i woda mineralna! A tego pana _____ przenieść i położyć.

Nie, dziękuję bardzo, lepiej męża nie ruszać i _____ na _____ .

Ma pani rację. _____ poczekać na lekarza. Więc pani _____ świadkiem? Nazwisko? Imię? Adres? Dowód _____ proszę.

FILLING IN THE BLANKS 2

Proceed as in previous units.

Jezus Maria! Wypadek! Policja!

Policja, _____! Żadna policja, najpierw Pogotowie. Nie _____ pan, że są ranni?

Dla 03, 03, tutaj 18. _____ na rogu Szpitalnej i Przeskok. Trzy samochody. Jeden CD. Chyba ofiary w ludziach.

03, 03, zrozumiałem 18, zrozumiałem.

Co się _____? Wypadek?

Proszę pana, ja wszystko widziałam, to ten pan! Ta pani jechała jak trzeba, _____, a ten chuligan, ten bandyta...

Proszę o spokój. Proszę się rozejść i nie tamować ruchu. Kto prowadził?
Pani? Pani jest dyplomatą? Paszport i prawo jazdy, proszę.

Tak, ja prowadziłam. Jestem dyplomatą USA. Nie mam paszportu, proszę tu jest moja _____ z MSZ i prawo jazdy.

Panie, nie widzi pan, że kobieta w szoku? Lekarza potrzebuje. Policja może poczekać. A ten pan ranny, nieprzytomny, krwawi.

Raz jeszcze proszę o spokój. I _____ tu nie robić! Czy pani źle się czuje? Czy pani jest ranna? Czy coś panią _____? Może pani mówić?

_____ mi słabo i wydaje mi się, że wszystko mnie boli, ale to pewnie tylko szok. To mój mąż jest ranny. Potrzebuje lekarza. Natychmiast. I proszę bardzo zadzwonić do _____ USA.

Proszę się nie denerwować. _____ będzie dobrze. Już wezwaliśmy Pogotowie. _____ będzie karetka. O, już jedzie. Słyszysz pani? Słyszysz pani syrenę? Konsulat też zaraz poinformujemy i ktoś _____ przyjedzie. Więc kto był świadkiem wypadku?

____ _ ludzie! Ja byłem świadkiem i ten pan. Ale nie _____ pan, że są ranni? Proszę pani, ___ jest aspiryna i woda mineralna! A tego pana trzeba _____ i położyć.

Nie, dziękuję bardzo, _____ męża nie ruszać i poczekać na lekarza.

Ma pani racje. Lepiej poczekać ___ lekarza. Więc pani była świadkiem? Nazwisko? Imię? Adres? _____ osobisty proszę.

TAKING IT APART:

Proceed as in previous units.

wypadek	<i>accident</i>
policja	<i>police</i>
najpierw	<i>first of all</i>
Pogotowie	<i>Rescue Squad</i>
ranni (ranny)	<i>injured, hurt</i>
na rogu (róg)	<i>at the corner</i>
samochody (samochód)	<i>cars</i>
ofiary (ofiara)	<i>victims, injured people</i>
ofiary w ludziach	<i>victims</i>
co się stało?	<i>what happened?</i>
ta pani jechała	<i>this lady was driving</i>
jechał	<i>was driving</i>
proszę o spokój!	<i>quiet please!</i>
rozejść się	<i>here: (to) disperse</i>
tamować	<i>(to) block</i>
ruchu (ruch)	<i>here: traffic</i>
prowadził	<i>here: was driving</i>
prawo jazdy	<i>driver's license</i>
legitymacja	<i>I. D.</i>
w szoku	<i>in shock</i>
lekarza (lekarz)	<i>physician</i>
nieprzytomny	<i>unconscious</i>
krwawi	<i>is bleeding</i>
tłoku (tłok)	<i>crowd</i>
źle	<i>here: sick</i>
czy coś panią boli?	<i>what hurts?</i>

słabo mi
wydaje mi się
pewnie
natychmiast
denerwować się
wezwaliliśmy
karetka
już jedzie
słyszysz pani?
syrenę (syrena)
poinformujemy
ktoś przyjedzie
świadkiem (świadek)
ludzie
przenieść
położyć
lepiej
ruszać
po/czekać na
ma pani rację
dowód osobisty

*I'm feeling faint
it seems to me
for sure, probably
immediately
to get anxious, worried
we called
ambulance
is coming right now
do you hear?
siren
we'll inform
somebody will come
witness
people
to move
to lay down
better
to move
to wait for
you are right
personal I.D.*

LANGUAGE NOTES

When talking about where you are hurt, you don't have to say: "my head, my legs, etc., hurt." Just say: **Głowa mnie boli, noga/nogi mnie boła**, etc., since in Polish it seems natural that it is YOUR head/hand/leg that hurts and not somebody else's.

The verb **boleć** (to hurt) has only nos. 3 and 6.

Car accident in Warsaw

Photo: Alina Zienowicz
Date: 2 Feb 2009
cc-by-3.0

GETTING THE FEEL OF IT:

1. Practice saying where you are hurt:

Co pana/panią boli?

Tu mnie coś bardzo boli.

Nie wiem, wszystko mnie boli.

Głowa mnie bardzo boli.

(My head hurts badly.)

Krzyż mnie boli.

(back)

Ręka mnie boli.

(hand)

Ramię mnie boli.

(arm)

Noga mnie boli.

(leg)

2. Practice saying that you are/are not feeling sick:

Jak pan/i się czuje?

Słabo mi.

Niedobrze mi.

(I feel nauseated.)

Kręci mi się w głowie.

(I feel dizzy.)

Boję się, że zemdleję.

(I'm afraid I will faint.)

Chyba nic mi nie jest. To pewnie tylko szok.

Dobrze, dziękuję. Przestraszyłem/am się tylko trochę.

Chyba nic mi się nie stało. Muszę tylko chwilę posiedzieć.

3. Practice explaining that someone else needs immediate medical attention:

Moja żona jest ranna.

(injured)

Mój mąż jest ranny.

Moje dziecko jest ranne.

Moja żona potrzebuje lekarza. Natychmiast.

Mój mąż potrzebuje lekarza. Jest po zawale.

(a massive heart attack)

Moje dziecko potrzebuje insuliny.

Moja córka nie może brać penicyliny. Jest uczulona.

(allergic)

Ten pan bardzo krwawi.

W samochodzie jest jeszcze ranny szofer.

Ta pani jest nieprzytomna.

(unconscious)

Ten pan chyba nie żyje.

(He must be dead.)

4. Practice saying that you want the Embassy/Consulate/your family notified:

Proszę natychmiast poinformować ambasadę USA.

Proszę zadzwonić do Konsulatu Amerykańskiego.

Proszę skontaktować się z moją żoną/moim mężem. Tu jest nasz adres i telefon.

Proszę wezwać mojego lekarza.

Proszę, tu jest numer telefonu i nazwisko mojego lekarza.

Proszę zadzwonić do naszej pielęgniarki. Ona mówi po polsku.

(nurse)

PUTTING IT TOGETHER:

Proceed as in previous units.

Variants

- P: Co się stało? Rozchodzić się, rozchodzić się. Czy to pan prowadził? Dokumenty proszę.
- A: Tak, ja prowadziłem. Proszę, tu jest moja legitymacja z MSZ i prawo jazdy. Jestem dyplomatą USA.
- P: Widzę, że poważny wypadek. Czy to pani samochód? Czy pani prowadziła? Paszport i prawo jazdy pani będzie uprzejma.
- A: Tak, to mój samochód i ja prowadziłam. Nie mam paszportu, mam legitymację z MSZ. A tu jest moje prawo jazdy.
- P: Czyj to samochód? Kto prowadził? Dokumenty proszę.
- A: To nasz samochód. Mąż prowadził, ale widzi pan, że jest ranny. Proszę, nasze dokumenty.
- P: Czy jest pan ranny? Czy potrzebuje pan lekarza? Czy może pan odpowiedzieć na kilka pytań?
- A: Nie, chyba nie jestem ranny, tylko trochę zaszokowany. Ale moja żona potrzebuje lekarza. I chciałem zadzwonić do konsulatu.
- P: Jak pani się czuje? Czy coś panią boli? Ten pan jest chyba ranny?

- A: Trochę mi słabo i trudno mi mówić. To mój mąż. Ranny. Czy mogę zadzwonić do konsulatu USA?
- P: Czy wszystko w porządku? Czy ktoś jest ranny? Lekarz zaraz będzie. Pogotowie jest już w drodze.
- A: Dziękuję, rzeczywiście potrzebujemy lekarza. Nasza córka jest pokaleczona. I
(cut)
chcieliśmy kogoś z konsulatu.
- P: Proszę się uspokoić. Wszystko będzie dobrze. Karetka już jedzie, a kolega właśnie telefonuje do konsulatu.
- A: Dziękuję, chciałem poinformować konsulat. I chciałem też zadzwonić do naszego lekarza, lekarza ambasady. On mówi po polsku.
- P: Niech się pani nie denerwuje. Zaraz przyjedzie Pogotowie i ktoś z konsulatu.
- A: Dziękuję, rzeczywiście trochę jestem zdenerwowana. Widzi pan, mąż niedawno miał atak serca i ...
- P: Tak, rozumiem, żona jest ranna, ale to napewno nic poważnego. Proszę się uspokoić. Konsul zaraz będzie. I lekarz też.
- A: Mam nadzieję. Żona niedawno chorowała, no i jest w ciąży.
(pregnant)
- P: Proszę pani, tu jest zimna woda na kompres dla męża. Ale chyba trzeba wynieść go z samochodu? A dla pani aspirinę mam. Na pewno głowa panią boli.
- A: Dziękuję bardzo za kompres. Nie, męża chyba lepiej nie ruszać. Poczekamy na lekarza.
- P: Mówię panu, ta policja nic nie rozumie. Dokumenty i dokumenty. To pana żona, prawda? Tak, wiem, lepiej jej nie ruszać. Poczekamy na Pogotowie. Ale może zimnej wody i proszek na ból głowy dla pana?
- A: Tak, myślę, że lepiej żony nie ruszać. Dziękuję za wodę. Zrobię kompres.

- P:** Co za tragedia! Taka ładna i młoda kobieta! Ale niech pan się nie denerwuje. Wszystko będzie dobrze. Młoda to na pewno zdrowa. Ale może valium dla pana?
- A:** Też mam nadzieję, że wszystko będzie dobrze. Nie, za valium dziękuję. Czy może pan zatelefonować do ambasady USA? Tu jest numer i moje nazwisko.

MAKING IT WORK:

Proceed as in previous units.

Role playing

Interpreter Situation

1. P1: *Oh, my God! An accident! Police!*
2. P2: *Police, police! Not yet. The rescue squad first. Don't you see that there are people injured!*
3. P3: *(Policeman): 03, 03, this is 18. An accident at the corner of Szpitalna and Przeskok. Three cars. One CD. Some people are injured probably.*
4. P4: *03, 03, Roger 18, message received, message received.*
5. P3: *What happened? An accident?*
6. P2: *Sir, I've seen everything. This is the man. This lady was driving as she should, slowly, and this hooligan, this bandit...*
7. P3: *Quiet, please. Disperse and don't block the traffic. Who was driving? You? Are you a diplomat? Your passport and driver's license, please.*
8. A: *Yes, I was driving. I am a U.S. diplomat. I don't have a passport. Here, this is my I. D. issued by the MFA and my driver's license.*
9. P2: *Listen, don't you see this woman is in shock? She needs a doctor. The police can wait. And this gentleman is injured, unconscious; he is bleeding.*
10. P3: *Once again, quiet, please. And don't crowd around here. Do you feel sick? Are you hurt? Do you hurt anywhere? Can you talk?*

11. A: *I feel a little faint and I seem to be hurting all over, but that's probably just shock. It's my husband who is injured. He needs a doctor. Immediately. And please, call the U.S. Consulate.*
12. P3: *Please, don't worry. Everything will be fine. We've already called the rescue squad. An ambulance will come right away. There, it's coming. Can you hear it? Can you hear the siren? We are also going to inform the Consulate at once and somebody will certainly come. So, who witnessed the accident?*
13. P1: *Well, really! I was a witness and so was this gentleman. But don't you see? There are people injured. Ma'am, here is an aspirin and water, mineral water. And this gentleman should be pulled out of the car and laid down.*
14. A: *No, thank you very much, we'd better not move my husband, and wait for the doctor.*
15. P3: *You're right. Better wait for the doctor. So, you were a witness? Surname? First name? Address? I. D.?*

USING IT:

Proceed as in previous units.

Car accident in Żyrardów

Photo: FxJ
Date: 5 Jun 2008
cc-by-3.0

Can you say?

Can you ask?

Can you reply?

- 1. We are going to have a little party on Monday/Wednesday. I'm going to give a little luncheon on Friday/Saturday. For how many people and at what time? There will be some fifteen/twenty persons. At seven/eight. Around one.*
- 2. What do we need? Do you need some cleaning supplies? We need lots of things. We don't need anything. Would you please clean the house/apartment/garage? But the apartment is clean. Just to dust and vacuum a little will be enough. Stefania, don't wash the windows yet; they are clean enough. Joseph, wash the car, please.*
- 3. What else do we need in the way of food? Drinks? I don't know anything about these drinks. I don't know much about cars. I won't go shopping before Thursday. You know, you really shouldn't work so hard. I like having company, but I don't like cleaning up after a party.*
- 4. I like the theater but I'm more interested in the movies. I'm glad you're feeling better today. They always have less work than we do. There was a nice party at the French Embassy last Tuesday. Today there are lots of customers at the Consulate. Today there won't be that many people.*
- 5. Am I going the right way toward Kielce? Am I going the right way to Suwałki? We are going to Poznań. I'm going to Piękna Street. I'm going to the movies. Do you go to Gdańsk often? Why do you always go by train to Kraków? When will you come? Please come at once. Don't leave yet. I must leave for Gdańsk tomorrow. Are you going to Wilson Square? No, I'm going to Washington Circle.*

6. *You've gone too far. You must go back to the main road. You must make a U-turn and go back to highway E-8. Pardon me, how do I go to Wołomin? So, where do I turn right, after the bridge? No, before the bridge. Is the museum behind the church? No, just next to the church. Excuse me, is there a restaurant around here?*
7. *Who was driving? I was driving. I don't have a passport. Here is my I.D. issued by the MFA and my driver's license. Do you feel sick? Are you hurt? Can you talk?*
8. *I feel a little faint. I'm hurting all over. I feel nauseated. My head is spinning. My head/arm/leg hurts badly/a little. I'm afraid I'm hurt. It's my husband/wife/daughter/son who is injured. He/she needs a doctor, immediately. It's probably just shock.*
9. *There has been an accident. Please call the U.S. Consulate/the Rescue Squad/the police. Please call my husband/my wife/my doctor/our nurse. I hear the siren. He is bleeding a lot. We'd better not move the victim. We'd better wait for the doctor. There is an injured driver in the car. He needs help.*
10. *This man/woman is unconscious. This man must be dead. My son/daughter cannot take penicillin: he/she is allergic. My child needs insulin, he/she is diabetic. This gentleman/lady was a witness.*

* Use the *jechać* (going by vehicle) family of verbs whenever appropriate.

Interior of Düwag GT8 in Poznań

Photo: Radomił Binek
Date: 9 Apr 2006
cc-by-sa-3.0

Düwag GT6 tram in Poznań

Photo: Radomił Binek
Date: 24 Sep 2006
cc-by-sa-3.0

UNIT 13 - LEKCJA 13

MAKING APPOINTMENTS 2

Cultural Notes

Unlike most formerly communist-ruled countries, Poland always had, even at the height of communist power, quite a few religious holidays. All attempts of communist authorities to replace Santa Claus with "Daddy Frost" have failed. In fact, many Polish kids celebrate (read: get presents) on St. Nicolas day (December 6) and on Christmas Eve. There has always been a two-day holiday at Christmas time, and Easter Mondays have been celebrated as well. A communist holiday, on July 22 (birth of the Polish People's Republic) has been cancelled. In its place November 11 (Independence Day) and May 3rd (Constitution Day) were reinstated. The latter, which celebrates Poland's first Constitution (and, incidentally, Europe's first as well) can be considered the most important national holiday.

Furthermore, there is Boże Ciało (Corpus Christi), and on August 15 Matki Boskiej Zielnej (Our Lady of Herbs). The latter, is associated by many with the Polish victory over the Red Army in 1920-- (the so-called "miracle on the Vistula River").

November 1--Wszystkich Świętych (All Saints Day) is a holiday, while November 2nd--Zaduszki (All Souls Day) is not, but you may want to visit a cemetery on either day. It is quite a unique experience. You'll see throngs of people visiting the graves of their loved ones, bringing flowers, wreaths, and even little Christmas trees. Incidentally, wreaths are usually associated with cemeteries and death, so the American custom of hanging wreaths on doors during the Christmas season could raise some eyebrows.

Besides official holidays, there are Woman's Day, Mother's Day, and Grandma's Day but no Father's Day. On certain popular namedays, all flowers are going to be sold out within a few hours, so if you have a solenizant/ka (honoree) you want to present with flowers, be sure to buy them early.

Photo: Klearchos Kapoutsis
Date: 11 Nov 2009
cc-by-2.0

Zaduszki, one day after the All Saints Day when graves are lit up.
Cemetery of Osobowice in Wroclaw

SETTING THE SCENE:

You've been on a business trip to the Consulate in Kraków for a few days. You are calling your secretary at the Embassy to check for messages.

HEARING IT:

With books closed, listen to the dialogue twice. Try to guess what is going on.

SEEING IT:

Consul Martha Hamilton

Daniela Bożykiewcz -secretary

1. A: Dzień dobry, pani Danielo, co słychać w ambasadzie? Czy były do mnie jakieś telefony?
2. P: Dzień dobry, pani konsul. Jaką ma pani pogodę w Krakowie? Czy też pada? Tak, dzwonił profesor Jaczyński i pytał, czy i kiedy mogłaby pani konsul go przyjąć.
3. A: Pogodę mamy bardzo ładną, dziękuję. W konsulacie też wszystko dobrze. Profesor Jaczyński? A tak, pamiętam. Może pani sprawdzi w kalendarzyku, pani Danielo. Czy jestem wolna w przyszły poniedziałek, od dziś za tydzień?
4. P: W przyszły poniedziałek mamy święto. Piętnastego sierpnia.
5. A: Piętnastego sierpnia mamy święto? Nie wiedziałam. Co to za święto?
6. P: Matki Boskiej Zielnej. A szesnastego sierpnia wieczorem pani konsul wyjeżdża do Berlina na trzy dni, więc dzień będzie bardzo pracowity, jak to zwykle przed wyjazdem.
7. A: Słusznie. Zaraz, zaraz, co tu możemy zrobić. W tym tygodniu absolutnie nie mogę.
8. P: W poniedziałek dwudziestego trzeciego też pani konsul nie może, bo mamy inspekcję. Może w środę, dwudziestego czwartego?

9. A: Doskonale, niech pani będzie tak dobra i zaproponuje profesorowi środę. Może tak koło południa?
10. P: Bardzo proszę. Zaraz przedzwonię do profesora, na pewno się zgodzi. Pani konsul pamięta, że 1 września ja idę na urlop?
11. A: O mój Boże, zupełnie zapomniałam. Na jak długo?
12. P: Tylko na dwa tygodnie, tak jak w zeszłym roku. Zawsze biorę urlop we wrześniu. Mniej turystów, a pogoda jeszcze bardzo dobra, często lepsza niż w lecie. Zastąpi mnie pani Barbara, jak zawsze. Czekamy niecierpliwie na pani powrót.

FILLING IN THE BLANKS 1

*Listen to the dialogue once more and fill in the blanks with the missing words.
Check your words by looking at the printed dialogue.*

Dzień dobry, pani Danielo, _____ w ambasadzie? Czy były do mnie jakieś telefony?

Dzień dobry, pani konsul. Jaką ma pani _____ w Krakowie? Czy też pada? Tak, _____ profesor Jaczyński i pytał, czy i kiedy mogłaby pani konsul go przyjąć.

Pogodę mamy bardzo ładną dziękuję. _____ też wszystko dobrze. Profesor Jaczyński? A tak, pamiętam. Może pani sprawdzi w kalendarzyku, pani Danielo. Czy jestem wolna _____ poniedziałek, od dziś za tydzień?

W przyszły poniedziałek mamy _____. Piętnastego sierpnia.

Piętnastego _____ mamy święto? Nie wiedziałam. Co to za święto?

Matki Boskiej Zielnej. A szesnastego sierpnia _____ pani konsul wyjeżdża do Berlina na trzy dni, więc dzień będzie bardzo _____, jak to zwykle przed wyjazdem.

Słusznie. Zaraz, zaraz, co tu możemy zrobić. W tym tygodniu _____ nie mogę.

W poniedziałek _____ trzeciego też pani konsul nie może, bo mamy inspekcję. Może w środę, dwudziestego _____?

Doskonale, niech pani będzie tak dobra i _____ profesorowi środę. Może tak koło południa?

Bardzo proszę. Zaraz _____ do profesora, na pewno się zgodzi. Pani konsul pamięta, że 1 września ja idę na urlop?

O mój Boże, zupełnie zapomniałam. Na jak długo?

Tylko na dwa tygodnie, tak jak w _____ roku. Zawsze biorę urlop we wrześniu. Mniej turystów, a pogoda jeszcze bardzo dobra, często lepsza niż w lecie. _____ mnie pani Barbara, jak zawsze. Czekamy niecierpliwie na pani powrót.

FILLING IN THE BLANKS 2

Listen to the dialogue again and continue as in #1.

Dzień dobry, pani Danielo, co słysząc w _____? Czy były do mnie jakieś telefony?

Dzień dobry, pani konsul. Jaką ma pani pogodę w Krakowie? Czy też pada? Tak, dzwonił profesor Jaczyński i pytał, czy i kiedy mogłaby pani konsul go _____.

Pogodę mamy bardzo ładną dziękuję. W konsulacie też wszystko dobrze. Profesor Jaczyński? A tak, pamiętam. Może pani sprawdzi w _____, pani Danielo. Czy jestem wolna w przyszły poniedziałek, od dziś za tydzień?

W przyszły _____ mamy święto. Piętnastego sierpnia.

Piętnastego sierpnia mamy święto? Nie _____. Co to za święto?

Matki Boskiej Zielnej. A szesnastego sierpnia wieczorem pani konsul _____ do Berlina na trzy dni, więc dzień będzie bardzo pracowity, jak to _____ przed wyjazdem.

Słusznie. Zaraz, zaraz, co tu _____, zrobić. W tym tygodniu absolutnie nie mogę.

W poniedziałek dwudziestego trzeciego też pani konsul nie może, bo _____ inspekcję. Może w środę, dwudziestego czwartego?

Doskonale, niech pani będzie tak dobra i zaproponuje _____ środę. Może tak koło południa?

Bardzo proszę. Zaraz przedzwonię do profesora, _____ się zgodzi. Pani konsul pamięta, że 1 września ja idę na urlop?

O mój Boże, zupełnie zapomniałam. Na jak _____?

Tylko na dwa tygodnie, tak jak w zeszłym roku. Zawsze biorę urlop we wrześniu. Mniej turystów, a pogoda jeszcze bardzo dobra, _____ lepsza niż w lecie. Zastąpi mnie pani Barbara, jak zawsze. Czekamy niecierpliwie na pani _____.

TAKING IT APART:

First as a group, then individually, repeat each item in Polish after the instructor, always checking the English meaning. The instructor will then select English or Polish words and ask you to give the equivalent in the other language.

czy były	<i>were there</i>
jakieś telefony	<i>any calls</i>
pogodę w Krakowie (pogoda)	<i>weather in Kraków</i>
czy też pada?	<i>is it also raining?</i>
czy i kiedy mogłaby pani	<i>if and when you could</i>
go przyjąć	<i>to see him</i>
sprawdzi	<i>will check</i>
w kalendarzyku (kalendarzyk)	<i>in the calendar</i>
jestem wolna	<i>I am free</i>
w przyszły	<i>next</i>
od dziś	<i>from today</i>
za tydzień	<i>in a week</i>
mamy święto	<i>we have a holiday</i>
piętnastego sierpnia	<i>Aug. 15</i>
co to za święto?	<i>what kind of holiday?</i>
Matki Boskiej Zielnej	<i>Our Lady of Herbs</i>
pani wyjeżdża do Berlina	<i>you're leaving for Berlin</i>
będzie bardzo pracowity	<i>will be very busy</i>
jak to zwykle	<i>as usual</i>
przed wyjazdem (wyjazd)	<i>before a trip</i>
inspekcję (inspekcja)	<i>inspection</i>
słusznie	<i>right</i>

dwudziestego trzeciego
zaraz przedzwonię
zapropnuje
na pewno się zgodzi
idę na urlop
na jak długo
zawsze biorę
pogoda
w lecie (lato)
zastąpi mnie
czekamy niecierpliwie
na pani powrót

twenty-third
I'll call right away
will propose, suggest
he'll certainly agree
I'm taking my annual leave
for how long
I always take
weather
in summer
will substitute for me
(we) are waiting impatiently
for you to get back

LANGUAGE NOTES

When it comes to dates, remember:

Year alone: → preposition *w* +-YM ending for the last two digits

For example:

w tysiąc siedemset siedemdziesiątym szóstym roku (*in 1776*)

Month alone: → preposition *w* + -U ending

<i>January</i>	styczeń	w styczniu <i>in January, etc.</i>
<i>February</i>	luty	w lutym (<i>exception, adjectival ending</i>)
<i>March</i>	marzec	w marcu
<i>April</i>	kwiecień	w kwietniu
<i>May</i>	maj	w maju
<i>June</i>	czerwiec	w czerwcu
<i>July</i>	lipiec	w lipcu
<i>August</i>	sierpień	w sierpniu
<i>September</i>	wrzesień	we wrześniu
<i>October</i>	październik	w październiku
<i>November</i>	listopad	w listopadzie (<i>a second exception</i>)
<i>December</i>	grudzień	w grudniu

Day and Month:

→ *The day will always have the -ego endings and the month will always have the -a ending (with the exception of the adjectival ending for February):*

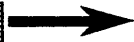
For example:

drugiego stycznia	<i>January 2</i>
trzynastego lutego	<i>February 13</i>
dwudziestego czwartego marca	<i>March 24</i>
trzydziestego kwietnia	<i>April 30</i>

The following changes will occur:

styczeń	pierwszego, etc.	stycznia	<i>January first</i>
luty		lutego	
marzec		marca	
kwiecień		kwietnia	
maj		maja	
czerwiec		czerwca	
lipiec		lipca	
sierpień		sierpnia	
wrzesień		września	
październik		października	
listopad		listopada	
grudzień		grudnia	

Full Date:

-ego for the day of the month
-a for the month
-ego for the last two digits of the year

For example:

trzeciego maja tysiąc siedemset dziewięćdziesiątego czwartego roku.
(May 3, 1791)

days of the month

pierwszego	<i>first</i>
drugiego	<i>second</i>
trzeciego	<i>third</i>
czwartego	<i>fourth</i>
piątego	<i>fifth</i>
szóstego	<i>sixth</i>
siódmego	<i>seventh</i>
ósmego	<i>eighth</i>
dziewiątego	<i>ninth</i>
dziesiątego	<i>tenth</i>
jedenastego	<i>eleventh</i>
dwunastego	<i>twelfth</i>
trzynastego	<i>thirteenth</i>
czternastego	<i>fourteenth</i>
piętnastego	<i>fifteenth</i>
szesnastego	<i>sixteenth</i>
siedemnastego	<i>seventeenth</i>
osiemnastego	<i>eighteenth</i>
dziewiętnastego	<i>nineteenth</i>
dwudziestego	<i>twentieth</i>
trzydziestego	<i>thirtieth</i>

When Poles say "next" Tuesday, Wednesday, etc., they mean Tuesday, Wednesday, etc., of next week. To make sure that there is no misunderstanding, you may want to specify: **w przyszły wtorek, od dziś za tydzień** (next Tuesday, a week from today).

Obchodzić (imperfect only) is used in connection with the celebration of holidays. You can say: **moje urodziny są siódmego czerwca** (my birthday is on June 7). You'll most often hear, however: **obchodzę urodziny siódmego czerwca** (lit., I am celebrating my birthday on June 7). You'll also hear: **w Polsce obchodzimy Wigilię Bożego Narodzenia** (In Poland we celebrate Christmas Eve).

Note:

- koło kościoła, koło mnie** - next to the church, next to me (location)
koło południa, koło dziewiątej - around noon, around 9 o'clock (time)

Przedzwonić is a colloquial version of **zadzwoić** (to phone); there is no difference in meaning.

GETTING THE FEEL OF IT:

1. Practice saying when someone was born:

Kiedy się pan/pani urodził/a?

W pięćdziesiątym drugim.

Kiedy urodził/a się pana żona/pani mąż?

W sześćdziesiątym pierwszym.

Kiedy urodziły się państwa dzieci?

Vanessa w osiemdziesiątym pierwszym, a Todd w osiemdziesiątym czwartym.

Kiedy urodził się Andrzej Wajda?

Myślę, że w dwudziestym szóstym.

Kiedy urodził się Adam Mickiewicz?

W tysiąc siedemset dziewięćdziesiątym ósmym.

2. Practice saying when it is someone's birthday or name day:

Kiedy pan/i obchodzi imieniny?

(name day)

Dwudziestego czwartego lipca.

Kiedy pan/i obchodzi urodziny?

(birthday)

Dwudziestego trzeciego grudnia.

Kiedy pani Elżbieta obchodzi imieniny?

(name day)

Ósmego marca.

Czy pan/i wie, kiedy są urodziny ambasadora?

Nie jestem pewny/a, chyba pierwszego stycznia.

Kiedy pan Atkins ma urodziny?

Dwudziestego siódmego lipca.

3. Practice discussing different holidays or events:

Kiedy jest Boże Narodzenie?

(Christmas)

25 i 26 grudnia. W tym roku będzie we wtorek i w środę.

Kiedy jest w tym roku Wielkanoc?

(Easter)

Bardzo wcześnie, ósmego marca.

Czy w Polsce obchodzi się święto jedenastego listopada?

Tak, ale od niedawna.

Co to za święto pierwszego listopada?

Wszystkich Świętych.

(All Saints Day)

Kiedy w tym roku jest 4 lipca?

We wtorek.

Kiedy przyjeżdża delegacja Kongresu?

17 października.

Kiedy dzieci szkolne zaczynają ferie zimowe?

(winter break)

Dwudziestego drugiego grudnia.

4. Practice discussing different events, using the month alone:

Kiedy pan/i bierze urlop w tym roku?

W lipcu, jak zawsze.

Kiedy zaczynają się wakacje szkolne?

W czerwcu, pod koniec czerwca.

Kiedy zaczyna się nowy rok szkolny w Polsce?

Dla uczniów we wrześniu, dla studentów w październiku.

Kiedy jest w Zakopanem najwięcej śniegu?

(*snow*)

Chyba w lutym.

Kiedy warto jechać na urlop nad morze?

(*sea*)

W sierpniu, nawet można we wrześniu.

5. Practice giving the dates of various historical events:

Bitwa pod Lexington zaczęła się 17. IV. 1775.

(*battle*)

Deklaracja Niepodległości została podpisana 4.VII.1776.

Pierwsza wojna światowa skończyła się 11. XI. 1918 r.

(*war*)

Druga wojna światowa zaczęła się 1. IX. 1939 r.

Druga wojna światowa skończyła się w Europie 9. V. 1945, a na

Pacyfiku 15. VIII. 1945 r.

Stan wojenny wprowadzono w Polsce 13. XII. 1981 r.

(*martial law*)

Pierwsze wolne wybory prezydenckie w Polsce odbyły się 25. XI. 1990.

Pierwsza polska (i europejska) konstytucja uchwalona została 3. V. 1791 r.

6. Practice suggesting various appointment dates:

Więc może spotkamy się od dziś za tydzień, w sobotę, dwunastego kwietnia?

Czy następny wtorek, trzydziestego listopada, odpowiada panu/pani?

Wolałbym/wolałabym w środę, jeśli to możliwe.

Czyli umawiamy się na przyszły czwartek, osiemnastego sierpnia?

Doskonale.

Czy odpowiada panu/pani poniedziałek trzydziestego pierwszego marca?

To jest Poniedziałek Wielkanocny, może we wtorek?

(Easter Monday)

PUTTING IT TOGETHER:

You will now hear variants of the base dialogue lines. With the instructor's help, guess their meaning. Then play these variants in a natural enactment.

Variants

Lisa Miller - counselor

Barbara Bąk - secretary

A: Dzień dobry, pani Basiu. Co nowego? Czy były do mnie jakieś telefony?

P: Dzień dobry, pani radco. U nas nic nowego. Jaka pogoda w Krakowie, czy nadal pada śnieg?

A: Pogoda straszna, już chyba z metr napadało. W konsulacie nic nowego. Profesor Barańska? A tak, chyba umówię się z nią zaraz po Bożym Narodzeniu, może w czwartek?

P: Proszę pamiętać, że w środę, 26 grudnia też jest święto, więc 27-go i 28-go pani profesor może być na urlopie.

A: Prawda, zapomniałam, że są dwa dni wolne.

P: Tak, w Polsce na Boże Narodzenie mamy dwa dni świąt. W ogóle to nie jest dobry okres na spotkania.

A: Ma pani rację. Myślę, że odłożymy to na początek stycznia.

P: Tylko że o ile dobrze pamiętam pani radca chciała wyjechać w tym okresie do Zakopanego. Ale może 16 stycznia, w czwartek?

A: Świetnie, proszę więc przedzwonić do pani profesor i zaproponować jej spotkanie w czwartek, 16 stycznia, może wczesnym popołudniem.

P: Dobrze, zaraz to załatwię. Pani radca pamięta, że 2-go lutego idę na urlop?

A: Dobrze, że pani mi przypomniała. Jak długo pani nie będzie?

P: Dwa tygodnie. Mam nadzieję, że śnieg jeszcze będzie, bo chcemy z mężem pojeździć na nartach w Zakopanem. A w biurze zastąpi mnie jak zwykle pani Bożenka.

Samuel Pierce - military attaché

Jolanta Przetarska - secretary

A: Dzień dobry, pani Jolanto. Co tam u was słychać? Czy były do mnie jakieś ważne telefony?

P: Dzień dobry, panie pułkowniku. Jaką pogodę mają państwo w Poznaniu? Bo u nas ciągle pada. Tak, dzwonił pułkownik Kaczyński i chciał się z panem umówić.

A: U nas tutaj nie pada, ale silna mgła. W konsulacie nic specjalnego. Pułkownik Kaczyński? A tak, wiem. Może pani zobaczy w kalendarzu, pani Jolanto. Czy mam coś w przyszły czwartek?

P: W przyszły czwartek mamy święto. Dwudziestego czerwca.

A: Dwudziestego czerwca mamy święto? Nic o tym nie wiedziałem. Jakie to święto?

P: Boże Ciało. A Dwudziestego drugiego rano pan pułkownik jedzie do Frankfurtu na kilka dni, więc przed pana wyjazdem będzie mało czasu.

A: To prawda. Muszę pomyśleć. W tym tygodniu mowy nie ma, bo mamy zawody helikopterowe.

P: A we wtorek, to znaczy dwudziestego, pan pułkownik znowu wyjeżdża. Zostaje chyba tylko poniedziałek, dwudziestego czwartego?

A: Zgoda, to może pani będzie tak uprzejma i zaprosi pułkownika na poniedziałek, gdzieś tak koło pierwszej?

P: Naturalnie, zaraz zadzwonię do pułkownika Kaczyńskiego. A propos, pan pułkownik pamięta, że pierwszego lipca zaczynam urlop?

A: Prawdę mówiąc zupełnie zapomniałem. Jak długo pani nie będzie?

P: Trzy tygodnie. Zawsze biorę urlop w lipcu, to z powodu wakacji dzieci, wie pan. Dużo turystów, ale cóż robić. Mam nadzieję, że przynajmniej pogoda będzie dobra. Zastąpi mnie pani Monika, tak jak w zeszłym roku.

MAKING IT WORK:

Proceed as in previous units.

Role Playing

Interpreter Situation

1. A: *Good morning, Daniela. What's new at the Embassy? Did I get any phone calls?*
2. P: *Good morning, Consul. How is the weather in Kraków? Is it raining over there too? Yes, Professor Jaczyński called to ask if and when you could see him.*
3. A: *We're having great weather, thank you. Everything is fine at the Consulate, too. Professor Jaczyński? But of course I remember him. Would you check my calendar, Daniela? Am I free on Monday, a week from today?*
4. P: *There is a holiday on Monday, August 15.*
5. A: *August 15 is a holiday? I didn't know. What kind of holiday?*
6. P: *Our Lady of Herbs. And on the evening of August 16, you 'll be leaving for Berlin, for three days. So that day is going to be very busy, as it usually is before a trip.*
7. A: *Right. Let me see, what can I do? This week, I definitely can't.*
8. P: *On Monday, August 23 you can't either, because we are having the inspection. Perhaps on Wednesday, August 24?*

9. A: *Very well. Please be so kind as to suggest Wednesday to the professor. Perhaps somewhere around noon?*
10. P: *Certainly. I'll call him right away. I'm sure he will agree. Do you remember that I start my annual leave on September 1?*
11. A: *Oh my, I had completely forgotten. How long will you be gone?*
12. P: *Just two weeks, the same as last year. I always take my leave in September. There are less tourists and the weather is still good, often better than in the summer. Barbara will substitute for me, as usual. We are waiting impatiently here for you to get back.*

Jozef Pilsudski Street in Krakow

Photo: Marcin Zieliński
Date: 6 Dec 2006
cc-by-sa-3.0

USING IT:

At this point try to create your own situation; in other words, take the initiative!

Houses at the Long Market in Gdańsk

Photo: Marcin Białek
Date: 10 Nov 2008
cc-by-sa-3.0

Karol Szymanowski Museum in Zakopane

Photo: Dariusz.Biegacz
Date: 2 Jan 2009
cc-by-sa-3.0

UNIT 14 - LEKCJA 14

DOING REPAIRS AND RENOVATIONS

Cultural Notes

Repairs and renovations are never fun, but in Poland they are an absolute nightmare. New houses are very poorly built and problems start practically the moment you move in. Old houses which resisted wear and tear for years begin to fall apart. Breaking pipes, leaking roofs, doors and windows that won't close properly, continuous breakdowns in central heating systems, and power failures are some of the things occur all the time. Repairs are slow to come and not very well done, to put it mildly. Shortages and poor selection of many things, ranging from kitchen or bathroom tiles to faucets, paint, tapes, etc., are another big problem.

On the brighter side, Polish workers, when they are good (and properly paid), are very, very good and not as narrowly specialized as in the U. S. . A graduate of Technikum Budowlane will know just about everything, not only when it comes to building a house, but also about installing plumbing, electricity, etc. Long years of shortages have provided Poles with plenty of inventiveness and, more often than not, when a spare part is impossible to find, they will make one or figure out some other solution.*

* Technikum is not a vocational school. It takes 5 years to graduate.

Of course, most of these problems will not concern you, since your houses and/or apartments are quite luxurious, modern, and kept in excellent shape by General services. You are bound, however, to hear some horror stories from your Polish employees.

Talking about repairs in a more general sense, some things may be worth repairing or altering, especially in Poland. For example, repairs to old clocks, watches or jewelry, as well as clothing alterations, would cost much less than in the U.S. Women can actually have runs on their stockings repaired, and they are done very well, too.

SETTING THE SCENE:

The Consulate has just acquired a new residential property, and you are responsible for its overhaul. You are meeting with a Polish contractor, who comes highly recommended.

HEARING IT:

With books closed, listen to the dialogue twice. Try to guess what is going on.

SEEING IT:

Look at the dialogue silently while listening to the tape. You will be asked to comment.

Consul Martha Hamilton

Daniela Bożykiewicz - secretary

1. P: Ale powiększać kuchni państwo nie będą? Chodzi tylko o całkowity remont?
2. A: Tak, całkowity remont, zainstalowanie nowych szafek, zlewozmywaka i zmywarki. Lodówka i kuchnia z piekarnikiem są, jak pan widzi, nowe. Proszę bardzo, tu ma pan dokładne, poprawione plany nowej kuchni.
3. P: Czy pani życzy sobie tapety, czy tylko pomalowanie ścian i sufitu?
4. A: Wystarczy pomalować, na biało.
5. P: Na podłodze i ścianach kafelki?
6. A: Na całej podłodze, na ścianach tylko na 1,5 metra wysokości.
7. P: Ale czy państwo dostarczą kafelki? Bo u nas trudno dostać ładne.
8. A: Ambasada dostarczy wszystko, nawet takie rzeczy, jak farbę, lakiery, kleje, kable, gniazdka, itp.
9. P: Pani mówi: dostarczy. Czy to znaczy, że my nie zajmujemy się dowozem i odpowiadamy tylko za robociznę?
10. A: Tak, tylko za robociznę. Jak szybko może pana firma zacząć prace i jak długo będzie trwał remont?

11. P: Zacząć możemy nawet za dwa tygodnie, jeśli dostaniemy wszystkie materiały, ale kosztorys i termin zakończenia remontu musimy dopiero opracować. Potrzebujemy na to jakieś 2-3 dni. To jest duża kuchnia, proszę pani, i w bardzo złym stanie.
12. A: Dobrze, może spotkamy się znowu za dwa dni? Bardzo zależy nam na pośpiechu.

FILLING IN THE BLANKS 1

*Listen to the dialogue once more and fill in the blanks with the missing words.
Check your words by looking at the printed dialogue.*

Ale powiększać _____ państwo nie będą? Chodzi tylko o całkowity remont?

Tak, całkowity _____, zainstalowanie nowych szafek, zlewozmywaka i zmywarki. Lodówka i kuchnia z piekarnikiem są, jak pan widzi, nowe. Proszę bardzo, tu ma pan _____, poprawione plany nowej kuchni.

Czy pani życzy sobie _____, czy tylko pomalowanie ścian i sufitu?

Wystarczy _____, na biało.

Na podłodze i ścianach _____ ?

Na całej podłodze, na ścianach tylko na 1,5 metra _____.

Ale czy państwo _____ kafelki? Bo u nas trudno dostać ładne.

Ambasada dostarczy wszystko, nawet takie rzeczy, jak farbę, lakiery,
_____, kable, gniazdka, itp.

Pani mówi dostarczy. Czy to znaczy, że my nie zajmujemy się _____ i odpowiadamy tylko za robociznę?

Tak, tylko za _____. Jak szybko może pana firma zacząć prace i jak długo będzie trwał remont?

Zacząć możemy nawet za dwa tygodnie, jeśli dostaniemy wszystkie materiały, ale kosztorys i _____ zakończenia remontu musimy dopiero opracować. Potrzebujemy na to jakieś 2-3 dni. To jest duża kuchnia, proszę pani, i w bardzo złym _____ .

Dobrze, może _____ się znowu za dwa dni? Bardzo zależy nam na pośpiechu.

FILLING IN THE BLANKS 2

*Listen to the dialogue once more and fill in the blanks with the missing words.
Check your words by looking at the printed dialogue.*

Ale _____ kuchni państwo nie będą? Chodzi tylko o całkowity remont?

Tak, całkowity remont, zainstalowanie nowych _____, zlewozmywaka i zmywarki. Lodówka i kuchnia z piekarnikiem są, jak pan widzi, nowe. Proszę bardzo, tu ma pan dokładne, poprawione plany nowej kuchni.

Czy pani życzy sobie tapety, czy tylko pomalowanie _____ i sufitu?

Wystarczy pomalować, na _____.

Na podłodze i ścianach kafelki?

Na całej podłodze, na _____ tylko na 1,5 metra wysokości.

Ale czy państwo dostarczą _____? Bo u nas trudno dostać ładne.

Ambasada dostarczy wszystko, nawet takie _____, jak farbę, lakiery, kleje, kable, gniazdka, itp.

Pani mówi _____. Czy to znaczy, że my nie zajmujemy się dowozem i odpowiadamy tylko za robociznę?

Tak, tylko za robociznę. Jak szybko może pana _____ zacząć prace i jak długo będzie trwał remont?

Zacząć możemy nawet za dwa _____ , jeśli dostaniemy wszystkie materiały, ale kosztorys i termin zakończenia remontu musimy dopiero _____ .

Potrzebujemy na to jakieś 2-3 dni. To jest duża kuchnia, proszę pani, i w bardzo złym stanie.

Dobrze, może spotkamy się znowu za dwa dni? Bardzo _____ nam na pośpiechu.

Fryderyk Chopin Monument in Warsaw

Photo: Cezary Piwowarski
Date: 17 Apr 2010
cc-by-sa-3.0

TAKING IT APART:

First as a group, then individually, repeat each item in Polish after the instructor, always checking the English meaning. The instructor will then select English or Polish words and ask you to give the equivalent in the other language

powiększyć/powiększać	<i>to enlarge, to increase</i>
powiększać kuchni	<i>to enlarge the kitchen</i>
ale powiększać kuchni państwo nie będą?	<i>but aren't you going to enlarge the kitchen?</i>
chodzi o	<i>what matters</i>
chodzi tylko o	<i>we are only concerned with</i>
całkowity	<i>complete</i>
remont	<i>renovation</i>
chodzi tylko o całkowity remont	<i>we are only interested in a complete overhaul</i>
zainstalowanie	<i>installation</i>
nowych (nowe, <i>PI</i>)	<i>new</i>
szafek (szafka)	<i>cabinet</i>
zlewozmywaka (zlewozmywak)	<i>kitchen sink</i>
i zmywarki (zmywarka)	<i>dishwasher</i>
lodówka	<i>refrigerator</i>
kuchnia	<i>kitchen</i>
kuchnia z piekarnikiem	<i>kitchen stove</i>
jak pan widzi	<i>as you see</i>
proszę bardzo	<i>here you are</i>
tu ma pan	<i>you have here</i>
dokładne	<i>precise</i>

poprawione	<i>revised</i>
plany (plan)	<i>plans</i>
nowej kuchni (nowa kuchnia)	<i>new kitchen</i>
czy pani życzy sobie	<i>would you like</i>
tapety (<i>Pl</i>)	<i>wallpaper</i>
czy tylko	<i>or only</i>
pomalowanie	<i>painting</i>
ścian (ściana)	<i>wall</i>
i sufitu (sufit)	<i>ceiling</i>
pomalowanie ścian i sufitu	<i>painting the walls and ceiling</i>
wystarczy	<i>it will be enough</i>
wystarczy pomalować na biało	<i>white paint will be sufficient</i>
na podłodze (podłoga)	<i>on the floor</i>
kafelki	<i>tiles</i>
na podłodze i ścianach kafelki	<i>tiles on the floor and walls</i>
na całej (cała)	<i>on all</i>
na całej podłodze	<i>on the entire floor</i>
tylko na półtora metra	<i>only a meter and a half</i>
wysokości (wysokość, <i>F</i>)	<i>height</i>
czy państwo dostarczą	<i>will you supply</i>
bo u nas	<i>because here</i>
trudno	<i>[it's] difficult</i>
dostać	<i>to get</i>
ładne (<i>Pl</i>)	<i>pretty, good looking</i>
ambasada dostarczy wszystko	<i>the Embassy will supply</i>
	<i>everything</i>
nawet	<i>even</i>
takie rzeczy (<i>Pl</i>)	<i>such things</i>
jak farbę (farba)	<i>as paint</i>
lakiery (lakier)	<i>varnish</i>
kleje (klej)	<i>glue</i>
kable	<i>cables</i>

gniazdka
czy to znaczy
my nie zajmujemy się
dowozem (dowóz)
odpowiadamy za
za robociznę
jak szybko
firma
jak długo
będzie trwał
materiały
kosztorys
termin zakończenia
opracować
w złym stanie
zależy nam
na pośpiechu (pośpiech)
zależy nam na pośpiechu

sockets
does it mean
here: we are not doing
delivery
we are responsible for
for the labor
how soon
company
how long
will take
materials
estimate
deadline
to work out
in bad condition
it is important for us
hurry
we must hurry

LANGUAGE NOTES

[Wy]starczyć/[Wy] starczać - to suffice, to be sufficient, to have enough

As in kosztować, only nos. 3 and 6 are used. This verb can be used with or without the prefix -wy.

For example:

Nie wiem czy [wy] starczy mi pieniędzy.

I don't know whether I'll have enough money.

Dostarczyć/Dostarczać - to provide, to supply

For example:

Ambasada dostarczy wszystko.

The Embassy will supply everything.

Pracować - to work

Opracować/opracowywać - to work out, to prepare

You are already familiar with the verb pracować; opracować/opracowywać is its derivative.

For example:

Musimy opracować kosztorys.

We have to work out an estimate.

Zależy mi (nam, panu, pani, etc.) na (impersonal form) - to be very keen on something, to attach great importance to something (or somebody).

For example:

Zależy nam na pośpiechu.

Time is very important to us.

Zająć się - future perfective

1.	(ja)	zajmę	<i>I will be, I am going to be occupied with, engaged in</i>
2.	(ty)	zajmiesz	
3.	on/a, pan/i	zajmie	się
4.	(my)	zajmiemy	
5.	(wy)	zajmiecie	
6.	oni/one, państwo	zajmą	

Zajmować się - present

1.	(ja)	zajmuję	<i>I'm occupied with, engaged in</i>
2.	(ty)	zajmujesz	
3.	on/a, pan/i	zajmuje	się
4.	(my)	zajmujemy	
5.	(wy)	zajmujecie	
6.	oni/one, państwo	zajmują	

On zajmuje się eksportem.

He is in the exporting business.

Ona zajmuje się urbanistyką.

She is an urban planner.

*You are already familiar with the verb **odpowiedzieć/odpowiadać** - to answer, to respond, or to suit someone. If you add the preposition **za** to it, this will change the meaning to: - to be responsible (answerable) for something or somebody.*

For example:

Ja odpowiadam za remont tej kuchni.

I'm responsible for the renovation of this kitchen.

zmienić/zmieniać - to change
wymienić/wymieniać - to exchange

For example:

Nie będziemy nic zmieniać w łazience.

We are not going to change anything in the bedroom.

Wymieniłem/łam dolary na złote.

I exchanged dollars for zloties.

Chodzi o... What matters is...
O co chodzi? What's the matter?

załatwić/załatwiać - to take care of something

For example:

Dziś muszę załatwić coś ważnego w ministerstwie.

Today I must (I have to) take care of something important at the Ministry.

Pan/pani mówi (powiedział/a), że ...; Czy to znaczy, że ... *are handy communication devices when you want to make sure you understood what your interlocutor was saying.*

For example:

Więc pan/i mówi (pan/i powiedział/a), że remont będzie trwać* trzy miesiące?

So, you are saying [you said] that the renovation would take three months?

Czy to znaczy, że państwo zaczną remont za tydzień?

Does it mean that you are going to begin the renovation in a week?

Jak pan/pani widzi (as you see), and jak pan/pani wie (as you know) *are handy fillers.*

For example:

Jak pan/i widzi, nasze biuro jest strasznie małe.

As you see, our office is terribly small.

Jak pan/i wie, delegacja kongresu przyjeżdża za tydzień.

As you know, the Congressional delegation is arriving in a week.

* *Notice the use of future in Polish.*

Adjectives - Comparative and Superlative

Most adjectives (all adjectives of foreign origin and all long ones) do not change. All you need to do is add **bardziej** (*more*) for the comparative and **najbardziej** (*most*) for the superlative.

For example:

bardziej <i>more</i>	najbardziej <i>most</i>	interesujący <i>interesting</i>
--------------------------------	-----------------------------------	---

Adjectives of Slavic origin, however, especially those describing sizes--**długi** (*long*), **krótki** (*short*), **duży** (*large*), **mały** (*small*), **ciężki** (*heavy*), plus some other commonly used ones such as **mądry** (*wise*), **młody** (*young*), **stary** (*old*), **zły** (*angry*), etc., will take appropriate endings.

The *-yli* ending will be replaced by the *-szy* ending. **Młody** (*young*) will change into **młodszy** (*younger*). **Naj-** at the beginning of the comparative adjective will give you the superlative form: **najmłodszy** (*the youngest*).

There may be some irregularity within the word for phonetic reasons. Here are some examples:

młody	młodszy	najmłodszy
stary	starszy	najstarszy
szeroki (<i>broad, wide</i>)	szerszy	najszerszy
wąski (<i>narrow</i>)	węższy	najwęższy
krótki	krótszy	najkrótszy
długi	dłuższy	najdłuższy

Remember that **duży**, **mały**, **dobry**, **zły** here are irregular comparatives..

duży	większy	największy
mały	mniejszy	najmniejszy
dobry	lepszy	najlepszy
zły	gorszy	najgorszy

Whenever a verb is derived from an adjective, it is done by using the comparative form.

For example:

większy	<i>larger</i>	powiększyć/powiększać	<i>to enlarge, to increase</i>
mniejszy	<i>smaller</i>	zmniejszać/zmniejszać	<i>to reduce, to decrease</i>

Eventually you'll commit these adjectives to memory, but in the meantime, remember that when you cannot think of the right word for size you can use gestures.

poszerzyć	poszerzać	<i>to broaden, to widen</i>
zwężyć	zwężać	<i>to narrow</i>
polepszyć	polepszać	<i>to improve</i>
ulepszyć	ulepszać	<i>to improve</i>
pogorszyć	pogarszać	<i>to worsen</i>
skrócić	skracać	<i>to shorten</i>
przedłużyć	przedłużać	<i>to lengthen</i>

ulepszyć/ać means to improve as:

For example:

ulepszyć tę metodę	=	<i>to improve this method</i>
ulepszyć ten model	=	<i>to improve this model</i>

*It's less frequently used than **polepszyć/ać**.*

GETTING THE FEEL OF IT:

Pronunciation Practice

With your books closed, repeat the American's lines after the instructor. Then with the instructor's help, you will work on the structures and verbs which appear in the dialogue. Use appropriate endings. Concentrate on the American's lines.

1. Practice explaining what kind of work you want to have done:

Czy mówimy tylko o remoncie?

Tak, chodzi tylko o całkowity remont.

Co trzeba zrobić?

Trzeba zainstalować nowe szafki, zlewozmywak i zmywarę.

Co trzeba odnowić?

Kuchnię i dwie sypialnie.

Co mam zrobić ze ścianami?

Trzeba je pomalować.

Czy trzeba powiększyć kuchnię?

Nie, tylko odremontować.

Czy pan/pani życzy sobie nowe kable?

Tak, wszystkie kable trzeba wymienić.

Czy rury wodociągowe są w dobrym stanie?

W fatalnym. Trzeba będzie wszystkie wymienić.

2. Practice saying that something will be or won't be enough:

Czy mamy wytapetować ściany?

Nie, wystarczy je pomalować.

Nigdy mi nie starcza pieniędzy do pierwszego.

(first day of the month, payday)

Mnie też nie.

Czy wystarczy zadzwonić z podziękowaniem, czy powinienem/powinnam napisać list?

Wystarczy zadzwonić.

Czy wystarczy nam alkoholu na jutrzejsze przyjęcie?

Na pewno tak.

3. Practice asking when something is going to be finished:

Jak długo będzie trwał remont?

Jeszcze nie wiemy dokładnie, proszę pana/pani.

Jak długo będą trwały prace?

Chyba z sześć tygodni, ale nie jestem pewien/pewna.

Na kiedy zreperują zmywarę?

Na wtorek.

Kiedy naprawią telefon?

Podobno pojutrze.

Ksero ciągle nie działa. Na kiedy mają zreperować?

Na jutro po południu.

4. Practice saying what someone is responsible for :

Czy to pan/pani kieruje robotami remontowymi?

Tak, odpowiadam za wszystkie prace remontowe.

Czy ambasada dostarczy nam wszystkich materiałów?

Tak, ambasada odpowiada za dostawę i dowóz.

Obawiam się, że nie będziemy mogli ukończyć prac w terminie.

Bardzo mi przykro, ale za termin odpowiada pana/pani firma.

Mamy dużo absencji w poniedziałki.

Ambasada nie odpowiada za absencje. Podpisali państwo kontrakt.

Więc konsulat mi nie pomoże?

Bardzo mi przykro , nie. Za te sprawy odpowiadają władze polskie.

(authorities)

5. Practice using the "chodzi o" expression:

Czy chodzi tylko o wizę?

Naturalnie, że chodzi tylko o wizę turystyczną.

Czy panu/pani chodzi o datę otrzymania wizy?

Tak, właśnie o to mi chodzi.

O co tu chodzi?

(What's going on here?)

Nic poważnego. Pani Jankowska się zdenerwowała.

(got upset)

Czy państwu chodzi o prasę amerykańską?

Tak, bardzo potrzebujemy prasy amerykańskiej dla naszych studentów.

PUTTING IT TOGETHER:

You will now hear variants of the base dialogue lines. With the instructor's help, guess at their meaning. Then play these variants in a natural enactment.

Variants

Jolanta Burska - contractor

Stephanie Murphy - GSO

P: Ale poszerzać kuchni państwo nie będą? Mówimy tylko o całkowitym remoncie?

A: Tylko o remoncie. Trzeba zainstalować nowe szafki, zlewozmywak i zmywarkę. Lodówkę i kuchnię z piekarnikiem zostawiamy, bo są prawie nowe, jak pani widzi. Tu mam dla pani dokładny plan nowej kuchni.

P: Co robimy ze ścianami i sufitem? Tapetujemy czy malujemy?

A: Malujemy, na popielato.

P: A co z podłogą i ścianami? Kafelki?

A: Tak, na całej podłodze kafelki, na ścianach tylko na półtora metra wysokości.

P: Ale pani wie, że my nie możemy dostarczyć kafelków? Czy zajmie się tym ambasada?

A: Tak, ambasada załatwi dostarczenie wszystkich materiałów, nawet farby, lakierów, przewodów, specjalnych klejów do kafelków, itp.

- P: Więc o ile dobrze rozumiem, ambasada załatwia wszystko a my odpowiadamy tylko za robociznę?
- A: Tylko za robociznę. Czy może mi pani powiedzieć, kiedy państwo mogą zacząć remont i jak długo będzie trwał?
- P: Zacząć możemy nawet za tydzień, jeśli otrzymamy wszystkie materiały, ale kosztorys i termin zakończenia prac muszę dopiero przygotować. Muszę porozumieć się z moimi pracownikami. Mogę mieć wszystko gotowe prawdopodobnie pojutrze po południu.
- A: Doskonale. Może umówmy się na pojutrze po południu żeby sfinalizować umowę? Szybki termin jest dla nas bardzo ważny.

Grzegory Schmidt - contractor

John Dusty - GSO

P: Czy państwo planują także powiększenie kuchni czy tylko remont kapitalny?

A: Tylko remont. To znaczy: instalację nowych szafek, zlewozmywaka i zmywarki. Lodówki i kuchni z piekarnikiem zmieniać nie trzeba, bo są praktycznie zupełnie nowe. Proszę, tu mam dla pana plany nowej kuchni, już zaaprobowane.

P: Jeśli chodzi o ściany i sufit, będziemy tapetować czy malować?

A: Malować, na jasnobieżowy kolor.

P: Na podłodze i ścianach kładziemy kafelki?

A: Na podłodze specjalne tworzywo, na ścianach kafelki na 2 metry wysokości.

P: Ale czy ambasada dostarczy nam to tworzywo i kafelki? Bo my możemy nie dostać.

A: Naturalnie. Dostarczamy wszystko, nawet farby, lakiery, przewody, gniazdka kontaktowe, wszystko.

P: Więc ambasada zajmuje się i dostawą i dowozem, a my jesteśmy odpowiedzialni tylko za robociznę?

A: Tak, tylko za samą pracę. Kiedy mogą państwo zacząć remont i jak długo będą trwały prace?

P: Możemy zacząć za jakieś 10 dni, dwa tygodnie, jeśli ambasada dostarczy wszystkie materiały, naturalnie. Ale kosztorysu i terminu zakończenia prac dziś panu nie mogę podać. Potrzebujemy przynajmniej dwa dni na opracowanie. Kuchnia jest duża i w fatalnym* stanie.

A: Może spotkamy się więc znowu pojutrze? Bardzo nam zależy na czasie.

* fatalnym is a "false friend". In Polish it simply means very bad.

MAKING IT WORK:

Role Playing

Now play the role of the American in a natural enactment with your instructor. All variants are possible here and no correction will be made.

Interpreter Situation

Practice interpreting back and forth between Polish and English.

1. *P: But you aren't going to enlarge the kitchen, are you? Aren't we talking about a complete overhaul?*
2. *A: Yes, an overhaul, installation of new cabinets, sink, and a dishwasher. The refrigerator and kitchen stove are new, as you can see. Look, here you have a complete set of revised plans for the new kitchen.*
3. *P: Would you like wallpaper or just painted walls and ceiling?*
4. *A: Just white paint would be fine.*
5. *P: Tiles on the floor?*
6. *A: Tiles on the entire floor and the first one and a half meters of the walls.*
7. *P: But will you supply the tiles? Because to find any attractive ones here is very difficult.*
8. *A: The Embassy will supply everything, even such things as paint, varnish, glue, cables, sockets and so on.*
9. *P: You are talking about supplying. Does it mean that we do not provide delivery and are responsible only for the labor?*
10. *A: Yes, only for the labor. How soon can you begin work and how long will you need?*

11. P: *If we get all the materials we can begin even as early as two weeks from now, but we still need to work out the estimate and the deadline. We'll need some 2 to 3 days for that. It's a very large kitchen and it's in very poor condition.*
12. A: *Fine, shall we meet again in 2 days? Time is very important to us.*

Typical mailbox

Photo: Ludek
Date: 11 Jun 2006
cc-by-sa-3.0

USING IT:

At this point try to create your own situation; in other words, take the initiative!

Warszawa Centralna

Photo: Wizzard
Date: 12 Mar 2008
Public Domain

WRAP-UP for Units 13 to 14

Can you say?

Can you ask?

Can you reply?

1. *What's new at the Embassy? Did I get any phone calls? How is the weather in Poznań? Awful, it's been raining for a week. Would you check my calendar, Elżbieta? Am I free on Tuesday, a week from today? I definitely can't see him/her this week. I'll call Director Kruczek right away.*
2. *Is November 1st a holiday? What kind of holiday? All Saints Day. When was your son/daughter born? Małgosia was born in 1975. When did you get married? The Kowalskis were married in 1985. When do you celebrate your name day? When is your birthday? When is Easter this year? Senator Bradley arrives in Warsaw on October 24.*
3. *When are you taking your annual leave? I always take two weeks in January and three weeks in August. Schools begin in Poland in September and are out in June. They are going skiing in February. My parents are coming to visit us in July.*
4. *How about a meeting a week from tomorrow, on June 19? Are you free next Sunday, April 27? So, we are all set for this Friday, January 5, right? May 3 is a Polish national holiday. July 14 is a national holiday in France.*
5. *Are we talking about a complete overhaul? No, just installation of new cabinets and electric fixtures. The Embassy will supply new sockets and switches. We'll order new tiles in Berlin. I'm not sure I'll have enough money to pay for it. We've already worked out the whole project. How soon can we get an estimate?*

6. *We don't have enough white paint. This window is too narrow; could you make it wider? We'll have to change all the cables. This house is in terrible shape. I thought he was younger. He looks young. Mr. Jankowski is an excellent worker, but Mrs. Jankowska is an even better one.*

7. *We must invite the mayor of Warsaw. Of course, I'll take care of it. Jan is taking care of our tickets to Zakopane. How long will this renovation take? Probably about 3 to 4 weeks. When are they going to fix the dishwasher? Next Monday. The telephone isn't working. They were supposed to fix it today. Who is responsible for this work? Your company is responsible for meeting the deadline. What's going on here? Elżbieta is celebrating her name day. Today is March 8. I arrived in Warsaw exactly a year ago.*

Grammar Exercises

Unit 1

A. Verb być:

być - to be	
1. ja	jestem
2. ty	jesteś
3. on, ona, ono, pan, pani	jest
4. my	jesteśmy
5. wy	jesteście
6. oni, one, państwo, panowie, panie	są

Note:

a formal way to address:

pan
pani
państwo

panowie
panie

a man
a woman
a couple or a mixed group of people
(men and women)

a group of men
a group of women

talking about someone

pan X
pani X
państwo X

panowie X & Y
panie X & Y

Mr. X
Ms. X
Mr. and Ms. X

Mr. X and Mr. Y
Ms. X and Ms. Y

Exercise: Give the appropriate form of the verb być:

1. (Ja) _____ amerykańskim dyplomatą.
2. On _____ nowym konsulem.
3. Oni _____ Polakami.
4. My _____ Amerykanami.
5. Ona _____ nową sekretarką.
6. Czy (ty) _____ Amerykaninem?
7. Czy (wy) _____ Polakami?
8. Ta pani _____ naszym nowym attaché kulturalnym.
9. Czy pani _____ naszą nową sekretarką?
10. Czy państwo _____ dyplomatami?
11. Czy państwo Brown _____ Amerykanami czy Anglikami?
12. Czy pan Marcel _____ Francuzem?

B. Adjectives:

amerykański* konsulat	<i>masculine</i>
amerykańska ambasada	<i>feminine</i>
amerykańskie biuro	<i>neuter</i>

Exercise: Add the missing vowel to the adjectives. Remember that the noun dyplomata is an irregular masculine noun: amerykański dyplomata.

1. now... konsul
2. nasz... sekretarka
3. amerykański... auto
4. ekonomiczn... samochód
5. dobr... pytanie
6. polsk... ambasada
7. znan... (*known*) profesor
8. now... asystent administracyjny

* -i, after k and g ; -y, after other consonants

9. radzieck... (*Soviet*) dyplomata
10. amerykańsk... kongresmenka
11. japońsk... inżynier
12. wysok... (*high-ranking*) urzędnik
13. francusk... konsulat
14. polski... nazwisko
15. angielski... imię (*first name*)
16. now... nauczycielka (*teacher*)
17. mał... biuro
18. duż... mapa
19. drog... (*expensive*) dom (*house*)
20. kolorow... fotografia

Exercise: Use the following nouns with adjectives of your choice. Remember to give correct endings for the adjectives:

ambasada, konsulat, konsul, sekretarka, praca, pytanie, mieszkanie, imię, nazwisko, dom, fotografia, biuro (*office*), biurko (*desk*), komputer

C. Countries, adjectives, and nationalities:

<i>countries</i>	<i>adjectives</i>	<i>nationalities</i>	
		<i>male</i>	<i>female</i>
Albania	albański	Albańczyk	Albanka
Anglia	angielski	Anglik	Angielka
Argentyna	argentyński	Argentyńczyk	Argentyнка
Austria	austriacki	Austriak	Austriaczka
Belgia	belgijski	Belg	Belgijka
Brazylia	brazylijski	Brazylijczyk	Brazylijka
Bułgaria	bułgarski	Bułgar	Bułgarka
Chiny	chiński	Chińczyk	Chinka
Czechosłowacja	czechosłowacki czeski/słowacki	Czech Słowak	Czeszka Słowaczka
Dania	duński	Duńczyk	Dunka
Estonia	estoński	Estończyk	Estonka
Finlandia	fiński	Fin	Finka
Francja	francuski	Francuz	Francuzka
Grecja	grecki	Grek	Greczynka
Hiszpania	hiszpański	Hiszpan	Hiszpanka
Holandia	holenderski	Holender	Holenderka
Irlandia	irlandzki	Irlandczyk	Irlandka
Japonia	japoński	Japończyk	Japonka
Jugosławia	jugosłowiański	Jugosłowianin	Jugosłowianka

<i>countries</i>	<i>adjectives</i>	<i>nationalities</i>	
		<i>male</i>	<i>female</i>
Kanada	kanadyjski	Kanadyjczyk	Kanadyjka
Korea	koreański	Koreańczyk	Koreanka
Litwa	litewski	Litwin	Litwinka
Łotwa	łotewski	Łotysz	Łotyszka
Meksyk	meksykański	Meksykanin	Meksykanka
Niemcy	niemiecki	Niemiec	Niemka
Norwegia	norweski	Norweg	Norweżka
Polska	polski	Polak	Polka
Portugalia	portugalski	Portugalczyk	Portugalka
Rumunia	rumuński	Rumun	Rumunka
Stany Zjednoczone	amerykański	Amerykanin	Amerykanka
Szwajcaria	szwajcarski	Szwajcar	Szwajcarka
Szwecja	szwedzki	Szwed	Szwedka
Turcja	turecki	Turek	Turczynka
Węgry	węgierski	Węgier	Węgierka
Włochy	włoski	Włoch	Włoszka
Związek Radziecki	radziecki / <i>Soviet</i> rosyjski/ <i>Russian</i>	Rosjanin	Rosjanka

Exercise: Write 15 sets of 2 sentences. Follow the pattern:

<i>or</i>	To jest Amerykanin.	On jest Amerykaninem.
	To jest Amerykanka.	Ona jest Amerykanką.

Choose your own nationalities. Use the names of real people in place of on or ona.

D. There are 3 categories of nouns denoting profession, high-ranking position, title or activity.

1. Only one form (mostly of masculine gender) is used for men as well as women. Positions and titles belong mostly to this category.

prezydent	pan prezydent	pani prezydent
premier	pan premier	pani premier
ambasador	pan ambasador	pani ambasador
konsul	pan konsul	pani konsul
minister	pan minister	pani minister
dyrektor	pan dyrektor	pani dyrektor
profesor	pan profesor	pani profesor
doktor	pan doktor	pani doktor
inżynier	pan inżynier	pani inżynier
radca	pan radca	pani radca
dyplomata		

Exercise: Write 9 sets of affirmative or interrogative sentences. Follow the pattern. Use real people's names.

<i>or</i>	On jest ambasadorem.	Ona jest ambasadorem.
	Czy on jest dyplomatą?	Czy ona jest dyplomatą?

Now do the same exercise and add adjectives of your own choice. Follow the pattern:

On jest nowym ambasadorem.	Ona jest nowym ambasadorem.
On jest nowym dyplomatą.	Ona jest nowym dyplomatą.

2. Other nouns denoting activity or profession have two forms: one of masculine gender, one of feminine gender. The nationalities you worked with earlier belong to this category.

nauczyciel	nauczycielka	
lektor	lektorka	
asystent	asystentka	
student	studentka	
aktor	aktorka	
kongresmen	kongresmenka	
pisarz	pisarka	<i>writer</i>
malarz	malarka	<i>painter</i>
kompozytor	kompozytorka	
celnik	celniczka	<i>customs duty officer</i>

Exercise: Write 9 sentences. Follow the pattern. Use the names of real people.

On jest nauczycielem.	Ona jest nauczycielką.
-----------------------	------------------------

Now add adjectives of your own choice. Follow the pattern:

On jest dobrym nauczycielem.	Ona jest dobrą nauczycielką.
------------------------------	------------------------------

3. A final group of nouns denoting activity or profession have two forms: one of masculine gender (but having the feminine ending -a); the other of regular feminine gender, using -ka ending.

artysta	artystka
poeta	poetka
dentysta	dentystka
demokrata	demokratka
komunista	komunistka
kosmonauta	kosmonautka
atleta	atletka
minimalista	minimalistka

Exercise: Write 9 sentences. Follow the pattern:

On jest artystą.

Ona jest artystką.

Now add your own adjectives to the pattern.

On jest dobrym artystą.

Ona jest dobrą artystką.

E. In parallel with the above 3 groups of nouns, there are 3 groups of Polish last names:

1. Last names as a masculine noun used for both a man and woman:

pan Michnik	pani Michnik
pan Hajduk	pani Hajduk
pan Carter	pani Carter
pan Wagner	pani Wagner
pan Gerlach	pani Gerlach
pan Bąk	pani Bąk

Exercise: Write 5 sets of sentences. Follow the pattern:

Czy mam przyjemność z panem Geremkiem?	<i>Do I have the pleasure of meeting Mr. Geremek?</i>
Czy mam przyjemność z panią Geremek*?	<i>Do I have the pleasure of meeting Ms. Geremek?</i>

Now do the same exercise, adding the person's title:

pan profesor Geremek	pani profesor Geremek
----------------------	-----------------------

There is only one form for the title, as you remember. Neither the woman's last name nor the title need endings. Follow the pattern:

Czy mam przyjemność z panem profesorem Geremkiem?
Czy mam przyjemność z panią profesor Geremek?

2. Last name as an adjective--masculine for a man, feminine for a woman:

pan Kowalski	pani Kowalska
pan Zabłocki	pani Zabłocka
pan Malinowski	pani Malinowska
pan Kozłowski	pani Kozłowska
pan Chmielewski	pani Chmielewska
pan Bielski	pani Bielska

* *If it is the last name of a woman, no ending is needed for the name.*

Exercise: Write 5 sets of sentences. Follow the pattern:

Czy mówię z panem Kowalskim?	<i>Am I talking to Mr. Kowalski?</i>
Czy mówię z panią Kowalską?	<i>Am I talking to Ms. Kowalski?</i>

Now do the same exercise, adding the person's title:

Czy mówię z panem dyrektorem Kowalskim?
Czy mówię z panią dyrektor* Kowalską?

3. Last name as a feminine noun:

pan Wałęsa	pani Wałęsa
pan Kania	pani Kania
pan Pakuła	pani Pakuła
pan Wrona	pani Wrona
pan Baka	pani Baka
pan Mitręga	pani Mitręga

Exercise: Write 5 sets of sentences. Follow the pattern:

Czy mówię z panem Wałęsą?
Czy mówię z panią Wałęsą?

Now do the same exercise, adding the person's title:

Czy mówię z panem prezydentem Wałęsą?
Czy mówię z panią prezydent* Wałęsą?

* A woman's title doesn't need an ending.

Unit 2

A. Addressing people:

Exercise: Give the correct form of address in each sentence.

1. (Pan Krzysztof) _____ , proszę przynieść posztę (*bring the mail*).
2. (Pan profesor) _____ , proszę, niech pan siada.
3. (Pani Danusia) _____ , co pani robi dziś wieczorem?
4. (Zosia) _____ , czy Piotr mieszka na Mokotowie?
5. (Pani mecenas) _____ , proszę nas kiedyś odwiedzić (*please, visit us some day*).
6. (Pan redaktor) _____ , pan napisał piękny artykuł.

B. Verbs:

I. Infinitives ending with -ać

mieszkać - to live	
1. mieszkam	<i>I live</i>
2. mieszkasz	
3. mieszka	
4. mieszkamy	
5. mieszkanie	
6. mieszkają	

Exercise: Give the appropriate form of the verb above:

1. Gdzie pan _____ ?
2. Przepraszam, gdzie państwo _____ ?
3. Gdzie _____ pani Maria?
4. Ja _____ w Arlingtonie, a pan?
5. Czy (wy) _____ w Warszawie?
6. Czy (ty) _____ w Warszawie?

czytać - to read	
1. czytam	<i>I read</i>
2. czytasz	
3. czyta	
4. czytamy	
5. czytacie	
6. czytają	

Exercise: Give the appropriate form of the verb above:

1. Co pan _____ ?
2. Czy pani _____ Hemingwaya?
3. (Ja) _____ francuską poezję.
4. Co państwo _____ ?
5. One _____ Balzaca.
6. Czy (ty) _____ Wall Street Journal?

siadać - to sit

Conjugate this verb on your own.

Exercise: Give the appropriate form of this verb:

1. Proszę, niech pan _____ .
2. Proszę, niech państwo _____ .
3. Ja zawsze (*always*) _____ tutaj (*here*).
4. Gdzie (ty) _____ ?
5. Ona zawsze _____ przy oknie (*at the window*).
6. Proszę _____ !

II. Infinitives ending with -ić

mówić - to speak	
1. mówię	<i>I speak</i>
2. mówisz	
3. mówi	
4. mówimy	
5. mówicie	
6. mówią	

<i>to speak</i>	<i>Polish</i>	mówić	po polsku
	<i>English</i>		po angielsku
	<i>French</i>		po francusku
	<i>Spanish</i>		po hiszpańsku
	<i>German</i>		po niemiecku
	<i>Russian</i>		po rosyjsku
	<i>Chinese</i>		po chińsku

Exercise: Complete the sentences:

1. Czy pan _____ (*speak English*)?
2. Ja nie _____ (*speak Polish*) dobrze.
3. Mój mąż _____ (*speaks Russian*).
4. Czy państwo _____ (*speak Spanish*)?
5. Czy (ty) _____ (*speak Chinese*)?
6. Ta pani _____ (*speaks German*).

robić - to do, to make

Exercise: Conjugate this verb on your own. Give the appropriate form of this verb in the sentences below:

1. Co pan _____?
2. Co państwo _____ dziś wieczorem (*tonight*)?
3. Czy (ty) coś (*something*) _____ jutro wieczorem (*tomorrow night*)?
4. Ona _____ coś ciekawego.
5. (My) _____ ćwiczenia gramatyczne (*grammar drills*).
6. Czy panowie _____ coś po południu? (*in the afternoon*).

lubić - to like

Exercise: Conjugate this verb on your own. Give the appropriate form of this verb in the sentences below:

1. Co pan _____ (*like to do*)?
2. Czy pani _____ (*like to read*)?
3. Państwo Kowalscy _____ (*like to read Steinbeck*).
4. Ja _____ (*like to speak Chinese*).
5. Czy pan _____ (*like to speak Polish*)?
6. Oni _____ (*like to sit*) przy oknie.

być - to be - future tense	
1. będę	<i>I will be</i>
2. będziesz	
3. będzie	
4. będziemy	
5. będziecie	
6. będą	

Exercise: Give the appropriate form of the verb above:

- Gdzie pan jutro (*tomorrow*) _____ ?
- Ja _____ sekretarką w sekcji administracyjnej.
- Czy on _____ konsulem w Krakowie?
- Czy oni _____ u nas (*at our place*) dzisiaj?
- My _____ u pana (*at your place*) dziś wieczorem.
- Ona _____ dobrą dyplomatą.

You can express continuous action in the future by using the verb być + infinitive:

1.	będę	mieszkać	<i>I will live</i>
2.	będziesz	mieszkać	
3.	będzie	mieszkać	
4.	będziemy	mieszkać	
5.	będziecie	mieszkać	
6.	będą	mieszkać	

Exercise: Give the future tense forms:

- Gdzie pan _____ w Polsce?
- Ja _____ w Krakowie.
- Państwo Brown _____ w Poznaniu.
- Mam nadzieję (*I hope*), że _____ w willi.
- Oni _____ w ładnym domu.
- Gdzie (wy) _____ ?

czytać - to read

Exercise: Give the future tense forms:

1. Jutro (ja) _____ "Pana Tadeusza".
2. Co ty _____ ?
3. Czy państwo _____ teraz (*now*) ten biuletyn?
4. My nie _____ Trybuny.
5. Czy oni _____ tę gazetę?
6. Pani na pewno (*certainly*) _____ ten artykuł.

robić - to do, to make

Exercise: Give the future tense forms:

1. Co pani _____ jutro wieczorem?
2. On teraz _____ coś ciekawego.
3. Co oni _____ w Polsce?
4. Czy państwo _____ coś po południu (*in the afternoon*)?
5. Ja nic nie _____ w czasie weekendu.
6. Czy (ty) _____ coś specjalnego w czasie weekendu?

C. Checking whether someone is in or present:

Pattern:

Czy jest pan Jan? <i>Is John in?</i>	Tak, pan Jan jest. <i>Yes, he is.</i> Nie, pana Jana nie ma. <i>No, John isn't there/is absent.</i>
---	--

Exercise: Follow the pattern, giving only a negative answer.

- Czy jest pan Piotr? _____
- Czy jest pan Zbigniew? _____
- Czy pan Witek¹ jest w biurze? _____
- Czy pan ambasador jest w Warszawie? _____
- Czy pan konsul jest tutaj? _____
- Czy jest pan minister¹ Balcerowicz? _____

Pattern:

Czy jest pani Krysia ² ?	Nie, pani Krysi nie ma.
Czy jest pani Ewa ² ?	Nie, pani Ewy nie ma.

Exercise: Follow the pattern, giving a negative answer.

- Czy jest pani Bożena? _____
- Czy jest pani Ania? _____
- Czy pani Basia jest w biurze? _____
- Czy Grażyna jest w konsulacie? _____
- Czy pani konsul³ jest w stołówce?
(in the cafeteria) _____
- Czy jest pani profesor³? _____

¹ Drop e when you add the ending.

² If final a is preceded by i, drop a; in all other cases, drop a and add y.

³ Pani konsul and pani profesor do not change.

D. Now do the last two drills following the same pattern but using the future tense:

Pattern:

Czy będzie pan Jan?	Nie, pana Jana nie będzie.
Czy będzie pani Krysia?	Nie, pani Krysi nie będzie.
Czy będzie pani Ewa?	Nie, pani Ewy nie będzie.

E. Here are the personal pronouns used to replace the nouns in the pattern given above and below:

ja	mnie
ty	ciebie
on, pan X	jego, go
ona, pani X	jej
ono	jego, go
my	nas
wy	was
oni, państwo X, panowie X	ich
one, panie X	ich

Pattern:

Czy pan Piotr jest w konsulacie? Nie, nie ma go.
Czy państwo Bielak będą na przyjęciu? Nie, nie będzie ich.

Exercise: Give negative answers to the following questions. Substitute names with the pronouns given in the chart above.

Czy pani Maria jest dziś w konsulacie?

Czy Jan jest dziś w biurze?

Czy państwo Brown są w Warszawie?

Czy pan konsul jest w ambasadzie?

Czy pani Bożena jest w Poznaniu?

Czy państwo Smith są w Krakowie?

Czy państwo będą jutro u nas na przyjęciu (*at the party*)?

Czy on będzie jutro w ambasadzie?

Czy pan będzie pojutrze (*day after tomorrow*) w konsulacie?

Czy będziesz w pracy (*in the office*) w poniedziałek (*on Monday*)?

Czy pani będzie tu długo (*long*)?

Czy ona będzie dziś na zebraniu (*at the meeting*)?

F. Jeszcze, już:

Exercise: Fill in the blanks using jeszcze or już.

1. Pani już dobrze mówi po polsku!

Niestety _____ nie.

2. Czy pan jeszcze pracuje w konsulacie?

Nie, _____ nie.

3. Czy on już wrócił (*to return*)?

Tak, _____ wrócił.

4. Czy państwo jeszcze mieszkają w tej willi?

Niestety, _____ nie.

5. Czy państwo już się poznali?
Nie, _____ nie.
6. Czy pan Piotr już jest?
Tak, _____ jest.
7. Czy on już pracuje w ambasadzie?
Tak, _____ pracuje.
8. Czy oni jeszcze mieszkają w Krakowie?
Nie, _____ nie mieszkają.
9. Czy pan Andrzej już jutro będzie w pracy?
Tak, _____ będzie.
10. Czy pani Ania już jutro będzie w biurze?
Nie, _____ nie.

Unit 3

A. Verb of motion iść:

iść - to go by foot		
1.	idę	<i>I go by foot</i>
2.	idziesz	
3.	idzie	
4.	idziemy	
5.	idziecie	
6.	idą	

Exercise: Give the appropriate form of the verb above:

1. Dokąd (*where*) pan _____ ?
2. Czy państwo _____ do teatru?
3. (Ja) _____ do konsulatu.
4. Nasza sekretarka _____ do domu.
5. (My) _____ na spacer (*for a walk*).
6. Czy (ty) _____ z nami (*with us*)?
7. Oni nie _____ dziś na przyjęcie.
8. Pani Danusia _____ jutro do fryzjera (*to the hairdresser*).
9. (Ty) _____ z nami do kina?
10. Czy (wy) _____ na koncert?

B. When you talk about going to places like streets, squares, etc. as well as events, use the preposition na.

ulica Piękna (*Piękna Street*) - Idę na ulicę Piękną.

Exercise: Follow the pattern above:

1. ulica Hoża _____
2. ulica Marszałkowska _____
3. ulica Mokotowska _____
4. ulica Olimpijska _____
5. ulica Rakowiecka _____
6. ulica Krucza _____

Now use the same cues for the following question pattern:

Jak dojść na ulicę Piękną?

How do you get to Piękna Street?

Nowy Świat

Idę na Nowy Świat. (The ending changes only in feminine nouns.)

Exercise: Follow the pattern above:

1. Krakowskie Przedmieście _____
2. Stare Miasto (*Old Town*) _____
3. Rynek Starego Miasta
(*Old Market Square*) _____
4. Nowe Miasto _____
5. Plac Zamkowy (*Royal Square*) _____
6. Plac Teatralny _____

Now use the same cues for the following question pattern:

Przepraszam bardzo, jak się idzie na Nowy Świat? (*how do you get to...*)

Przyjęcie (*a party*) - Czy pan idzie na przyjęcie?

Exercise: Follow the above pattern:

1. spotkanie (*meeting*) _____
2. zebranie (*staff meeting*) _____
3. obiad (*dinner*) _____
4. koncert _____
5. bal _____
6. mecz piłki nożnej (*soccer game*) _____

C. When you talk about going to indoor places, use the preposition do.

konsulat	Idę do konsulatu*. (<i>masculine, some get the -a ending</i>)
ambasada	Idę do ambasady. (<i>feminine</i>)
biuro	Idę do biura. (<i>neuter</i>)
	Idę do kawiarni.

Exercise: Write sentences with the verb iść. Follow the pattern above for the preposition and endings. Use the following cues:

bank, park, ministerstwo, kawiarnia, opera, teatr, kościół (*church--use -a ending*), szkoła, muzeum (*no ending needed*), sklep (*shop*), restauracja, hotel, dom.

Now add adjectives to the nouns:

Jak się idzie do francuskiego konsulatu?

Jak stąd dojść do chińskiej ambasady?

Którędy (się idzie) do Muzeum Narodowego?

Exercise: Follow the above patterns. Use the following cues:

radziecki konsulat, węgierska restauracja, Bank Narodowy, Park Ujazdowski, Ogród Saski, niemiecka ambasada, kościół ewangelicki.

* *Masculine noun endings will vary. Some will get -u ending, some will get -a ending. The nouns that you can recognize as cognates like konsulat, bank, park, etc, will get -u ending.*

D. Other verbs:

Verb **przyjść** = **przy** + **iść** - to come on foot

When you conjugate the verb **iść** with the prefix, you obtain the future tense:

1. przyjdę	<i>I will come</i>
2. przyjdiesz	
3. przyjdzie	
4. przyjdziemy	
5. przyjdziecie	
6. przyjdą	

This verb can also be used in the request form, "Niech pan przyjdzie" or "Może pan przyjdzie" (*Please, come*).

Exercise: Use the appropriate form of the verb **przyjść**:

1. Czy państwo _____ do nas na przyjęcie?
2. Czy pani _____ jutro na zebranie?
3. Czy (ty) _____ jutro do biura?
4. Czy państwo Kowalscy _____ na spotkanie?
5. Może państwo _____ do nas na kolację?
6. Niech pan _____ jutro rano do ambasady.
7. Niech panie _____ do restauracji.
8. Może panowie _____ na drinka?

rozumieć - <i>to understand</i>		
1.	rozumiem	<i>I understand</i>
2.	rozumiesz	
3.	rozumie	
4.	rozumiemy	
5.	rozumiecie	
6.	rozumieją	

Exercise: Use the appropriate form of the verb above in the following sentences:

1. Czy pan _____ po francusku?
2. Czy państwo _____ politykę rządu polskiego (*the policy of the Polish government*)?
3. Ja nie _____ co pan mówi.
4. On mnie dobrze _____ .
5. Czy (ty) _____ ten żart (*this joke*)?
6. Nigdy nie (ty) _____ co ja do ciebie mówię!

umieć - <i>to know how (conjugates like rozumieć)</i>		
1.	umiem	<i>I know how</i>
2.	umiesz	
3.	umie	
4.	umiemy	
5.	umiecie	
6.	umieją	

Exercise: Give the appropriate form of the verb above:

1. Czy państwo _____ grać w brydża?
2. Czy pan _____ prowadzić samochód (*to drive a car*)?
3. (Ja) nie _____ mówić po japońsku.
4. Czy pani _____ szyć na maszynie (*to sew*)?
5. Czy ona _____ dobrze pisać na maszynie (*to type*)?
6. Czy (wy) _____ grać w tenisa?

E. Demonstrative pronouns: Ten, ta, to and tamten, tamta, tamto

Exercise: Match the appropriate form of the demonstrative pronoun with the noun. Use both pronouns for each noun.

dom, komputer, maszyna do pisania, ulica, skrzyżowanie, park, restauracja,
światło, rondo, cmentarz, wyjście, plac, żart, kolacja, biuro, kościół

Instrumental Z...

Chciałem zamówić rozmowę

I would like to place a call to ...

Proszę mnie połączyć

Please, connect me with ...

Chciałem rozmawiać

I would like to talk with (a number in) ...

Czekam na rozmowę

I am waiting for a connection with ...

Proszę błyskawiczną

I need an emergency connection with ...

Z

Unit 4

A. Geography:

Exercise: Referring to the list of major Polish cities on the preceding page, select 20 cities and write 20 sentences using the 4 patterns given below. Note that cities with the -ce ending, like Katowice, get a plural ending --z Katowicami. Łódź and Bydgoszcz are of feminine gender.

1. Chciałem (*for a man*) zamówić rozmowę z Warszawą (*feminine*). (Use chciałam *for a woman*.)
2. Proszę mnie połączyć z Krakowem. (*masculine*)
3. Chciałem rozmawiać z Krosnem. (*neuter*)
4. Czekam na rozmowę z Katowicami. (*plural*)

Now add American and foreign cities to the same drill and write additional sentences:

Nowy Jork, Waszyngton, Filadelfia, Boston, Berlin, Paryż, Barcelona, Praga, Moskwa, Wiedeń, Londyn*

* Cities like Oslo, Tokyo, Toledo, Chicago, Baltimore, Miami, and Los Angeles do not change ending.

B. Past Tense:

All verbs in the past tense get the same endings: these endings reflect gender. To form the past tense, drop --ć from the infinitive and add the following endings:

rozmawiać - to talk, to converse		
masculine	feminine	neuter
1. rozmawiałem	rozmawiałam	
2. rozmawiałeś	rozmawiałaś	
3. rozmawiał	rozmawiała	rozmawiało
virile (a group of people including at least one man)	non-virile (women, children, animals, objects)	
4. rozmawialiśmy	rozmawiałyśmy	
5. rozmawialiście	rozmawiałyście	
6. rozmawiali	rozmawiały*	

Verbs with the infinitive ending -eć will undergo a slight alteration within the stem: -e from the stem remains only in the virile group, in others it changes to -a.

chcieć - to want		
masculine	feminine	neuter
1. chciałem	chciałam	
2. chciałeś -a	chciałaś -a	
3. chciał	chciała	chciało -a
4. chcieliśmy	chciałyśmy	
5. chcieliście -e	chciałyście -a	
6. chcieli	chciały	

* Neuter plural in no. 6 is same as feminine.

Now for practice, conjugate the following verbs on your own:

mieszkać, pracować, czytać, studiować, pisać (*to write*), robić, zastać, mówić, zamówić, umieć, rozumieć, słyszeć, dosłyszeć, rozmawiać

Exercise: Give the appropriate form of the verb in the past tense:

mieszkać - *to live, to reside*

1. Gdzie państwo _____ przedtem (*before*)?
2. (Ja) _____ pięć lat (*5 years*) we Włoszech.
3. W którym hotelu pan _____ ?
4. Czy pani _____ w willi czy w mieszkaniu?
5. (My) _____ na piątym piętrze (*on the fifth floor*).
6. Czy (ty) _____ kiedykolwiek (*ever*) na wsi (*in the country*)?

pracować - *to work*

1. Czy pan _____ w prywatnej firmie?
2. Mój mąż _____ w konsulacie w Chinach.
3. (Ja) _____ w sekcji konsularnej.
4. Gdzie pani najpierw (*first*) _____ ?
5. Czy państwo _____ razem (*together*) w ambasadzie?
6. (My) _____ na Uniwersytecie.

umieć- *to know, to be able*

1. Czy pan już wtedy (*then*) _____ mówić po polsku?
2. (Ja) Nie _____ jeszcze ani słowa (*not one word*).
3. Czy pani _____ gotować (*to cook*), kiedy pani wyszła za mąż (*got married*)?
4. Dwa lata temu (my) nie _____ mówić po rosyjsku.
5. Państwo Zabłóccy nie _____ mówić po polsku, kiedy przyjechali (*arrived*) do Polski.
6. Ona _____ już dawno (*long time ago*) pisać na maszynie.

rozmawiać - to speak, to talk

1. Czy pan już _____ z panią Krysią?
2. Nie, (ja) jeszcze nie _____ z panią Krysią.
3. (My) już _____ w tej sprawie (*about this matter*) z ambasadorem.
4. Pani Danusia wczoraj _____ na ten temat z moim mężem.
5. Pani Zosia i pani Małgosia _____ już ze wszystkimi (*with everybody*).
6. Myślałam, (*I thought*) że pan już z nim (*with him*) _____.

Exercise: Review the following structures from unit 1.

1. Czy mam przyjemność z panem profesorem Geremkiem?
2. Czy mówię z panem Kowalskim?

Add to this group:

3. Chciałem/chciałam mówić z panią Kowalską.
4. Chciałem/chciałam rozmawiać z dyrektorem Grzyb.
5. Proszę mnie połączyć z panem naczelnikiem.

Now write 10 sentences using the above patterns with the following names and titles:

dyrektor Bałucki, pani naczelnik Walicka, Basia Wolska, Henryk Czyż, mecenas (*lawyer*) Żuk, Zofia Malinowska, profesor Buk, Jacek Kuroń, pan Wiesław, doktor Gertler

Wrap-up

Units 1 to 4

Fill in the blanks:

1. Czy pan jest _____ (nowy pracownik)?
2. (Ja) jestem _____ (amerykański dyplomata).
3. Czy pan jest _____ (Polak)?
4. Czy pana żona jest _____ (Chinka)?
5. Ten pan jest _____ (*an American senator*).
6. Pani Barbara Nowacka jest _____ (*professor*) na Uniwersytecie Warszawskim.
7. Proszę bardzo, niech państwo _____ (siadać).
8. (Pan Jan) _____ dzisiaj nie ma. Jest chory.
9. (Pani Maria) _____ też dzisiaj nie ma. Jest u dentysty.
10. Czy państwo mnie _____ (rozumieć)?
11. Czy pan _____ (*to speak Polish*)?
12. Ja niestety jeszcze nie _____ (*to speak Polish*) dobrze.
13. Czy pani Basia _____ (*to be*) w konsulacie jutro?
14. Nie, _____ (*she will not be at the Consulate*).
15. _____ (*I will not be in tomorrow*).
16. Czy pan _____ (*to go*) do konsulatu?
17. Czy państwo też idą do _____ (ambasada)?
18. Czy pani idzie jutro do _____ (muzeum)?
19. Przepraszam bardzo, jak _____ (*to get to Teatr Wielki*)?
20. Niech państwo _____ (*to come*) do nas na drinka.
21. Proszę mnie połączyć z _____ (Kraków).
22. Chciałem/chciałam mówić z _____ (*engineer Bolesławski*).
23. Gdzie państwo Brown _____ (*lived four years ago*)?
24. Czy pan _____ (*did you read*) "Pana Tadeusza"?
25. Czy pani już _____ (*talked to Mr. Bielak*)?

Give the correct form of address:

26. (Pan profesor) _____ , proszę do nas przyjść.
27. (Kryśka) _____ , czy będziesz jutro w pracy?
28. (Pani doktor) _____ , czy to coś poważnego (*serious*)?

Unit 5

A. Direct object:

Verbs *mieć* (to have), *lubić*, *pić* (to drink), *jeść* (to eat), etc., are followed by a direct object. Notice the endings:

mocna kawa (<i>strong coffee</i>)	-	Lubię mocną kawę.	(feminine)
francuski koniak	-	Lubię francuski koniak.	(masculine inanimate)
nasz szef	-	Lubię naszego szefa.	(masculine animate)
mój kot	-	Lubię mojego kota.	(masculine animate)
białe wino (<i>white wine</i>)	-	Lubię białe wino.	(neuter)

Exercise: Give the appropriate form of the verb *lubić* (unit 2) and the correct ending for the direct object:

1. Czy pan _____ (mocna herbata) _____ ?
2. (Ja) bardzo _____ (polska wódka) _____ , a pan?
3. Czy państwo _____ (kalifornijskie wino) _____ ?
4. Pani Krysia _____ (Paryż) _____ .
6. Czy państwo _____ (Polska) _____ ?
7. Czy pani _____ (nasz nowy ambasador) _____ ?

mieć - to have		
1.	mam	<i>I have</i>
2.	masz	
3.	ma	
4.	mamy	
5.	macie	
6.	mają	

Exercise: Give the appropriate form of the verb mieć and the correct endings for the direct object:

1. Czy państwo _____ (piwo żywieckie) _____ ?
2. Czy pan _____ (woda mineralna) _____ ?
3. Oni zawsze _____ (dobry humor) _____ .
4. Czy państwo _____ (czerwony barszcz) _____ ?
5. Państwo Bogaccy _____ (jedna córka-*daughter*) _____ .
6. Pani Beata _____ (jeden syn) _____ .

pić - to drink		
1.	piję	<i>I drink</i>
2.	pijesz	
3.	pije	
4.	pijemy	
5.	pijecie	
6.	piją	

This is a one-syllable verb. They all conjugate in the same way, as illustrated above. Other verbs in the same group are: żyć (to live), myć (to wash), bić (to spank, beat).

Exercise: Give the appropriate form of the verb above and provide the correct ending for the direct object:

1. Czy pan _____ (herbata ekspresowa) _____ ?
2. Państwo Mikołajscy _____ tylko (rosyjska wódka) _____ .
3. Czy (ty) _____ (mocna kawa) _____ ?
4. My często _____ (woda mineralna) _____ .
5. Mój mąż zawsze _____ na śniadanie (*for breakfast*)
(sok pomarańczowy [*orange juice*]) _____ .
6. Ja _____ tylko (białe wino) _____ .

jeść - to eat		
1.	jem	<i>I eat</i>
2.	jesz	
3.	je	
4.	jemy	
5.	jecie	
6.	jedzą	

Exercise: Give the appropriate form of the verb above:

1. Co pani zwykle _____ na śniadanie?
3. Ja _____ jajecznicę (*scrambled eggs*).
3. Czy państwo _____ ostre potrawy (*spicy food*)?
4. My _____ zawsze śniadanie.
5. Czy (ty) _____ mięso (*meat*)?
6. Czy państwo _____ dziś obiad (*dinner*) w restauracji?

prosić - to ask*		
1.	proszę	<i>I ask</i>
2.	prosisz	
3.	prosi	
4.	prosimy	
5.	proście	
6.	proszą	

Proszę o wodę mineralną - *May I have/may I ask for mineral water? As you see, the endings are the same as for the direct object.*

* This verb can be followed by the preposition *o* - for.

Exercise: Order the following soups/dishes/drinks/desserts, using:

Proszę (o) _____

barszcz czerwony (*red-beet borscht*)

żurek polski (*sour rye soup*)

zupa pomidorowa (*tomato soup*)

pieczona kaczka (*roast duck*)

gulasz wołowy (*beef goulash*)

schab pieczony (*roast pork*)

indyk (*turkey-all animals are in the animate category*)

łosoś (*salmon*)

białe wino

piwo żywieckie

kawa z ekspresu ("*z ekspresu*" *does not change*)

kompot

tort kawowy

makowiec (*poppy-seed pastry*)

móc - can, to be able to		
1.	mogę	<i>I can, I am able to</i>
2.	możesz	
3.	może	
4.	możemy	
5.	możecie	
6.	mogą	

Exercise: Give the appropriate form of the verb above:

1. Czy państwo _____ przyjść do nas na kolację?
2. Niestety, nie _____ pić alkoholu.
3. Pani Marysia powiedziała, że _____ pójść do kina z nami.
4. Czy panowie _____ mi powiedzieć, kiedy będzie to spotkanie?
5. Czy (ty) _____ jeść ostre potrawy?
6. Jak zwykle, on nie _____ nic jeść.

B. Pronoun and adjective agreement:

jaki	jaka	jakie	pl. jakie	<i>(what kind, what sort)</i>
ten	ta	to	te	

Jaki jest ten befszyk?

Jaka jest ta zupa?

Jakie jest to danie?

Jakie są te lody (*ice cream*)?

Exercise: Follow the above pattern and assign the appropriate modifier and demonstrative pronoun to each of these words:

wino, barszcz, bulion, chłodnik, śledź, szczupak, łosoś, indyk, kaczka, polędwica, ozór, sałatka, zrazy polskie (*pl.*), bigos, pieczeń (*fem.*), gulasz, lody (*pl.*), tort, kompot

Exercise: Translate the following sentences using jaki or co:

- 1. What wine do you like?*
- 2. What do you like to do on weekends?*
- 3. What dessert did you order?*
- 4. What is your telephone number?*
- 5. What street is that?*

Unit 6

A. Verbs:

Infinitive ending -ować:

rezerwować - to make a reservation	
1. rezerwuję	<i>I am making a reservation</i>
2. rezerwujesz	
3. rezerwuje	
4. rezerwujemy	
5. rezerwujecie	
6. rezerwują	

Exercise: Give the appropriate form of the verb above:

1. Czy pan zawsze sam _____ miejsce w hotelu?
2. Zwykle ambasada _____ dla nas pokoje.
3. Ile pokoi pani _____ ?
4. Ci państwo _____ dwa pokoje.
5. Niech państwo nie _____ nic dla nas.
6. Ja zawsze _____ pokoje w tym hotelu.

kosztować - to cost <i>(this verb is used only in nos. 3 and 6)</i>

3. kosztuje
6. kosztują

Exercise: Give the appropriate form of the verb above:

1. Ile _____ te pokoje?
2. Pokój z łazienką _____ 250.000 złotych.

3. Dlaczego ten pokój tyle (*that much*) _____ ?
4. Pokoje z łazienką _____ w tym hotelu 675.000 zł.
5. Ile _____ polski "Fiat"?
6. To _____ mnie dużo czasu.

Now conjugate the following verbs on your own: rejestrować się (to register oneself), rejestrować (to register somebody else), dziękować, pracować, and studiować.

B. Past Tense:

Exercise: Use the verb rejestrować się in the past tense:

1. Czy pan się już _____ ?
2. My się jeszcze nie _____ .
3. Wszyscy dyplomaci się już _____ .
4. Pani Basia _____ już wczoraj.
5. Panie się jeszcze nie _____ .
6. Ja się już _____ .

Use the verb studiować in the past tense:

1. Czy pan _____ za granicą (*abroad*)?
2. Co pani _____ ?
3. My oboje* (*both*) _____ prawo (*law*).
4. Pan Zbigniew powiedział, że _____ na Uniwersytecie Katolickim w Waszyngtonie.
5. Czy państwo _____ w Ameryce?
6. Czy pan _____ na Uniwersytecie Jagiellońskim?

* **oboje** (*both*), but only for mixed gender, he and she

załatwić - to take care of something

Exercise: Give the appropriate form of the verb above in the past tense:

1. Czy pan już to _____ ?
2. Nie mogłam nic _____ .
3. Czy państwo już wszystko _____ ?
4. Pani Basiu, czy pani _____ rezerwację pokoi?
5. Oni nigdy nic nie _____ .
6. Czy (ty) _____ sprawę urlopu?

woleć - to prefer

1.	wolę	<i>I prefer</i>
2.	wolisz	
3.	woli	
4.	wolimy	
5.	wolicie	
6.	wolą	

Exercise: Give the appropriate form of the verb above:

1. Co państwo _____ , pokój z telefonem czy z telewizorem?
2. Czy pan _____ francuskie wino czy kalifornijskie?
3. (Ja) _____ mówić po polsku niż po angielsku.
4. Czy panowie _____ jechać (*to go by vehicle*) do Warszawy czy do Krakowa?
5. Co (ty) _____ , kawę czy herbatę?
6. Pan Jacek _____ piwo niż wino.

C. Nouns with z - Proszę o pokój z telefonem

In this exercise you will use the same endings as in the structure below:

Czy mówię z panem Kowalskim?
Czy mówię z panią Kowalską?

Exercise: Give the appropriate endings for the noun.

1. Proszę o pokój z _____ (balkon).
2. Czy państwo mają pokoje z _____ (łazienka)?
3. Chciałabym (*I would like*) pokój z _____ (ładny widok [*nice view*]).
4. Proszę o pokój jednoosobowy z _____ (telewizor).
5. Chciałbym mieć łazienkę z _____ (wanna [*bathtub*]).
6. Wolimy pokój z _____ (widok) na Ogród Saski.

cytryna (<i>lemon</i>) rum	Proszę (o) herbatę z cytryną. Wolę coca-colę z rumem.
---------------------------------	--

Exercise: Give the appropriate endings for the noun:

1. Czy pan pije kawę ze _____ (śmietanka)?
2. Nigdy nie piję herbaty z _____ (cukier).
3. Wolę chleb (*bread*) z _____ (szynka).
4. Czy pan pije wodę sodową z _____ (lód [*ice*])?
5. Proszę gin z _____ (tonik).
6. Lubię ciastka (*pastry*) z _____ (krem [*whipped cream*]).

Now compare the above use of the preposition z (with) with another z (from):

Czy pan jest z ambasady? Czy pani z Krakowa?

The endings for the nouns will be the same as the endings in the structures in unit 3.

Idę do amerykańskiej ambasady. Idę do amerykańskiego konsulatu*.

Exercise: Follow the above pattern for the noun endings:

1. Czy pan z _____ (konsulat)?
2. Jestem z _____ (konsulat) amerykańskiego z _____ (Warszawa).
3. Jesteśmy z _____ (ambasada amerykańska).
4. Czy ten pan też jest z _____ (konsulat) z Poznania?
5. Oni powiedzieli, że są z _____ (Kraków).
6. Czy to prawda (*is this true*), że pan jest z _____ (Nowy Jork)?

* A majority of Polish cities of masculine gender take the -a ending. Cf. Unit 3.

D. Podobać się - to please someone, to like something

Note: this verb will be mostly used in nos. 3 and 6.

3. podoba się
6. podobają się

Czy ten pokój się pani podoba? *Do you like this room?*
Czy te pokoje (*plural*) się pani podobają?

Exercise: Give the appropriate form of the verb above:

1. Czy Ameryka się panu _____ ?
2. Czy Stany Zjednoczone (*United States*) się pani _____ ?
3. Ten pokój mi się wcale (*at all*) nie _____ .
4. Włochy (*Italy - plural*) mi się bardzo _____ .
5. Ten film mi się bardzo _____ .
6. Ci żołnierze (*these soldiers*) mi się _____ .

Now do the same exercise in the past tense:

3. podobał się (*masculine*) podobała się (*feminine*), podobało się (*neuter*)
6. podobali się (*virile*), podobały się (*non-virile*)

czynny - is operating, working (adjectival form)

Czy konsulat jest czynny?

Czy ambasada jest czynna?

Czy biuro jest czynne?

Exercise: Follow the above pattern, using the following cues:

biuro, winda (*elevator*), sklep (*store*), kiosk, automat, to okienko (*this window*),
kasa (*cashier*), apteka, toaleta, muzeum, teatr, opera

Wrap-Up

Units 5 and 6

Fill in the blanks:

1. Czy pan (lubić) _____ (*Polish vodka*) _____ ?
2. Ja bardzo (lubić) _____ polskie filmy.
3. Czy państwo (*to prefer*) _____ (*white wine or red wine*) _____ ?
4. Ja nigdy nie (jeść) _____ śniadania.
5. Co państwo (pić) _____ ?
6. (*May I have*) _____ (*a table*) _____ dla dwóch osób.
7. (*May we have*) _____ o (*mineral water*) _____ .
8. Czy państwo (móc) _____ przyjść do nas jutro wieczorem na przyjęcie?
9. Niestety, nie (móc) _____ .

Jaki, jaka, jakie

10. _____ jest ten befsztyk?
11. _____ jest ta zupa?
12. _____ jest to danie?
13. Ile pokoi pan (*to reserve*) _____ ?
14. Ale ja sam (*to reserve*) _____ ten pokój wczoraj!
15. Ile (*to cost*) _____ te pokoje?
16. Czy restauracja jest (*open*) _____ rano?
17. (podobać się) (*I like*) _____ ten hotel.
18. Czy pani (podobać się) _____ te pokoje?
19. Czy pani lubi herbatę z (cytryna) _____ ?
20. Czy pani z (konsulat) _____ ?

Translate into Polish:

21. *What is your telephone number?*

22. *What do you like to drink?*

23. *What is this soup like?*

24. *What kind of car do you have?*

Unit 7

A. Greetings:

Co u pana słychać?

What's new with you?

Co u pani słychać?

Co u państwa słychać?

pan Kowalski

Co słychać u pana Kowalskiego?

pani Kowalska

Co słychać u pani Kowalskiej?

państwo Kowalscy

Co słychać u państwa Kowalskich?

Exercise: Follow the above pattern. Use the following names:

Bałucki, Bałucka, Malinowski, Zalewski, Żebrowski, Walicki

pan Berek

Co słychać u pana Berka?

pani Berek

Co słychać u pani Berek?

państwo Berek

Co słychać u państwa Berków?

or: u państwa Berek?

Exercise: Follow the above pattern. Use the following names:

Wolak, Bilert, Hajduk, Gieysztor, Lorentz.

pan Wrona

Co słychać u pana Wrony?

pani Wrona

Co słychać u pani Wrony?

państwo Wrona

Co słychać u państwa Wronów?

Exercise: Follow the above pattern. Use the following names:

Baka, Sowa, Wilga, Sawa, Dola

Jan	Co słyszeć u Jana?
syn	Co słyszeć u syna?
Basia	Co słyszeć u Basi?
córka	Co słyszeć u córki?

Exercise: Follow the above pattern. Use the following cues:

Stefan, Piotr, Henryk, Józef, Fryderyk

brat (*brother*), ojciec (*father*), dziadek (*grandpa*), wujek (*uncle*)

Zosia, Krysia, Marysia, Jadzia, Kasia

matka, ciocka (*aunt*), siostra (*sister*), babcia (*grandma*)

B. Compliments:

Jaki ładny dom!

Jaka miła kobieta!

Jakie grzeczne (*polite*) dziecko!

Exercise: Follow the above pattern. Use the following adjectives and nouns:

ładny, piękny (*beautiful*), miły, sympatyczny (*nice*), grzeczny, chłopiec (*boy*),
dziewczynka (*girl*), dywan, obraz, kryształ, album, człowiek (*man*), willa,
mieszkanie

C. Verbs:

wziąć - to take - future tense		
1.	wezmę	<i>I will take</i>
2.	weźmiesz	
3.	weźmie	
4.	weźmiemy	
5.	weźmiecie	
6.	wezmą	

Exercise: Give the appropriate form of the verb above:

1. Czy państwo _____ te pomidory?
2. Myślę, że _____ kilo schabu (*1 kilo of roast pork*).
3. Czy (ty) _____ te grzyby?
4. (My) _____ pół kilo bananów.
5. Niech pan _____ ten słoik grzybków (*jar of mushrooms*).
6. Niech państwo _____ kilogram mandarynek.

Exercise: Follow the patterns. Give the correct endings. Use the following measures:

kilo (*a kilo*), słoik (*a jar*), główkę (*a head*)

1. ziemniak (*potato*) Proszę kilo ziemniaków.
burak (*red beet*)
ogórek (*cucumber*)
pomidor
banan
grejpfrut
2. ser Proszę pół kilo sera.
chleb

3. cebula (<i>onion</i>)
fasola, mąka (<i>flour</i>)	Proszę 2 kilo cebuli.
4. kiełbasa, marmolada	Proszę kilo kiełbasy.
5. grzybki, ogórek	Proszę słoik grzybków.
6. sałata, kapusta	Proszę główkę sałaty.

D. Można, warto, trzeba

Exercise: Use the above expressions appropriately:

1. Gdzie tu _____ kupić dobry chleb?
2. Czy _____ pójść (*go*) na ten film?
3. Czy _____ się meldować w hotelu?
4. Nie _____ czytać tej gazety!
5. Czy tu _____ palić (*smoke*)?
6. Nie _____ płakać (*cry*)!

Unit 8

A. Direct object (cf. unit 5):

woleć - to prefer

Exercise: Give the appropriate forms of the verb above:

1. Co pan _____ , herbatę czy kawę?
2. Czy państwo _____ filmy francuskie czy amerykańskie?
3. My _____ meble jugosłowiańskie.
4. Ja _____ ciasta domowej roboty.
5. Państwo Bilewscy _____ wódkę polską.
6. Czy panie _____ sok pomarańczowy czy pomidorowy?

kupić - to buy

Exercise: Use this verb in the past tense:

1. Gdzie państwo _____ takie piękne kwiaty?
2. Czy (ty - a woman) _____ prezent dla pana Tadeusza?
3. (Ja) jeszcze nie _____ nic na imieniny dla Basi.
4. Gdzie pani _____ tę kanapę (*couch*)?
5. Czy państwo _____ ten tort u Pomianowskiego?
6. (My) _____ te książki w antykwariacie (*used bookstore*).

B. Trudno o *and* łatwo o

trudno o meble*
łatwo o wypadek* (*accident*)

Exercise: Provide the correct ending for the noun:

1. Czy w Polsce łatwo o _____ (benzyna)?
2. W Warszawie jest trudno o _____ (mieszkanie).
3. Trudno teraz o _____ (dobry słownik polsko-angielski).
4. Nie jest łatwo o _____ (dobry mąż).
5. Jest trudno o _____ (dobra żona).
6. W Ghanie zawsze było trudno o _____ (dobry lekarz).

C. *Should* - present and past

Present:		
pan powinien	pani powinna	państwo/panowie powinni panie powinny
Past:		
pan powinien był	pani powinna była	państwo/panowie powinni byli panie powinny były

Exercise: Use the above form in the following sentences:

1. Myślę, że _____ mówić więcej po polsku.
2. Pan nie _____ tego robić.
3. Pani _____ jeść więcej witamin.
4. Państwo nie _____ byli o tym mówić.
5. Panowie _____ zawsze adorować kobiety.
6. Państwo Gorbaczow _____ zobaczyć Disneyworld.

* Use the same ending as for the direct object.

cieszyć się - to be happy, to enjoy oneself

1.	cieszę się	<i>I am happy</i>
2.	cieszysz się	
3.	cieszy się	
4.	cieszymy się	
5.	cieszycie się	
6.	cieszą się	

Exercise: Give the appropriate form of the verb:

1. Bardzo się (ja) _____, że pan do nas przyszedł.
2. Bardzo się (my) _____, że pani przyjedzie do Ameryki.
3. Państwo Bielińscy _____, że w końcu dostali nowe mieszkanie.
4. Czy (ty) _____ z tego, że mamy nowego ambasadora?
5. Bardzo się (ja) _____ że mamy już wiosnę (*spring*).
6. Czy państwo _____ z nowego samochodu?

Unit 9

A. Perfective and imperfective verbs:

Note: From now on, if you are given two forms of the verb, the first verb will be in the perfective form; if you are given only one form, it is the imperfective form.

Tenses

	zrobić	robić
	perfective	imperfective
past	zrobiłam zrobiłem I did I have done	robiłam robiłem I was doing I have been doing
present	no present tense	robię I do, I am doing I have been doing
future	zrobię I will do	będę robić I will be doing

Exercise: Using the above chart, translate the following sentences into Polish:

1. What are you doing in Poznań?
2. What did you do?
3. How long have you been doing this?
4. What have you done?
5. Why are you doing this?
6. Have you done it already?

	kupić	kupować - to buy
	<i>perfective</i>	<i>imperfective</i>
<i>past</i>	kupiłam kupiłem	kupowałam kupowałem
<i>present</i>		kupuję
<i>future</i>	kupię	będę kupować

Exercise: Translate into Polish:

1. *Where do you buy your eggs?*
2. *I bought those flowers at the Polna market (na Polnej).*
3. *I never buy meat here.*
4. *What can I buy for you?*
5. *What are you buying?*
6. *When I was in Copenhagen (w Kopenhadze) I bought a new car.*

musieć - to have to, must - imperfective			
<i>present tense</i>	<i>past tense - "eć" verb, refer to unit 4</i>		
	<i>masculine</i>	<i>feminine</i>	<i>neuter</i>
1. muszę	musiałem	musiałam	
2. musisz	musiałeś	musiałaś	
3. musi	musiał	musiała	musiało
4. musimy	musieliśmy	musiałyśmy	
5. musicie	musieliście	musiałyście	
6. muszą	musieli	musiały	

musieć - future tense (with być - to be)					
	masculine		feminine		neuter
1.	będę	musiał	będę	musiała	
2.	będiesz	musiał	będiesz	musiała	
3.	będzie	musiał	będzie	musiała	będzie musiało
4.	będziemy	musieli	będziemy	musiały	
5.	będziecie	musieli	będziecie	musiały	
6.	będą	musieli	będą	musiały	

Exercise: Use the appropriate tense and form of the verb above in the following sentences:

1. Państwo _____ zobaczyć nowy film Wajdy z Krystyną Jandą.
2. Pan koniecznie (*absolutely*) _____ do nas przyjść.
3. (Ja) _____ teraz zadzwonić do dyrektora Rakowieckiego.
4. Wczoraj (my) _____ pójść na spotkanie z dyrektorem fabryki.
5. Czy pan też _____ jechać do Berlina w poniedziałek?
6. Mój syn będzie _____ pójść do lekarza.
7. (My - *will have to go*) _____ iść pieszo (*by foot*).
8. Ja _____ spotkać się dzisiaj z panem ambasadorem.
9. Państwo _____ poczekać na pana konsula.
10. Pan _____ przyjść jutro.
11. Jutro na przyjęciu państwo _____ mówić cały czas po polsku.

B. Time:

godzina	o - at	od - from	do - to, till	po - after
Która? (teraz jest)?	O której?	Od której?	Do której?	Po której?

	o/od/do/po
pierwsza	pierwszej
druga	drugiej
trzecia	trzeciej
czwarta	czwartej
piąta	piątej
szósta	szóstej
siódma	siódmej
ósma	ósmej
dziwięta	dziwiętej
dziesiąta	dziesiątej
jedenasta	jedenastej
dwunasta	dwunastej

Exercise: Use time expressions in the following sentences:

1. Proszę przyjść do nas jutro _____ (at 6:00).
2. Zaczynam pracę _____ (at 8:30).
3. Będę w domu po _____ (9:00 p.m.).
4. Czy państwo mogą przyjść do nas _____ (Thursday at 7:30 p.m.).
5. Koncert jest _____ (Saturday at 8:30 p.m.).
6. Mąż wrócił dopiero _____ (Sunday at 11:00 p.m.).

C. Use of znać and wiedzieć - to know

znać - followed by direct object

wiedzieć - followed by clause -- (to know where, who, what, why, when, how, that, etc.)

Znam pana Jana.
Paryż.

Wiem, gdzie pan Jan mieszka.
kto to jest.
co on robi.
dlaczego on pracuje w fabryce.
kiedy on wróci do domu.
jak on się nazywa.
że on pracuje w ministerstwie.

znać	wiedzieć
1. znam <i>I know</i>	wiem <i>I know</i>
2. znasz	wiesz
3. zna	wie
4. znamy	wiemy
5. znacie	wiecie
6. znają	wiedzą

Exercise: Choose the correct verb and give it in the appropriate form:

1. Czy państwo _____ , gdzie znajduje się Hotel Victoria?
2. (My) _____ bardzo dobrze pana Kowalskiego.
3. (Ja) _____ , dlaczego pani Krysi nie ma.
4. Pani Basia _____ te restauracje.
5. Państwo Bielińscy _____ , że pan Brown jest konsulem.
6. Nasza sekretarka dobrze _____ , co robią jej koleżanki.

Wrap-up

Units 7 to 9

Translate into Polish or fill in the blanks as appropriate:

1. *What is new with you?*
2. *What is new with Ewa?*
3. *What is new with Mr. and Mrs. Wałęsa?*
4. *What is new with your father?*
5. *What is new with your mother?*
6. *What is new with your sister?*
7. Jak _ ładn _ dywan!
8. Jak _ ładn _ kanapa!
9. Jak _ piękn _ widok!
10. Jak _ _ mił _ mieszkanie!
11. Czy pan (*take*) _____ te grzyby?
13. Myślę, że (*I take*) _____ kilogram pomarańczy.
14. *May I have 1/2 kilo of tomatoes?*
15. *May I have a kilo of this cheese?*
16. *May I have two kilos of potatoes?*
17. *May I have 1/2 kilo of sausage?*
18. *Is it worth worrying about (martwić się)?*
19. *Can I park here?*
20. *Is it necessary to tip (dawać napiwek) in a Polish restaurant?*
21. *Is this newspaper worth reading?*
22. Czy pan (*prefer*) _____ Nowy York czy Waszyngton?
23. Ja (*prefer*) _____ Nowy York.
24. Co państwo (*prefer*) _____, (*gin and tonic or Polish vodka*) _____?
25. *Where did you buy such beautiful flowers?*
26. *I bought these books in Old Town.*
27. *Have you already bought a present for Ewa?*
28. Teraz jest trudno o (*good, inexpensive car*) _____.
29. W dzisiejszych czasach nie łatwo o (dobry mąż) _____.
30. Jaki piękny prezent! Państwo naprawdę (*shouldn't*) _____.
31. Pan (*shouldn't*) _____ tyle pić!
32. (*You shouldn't have*) _____ tego robić.

33. Bardzo (my, cieszyć się) _____, że państwo mogli przyjść.
34. *Are you happy that you are going to Poland?*
35. *I am very happy that it's already spring.*
36. *What did you do yesterday?*
37. *Why did you do it?*
38. *I don't know what I will be doing on weekends while in Poland.*
39. *You will have to go to Poznań tomorrow.*
40. Pan (*must*) _____ przyjść do nas jutro na przyjęcie!
41. Myślę, że państwo (*will have to*) _____ najpierw do nas zadzwonić.
42. W klasie (my, musieć) _____ mówić cały czas po polsku.
43. *What time do you come to the office?*
44. Czy pan (*can*) _____ do nas przyjść (*at 6:00 p.m.*)?
_____?
35. Czy państwo (*know*) _____ (*at what time*) _____
jest koncert?
46. Będę wolny (*not before*) _____ (*3:00 p.m.*) _____.
47. Mogę przyjść do państwa (*Sunday afternoon, 5:30 p.m.*) _____.
48. *Do you know Warsaw well?*
49. *I don't know where Marszałkowska Street is.*

Unit 10

A. There are two ways to ask another person to do something:

1. Proszę	+ infinitive (perfective)
2. Niech pan/pani	+ verb no. 3 (perfective)
Niech państwo, panowie, panie	+ verb no. 6 (perfective)

In both instances you will be using the perfective form of your verb.

*If you want to ask the other person **not to do** something, use the imperfective form of the verb.*

1. Proszę nie	+ infinitive (imperfective)
2. Niech pan, pani nie	+ verb no. 3 (imperfective)
Niech państwo, panowie, panie nie	+ verb no. 6 (imperfective)

B. Requests or commands:

umyc - myć - to wash <i>(self [add się], car, windows, dishes, etc., except clothes)</i>		posprzątać - sprzątać <i>to clean - to put things in order</i>	
<i>future tense</i>	<i>present tense</i>	<i>future tense</i>	<i>present tense</i>
1. umyję	myję	posprzątam	sprzątam
2. umyjesz	myjesz	posprzątasz	sprzątasz
3. umyje	myje	posprząta	sprząta
4. umyjemy	myjemy	posprzątamy	sprzątamy
5. umyjecie	myjecie	posprzątacie	sprzątacie
6. umyją	myją	posprzątają	sprzątają

Exercise: Use the above verbs and their forms appropriately:

1. Pani Marysiu, niech pani _____ te okna.
2. Niech pan nie _____ dzisiaj mojego samochodu.
3. Proszę _____ podłogę (*floor*) w kuchni (*kitchen*).
4. Moje dzieci nigdy nie _____ po sobie (*after themselves*).
5. Niech pani _____ salon dzisiaj.

6. Proszę _____ garaż.
7. Pani Aniu, niech pani nie _____ teraz naczyń (*dishes*), lepiej niech pani _____ werandę (*porch*).
8. Niech panowie _____ w piwnicy (*basement*).
9. Panie Józefie, niech pan jutro rano _____ mój samochód, dobrze?
10. Pani Kasiu, proszę tego nie _____ !

przyjść - przychodzić - to come by foot (or in a general sense)	
<i>future tense</i>	<i>present tense</i>
1. przyjdę	przychodzę
2. przyjdzie	przychodzisz
3. przyjdiesz	przychodzi
4. przydziemy	przychodzimy
5. przydziecie	przychodzicie
6. przyjdą	przychodzą

Exercise: Give the appropriate form of the verb above:

1. Może państwo _____ do nas dzisiaj wieczorem?*
2. Niech pan jutro nie _____ .
3. Proszę _____ do mnie do biura jutro po południu.
4. Może panie _____ w sobotę do nas na obiad?
5. Kiedy panowie wolą _____ jutro czy w środę?
6. Proszę nie _____ w niedzielę.

* *When inviting someone to one's own place, to a party, dinner, etc., the form może pan ... is more appropriate than niech pan.*

C. Czy pan się zna na samochodach? - Do you know about cars?

(In this phrase you will usually have the -ach ending for the noun).

Exercise: Use the above pattern in the following sentences:

1. Czy pan się zna na _____ (wino)?
2. Ja się w ogóle (*at all*) nie znam na _____ (dom).
3. Czy pan się zna na _____ (komputer)?
4. Pan Jan się bardzo dobrze zna na _____ (magnetowid).
5. Nie znam się na _____ (lekarstwo - *medicine*).
6. Kiedyś dobrze się znałam na _____ (antybiotyk).

Unit 11

Verbs

Pojechać - to go by vehicle - perfective			
future tense	past tense		
	masculine	feminine	neuter
1. pojadę	pojechałem	pojechałam	
2. pojedziesz	pojechałeś	pojechałaś	
3. pojedzie	pojechał	pojechała	pojechało
4. pojedziemy	pojechaliśmy	pojechałyśmy	
5. pojedziecie	pojechaliście	pojechałyście	
6. pojadą	pojechali	pojechały	

jechać - to go - imperfective I

present tense	
1. jadę	<i>I am going</i>
2. jedziesz	
3. jedzie	
4. jedziemy	
5. jedziecie	
6. jadą	

Exercise: Use the appropriate form of the verb above in the following exercises:

1. Dokąd pan teraz _____ ?
2. Myślę, że jutro (my) _____ do Wilanowa.
3. Czy państwo _____ z nami?
4. Przepraszam bardzo, czy dobrze _____ na Olsztyn?
5. Proszę pana, pan _____ za daleko.

6. Państwo Jaworscy _____ tydzień temu do Stanów.
7. Czy panie _____ do Krakowa?
8. One już _____ .
9. Nie wie pan, czy pan Adam _____ do Berlina?
10. Czy pan Tadeusz też _____ z nami na Mazury?

minąć - mijać - to pass	
<i>future tense</i>	<i>present tense</i>
1. minę	mijam
2. miniesz	mijas
3. minie	mija
4. miniemy	mijamy
5. miniecie	mijacie
6. miną	mijają

Exercise: Give the appropriate form of the verb above:

1. Niech pan _____ Grójec i dalej jedzie na Kraków.
2. Kto jedzie w samochodzie, który nas teraz _____ ?
3. Czy państwo _____ Teatr Wielki w drodze do pracy?
4. Proszę _____ kościół Św. Aleksandra i jechać dalej prosto.
5. Pan musi najpierw _____ duży szary budynek.
6. Proszę państwa, w tej chwili _____ ambasadę radziecką.

skręcić - skręcać - to turn	
<i>future tense</i>	<i>present tense</i>
1. skręcę	skręcę
2. skręcisz	skręcisz
3. skręci	skręca
4. skręcimy	skręcemy
5. skręcicie	skręcacie
6. skręcą	skręcą

Exercise: Give the appropriate form of the verb above:

1. Państwo muszą _____ w prawo na następnym skrzyżowaniu (*at the next intersection*).
2. Niech pan jedzie za samochodem, który teraz _____ w lewo.
3. Tutaj nie wolno _____!
4. Proszę _____ najpierw w prawo, koło tego sklepu, a potem zaraz w lewo.
5. Kiedy (wy) _____ w lewo, zobaczycie stary kościół.
6. Niech pan nie _____ teraz!

wrócić - wracać - to return			
<i>past tense</i>			<i>present tense</i>
<i>masculine</i>	<i>feminine</i>	<i>neuter</i>	
1. wróciłem	wróciłam		wracam
2. wróciłeś	wróciłaś		wracasz
3. wrócił	wróciła	wróciło	wraca
4. wróciliśmy	wróciłyśmy		wracamy
5. wróciliście	wróciłyście		wracacie
6. wrócili	wróciły		wracają

Exercise: Use the appropriate form of the verb above:

1. O której pan zwykle _____ do domu?
2. Czy pan Skrzynecki już _____ z Poznania?
3. Pani Ania właśnie (*just*) _____ z kościoła.
4. Nigdy nie _____ do domu przed ósmą wieczorem.
5. Kiedy panie _____ do pracy?
6. Niech pan już dzisiaj nie _____.

Unit 12

Verbs

prowadzić - to drive a vehicle			
past tense			present tense
masculine	feminine	neuter	
1. prowadziłem	prowadziłam		prowadzę
2. prowadziłeś	prowadziłaś		prowadzisz
3. prowadził	prowadziła	prowadziło	prowadzi
4. prowadziliśmy	prowadziłyśmy		prowadzimy
5. prowadziliście	prowadziłyście		prowadzicie
6. prowadzili	prowadziły		prowadzą

Exercise: Use the appropriate form of the verb above:

1. Czy pan umie _____ samochód?
2. Moja żona wczoraj _____ .
3. Ja nigdy nie _____ samochodu w nocy.
4. Czy pan _____ , kiedy wydarzył się (*occurred*) wypadek?
5. Kiedy byliśmy na placówce w Senegal, ja zawsze _____ .
6. Chciałam pana prosić, żeby pan _____ dzisiaj. (*use the past tense*)

wezwać - wzywać - to call (formal)			
<i>future tense</i>	<i>past tense</i>		
	<i>masculine</i>	<i>feminine</i>	<i>neuter</i>
1. wezwę	wezwałem	wezwałam	
2. wezwiesz	wezwałeś	wezwałaś	
3. wezwie	wezwał	wezwała	wezwało
4. wezwiemy	wezwaliliśmy	wezwałyśmy	
5. wezwiecie	wezwalicie	wezwałyście	
6. wezwą	wezwali	wezwały	

Exercise: Use the appropriate form of the verb above:

1. Niech pan _____ pogotowie.
2. Dlaczego pani nie _____ karetki pogotowia?
3. Dobrze, że państwo natychmiast (*immediately*) _____ karetkę.
4. Proszę nie _____ pogotowia, to nic poważnego.
5. Czy pan już _____ karetkę pogotowia?
6. Kto _____ pogotowie?

boleć - (something) hurts/hurt			
<i>present tense</i>	<i>past tense</i>		
	<i>masculine</i>	<i>feminine</i>	<i>neuter</i>
3. boli	bolał	bolała	bolało
6. bolą	bolały	bolały	bolały

Exercise: Use the appropriate form of the verb above:

1. Co panią _____?
2. _____ mnie zęby (*plural*) (*I have a toothache*).
3. Wczoraj strasznie (*terribly*) mnie _____ głowa.
4. Od chodzenia po górach _____ mnie nogi (*legs*).

5. Mojego syna _____ wczoraj ucho (*ear*).
6. Na szczęście nic mnie dzisiaj nie _____.

ranny* (*injured*), /nie/przytomny - (*[un]conscious*)

Exercise: Give the correct form of the adjective:

singular: ranny, ranna, ranne

plural: ranne (*non-virile*) ranni (*virile*) cf. p. 310

1. Czy pani kuzyn był _____ w tym wypadku?
2. Czy ktoś jest _____?
3. Ta pani jest _____!
4. To dziecko jest _____!
5. Czy oni są _____?
6. Czy pana żona jest _____?

Exercise: Give the correct form of the adjective:

singular: /nie/przytomny, /nie/przytomna, /nie/przytomne

plural: /nie/przytomne (*non-virile*) /nie/przytomni (*virile*)

1. Czy ona jest _____?
2. Ten pan jest _____!
3. Czy to dziecko jest _____?
4. Ci chłopcy (*boys*) (*virile*) są _____!
5. Oni obaj (*both*) (*virile*) są _____!
6. Ta dziewczynka (*girl*) jest _____!

* *These are adjectival forms.*

Wrap-up

Units 10 to 12

Translate into Polish or fill in the blanks, as appropriate:

1. Panie Piotrze, niech Pan (*clean*) _____ w ogrodzie.
2. Pani Zosiu, proszę (*wash*) _____ okna.
3. Niech pani dzisiaj nie (*clean*) _____ domu.
4. Niech pani (*clean*) _____ dom jutro.
5. *Please wash my car tonight.*
6. *Don't wash these dishes now, wash them tomorrow morning.*
7. Niech pan _____ do nas na przyjęcie.
8. Niech państwo jutro nie (*come*). _____ Jutro nas nie będzie w domu.
9. Czy pan chciałby (*come*) _____ jutro?
10. *I don't know anything about cognac.*
11. *Who knows something about VCRs (magnetowid)?*
12. *I used (kiedyś) to know a lot about vodka.*
13. Kiedy pan (*go*) _____ do Warszawy?
14. Czy państwo wiedzą, kiedy nowy ambasador (*go*) _____ do Polski?
15. Czy pani będzie (*go*) _____ przez Berlin w drodze do Polski?
16. Myślę, że w czasie tego weekendu (*go*) _____ do Lublina.
17. Państwo Kowalscy (*go*) _____ tydzień temu do Japonii.
18. *You went too far.*
19. *Will you go with us to Kraków?*
20. *Do you (państwo) know how to go to Zakopane?*
21. *You have to pass Kielce and Kraków.*
22. *What do you pass on the way to the market?*
23. Proszę (*pass*) _____ kościół, a potem (*turn*) _____ na lewo.
24. Niech pan nie (*turn*) teraz, proszę _____ później.
25. *Where am I supposed to turn right?*
26. *Turn right after the bridge.*
27. *Is Piotr back from Berlin?*

28. *I don't know when I will be back.*
29. *We just returned from the States.*
30. Proszę nie (*return*) _____ (*so late*) _____ .
31. Czy pani umie (*drive*) _____ samochód?
32. Zwykle ja (*drive*) _____ , ale wczoraj mąż
(*drive*) _____ .
33. Myślę, że kobiety lepiej (*drive*) _____ niż mężczyźni.
34. *She always drives very fast.*
35. *Please, drive a little slower.*
36. Czy pan już (*call*) _____ pogotowie?
37. Niech pani nie (*call*) _____ karetki.
38. Trzeba natychmiast (*call*) _____ lekarza.
39. (*hurt, ache*) _____ mnie głowa.
40. Co pana (*hurt*) _____ ?
41. Jego nigdy nic nie (*hurt*) _____ .
42. Córkę Basi wczoraj (*hurt*) _____ ucho.
43. *Do you have a headache?*
44. *I have a toothache.*
45. *Was he injured in the accident?*
46. *Is anybody injured?*
47. *He is unconscious!*

Unit 13

Exercise: Translate into Polish:

1. *I'll be free Thursday afternoon at 3:00 p.m.*
2. *We can meet on Tuesday, Aug. 23.*
3. *This week I am busy, but what about next Friday?*
4. *Can you come to my office on Wednesday, May 11?*
5. *I was born on Monday, July 4 at 5:15 a.m.*
6. *When did you first come to Poland?*

lato	w lecie	<i>summer</i>	<i>in the summer</i>
jesień	na jesieni	<i>autumn</i>	<i>in the autumn</i>
zima	w zimie	<i>winter</i>	<i>in the winter</i>
wiosna	na wiosnę	<i>spring</i>	<i>in the spring</i>

Verbs:

obchodzić - to celebrate	
1. obchodzę	<i>I celebrate</i>
2. obchodzisz	
3. obchodzi	
4. obchodzimy	
5. obchodzicie	
6. obchodzą	

Exercise: Answer the following questions:

1. Kiedy Polacy obchodzą Matki Boskiej Zielnej?
2. Kiedy Polacy obchodzą Boże Narodzenie?
3. Kiedy wypada Wielkanoc?
4. Kiedy Amerykanie obchodzą Dzień Niepodległości? (*Independence Day*)
5. Czy pan/pani wie, kiedy Polacy obchodzą swoje święto narodowe (*their national holiday*)?

Exercise: Translate the questions and provide the answers:

1. *When do Americans celebrate Independence Day?*
2. *When do Americans celebrate Columbus Day?*
3. *When do Poles celebrate Christmas?*
4. *When do Poles celebrate the anniversary of the 1791 Constitution?*
5. *When do the French celebrate Bastille Day? (Dzień Bastylji)*

Unit 14

Verbs:

zainstalować - instalować - to install

<i>future tense</i>	<i>present tense</i>
1. zainstaluję	instaluję
2. zainstalujesz	instalujesz
3. zainstaluje	instaluje
4. zainstalujemy	instalujemy
5. zainstalujecie	instalujecie
6. zainstalują	instalują

<i>past tense</i>		
<i>masculine</i>	<i>feminine</i>	<i>neuter</i>
1. zainstalowałem	zainstalowałam	
2. zainstalowałeś	zainstalowałaś	
3. zainstalował	zainstalowała	zainstalowało
4. zainstalowaliśmy	zainstalowałyśmy	
5. zainstalowaliście	zainstalowałyście	
6. zainstalowali	zainstalowały	

Exercise: Give the appropriate form of the verb above:

1. Proszę _____ nowy zlewozmywak.
2. Czy już pan _____ nową zmywarkę?
3. Oni właśnie skończyli _____ lodówkę.
4. Niech pan _____ nowy prysznic (*shower*) w łazience.
5. Czy pan teraz _____ nowy piekarnik?
6. Nie warto _____ nic nowego.

wytapetować - tapetować - to wallpaper
zreperować - reperować - to repair, to fix

Exercise: Translate into Polish:

1. *Please paint the kitchen white.*
2. *Have you finished putting wallpaper in the family room?*
3. *You have to fix the bathtub (wanna) and faucet (kran).*
4. *Could you wallpaper the living room tomorrow?*
5. *You don't need to paint the hall.*
6. *Have you fixed the toilet?*

pomalować	- malować	<i>to paint</i>
wytapetować	- tapetować	<i>to wallpaper</i>
zreperować	- reperować	<i>to repair</i>
wymienić	- wymieniać	<i>to replace</i>
odnowić	- odnawiać	<i>to remodel, to repaint</i>
dostarczyć	- dostarczać	<i>to supply</i>

Exercise: Choose the appropriate verb:

1. Pan musi _____ kran w wannie.
2. W kuchni trzeba _____ piekarnik.
3. Panie Henryku, niech pan _____ ściany w łazience na żółto.
4. Myślę, że nasza firma może _____ kafelki. (*tiles*)
5. Trzeba będzie _____ całe piętro.
6. Proszę _____ salon tą nową tapetą, którą wczoraj dostarczyliśmy.

Exercise: Answer the following questions:

1. Kiedy pan/pani obchodzi urodziny?
2. Kiedy pan/pani wstąpił/ła (*join*) do służby dyplomatycznej?
3. Kiedy pan/pani wyjeżdża do Polski?
4. Którego dostajemy wypłatę (*pay day*) w tym miesiącu?
5. Kiedy i jakie mamy święto w przyszłym miesiącu?
6. Kiedy pan/pani bierze urlop w tym roku, w lecie czy w zimie?

Wrap-up

Units 13 to 14

Translate into Polish:

1. *Did anybody call me?*
2. *When can we meet? Is next Friday OK?*
3. *This week I will be very busy. Maybe next week?*
4. *What day is today?*

Fill in the blanks:

5. _____ (*I celebrate*) urodziny _____ (*May 3*), a pan?
6. Basia obchodzi imieniny (*name day*) _____ (*Dec. 4*).
7. Kiedy nasz Jan _____ (*celebrate*) imieniny, (*June 24 or Nov. 24*)
_____?
8. Moi rodzice obchodzą rocznicę ślubu (*wedding anniversary*) _____
_____ (*July 4*), a pani rodzice?
9. Czy Polacy obchodzą _____ (*name days*) czy _____
(*birthdays*)?

Translate and answer the following questions:

10. *When did you leave the States (leave your home town)?*
11. *When are you going to Poland?*
12. *Do Americans celebrate name days?*
13. *When are you taking your vacation this year?*
14. *Do you usually take your vacation in the summer or in the winter?*
15. *Do we have any holidays next month? What day?*
16. *We are having a party next Saturday. Can you come?*

Fill in the blanks and translate into Polish:

17. Proszę _____ (*paint*) ściany w salonie _____ (*white*) .
18. Niech pan _____ (*install*) telefon w pokoju dziecięcym.
19. Ja myślę, że teraz nie warto _____ (*replace*) tapet, są jeszcze w
dobrym stanie.
20. W przyszłym roku jednak trzeba będzie _____ (*repaint*) cały dom.
21. Czy ambasada _____ (*will supply*) farbę?

22. *Are you going to enlarge the garage?*
23. *We are only interested in a complete renovation.*
24. *You have to fix this sink tonight.*
25. *We will supply all you need: paint, glue, cables, and switches.*

Appendix – List of Images

Note: The attribution names and licenses are current as of Jan 2011 as given in the images original source location.

PDF Page(s)	Document Page(s)	Image Link	License	Modifications
1	cover	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:A0069.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by/2.0/deed.en	Cropped
15	2	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gates_And_Szczyglo.JPG	US Public Domain	
37	24	http://www.flickr.com/photos/polandmfa/4605661577/	http://creativecommons.org/licenses/by-nd/2.0/deed.en	License verified 2 Jan 2011
66	53	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:USA_Embassy_in_Warsaw_Poland.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.en	
67	54	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:American_Consulate_in_Krakow.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/deed.en	
74	61	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Warsaw_Manhole_Covers.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/deed.en	
86	73	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Po-08040114.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en	
88	75	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Where_do_we_go_next%3F.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/deed.en	
89	76	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:0037_Procession_in_Rynek.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en	
91	78	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:080301-443.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en	
100	87	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pay-phone-TPE97.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en	
110	97	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Polish_phones.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/deed.en	
113	100	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ascom_eXANTO.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.5/pl/deed.en	
115	102	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Malbork_%28DerHexer%29_2010-07-14_025.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en	

119	106	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Warszawa_Czuly_Barbarzynca.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en	
121	108	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:McDonalds_Krakow_Poland.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/deed.en	
123	110	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Irish_Pub_Pod_Papugami_01_AB.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en	
128	115	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Z%C5%82oty_Potok_-_pstr%C4%85garnia.JPG	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.5/deed.en	
136	123	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Krak%C3%B3w_-_Restauracja_Wi%C5%9Bniowy_Sad_01.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.5/deed.en	
138	125	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bigos_in_Krak%C3%B3w_%28Rynek_G%C5%82%C3%B3wny%29.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by/2.0/deed.en	
139	126	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:04656_market_in_Sanok.JPG	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en	
143	130	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Intercontinental_Hotel_Warsaw_09-up.jpg	Public Domain	
145	132	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:InterContinental_Warszawa_-_repcja.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.en	
147	134	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:HolidayInnWarszawa.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.5/deed.en	
149	136	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:InterContinental_Warszawa_-_poziom_0.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.en	
164	151	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hotel_Gdansk.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by/2.0/deed.en	
174	161	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Warsaw_Vegetable_Shop.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/deed.en	
176	163	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wroclaw_Daily_Market.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/deed.en	
189	176	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sezam_Warsaw.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/deed.en	
194	181	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Chelm_szwolzerow.JPG	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en	
195	182	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cepelia_Shop_at_ulica_%C5%9Awi%C4%99toja%C5%84ska,_Gdynia_1.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en	

219	206	http://www.flickr.com/photos/access/487177249/	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/deed.en	Faced slightly blurred. License verified 3 Jan 2011
240	227	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Stalin_palace.JPG	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en	
251	238	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Antiques_restoration.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en	
253	240	http://www.flickr.com/photos/polandmfa/3700948612/	http://creativecommons.org/licenses/by-nd/2.0/deed.en	License verified 3 Jan 2011
259	246	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:US_Navy_090629-N-0628M-227_Adm_Mike_Mullen_chairman_of_the_Joint_Chiefs_of_Staff_presents_a_toast_at_a_luncheon_hosted_by_Gen_Frankciszek_Gagor_chief_of_the_General_Staff_of_the_Polish_Armed_Forces.jpg	US Public Domain	
273	260	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Polskie_Wędliny.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by/2.0/deed.en	
274	261	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Poland_Gmina_Piaseczno_002.jpg	Public Domain	
279	266	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:A4-Koch%C5%82owice%282%29.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.en	
281	268	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sleza-08053008.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en	
283	270	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Znak-zakaz-postoju-we-wtorki-w-godz-6-12.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en	
285	272	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wr-Tarnogaj-znak-08052913.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en	
314	301	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:POL_Warszawa_Grochowska_Krypska_wypadek_2009-02-02_%283%29.JPG	http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.en	
322	309	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Car_accident_poland_2008.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.en	
325	312	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:GT8_wn%C4%99trze_RB1.JPG	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en	
325	312	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:GT6_Gwarna_Pozna%C5%84_RB1.JPG	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en	

327	314	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Zaduszki.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by/2.0/deed.en	
349	336	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ulica_J%C3%B3zefa_Pisudskiego_w_Krakowie_Fotka_064.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en	
350	337	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gda%C5%84sk_kamienice_przy_D%C5%82ugim_Targu.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en	
351	338	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Atma1.JPG	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en	
360	347	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pomnik_Chopina_w_Warszawie.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en	
377	364	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Skrzynka_pocztowa_mala.jpg	http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en	
378	265	http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Warsaw_Easter_2008_010.jpg	Public Domain	